

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKİYE CUMHURİYETİ TARİHİ ANA BİLİM DALI
TÜRKİYE CUMHURİYETİ TARİHİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**1965 SONRASI İSLAMCI BİR ÖĞRENCİ
HAREKETİ OLARAK
MİLLİ TÜRK TALEBE BİRLİĞİ**

SERKAN YORGANCILAR

DANIŞMAN
YARD.DOÇ.DOĞAN DUMAN

2006
İZMİR

Yemin Metni

Yüksek Lisans/Doktora tezi olarak sunduğum “1965 Sonrası İslamcı Bir Öğrenci Hareketi Olarak Milli Türk Talebe Birliği” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

03/07/2006

Adı Soyadı

Serkan YORGANCILAR

EK B

YÜKSEK LİSANS TEZ SINAV TUTANAĞI

Öğrencinin

Adı ve Soyadı : SERKAN YORGANCILAR
Anabilim Dalı : TÜRKİYE CUMHURİYETİ TARİHİ
Programı : TÜRKİYE CUMHURİYETİ TARİHİ
Tez Konusu : 1965 SONRASI İSLAMCI BİR ÖĞRENCİ
HAREKETE OLARAK MTTB
Sınav Tarihi ve Saati :

Yukarıda kimlik bilgileri belirtilen öğrenci Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün tarih ve Sayılı toplantısında oluşturulan jürimiz tarafından Lisansüstü Yönetmeliğinin 18.maddesi gereğince yüksek lisans tez sınavına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini dakikalık süre içinde savunmasından sonra jüri üyelerince gerek tez konusu gerekse tezin dayanağı olan Anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin,

BAŞARILI	O	OY BİRLİĞİ ile	O
DÜZELTME	O*	OY ÇOKLUĞU	O
RED edilmesine	O**	ile karar verilmiştir.	

Jüri teşkil edilmediği için sınav yapılamamıştır. O***
Öğrenci sınava gelmemiştir. O**

* Bu halde adaya 3 ay süre verilir.
** Bu halde adayın kaydı silinir.
*** Bu halde sınav için yeni bir tarih belirlenir.

Tez burs, ödül veya teşvik programlarına (Tüba, Fullbright vb.) aday olabilir.	Evet
Tez mevcut hali ile basılabilir.	O
Tez gözden geçirildikten sonra basılabilir.	O
Tezin basımı gerekliliği yoktur.	O

JÜRİ ÜYELERİ

İMZA

.....	☐ Başarılı	☐ Düzeltme	☐ Red
.....	☐ Başarılı	☐ Düzeltme	☐ Red
.....	☐ Başarılı	☐ Düzeltme	☐ Red

Önsöz

Türkiye’de demokrasi kültürü ve siyasi hayat istenilen gelişmişlik düzeyine henüz ulaşabilmiş değildir. Yapılan araştırmalara göre gençliğin sivil ve siyasi hayata katılımı çok düşük olarak gözlemlenmektedir. Bunun çeşitli sebepleri olsa da sivil toplumun ve katılımcı bilince sahip bireylerin çoğalmasıyla gençlerin siyasi hayata katılımları aşamalı olarak artacaktır.

Milli Türk Talebe Birliği 1916 yılında kuruluşundan 1980 tarihindeki kapatılışına kadar olan 64 yıllık tarihinde üniversite gençliğinin siyasi yaşama katılımında ve sosyal faaliyetlerini geliştirmesinde önemli roller üstlenmiştir. Türkiye’nin en ücra yerlerine kadar teşkilatlanarak bürolar açan MTTB, 1980 tarihinde kapandıktan sonra bile Türkiye gündeminde önemini kaybetmemiş bir gençlik hareketidir. Çalışmamızda Milli Türk Talebe Birliğinin 1965 sonrası dönemi incelenmiş olup, Milli Türk Talebe Birliğinin bu tarihten sonra İslamcı bir öğrenci hareketi olduğuna kanaat getirilmiştir.

Tezimin hazırlanma sürecinde ilgi ve desteğini esirgemeyerek çalışmama önemli katkılarda bulunan, sabrını ve mütevaziliğini her zaman koruyan değerli danışmanım Yard. Doç. Doğan DUMAN’a teşekkür ederim. Aynı şekilde bilgi ve tecrübeleriyle desteklerini esirgemeyen, akademisyen ve entelektüel kimliğine saygı duyduğum değerli hocam Yard. Doç. Hakkı Uyar’a teşekkürü bir borç bilirim. Milli Türk Talebe Birliği hakkında bir çalışma yapma fikrini bana veren değerli hocam Doç Dr. Mustafa Özel’e ayrıca teşekkür ederim.

Özet

1965 Sonrası İslamcı Bir Öğrenci Hareketi Olarak Milli Türk Talebe Birliği

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan günümüze uzanan tarihsel dönem incelendiğinde üniversite gençliğinin siyasal yaşama katkıları küçümsenmeyecek derecede çok ve önemlidir. Ancak konuyla ilgili bilimsel çalışmalar hem azdır hemde yeterli derecede değildir. Siyasi aktörlerin gençlik yıllarını aktif bir şekilde talebe teşkilatları içerisinde geçirdiklerini düşünürsek günümüzün politik yapısını çözümlenmede tarih içerisinde önemli doneler buluruz.

Biz, çalışmamızda Türkiye'nin en uzun soluklu öğrenci hareketi olan MTTB'nin tarihini yazmaya çalıştık. Milli Türk Talebe Birliğini 1965 tarihinden 1980 tarihinde kapatılışına kadar inceleyeceğiz. MTTB, kuruluşundan kapanışına kadar dört farklı siyasal eğilimin etkisine girmiştir. 1916 tarihinden ilk kapatılış yılı olan 1933 tarihine kadar birinci dönem MTTB'si milliyetçi fikirlerin taşıyıcısı konumundadır. İkinci dönem MTTB, çok partili siyasal yaşama geçiş dönemlerini de kapsayan 1946–1960 tarihleri arasında inceleyecektir. Üçüncü dönem MTTB, 1960–65 tarihleri arasında sol görüşleri açısından, 1965–1980 arası ise İslamcı görüşler açısından incelenmiştir. Çalışmamızda MTTB'nin kendi özgül şartlarına ve tarihsel bağlamına bağlı kalarak dönemselleştirmeler yapılmış, MTTB kendi kaynaklarında da dönemselleştirmeleri kabul etmiştir. Çalışmamızda özellikle 1965 sonrası dönem MTTB'sini ve bu bağlamda İslamcı MTTB'yi incelemeyi uygun gördük. Askeri müdahale sonrasında sol görüşlü öğrencilerden 1965 yılında sağ görüşlü öğrencilerin eline geçişle değişim geçirmeye başlayan MTTB aynı zamanda kendi teşkilatlarında geleceğin siyaset adamlarının da yetiştiği bir ocak olacaktır. MTTB ile ilintili olduğunu düşündüğümüz Akıncılar teşkilatına da çalışmamızda yer verilmesi son dönem MTTB'sini anlamak açısından gerekli görülmüştür.

Anahtar kavramlar; MTTB; Gençlik Hareketleri, İslamcılık, Politik Bilinç, Değişim

Abstract

National Turkish Union Of Student, As An Islamist Student Movement After 1965 (MTTB)

Serkan YORGANCILAR

**Dokuz Eylul University
Institute Of Social Sciences**

This dissertation/thesis is an attempt to focus on the contributions of university youth to the political life- a domain, which seems not to be studied sufficiently in Turkish social scientific world. MTTB (National Turkish Union of Student) is one of the most important and long-standing union of students. This study aims to present an examination on MTTB by following certain distinctive and different periods in the history of MTTB in relation to the changes in the political-historical contexts. While the dissertation/thesis does not claim to present an exhaustive examination on the relationship between youth associations and Turkish political life in general, the periodization (periodicity?) aims at presenting a proper and a more adequate reading of MTTB, which goes beyond the exclusive readings that define MTTB as a conservative movement.

In this study, we aim to analyze and write the history of MTTB as the most long-standing union of student in Turkey. Our analysis of MTTB will comprise the period from 1965 to 1980. Starting from its establishment in 1965 until its abolishment in 1980, MTTB has been influenced by four different political inclinations. From 1916 until the first abolishment in 1933, the first term/phase of MTTB emerges as the conveyor of nationalist beliefs/notions. The second phase of MTTB, which also covers the period of transition from one party system to multiparty democracy, is analyzed between 1946 and 1960. (bozuk olan cumlenin cevrisi canim!) The period from 1960 to 1965 that corresponds to the third phase of MTTB, is studied in terms of its left-wing discourses/notions. Finally, the period from 1965 to 1980 is examined in terms of its Islamist notions. In our study, we have constructed/created periodizations (periodicities) by taking into consideration MTTB's specific conditions and

historical context. Yet, MTTB has also acknowledged and mentioned the concept of periodization (periodicity) in its own resources. In this study, we will mainly focus on the third phase/term of MTTB, which is after 1965 and examine the Islamist MTTB. In the aftermath of military intervention, having changed hands from the left-wing students to the right-wing students in 1965, MTTB, undergoing a process of change would have become a source from which the future politicians would grow.

In our study, we have also included the so-called '*Akincilar*'- raider organization, which we perceive as a relevant and key issue in understanding the third and last phase of/in MTTB after 1965.

KEY WORDS; MTTB, Youth Movements, Islamist, Political Consciousness, Change

İçindekiler

Yemin Metni	II
EK B	III
Önsöz	IV
Özet.....	V
Abstract.....	VI
İçindekiler	VIII
Kısaltmalar	X
Giriş	XI

BİRİNCİ BÖLÜM

1.MTTB'nin Milliyetçi/ Muhafazakâr Dönemi	1
1.1.Rasim Cinisli -48. Dönem (18 Mart 1965- 28 Kasım 1966).....	1
1.1.1.Köy Meselesi	4
1.2.İsmail Kahraman -49. Dönem (11 Mart 1967–19 Ağustos 1969).....	9
1.İslamcı MTTB	16

İKİNCİ BÖLÜM

1.1.Burhanettin Kayhan-50. Dönem (12 Ağustos 1969–25 Mart 1971).....	23
1.2.Ömer Öztürk- 51. Dönem (26 Mart 1971–27 Mayıs 1973)	30
1.2.1.Güreş Kurultayı.....	32
1.2.2.Sosyal İlimler Enstitüsü.....	33
1.2.3.Dernekler Kanunu ve MTTB	34
1.2.4.MTTB Genel Merkezinin Satılması Teşebbüsü	37
1.3.Raşit Ürper–52. Dönem (27 Mayıs 1973–7 Temmuz 1974).....	39
1.4.Abit Özmen-53 Dönem (7 Temmuz 1974- 3 Ağustos 1975).....	41
1.4.1. İmam Hatip Okulları Mezunlarının Üniversiteye Alınma Talebi.....	48
1.5. Rüştü Ecevit- 53. Dönem (3 Ağustos 1975- 16 Ekim 1976).....	51
1.6. Cemalettin Tayla - 54 Dönem (16 Ekim 1976- 4 Aralık 1977).....	63
1.6.1.Yeniden Ayasofya'da Namaz	74
1.7.Kasım Yapıcı -55. Dönem (4 Aralık 1977- 28 Temmuz 1979).....	75
1.8.Haşmet Oğuzalp- 56. Dönem, (28 Temmuz 1979- 30 Ağustos 1980)	82

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1.Solculara Karşı MTTB.....	84
1.1.Komünizmi Telin Mitingleri	85
1.2. Şahlanış Mitingleri.....	90
2.MTTB ve Akıncılar.....	91
2.1.Cihat anlayışı:	98
2.2.Ortadoğu ve İslam Ülkelerine Bakışı:.....	99
2.3.Milliyetçiliğe Bakış:.....	101
2.4. Necmettin Erbakan:.....	102

2.5.Siyonizm:.....	103
2.6.Ak-Liseli:.....	104
3.Akıncı Güç	105
4.MTTB VE Milliyetçiler:	107
4.1. 27 Mayıs Ve Alparslan Türkeş	108

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1.Milli Sinema Ya da Allah'ı Arayan Sanat	123
2.Asım'ın Nesli.....	136
3.Necip Fazıl Kısakürek Ve MTTB	138
4.Kıbrıs ve MTTB	145
5.12 Eylül MTTB	152

BEŞİNCİ BÖLÜM

1.MTTB Ve Örgütlenme Yapısı.....	157
1.2.Müdürlükler, Kulüpler Ve Enstitüler	159
1.2.1.Basın Yayın Müdürlüğü	159
1.2.2. Eğitim Müdürlüğü	161
1.2.3.Kültür Müdürlüğü	162
1.2.4.Kitaplık Kolu Müdürlüğü	163
1.2.5.Spor Kulübü	164
1.2.6.Sosyal İlimler Enstitüsü	165
1.2.7.Dış Temaslar Müdürlüğü	166
1.2.8.Teşkilatlar Müdürlüğü	166
1.2.9.Tesisler Müdürlüğü	167
1.2.10.Tevziat Müdürlüğü	167
1.2.11.Talebe Meseleleri Müdürlüğü	167
1.2.12.Fotografçılık Müdürlüğü	168
1.2.13.Orta Öğretim Komitesi Başkanlığı.....	169
Sonuç	171
Ek-1.MTTB Tüzük	173
Kaynakça;.....	181

Kısaltmalar

a.g.e.	Adı Geçen Eser
a.g.m.	Adı ;Geçen Makale
a.g.d.	Adı Geçen Dergi
c.	Cilt
MTTB	Milli Türk Talebe Birliği
TMTF	Türkiye Milli Talebe federasyonu
TMGT	Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı
YDMMA	Yıldız Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi
İDMMA	İstanbul Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi
WAMY	Dünya Müslüman Gençlik Teşkilatı
Ak-Der	Akıncılar Derneği
FGV	Fatih Gençlik Vakfı
FKF	Fikir Kulupleri Federasyonu
İ.H.O.	İmam Hatip Okulları
DP	Demokrat Parti
AP	Adalet Partisi
CHP	Cumhuriyet Halk Partisi
MNP	Milli Nizam Partisi
MSP	Milli Selamet Partisi
RP	Refah Partisi
MHP	Milliyetçi Hareket Partisi
İ.Ü	İstanbul Üniversitesi
TİP	Türkiye İşçi Partisi
MGK	Milli Güvenlik Kurulu
MDD	Milli Demokratik Devrim
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
ODTÜ	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
BM	Birleşmiş Milletler
İBDA-C	İslami Büyük Doğu Akıncıları Cephesi
BD	Büyük Doğu

Giriş

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan günümüze uzanan tarihsel dönem incelendiğinde üniversite gençliğinin siyasal yaşama katkıları küçümsenmeyecek derecede çok ve önemlidir. Ancak konuyla ilgili bilimsel çalışmalar hem azdır hemde yeterli derecede değildir. Siyasi aktörlerin gençlik yıllarını aktif bir şekilde talebe teşkilatları içerisinde geçirdiklerini düşünürsek günümüzün politik yapısını çözümlenmede tarih içerisinde önemli doneler buluruz.

Biz, çalışmamızda Türkiye'nin en uzun soluklu öğrenci hareketi olan MTTB'nin tarihini yazmaya çalıştık. Milli Türk Talebe Birliğini 1965 tarihinden 1980 tarihinde kapatılışına kadar inceleyeceğiz. MTTB, kuruluşundan kapanışına kadar dört farklı siyasal eğilimin etkisine girmiştir. 1916 tarihinden ilk kapatılış yılı olan 1933 tarihine kadar birinci dönem MTTB'si milliyetçi fikirlerin taşıyıcısı konumundadır. İkinci dönem MTTB, çok partili siyasal yaşama geçiş dönemlerini de kapsayan 1946–1960 tarihleri arasında inceleyecektir. Üçüncü dönem MTTB, 1960–65 tarihleri arasında sol görüşleri açısından, 1965–1980 arası ise İslamcı görüşler açısından incelenmiştir. Çalışmamızda MTTB'nin kendi özgül şartlarına ve tarihsel bağlamına bağlı kalarak dönemselleştirmeler yapılmış, MTTB kendi kaynaklarında da dönemselleştirmeleri kabul etmiştir.

Çalışmamızda özellikle 1960 sonrası dönem MTTB'sini ve bu bağlamda İslamcı MTTB'yi incelemeyi uygun gördük. Askeri müdahale sonrasında sol görüşlü öğrencilerden 1965 yılında sağ görüşlü öğrencilerin eline geçişle değişim geçirmeye başlayan MTTB aynı zamanda kendi teşkilatlarında geleceğin siyaset adamlarının da yetiştiği bir ocak olacaktır. MTTB ile ilintili olduğunu düşündüğümüz Akıncılar teşkilatına da çalışmamızda yer verilmesi son dönem MTTB'sini anlamak açısından gerekli görülmüştür.

MTTB tarihini yazarken öncelikli olarak MTTB tarafından basılan ve yayınlanan birincil kaynaklara ulaşılmaya çalışılmıştır. İstanbul, Ankara ve İzmir'de bulunan Milli Kütüphane arşivleri taranmış olup, gerekli bulunan gazete ve dergiler de bu bağlamda incelenmiştir. Ancak bütün çalışmalarımıza rağmen MTTB'nin kuruluş yılının 1916 tarihi olduğunu gösteren ve konuyla ilgili kuruluş nizamnamesine ulaşılamamıştır. MTTB tüm kaynaklarında ve açıklamalarında kendi kuruluş tarihini ittifakla 1916 olarak kabul ettiğinden dolayı ve bu tarihe içerinden

ve dışarıdan bir itiraz gelmediğinden bizde MTTB'nin kuruluş yılını 1916 yılı olarak kabul ettik. Kuruluş yılı ile ilgili tartışmalara çok fazla girmedik çünkü üzerinde yoğunlaşmak istediğimiz dönem 60 sonrası dönemi kapsayan süreçtir.

MTTB tarihi yazarken kullandığımız baş ucu kitapları MTTB'nin her genel kurul öncesi basarak delegelere dağıttığı Dönem Faaliyet Raporlarıdır. Dönem Faaliyet raporları her dönem yeni genel başkan seçimlerine geçmeden delegeler tarafından oylanarak kabul edilir. Buda tüm delegelerin genel başkanın faaliyetlerini onaylaması anlamına gelmektedir. MTTB her dönem bu raporları basamamış, ekonomik sıkıntılar nedeniyle raporlar birkaç yıl sonra basıldığı da olmuştur. Dönem faaliyet raporlarından sonra en çok başvurduğumuz kaynaklar ise MTTB'nin süreli yayın organı olan ve teşkilatın resmi politikalarını yansıtan “Milli Gençlik ve Çatı” dergileridir. Çatı dergisi daha çok liseli gençliğin edebi eserlerinin yayınlandığı dergiler olsada Milli Gençlik daha bilimsel boyutta çıkmaktadır. Ayrıca Milli Gençlik dergisi süreli olarak özel günlerde özel sayılar çıkararak kendi teşkilatında gündem oluşturmaya çalışmıştır. MTTB gençlerinin yoğun olarak etkilendiği ve MTTB'yi yoğun olarak etkileyen Necip Fazıl gibi aktörlerde çalışmamız içerisinde incelenmiştir.

MTTB metinlerinden aktarılan metinler orjinalliği bozulmadan aktarılmış, bundan dolayı Osmanlıca ve eski Türkçe kavramlar metin içerisinde yoğun olarak yer almıştır. Ayrıca MTTB teşkilatlarında yetişen genç nesil, büyümüş ve Türk siyasi yaşamında önemli yerlere gelmiştir. Öncelikli olarak MTTB üst düzey yöneticiliği veya genel başkanlığı yapmış olanlarla ve MTTB tarihinde önemli rol oynadığını düşündüklerimizle sözlü görüşmeler yapılmıştır.

Çalışmamız beş bölümden oluşmaktadır. Askeri müdahale sonrası Türkiye şartlarında “ordu millet el ele” kampanyalarıyla başlayan dönem millet yapar kampanyası ile devam edecektir. Bu dönem MTTB, TMTF ile birleşme kararı alır ve faaliyetlerini iki öğrenci teşkilatı beraber yerine getirirler. İki farklı fikir akımını temsil eden öğrenci teşkilatlarındaki beraberlik çok uzun sürmez ve dönem içerisinde bu birliktelik kavgayla sonlanır.

İkinci dönem MTTB ise Rasim Cinisli'nin genel başkanlığa seçilmesiyle birlikte başlayan süreci kapsayan ve 1970 döneminde Burhanettin Kayhan'ın genel başkan olmasıyla son bulan dönemi ifade eder. Bu dönem MTTB,

milliyetçi/muhafazakar renkleriyle görünür kılınmaktadır. 1965-66 yılları arasında MTTB çizgisinde derin fikir farklılıkları meydana gelecek ve bu değişim milliyetçi/muhafazakar bir bağlamda değerlendirilecektir. Üçüncü dönem MTTB ise Burhanettin Kayhan döneminde eylemleri ve fikirleri ile İslamcı olarak değerlendirilecektir. Bu dönemden kapanış dönemi olan 1980 tarihine kadar MTTB çizgisi İslamcı bir öğrenci teşkilatıdır. Öncelikle kısa bir tartışma sonucunda kendimize, İslamcı tanımları arasında uygun bulduğumuz İslamcılık değerlendirmesi bağlamında yorumlanacaktır.

Dördüncü bölüm ve beşinci bölümde MTBB ile yakından bağlantılı olan, MTTB'nin 80 öncesi dönemdeki gerginliklerde gösterdiği tepkiyi eleştirerek teşkilattan ayrılan Akıncılar teşkilatı karşılaştırmalı olarak incelenecektir. Gene dördüncü bölüm içerisinde hem MTTB'nin hemde Akıncıların bazı fikirleri ayrıntılı olarak incelenecektir. Altıncı bölümde MTTB'nin yapısı, teşkilatları, müdürlükleri incelenecektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

MİLLİ TÜRK TALEBE BİRLİĞİ VE MUHAFAZAKAR DÖNEM

1.MTTB'nin Milliyetçi/ Muhafazakâr Dönemi

1916 yılında kurularak genç Cumhuriyetin Milliyetçi tezlerinin topluma yayılmasından önemli işler başaran MTTB 1965 tarihinde Genel Başkanlığa Rasim Cinisli'nin seçilmesiyle kabuk değiştirmiştir. Rasim Cinisli döneminde üniversite öğrencileri arasında siyasi tartışmalar ve kutuplaşmalar devam ederken MTTB'de üniversite öğrencileri arasındaki bu kutuplaşmada sağ kutupta yerini almıştır.

1965 tarihinde yapılan 48. Genel Kuruldan sonra MTTB'nin söylem ve demeçlerinde çok net değişiklikler meydana gelecektir. Bu dönem milliyetçiliğini kuruluş dönemi milliyetçiliğinden ayıranda MTTB milliyetçiliğinde yoğun bir islami içeriğin olmasıdır.

1.1.Rasim Cinisli -48. Dönem (18 Mart 1965- 28 Kasım 1966)

MTTB'nin fikri dönüşümleri Türk siyasal yaşamı ile doğru orantılı olarak sürekli değişmiştir. Rasim Cinisli'nin başkan seçilmesiyle birlikte Milli Türk Talebe Birliği'nde yeni bir dönem başlamıştır. Özellikle Yüksel Çengel döneminde TMTF ile başlayan yakınlaşma II. Başkan Ulusu döneminde 10 Kasım'da MTTB'nin afişlerinin TMTF tarafından indirilmesi çok sert tepkilere neden olmuş¹ ve iki öğrenci teşkilatı arasında sağlanan ittifak bitmiştir. Yüksel Çengel'i koltuğundan eden ve MTTB tarihinde hiç unutulmayacak olan bir olay da TİP Kongresinin 10 Ocak 1965 tarihinde MTTB binasında yapılmasıdır. 700 kişilik öğrenci topluluğu, olayı haber alarak kongreyi basmaya gelirler ve TİP bayraklarını indirirler.

MTTB'nin, kendisine parola olarak Mustafa Kemal Atatürk'ün "*Biz ne Bolşevik ne de komünist, ne biri ne de diğeri olabiliriz. Biz milliyetperver ve dinimize hürmetkarız*" sözünü bu dönemde slogan olarak kullandığı görülmektedir. 1960 müdahalesi sonrası dönemde MTTB'den birden Atatürk söylemini bırakması beklenemezdi. Bundan dolayı olsa gerek Türk modernleşmesinin bileşenlerinden

¹ "Şurada şu hususu üzülerken beyan ederim ki daha az dinleyici toplansın düşüncesine kapılan Türkiye Milli Talebe Federasyonu mensuplarından bazı küstahlar sinema önündeki pankartlarımızı yırtmak küçüklüğünü göstermek küstahlığından çekinmemişlerdir" MTTB 48. Dönem Faaliyet Raporu, s.145

birisi² olan Atatürk milliyetçiliği MTTB tarafından kullanılmıştır. MTTB'nin 'mukaddes bir ocak' olduğunu düşünen ve bu ocakta milletine hizmet yapmanın "insani ve vatani"³ bir görev olduğuna inanan Cinisli ve ekibi, öğrencilerin mağdur edilmelerinin katlanılmaz bir durum olduğundan, siyasi çekişmeleri bir kenara bırakarak hizmet etmek istediklerini belirtir. Rasim Cinisli kendi döneminde uygulanacak politikanın ilk belirleyici vasfını "milliyetçilik" olarak belirttiği Genel Kurulda, kendi milliyetçilik sınırlarını da "Bozkurt rozetine yakışan"⁴ bir karakter taşıyacağını söylemiştir. Ayrıca fikirlerin sadece teorik düzlemde kalmayacağını, kendi döneminin ikinci belirgin vasfının da "aksiyonerlik" olacağını belirtir. Dönem boyunca yapılan bütün basın bildirimleri ve teşkilatın düzenlediği tüm toplumsal eylemlerde kullanılan dil incelendiğinde milliyetçi ve muhafazakar çizgi çok açık bir biçimde kendini göstermektedir.⁵ Mesela, 50. kuruluş yıldönümü için hazırlanan basın bildirisinde "Türkiye Cumhuriyeti'nin gücü, Müslüman Türk Medeniyetinden gelmektedir" denilmekte ve Türk milletinin bekası, Türk Gençliğinin maddi ve manevi kültürle donatılması(techiz)⁶ bu gençliğin dünyaya bir güç olarak yeniden dönüşü için olmazsa olmazı olarak görülmektedir. Müslüman Türk'ün dünya görüşü ülkücü ve medeni bir açıdan düstur olarak kabul edilirken, bu devrenin "toplumcu" olacağı ve en önemli sorun olarak da öğrenci sorunları ile ilgileneceği ifade edilmektedir. "Bozkurt'lu Flamanın ocağı" Yunus Emre'nin ahlakını kendine örnek almak zorundadır. Yunus Emre gibi 40 yıl hizmet ettiği dergâha eğri odunu yakıştıramayan ve onu içeriye almayan bir ahlak anlayışını benimseyeceklerdir. TMTF ekibinin ve seçimlere katılmayan Yüksel Çengel'in MTTB'yi sürekli olarak Atatürk düşmanı ve Turan Emeksiz istismarcısı olarak tanıtmaya çalışması üzerine, bu çirkin sloganlarla MTTB'nin saf dışı edilemeyeceği vurgulanmıştır.Rasim Cinisli'nin teşkilat içi çalışmalarında ilk icraatı muhafazakâr ve milliyetçiliği ile

2 Niyazi Berkes, Türkiye'de Çağdaşlaşma, YKY, İstanbul, 2002, s. 234

3 MTTB 48.Dönem Faaliyet Raporu, MTTB Basın Yayın Müdürlüğü, İstanbul, 1966, s.12

4 A.g.e. s.14

5 Siyasi arenada milliyetçilik, muhafazakarlık ve İslamcılık fikirlerinin birbirlerinden tam olarak ayrılmadığı bir tarihsel dönem olan 1960'lı yıllar, milliyetçiliğin ve İslamcılığın daha çok Osmanlı olmak ve yerli olmak anlamında kullanıldığı unutulmamalıdır. Ahmet Turan Alkan, "Yerlilik ve Milliyetçilik", Türkiye Günlüğü, 1998 . Ayrıca Tanıl Bora'nın "Türk Sağının Üç Hali"nde belirttiği siyasal akımlardan biri olan muhafazakarlık MTTB'de kuramsal bir kimlik yerine gündelik işlerden devşirilen bir görünüm arz etmektedir.

6 MTTB 48. Dönem Faaliyet Raporu, s..31

bilinen Erzurum vilayetine “İcra Müdürlüğü” kurmak olmuştur⁷. Bunu takiben tiyatro ekibinin çalışmalarının ciddiyetsiz ve yetersiz bulunması üzerine, tiyatro salonu kütüphaneye çevrilmiştir. Fotoğraf laboratuvarı, teknik judo okulu, sinema ve film servisi ve birlik bahçesi hizmete girmiştir. 1970’li yıllarda İslamcılışmanın sembolü olarak kutlanacak olan, hatta 1990’lı yıllarda da bu özelliği ön plana çıkartılan, 29 Mayıs İstanbul’un fethi, ilk kez MTTB tarafından farklı bir anlamla okunmuş olup, “*Türk’ün devlet kurma gücünün emsalsiz bir örneği*” olarak yorumlanmıştır.⁸ 29 Ekim Cumhuriyet’in kuruluşu ise “*Türk’ün devlet kurma başarısının ‘ölümsüz’ bir anıtı*”⁹ olarak değerlendirilmiştir. Dönem boyunca bildirilerde kullanılan ortak dil, yani metinlerdeki ortak öğeler, Türk milleti, milli ruh, milli varlık gibi milliyetçi, mukaddesatçı öğelerdir. Aslında bu öğelerin bu dönemde sık sık kullanılmaya başlanması MTTB’nin İslamcılışmasının zeminini oluşturacaktır.

MTTB, bütün ulusal kurtuluş günlerinde en ön sıralarda yer alarak günün anlam ve önemi ile ilgili açıklamalar yapmayı ihmal etmemiştir. Bunlardan en farklı olanı “Erzurum ve Sivas Kongrelerinde” yaptığı basın bildirisidir. Genel başkanın katılımı ile Erzurum’da gerçekleştirilen eylem, MTTB’nin ulusal kurtuluşun sembol değerlerine bağlılığının tipik bir göstergesi olarak değerlendirilmelidir. Hürriyet ve inançlarını Türk düşüncesi ile açıklayarak yola düşenlerin kurtuluşu başka yerde aramamaları gerektiğinin ispatı bu kongrelerdir. MTTB 1920’lerin ve 1922’lerin Türkiye’indeki birlik ve beraberlik günlerini hasretle anarken, gençliğiyle, ordusuyla ve her ülkücüsüyle Kuva-yı Milliyeci ruha tekrar dönülmesini istemektedir.¹⁰ Bir diğer dikkat çekici nokta ise, ülkemizi işgal edenlerin “*haçlı ordularının yakınçağ temsilcileri*” olarak değerlendirilmesidir. Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel ve Genel Kurmay Başkanı Cevdet Sunay’a birer 30 Ağustos kutlama mesajı gönderilmiştir.

7 Erzurum’da kurulan Mahalli İcra Konseyinin amaçları; 1- Şuurundan ve memleketçiliğinden doğmuş olan milliyetçi fikirlerin gelişmesini sağlamak, 2- Memleket ve millet yolunda çalışmayı kutsal bir görev bilen yüksek öğrenim gençliğinin işbirliğini sağlamak, 3- Türk’lük şuurunu kökleştirmek ve buna aykırı fikirlerle savaşmak , MTTB 48. Genel Kurul Raporu, s.94

8 A.g.e.s.89

9 A.g.e.s 99

10 MTTB 48. Dönem Faaliyet Raporu, s.97

MTTB'nin, sol kesimle ve komünistlerle yollarını kesin bir şekilde ayırmış olmasından sonra, Türk'e gelecek en büyük kötülüklerin, içerideki dâhili bedbahtlar konumundaki sol düşünceden kaynaklanacağına inanılmıştır. Sağ veya sol akımlar kendi tabanlarını oluşturmada fikirlerini anlatmaktan çok karşıt fikir akımlarını ötekileştirerek yayılmışlardır.¹¹ Türk siyasal yaşamında Meşrutiyet hareketleriyle başlayan ve Cumhuriyet sonrası aynen devam eden ötekiler üzerinden siyaset yapmak bir gelenek olarak nesilden nesile aktarılan bir metod olmuştur.¹² MTTB de Cumhuriyete asla ihanet etmediğini beyan ederek, sol düşüncenin ülkede bu kadar çok yayılmış olmasının sorumluları da yine kendileridir diyerek mevcut yönetimi eleştirmiştir. Ülkede bir takım yabancı fikirler gelişirken, her bir fert kendi özel durum ve şartlarını göstererek sola karşı durma görevini yerine getirmemiştir. Bundan dolayı gelecek kuşaklara karşı bir suç şimdiden işlenmiştir. MTTB başkanı daha sonra geç olacağı için sızlanmak yerine yıkıcı ve yıpratıcı durumlara çare aranması gerektiği çağrısında bulunmuştur. MTTB'nin Mehmet Akif Ersoy'u, Yahya Kemal Beyatlı'yı, Kıbrıs Şehidi Cengiz Topel'i, Kerkük Şehitlerini, Mithat Paşa'yı, Mareşal Fevzi Çakmak'ı ve Peyami Safa'yı anma program ve toplantılarını da milliyetçi-muhafazakâr çizginin sembol değerlerinin oluşturulması olarak okunmalıdır.

1.1.1.Köy Meselesi

MTTB'nin bu dönemde kendi talebelerini sosyal ve politik yönden bilinçlendirme amacıyla düzenlediği açık oturumlardan en farklı olanı 2 Ekim 1965 tarihinde, Prof. Mümtaz Turhan'ın başkanlığında düzenlenen "Köy Mes'eleleri ve Hal Çareleri" adlı açık oturumdur. Cumhuriyet tarihinde "Köy Meseleleri" konusuyla ilgilenen ilk kurum MTTB değildir. Cumhuriyetin kurucu kadroları da "köylü milletin efendisidir" diyerek, tarım toplumundan sanayi toplumuna geçememiş olan Türkiye'nin sorunlarının çözümlerine köyden başlanması gerektiğine inanıyorlardı.¹³ MTTB'nin böyle bir konuda açık oturum düzenlemesinin sebebini gene MTTB yetkilileri şöyle açıklar; "Politikacıları,

11 Ömer Çaha, Dört Akım, Dört Siyaset, Zaman Yayınları, 2001, İstanbul, s. 143

12 Tarık Zafer Tunaya, Türkiye'de Siyasal Çekişmeler, İBÜ Yayınları, c:II, 2002, İstanbul, s.56

13 Ahmet Taner Kışlalı, Kemalizm, Laiklik ve Demokrasi, İmge, Ankara, 1994, s.141

idarecileri, ilim adamlarını, teknik elemanları ve bütünü ile birlikte, bir kalkınma iddiası ve gayreti içine girilen memleketimizde siyasi ve demogojik her türlü düşünce ve davranıştan uzak, objektif, realist ve ilmi ölçülerle köy meselesi üzerine düşünmek içindir.” Hükümetin toprak reformunu geçirmeye çalıştığı bu dönemde, Türk toplumunun büyük kısmının hala köyde yaşadığı bu dönemde MTTB'nin böyle bir konu hakkında açık oturum düzenlemesi manidardır. Türk modernleşmesinde sınıflaşma olmaması aslında demokrasiye geçişte modernleşmenin önemli bir ayağı olan burjuva sınıfını eksik bırakmıştır. Anglo-Sakson modelindeki aydınlanma hareketlerinin yaşayamayan Türkiye kendi modernleşme bileşenlerini oluşturmak zorundaydı.¹⁴ Köylü nüfusun şehirli nüfusa oranla fazla olduğu bu yıllarda köy meselesi hem taban kazanma hem de gerçekten ülke politikalarına çözüm üretme açısından doğru bir başlangıçtı.

MTTB'nin milliyetçi muhafazakâr çizgiye yönelmesini, Türkiye'de DP döneminde başlayıp, sıcaklığını hala sürdüren bir damarla açıklayabiliriz. Bu damar, -sembolik de olsa tek parti iktidarının koymuş olduğu yasaklamaların ve sınırlandırmaların kalkması ile birlikte başlayan- ülke içerisinde iktidar elitleri tarafından dine olan baskının kalkması ile açıklanabilir.¹⁵ Bu dönemde milliyetçilik ve dindarlaşmanın toplumsal yaşamda kucak kucağa geliştiğini, MTTB ve üniversite gençliğinin dönüşümünün de bu bağlamda değerlendirilmesi gerektiğini görüyoruz.

Örneğin, MTTB Edebiyat Fakültesi Talebe Derneği tarafından 1966 yılında yayınlanan “Türkiye’de Gençlik Buhranı” adlı kitap içerisinde yer alan yazılar, MTTB'nin Rasim Cinisli döneminin fikirsel çizgisini çok iyi göstermektedir. Öncelikle MTTB camiası gençliğin içerisinde bulunduğu durumu buhran olarak okur ki, bu buhran doğrudan “sol ve komünist” gençlerin içinde buldukları durumu olumsuzlama olarak okumaya yöneliktir. Gençlik, yani MTTB taraftarı olmayanlar, daha açıkça söylersek yukarıda ifade ettiğimiz gibi sol düşünce sahibi üniversite gençliği, kendi sosyal bünyesine uygun düşmeyen, tarihsel bağlamında yer almayan bir düşüncenin peşinden sürüklenerek, gerçekleri görmeyecek bir buhran içerisine düşmüş olarak görülür.

14 E. Trimberger, Tepeden İnmeci Devrimler (Çev; F.Uslu), Gelenk Yayınları, 2004, İstanbul, s.187

15 B.Lewis, The Emergence of Modern Turkey, Oxford Univ Pres, 1978, s.242

Gençliğin buhrandan kurtulması gerekmektedir, ama nasıl? MTTB, “milli ahlak ve milli şuur” kavramlarının anlamlarının açık bir şekilde tanımlanması ile Türk gençliğinin durduğu yerin anlaşılması gerektiğini vurgulayarak, kurtuluşun reçetesini de soldan sağa kaymakla eş tutmaktadır. Dönemin önemli milliyetçi ideologlarından biri olan Erol Güngör, MTTB gençliğinin hassasiyetlerini artırmak amacı ile kaleme aldığı “*Türk Milleti Tarih İçinde Kendine Mahsus Ahlak Nizamı Yaratmıştır*”¹⁶ adlı yazısında “milli şuur ve milli ahlak” kavramlarını açıklamaya çalışır. Ona göre; “*Milli ahlak, milletin tarih içindeki seyri boyunca müşterek hayat içinde doğan ve milletin büyük ekseriyeti tarafından benimsenen bir normlar ve kıymetler nizamıdır.*”¹⁷ Milli şuur ise, milli ahlaka göre biraz daha farklıdır, milleti meydana getiren ortak değerlerin, milletin bireylerinde şuurlaşması olarak tanımlanır. Güngör bu tasnifinde milli ahlakı bir norm ve değer yargısı olarak tanımlarken, milli şuur ondan daha farklı olarak sanki milli ahlaka sahip olanlar içerisinde daha ayrıcalıklı bir grubun sahip olacağı özellikler olarak durmaktadır.

Güngör aynı makalesinin devamında MTTB gençlerinin “buhran” algısını sanki daha akademik bir dille açıklar. Gazete ve dergilerde yetişmekte olan gençliğin milli değer ve kıymetlerden yoksun olarak yetiŐtirilmesinden hareketle, bu hükmü verenlerin Türkiye’de “milli ahlakı” peŐin olarak kabul ettiklerini belirtir. Ancak bu şuur yüz elli yıllık inkılâp hareketlerinin başarısızlığı sonucunda geç nesillere istenilen düzeyde aktarılamamıŐtır.¹⁸ Bu görüŐlerin ardından Güngör, milli ahlakın tek başına bir anlam ifade etmeyeceğini, milli ahlak, milli kültür içerisinde verildiğinde anlamlı bir bütün oluŐacağına inanır. Türkiye’de müşterek bir milli kültür sosyolojik anlamda bulunmadığı için bir ahlak nizamından da bahsedilememiŐtir.

Güngör, gençlere ahlak nizamının verileceği yerin, “mekteŐ tedrisatı” yani Milli EĞitim tarafından resmi kurum ve kuruluŐlarda verilerek kollektif bir şuur oluŐmasıyla sağlanacağını belirtir. Özellikle orta  Ğretim gençliğinin bu nizamı benimseyeceğini çünkü insanın ahlaki tavırlarının bu yaŐlarda olgunlaşmaya baŐladıĐına inanmaktadır. EĞitim verilen yerler kendi başlarına bir düzen olmayıp,

16Erol Güngör, “Türk Milleti Tarih İçinde Kendine Mahsus Ahlak Nizamı Yaratmıştır”, Türkiye’de Gençlik Buhranı, MTTB Edebiyat Fakültesi Derneği Yayınları, İstanbul, 1964, s. 33

17 Güngör, a.g.m. s.33

18 A.g.m. s.34

cemiyetin izlerini taşır¹⁹ diyen Güngör kendi eğitim felsefesini de açığa vurarak yetiştirilecek Türk Gençliğinin toplumun değer yargılarından uzak olmayacağını düşünmektedir. Ona göre eğitim yuvalarındaki müfredat değişimleri bile gençlere istenen düzeyde milli ahlak vermeyecektir. O halde çözüm nedir? Bütün bir kültür ve medeniyet davası sayesinde, yüzyıllardır batıdan alınan yanlış uygulamalarla kendi toplumsal bünyesine yabancılaşan Türk Milleti, kalkınma davasını çözüme kavuşturur ve kendi sorunlarını kendisi çözebilecek seviyeye gelirse “alt üst olan milli kıymetler de”²⁰ bir nizama kavuşacaktır.

Aynı kitabın yazarlarından Mustafa Kafalı’ da “*Yunan Tarihi Teferruatıyla Öğretilir Türk Tarihine Ait Bahisler İse Özetlenir*”²¹ adlı makalesinde, aynı konuya farklı açılardan yaklaşarak, ilk ve orta tahsilin umumi kültürün yayıldığı devre, yüksek tahsilin ise mesleki bilgi ve kabiliyetlerin kazanıldığı dönem olarak ayrı ayrı üzerinde durulması gerektiğini söyler. Kafalı da, Güngör gibi gençliğin bu dönemde “menfi fikirler” etkisi altında kaldığını, bundan kurtuluşun da milli kültürü vermesi gereken derslerin yüksek tahsilde okutulmasını önerir. Tarih, Edebiyat, Coğrafya, Felsefe ve Sosyoloji derslerinin içeriklerinin milli kültürü gençlerde yeşertmesi için yeterli olmadığından hareket eden Kafalı, Milli Eğitim Bakanlığı’nın “milli programla”²² bu sorunları çözebileceğini ifade etmiştir. Milli programdan kastını tam olarak açıklamasa da müfredatta okutulan derslerin eleştirisinin yapıldığı bölüm incelendiğinde yazarın ne kastettiği biraz daha netlik kazanacaktır.

Kafalı eğitim sistemi müfredatını eleştirerek Batıda okutulan tarih kitapları, komşu ülke tarihlerini sadece kendi ülkeleri ile bir bağlantı olduğu zaman anlatırken, Türk tarih kitaplarının Göktürkler, Uygurlar, Gazneliler ve Karahanlılar gibi Türk tarihinde çok önemli yerleri olan devletlere çok az yer vermesinin kabul edilemez olduğunu savunur. Ona göre felsefe ve sosyoloji alanında da durum bundan farklı değildir, tüm batılı filozoflar ders kitaplarında ayrıntılı olarak işlenirken Türk-İslam felsefesinin öncülerinin fikirlerinin geçiştirildiği de eleştiri

19 A.g.m. s.35

20 A.g.m. s.37

21 Mustafa Kafalı, “Yunan Tarihi Teferruatıyla Öğretilir Türk Tarihine Ait Bahisler İse Özetlenir”, Türkiye’de Gençlik Buhranı, MTTB Edebiyat Fakültesi Derneği Yayınları, İstanbul, 1964 s.39

22 A.g.m.s.43

konusudur.²³ Bütün bu durum altında milli şuur ve milli ahlakın yeteri derecede gençler arasında yayılmamasına şaşırılmamak gerekir. Bu dönem MTTB bu fikirlerin altına imza atmaktadır. Aynı kitapta Türk kimliğinin Batı'dan gelen kozmopolitiklik ve Kuzey'den gelen kızıl tehlike yüzünden gençler arasında yer etmemesini en sert eleştiren Mehmet Eröz'dür; “*Sarı benizli sandviçle tost, o asil keşkeğin yerini almış, evindeki büfesinin önündeki tabureye oturmuş kız, viski yudumlarken, karşısındaki keçi sakallı genç kıl çadırdaki üç etekliye, ahşap evin yer minderinde mangalını karıştıran başı yazmalı, eli tesbihli nineye bakıp ağzını yay yay geviş getiriyor*”.²⁴

Rasim Cinisli döneminde genel başkanlık seçimleri ardından Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Milli Eğitim Bakanı ziyaret edilerek, siyasi parti teşkilatları yetkililere şikayet edilmiştir. Diğer fraksiyonlar düşünüldüğünde MTTB gençleri politize olmamışlardır. Onlar, gençliğin yıkıcı bir şekilde istismar edildiğini, bazı siyasi partilerin bu çirkin amaçlarının durdurulması gerektiğini belirtirler.²⁵ Aynı dönemde milli meselelere de duyarsız kalınmamış, 3 Temmuz 1965 tarihinde petrol konusunda açık oturum düzenlenmiştir. Panele Prof. Dr. Memduh Yaşa, Prof. Dr. Ekref Göksoy, Tarık Buğra, Prof. Turhan Feyzioğlu katılarak birer bildiri sunmuşlardır. 15 Temmuz 1965 tarihinde ise MTTB İstanbul İcra Konseyi, Kerkük katliamının 6. yılı dolayısıyla bir broşür bastırıp anma günü tertip etmiştir.

MTTB dönem icraatlarına bakıldığında, bu icraatların S. Seyfi Ögün'ün “*yerelci kültüralist*”²⁶ hareketler olarak nitelendirdiği, toplumsal hareketlere uygun olduğu görülmektedir. Öğüne'e göre yerelcilik tarihsel ve sosyal olaylarla ilişkiseldir ve kenarın merkeze ya da merkezin kenara karşı bir tepkisi olarak ortaya çıkar. Yerelciliğin üç görünümü olduğunu belirten Ögün, bunlardan ilkinin yerelci hareketler, ikincisini yerelci sendromlar ve üçüncüsünü yerelci kültüralizm olarak açıklar. Yerelci kültüralistlerin MTTB örneğinde de gördüğümüz gibi en belirgin vasıfları var olan iktidar yapılarına karşı tavır alarak sistemi yermeleridir.

23 23 Tark Zafer Tunaya, Türkiye'de Siyasal Çekişmeler, İBÜ Yayınları, c.II, 2002, İstanbul, s.56

24 Mehmet Eröz, “Günahın Çoğu Genlerimize Milli Mefkure Veremeyen Maariftedir”, a.g.s.s.45

25 Milli Gençliğin Sesi, 1965

26 S.Seyfi Ögün, “Yerelci Kültüralizm; Kıyaslamalı Bir Değerlendirme” Sarıbay, A.Y., Global Yerel Eksende Türkiye, Alfa, İstanbul, 2004, s.55

1.2.İsmail Kahraman -49. Dönem (11 Mart 1967–19 Ağustos 1969)

MTTB tarihinde İsmail Kahraman'ın başkanlığı diğer genel başkanlarla kıyaslandığında, Onun Türk siyasetinde oynadığı roller ve kendi döneminde başardığı işler nedeniyle belirgin farklar içermektedir. Öncelikle İsmail Kahraman Refah-Yol iktidarında Kültür Bankalığı'na getirilerek “muhafazakâr ve milliyetçi bir Anadolu çocuğu”²⁷ kimliğini İslamcı bir politikacı olarak tamamlamıştır.²⁸ İsmail Kahraman şahsında gerçekleşen siyasi dönüşüm bireysel bir hadise olarak kalmamış, 48. Dönem ve sonrasında MTTB saflarında mücadele eden üniversite gençliğinin de geldiği yerin bir göstergesi olması bakımından önemli bir gelişme olmuştur. 48. Genel Kurul toplantısında faaliyet raporları sunulduktan sonra genel başkan seçimlerine geçilmiştir. İ.Ü Fen Fakültesi öğrencisi Alaaddin Koçak ve İ.Ü Hukuk Fakültesi öğrencisi İsmail Kahraman genel başkanlık için adaylıklarını koymuşlardır. Kütahya'da yapılan kongrede genel başkan seçilememiş, 11 Aralıktaki kongre çıkan olaylar nedeniyle süresiz ertelenmek zorunda kalmıştır. Kongre ancak 5 Mart tarihinde İstanbul'da yapılabilmiş ve 28. tur sonunda İsmail Kahraman yeni genel başkan olarak MTTB'nin başına geçmiştir. MTTB kongresinin bu kadar uzun sürmesinin ve genel başkan seçiminde sürekli olaylar çıkmasının en büyük nedeni iki farklı görüşün başkanlığı almak için büyük mücadelelere girişmesidir. İsmail Kahraman Genel Başkanlık koltuğuna oturur oturmaz MTTB tarihinde sembol eylemler olarak açıkladığımız Çanakkale Şehitlerini Anma Günü, Fetih Mitingi, Kıbrıs Mitingi ve Akif'i Anma Gecesi etkinlikleri kalabalık kitleler eşliğinde kutlanmaya başlamıştır. İkinci bir Çanakkale zaferi bekleyen 48.Dönem Genel Başkanı Kahraman, düşmanların içimizde olduğunu, Çanakkale ruhunun MTTB saflarında gelişeceğini ve bu ruhun anarşi yaratınları mutlaka yeneceğini sürekli tekrarlayarak simgesel bir kod oluşturmaya çalışmaktadır. Kahraman döneminde 1 Nisan 1967 tarihinde düzenlenen “*Temel Hak ve Hürriyetler Açık Oturumu*” sanki mevcut düzenin işleyişinden rahatsız

27“MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu”, Fatih Milli Gençlik Vakfı Matbaası, İstanbul, 1978,s.31

28Bu dönemde şekillenmeye başlayan muhalif düşünce için bkz; E. Trimberger,Tepeden İnmece Devrimler (Çev; F.Uslu), Gelenk Yayınları, 2004, İstanbul, s.187

olmaya başlayan ve bunu açık bir şekilde ifade yolları arayan üniversite gençliğinin bir haykırışıdır.²⁹ Açık oturumda söz alan Prof. İsmet Giritli, “Aşırı sağ için alınan tedbirlere ses çıkarmayanlar neden aşırı sola karşı yapılan düzenlemelerde yaygara koparıyorlar” diye sorarak sağ ve sol arasında iktidarın ayırım yapmasından şikayetçi olmuştur.

Bu dönemde yapılan bir diğer eylem de Lenin heykelinin protesto edilmesidir. 1 Nisan 1967 tarihinde Belediye Sarayında açılan Sovyetler Birliği çağdaş resim, heykel, grafik sergisinde Lenin büstü konulmuştur. MTTB gençleri sergiye konulan Lenin büstünün komünizm propagandasının bir uzantısı olduğunu iddia etmişlerdir. Birlik yöneticilerinin de katıldığı bir eylemle üzerinde Türkçe ve Rusça “defol” yazan bir siyah çelenk yoğun güvenlik önlemleri altında serginin girişine bırakılmıştır. Protesto gösterisinden sonra bazı öğrenciler gözaltına alınmışlar ama suç unsuru bulunmadığı için serbest bırakılmışlardır. MTTB’liler olayın üzerinin örtülmesine müsaade etmemişler, komünizme aracılık ettikleri gerekçesiyle belediye başkanını mahkemeye vermişlerdir.³⁰ 4 Nisan 1967 tarihinde gelişen olayların ardından sorumlular bir basın bildirisi düzenlemişlerdir. Bu basın açıklaması önemlidir çünkü -MTTB tarihinde ilk kez açık bir şekilde- MTTB’nin İslamiyet’in ahlak ve faziletine, Türklük gurur ve şuuruyla bağlı bir öğrenci teşkilatı olduğu belirtilmekle birlikte Birlik tüzüğünde yazan çalışma esas ve usullerinden de ayrılmayacağı deklare edilmiştir.³¹

Dönemin en çok ses getiren, iç ve dış basında yankıları olan olay ise şüphesiz MTTB genel başkan ve yöneticilerinin de içerisinde bulunduğu kalabalık bir grubun müze olarak kullanılan Ayasofya Müzesinde namaz kılmalarıdır. 27 Temmuz 1967 tarihinde gerçekleşen olayın başlangıcı, Katolik Kilisesi dini lideri Papa VI. Paul’un Ayasofya içerisinde diz çökerek dua etmeye başlamasıyla birlikte müzede bulunan diğer turistlerin de dua etmesi ve Türkiye’de bu olayın tepkiye

29 A.g.e. s.23

30 Cumhuriyet tarihinde farklı fikirlerin birbirlerinin toplantılarını basmaları, kavga etmeleri adeta ironik bir durum olarak olağanlaştırılmıştır. A.İshak Demir’in “Cumhuriyet Dönemi Aydınlarının İslam’a Bakışı”, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2004, kitabı da bu bakımdan kuruluş yıllarında başlayarak önemli aktörlerin İslam yorumlarına yer verilmiştir. Bu yorumlar zamanla kıvrılarak fikir kavgalarının dayanakları olmuştur. Ayrıca bakınız; Suna Kili, Türk Devrim Tarihi, İş Kültür Yayınları, İstanbul, 2002

31 A.g.e. s.45

neden olmasıdır.³² Bu olay üzerine MTTB Genel Başkanı İsmail Kahraman 27 Temmuz 1967 tarihinde bir basın açıklaması yaparak büyük çoğunluğu Müslüman olan Türk halkının ve gençliğinin Papa'nın hava alanında devlet yetkilileri tarafından karşılanmasını tenkit etmiş ve “fethin sembolü olan, Fatih'in emaneti öksüz ve yetim Ayasofya'da Papanın diz çöküp dua etmesi yaralayıcıdır” diyerek olayı kınamıştır. Bu açıklamanın ardından, “madem Papa'nın dua etmesine izin verildi biz de öğlen namazlarımızı Ayasofya'da kılacağız” diyerek 20 kişilik bir grupla Ayasofya'da namaz kılmışlardır. Bu eylem önemlidir, çünkü 1943 yılından beri Ayasofya'da namaz kılınmamıştır ve bu namazı da öğrenciler kılmıştır. Ayasofya'da namaz, S. Zizek'in, “*ideolojik mekan, bağlanmamış unsurlardan, yüzergezer göstergelerden oluşur*” tezini doğrular niteliktedir.³³ Yani Ayasofya bir bakıma müze olarak kullanılmasının gerekçesi nasıl açıklanırsa açıklansın, MTTB ve iktidar arasında yaşanan kavganın ideolojik bir sembolü olarak durmaktadır. MTTB'lilere göre Ayasofya istenirse müze olarak kullanılmaz, kullanılmamalıdır da, ancak yetkililere göre ise Türk-Yunan dostluğu ve Türkiye'nin uluslar arası itibarı gereği müze olarak kullanılmalıdır. Ayasofya konusunda MTTB hiçbir zaman devlet yetkililerinin yaptıkları bu açıklamayı gerçekçi ve doğru bulmamıştır. Onlara göre Ayasofya'nın cami yerine müze olarak kullanılması kemalist kadroların İslamla hesaplaşmasının bir sonucudur. Tek Parti döneminde “*camilerin ve türbelerin kapatılarak ahır yapıldıklarına*” Kadir Mısıroğlu ve Necip Fazıl gibi üstadlar tarafından inandırılan MTTB'liler, Ayasofya'nın müze haline getirilmesinin de Tek Partinin ülkeye yaptığı kötülükler arasında değerlendirir.

Öğrenci olaylarının bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de artış göstermekte olduğu bu yıllarda MTTB “*Anadolu Şahlanış Mitingleri*” düzenleyerek “*Doğu Mitingleri*” adı altında düzenlenen mitinglere cevap vermiştir.³⁴ Bazıları Türkiye İşçi Partisi (TİP) tarafından düzenlenen, bazıları ise yine TİP tarafından desteklenen “*Doğu Mitingleri*”nin ilki 16 Eylül'de Diyarbakır'da yapılmıştır. Doğu-Batı eşitsizliğini eleştirmek amacıyla tertiplenen mitinglerde “*karakol yerine yatırım*” sloganları atan göstericiler “*Doğulu*” adı altında Kürtçülük gösterileri

32 Çağatay Okutan, Bozkurttan Kurana MTTB, İ.Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2004, s.133

33 S.Zizek, İdeolojinin Yüce Nesnesi, (Çev; T. Birkan), Metis Yayınları, İstanbul, 2002, s.103

34 Zülküf Oruç, Bir Öğrenci Hareketi Olarak MTTB, Pınar, 2005, İstanbul, s.46

yapmışlardır.³⁵ Bu gösteriler sürerken TİP Başkanı M. Ali Aybar kendisinin sosyalizm tanımını yaptığını, dokunulmazlıkla beraber demokrasinin de kaldırılacağını söylerken, CHP Genel Başkanı İnönü ise Anayasanın komünizme kapalı olduğunu belirtmiştir. Görüldüğü gibi sağda da solda da birlik yoktur.

Altmışa yakın milliyetçi sivil toplum örgütü tarafından ortaklaşa gerçekleştirilen ve ilki Erzurum’da yapılan daha sonra İstanbul, Ankara ve İzmir’de gerçekleştirilen Şahlanış Mitingleri sağcı ve milliyetçi öğrencilerin gövde gösterisine dönüşmüştür.³⁶ Mitinglerin ve Türk gençliğinin, çeşitli maskeler halinde milli ve manevi değerleri tahrip etmeye çalışan, şu veya bu isim altında menfur ve hain emellere hizmet etmeye kalkışan bir avuç sapıklar topluluğuna ibret olması gerektiği belirtilmiştir. Bu dönem; MTTB teşkilatına üye üniversite öğrencilerinin dünyada yükselişe geçmekte olan sol düşünceye karşı duruşlarını sertleştirdikleri bir dönemdir. Örneğin 1967 tarihinde Van’da bir grup insanın evlerinde mevlit okumaları üzerine mevlit okunan eve polis tarafından baskın yapılır ve evdeki insanlar göz altına alınırlar. MTTB bu olaya çok sert tepki gösterir ve birliğin üst düzey yetkilileri olayı yerinde incelemek ve tutuklanan öğrencilere destek olmak amacıyla Van’a hareket ederler. Öncelikle Van hadiselerinin baş müsebbibi olarak Konya’da Hülleci piyesi ardından çıkan olaylarda öğrencilere gaddarca davranan Komiser Mahmut Babadağlı gösterilir. “*Gençlik Düşmanı*”³⁷ olarak ilan edilen komiser olayların büyümesine ve tutuklamaların başlatılmasına sebep olmuştur. MTTB’nin Van hadisesinden çıkardığı sonuç, milliyetçi cephe olarak nitelendirilen üniversite gençliğinin bölünmüş olmasından dolayı olaylar karşısında yeterince güçlü tepkiler koyamamasıdır. İsimlendirmelerin ve bölünmelerin yapay ve gerçek dışı olduğunu belirterek Türk toplum yapısının bünyesine aykırı olan olaylara ortak tepki verilmesi gerektiği vurgulamıştır. Çünkü ülkede Kürtçülük propagandası açıkça işlenirken, Komünist Partisi marşları sokaklarda koro halinde söylenirken, evrensel barış şenliği adı altında ağza alınmayacak küfürler atılırken, neden küçük bir mevlit olayının bu kadar büyültüldüğü anlaşılabilir bulunur.³⁸

35 Cumhuriyet Ansiklopedisi, c.III, YKY, İstanbul, 2004 s.162

36 N.-H. Pope, Çıplak Türkiye, (Çev; D.Öktem), Gelenk Yayınları, 2000, İstanbul, s.125

37 Mili Gençlik, Van Hadiseleri ve Milliyetçi Cephe Hakkındaki MTTB Basın Bildirisi, Aralık, 1967

38 A.g.e.s. 30

MTTB, sorunların kaynağının kendileri olmadığını dile getirerek, devlet yetkililerinin asıl tehlikeyi görerek önlem almaları gerektiğini belirtir. MTTB'ye göre asıl ve değişmez tehlike sol ve komünizmdir, önlemleri doğru noktalara yönlendirmesi yani basit mevhit olaylarının büyütülerek yapay gündem oluşturulmasının ülkeye zarar getireceğine inanmaktadır. Bir dönem sonra MTTB Genel Başkanı olacak olan bu tarihte ise İstanbul İktisadi ve Ticari Akademisi Talebe Derneği Başkanı olan Burhanettin Kayhan, Milli Gençlik Dergisi'nde "*Komünizm ve Gençlik*"³⁹ adlı bir yazı kaleme alır. Bu yazının yazılış amacı komünistlerin kendilerini nasıl gördükleri ve tanımladıkları değil, MTTB'nin komünizmden ne anladığı ve onu nasıl tanımladığıdır. Aslında mutlu azınlık idealini gerçekleştirmenin gizli bir yolu olduğu iddia edilen komünizm hakkında sınıfsız toplum hayalini yerine getirmek için insanları harcayan bir ütopya olarak bahsedilmektedir. "*İdeolojisi, batının fikir tezgahından çoktan geçip çöp sepetine atılan madde kııntısı komünizm, bugün fikir olmaktan ziyade, bir korku ve ürperti unsuru, frensiz bir egoizm ve korkunç bir emperyalizmdir*"⁴⁰ denilerek aslında komünizmin en çok karşısında durduğunu ilan ettiği emperyalizmin bir oyunu olarak tanımlarlar. Komünizm Türkiye'de yayılabilmek için Anadolu'dan yeni gelmiş fikri bir gelişime sahip olmayan, iyi bir aile terbiyesi almayan, İslam ahlakı ile ahlaklanmamış dar gelirli aile çocuklarına barınma imkanı ve maddi imkanlar sağlanarak çalışmalarını sürdürmektedir. Komünistlerin bu dönemde iki büyük hedefleri vardır Kayhan'a göre; Birincisi, öğrenci kuruluş ve teşekküllerini (MTTB, TMTE, TMGT, TİTİATB, TİETF, TYOTB, İÜTB, TÜTB, YTOTB, TÜMFOTB) ele geçirmek ve bireysel propaganda ile kitleleşmek. MTTB, talebelerine yurdun dört bir yanında komünizm tehlikesi karşısında dimdik ayakta durmayı tavsiye edilerek yazıya son verilir. Burada bir okuma biçiminin altının çizilmesinde yarar vardır. Türkiye'deki siyasal hareketlerin "*ötekilerini*" okuma, tanımlama ve tasnif etme biçimleri aynıdır. Yukarıda MTTB'nin, sol/komünist hareketlerin gelişimini açıklamak için kullandığı argüman, taşradan gelen fakir aile çocuklarına burs ve barınma imkanı sağlayarak kitleleşme yöntemidir. Dolayısıyla fakir ya da dar gelirli aile çocukları bu tür hareketlerin içerisinde yer almaktadır. Aynı okuma

39 Burhanettin Kayhan, "Komünizm ve Gençlik", Milli Gençlik, Aralık, 1967

40 A.g.e. s, 32

biçimini 1970’li yıllara gelindiğinde yükselen İslamcı hareketleri, anlamlandırmak için sol görüşlü yazarlar kullanarak, İslamcılığın dar ve ya fakir aile çocuklarının köyden kente göçüyle gelişmekte olduğu şeklinde açıklamışlardır. Böylece her iki okuma biçimi de “ötekini” anlamaktan öte, ötekini dar kalıplara hapsederek basite indirgemektedir. Cumhuriyetin ilanında tarım toplumu olan Türk toplumunun 50’li yıllardan sonra yoğun olarak kentleşmesi bilinen bir gerçektir.⁴¹ Dolayısıyla hem sol hem de sağ kendisine hedef kitle olarak köyden kente göç eden bireyleri seçmiştir.

1968 yılı öğrenci gençliğinin başkaldırı yılı olarak geçmiştir tüm dünya tarihine. Bu tarihte gençlik hareketleri Batı Avrupa’yı, Kuzey Amerika’yı, Latin Amerika’yı, Ortadoğu’yu ve Asya ülkelerini derinden etkilemiştir. Gençleri eyleme geçiren olayların ülkeden ülkeye farklılık göstermesine rağmen, harekete geçen gençlik kesimlerinin örtüşen ve ayrışan eylem biçimleri de vardır. Türkiye’de de 1968 tarihlerine gelmeden önce oluşmaya başlayan hareketlilikler vardı. Özellikle 27 Mayıs arifesinde üniversite gençliğinin çeşitli boykot ve gösterilerini görmek mümkündü. Bu eylemlerin birçoğu Demokrat Parti iktidarını protesto etmek, Atatürk İlke ve İnkılâplarını savunmak ve askerleri müdahaleyi desteklemek şeklindeydi.⁴² Bu eylemlerde genel olarak Milli Türk Talebe Birliği(MTTB), Türkiye Milli Talebe Federasyonu (TMTF) ve Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı (TMGT) gibi büyük öğrenci federasyonlarını görürüz. 1968 yılına geldiğimiz zaman ise solda Fikir Kulüpleri Federasyonu (FKF)⁴³ en etkin öğrenci birliğidir. FKF 1965 yılında örgütlenmeye başlayan, Türkiye İşçi Partisi yanlılarının oluşturduğu bir gençlik hareketiydi. 1968 yılında üniversitelerde boykot ve işgallerin sürekli hale gelmesi, hatta okullarda işgal, boykot komiteleri bile kurulması, eğitim hayatını tamamen durdurmuştur. 6. Filo’ya karşı yapılan gösteriler de 1968 yılının büyük eylemlerinden birisi olarak hafızalarda kalmıştır. 6. Filo olayı sadece 1968 yılında yapılan gösterilerle sınırlı kalmamıştır. 1969 yılında tekrar Türkiye’ye gelen 6.Filo’yu protesto için İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük kentlerde “emperyalizme ve sömürüye karşı” bir yürüyüş kararı alınmıştır.⁴⁴ Sol kesim 6. Filo’yu protestoya hazırlanırken Komünizmle Mücadele Derneği ve MTTB 14

41 Tefrik Çavdar, Türkiye Ekonomisinin Tarihi, İmge Yayınları, 2003, İstanbul, s.232

42 Taner Timur, Toplumsal Değişme ve Üniversite, İmge Yayınları, Ankara, 2000, s. 142

43 Turhan Feyizoğlu FKF, Ozan Yayıncılık, İstanbul, 2002, s.19

44 Sina Akşin, “Türkiye Tarihi”, Çağdaş Türkiye Tarihi, 1908-1980, Cem Yayınları, İstanbul, 1989,s.42

Şubat'ta Cuma namazını takiben “*Bayrağa Saygı*” mitingi düzenlerler. Aslında bu gösteri 12 Ekimde yapılan ve AP'nin büyük bir seçim zaferiyle çıktığı seçimlerden sonra ülkede sadece sol görüşlü öğrencilerin olmadığını göstermek amacıyla yapılmış bir gösteridir. Bu miting esnasında “komünistlere karşı savaş açıldığı” ve iki gün sonra yapılacak olan Taksim mitinginde komünistlere gerekli derslerin verilmesi amacıyla tekrar buluşması sözleriyle miting son bulmuştur.⁴⁵

Solcu gençlik 16 Şubatta Taksim Meydanında 6.Filo'yu protesto etmek amacıyla toplanmaya başlarken Bugün ve Sabah gazetelerinin çağrılarını dikkate alınarak MTTB ve Komünizmle Mücadele Dernekleri üyeleri de Taksim Meydanında toplanmaya başlamışlardır. Solcular tarafından “Kanlı Pazar” olarak adlandırılacak olaylar, göstericilerin Taksim Meydanında polisin önünü kesmesiyle başlamıştır.⁴⁶ Olaylar sonucunda çok sayıda polis ve gösterici yaralanmış, bazı siyasiler istifa etmişlerdir.⁴⁷ CHP, “*Müslüman Türkiye*” sloganları atarak sol görüşlü öğrencilere saldıranları “*sokak kabadayıları ve teokratik devlet özlemcileri*” olarak suçlarken, MGK'da Demirel ise “*Türkiye'de gerginlik var, batıyoruz demeye gerek yok*” diyerek karşılık vermiştir. Olayların daha da büyümesini engellemek amacıyla 22 Şubat'ta “Kanlı Pazar” görüntülerinin televizyonlarda yayınlanması yasaklanmıştır.⁴⁸

45 Günaydın, 14 Şubat 1969-15 Şubat 1969

46 “Cumhuriyet Ansiklopedisi”, c:III. s, 215

47 Günaydın, 17 Şubat 1969,

48 Taha Parla, Türkiye'de Anayasalar, İletişim, 1993, İstanbul, s. 45

İKİNCİ BÖLÜM

MİLLİ TÜRK TALEBE BİRLİĞİ İSLAMCILAŞIYOR

1.İslamcı MTTB

“MTTB 62. kuruluş yıldönümünü idrak etti. Bir zamanlar, MTTB'nin liderleri Türk gençliği rejimin bekçisidir diyorlardı. Göreve çağırıyordu gençliği. Bir zamanlar ırkçılığı kötü emel ve düşüncelere alet olmadığı, milli bünyemize zararı bulunmadığı müddetçe tasvip ederim diyorlardı. Ama ırkçılığın iyisi doğrusu olmayacağını Fahri kainatın bunu men ettiğini düşünmemişlerdi. Bir zamanlar ben sosyalistim diyorlardı MTTB başkanları. Ama bünyesindeki iman gençliğini hiçe saymamışlardı. Türk gençliği neye ve kime hizmet edeceğinin farkına varmıştı. 1969-70 yılları bu farkına varış ve milli uyanış yıllarıydı...Nefse balyoz indirilmiş, Allah'a kulluk vazifesi idrak edilmişti”.

Çatı, Başyazı, 1 Ocak 1978

Siyasi bir proje olarak İslamcılığın gelişimi II. Abdülhamit dönemine⁴⁹ kadar götürülebilirse de bizim üzerinde yoğunlaşmak istediğimiz, özellikle 1960'lı yılların sonlarında başlayan ve üniversite gençliğini derinden etkileyerek Türk siyaset arenasında milliyetçilik, Kemalizm ve sosyalizm dışında farklı bir açılım getiren bir akım olarak İslamcılıktır.⁵⁰ Türkiye'de İslamcılığın tarihine kısaca bakarsak farklı İslamcılık cereyanlarının olduğu, İslamcılığın üzerinde ittifak edilen tek bir yorum ve çizgisinin olmadığını görürüz. Dışardan yorumlamalarla İslamcı olarak nitelendirilen hareketlerin/oluşumların kendilerini İslamcı olarak tanımlamamış olmaları hatta kendilerinin İslamcı olarak tanımlanmalarına sürekli karşı çıktıkları görülmektedir. 1960'lı yıllarda İslamcılığın yeniden dönüşünü açıklamada farklı açıklamalar ve yorumlar mevcuttur. Bunlardan en çok kullanılan yorum, 1950'li yıllardan sonra yoğun bir şekilde yaşanan köyden kente göç olaylarıdır. Kırsal göçmenler kendi köy kültürlerini sürdürüyor görünüyorlar ancak kent içinde onu

49 Kemal Karpat, İslam'ın Siyasallaşması, İ.Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2001, s.571

50 Ruşen Çakır, Ayet ve Slogan, Metis Yayınları, İstanbul, 1990, s.43

yeniden üretiyorlardı. ⁵¹Bu görüşü savunanların gerekçesi geleneksel dünyanın kalıplarıyla düşünerek köyden kente göç edenler, kentin insanı tekilleştiren ve geleneksel değer yargılarından uzaklaştıran değer yargılarına karşı bir tepki olarak İslamcılığı bir çıkış olarak görmeleri ve ona sarılmaları olarak açıklarlar.

İslamcılığı tanımlamanın ve tekil bir İslamcılık tanımına ulaşmanın bazı zorlukları olmakla beraber her tanım kendi İslamcılık tanımlamasının ana bileşenlerini belirleyebilme şansına sahiptir. Biz bu çerçevede İslamcılığı, Yasin Aktay'ın tanımlamasına uygun olarak, siyasal davranışın Müslümanlık algısıyla bulunduğu her noktada ortaya çıkabilen bir kimlik, bir algı olarak düşünebiliriz⁵². Buradaki siyasal davranış, hayatın her aşamasında olabilecek bir şeydir. Siyasal oluşumun merkezine İslam'ı koyan her türlü Müslüman oluşum da İslam yorumuna bakılmaksızın İslamcıdır. Aktay, bu tanımın çok geniş bir tanım olduğunun farkındadır, bundan dolayı bir siyasi tavır olarak İslamcılığı belirleyebilmek için bir adım daha ileri gidilmesi gerektiğini belirtir. O, S. Sayyid'in tanımlamasına göndermede bulunarak, Sayyid'in İslamcılık tanımlamasının daha ayırt edilebilecek bir nitelik taşıdığını kabul eder. S. Sayyid'e göre İslamcılık, bir Müslüman olarak ilişkilerini İslam'ın tarihsel formasyonu ve geleneklerinin içinden konumlandırarak, bunu kendine bir davranış ufku kılma projesidir⁵³. İslamcı da, İslami sayılan metinlere dayalı bir dili veya değişik şekilleriyle İslam örneğinden esinlenmiş bir dili kullanarak tasvir edilmiş bir ütopya doğrultusunda hareket eden kişidir. Aktay'a göre İslamcılığın tarihi kökenlerini çok öncelere götürebiliriz ancak MTTB'yi anlama bazında kullanacağımız İslamcılık için bizce buna ihtiyaç yoktur. Genel bir tarama ve tarihsel bir bakış açısıyla baktığımız zaman İslamcılığın farklı vurguları olmuştur. Yeniden İslamleşme sadece kimlikle ilgili bir itiraz ya da kökenlerine sadakat değildir, o, modernlik ve bireysel özelliği bağdaştırmayı sağlayan bir sentezdir;

1- Başka kültür benimseme sürecinde karşı tepki olmak yerine buna eşlik etmektedir.

2- Yerel kültürden bağımsız tanımlanır ve kişinin hayatta kalabileceğinin bilincindedir.

51 Kemal Karpat, Türkiye'de Toplumsal Dönüşüm(Çev; A.Sönmez), İmge Yayınları, İstanbul, 2003, s.79

52 Yasin Aktay, "Sunuş Yazısından", Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Tarihi, İslamcılık, c:VI,İletişim, İstanbul,s.19

53 Aktay, a.g.m.s.18

3- Evrensel bir tanıma sahiptir.⁵⁴

MTTB İslamcılığında sıkça rastlayacağımız en belirgin özellik, kendini milli eğitim tartışmalarında görünür kılacak olan, dini olanla dünyevi olan arasındaki ikilemede görülecek, dini olanın reddine karşılık bir tepki olarak gelişen bir karşıduruştur.⁵⁵ İslamcılığın 19.yy başlarında etkin olmaya başlamasında ki etken faktörler olan emperyalizm ve kolonyalizmin etkinliğini kaybetmesiyle İslamcılık kendi ülkelerindeki siyasi iktidarlara talep olmaya başladı. Türkiye ve İran gibi sömürü ve emperyalist kültürü yaşamayan iki köklü medeniyetin ülke halkalarının İslamcılık adına talepleri diğer ülke halklarından farklıydı. Cumhuriyet modernleşmesinin ana bileşenlerinden biri olan laiklik ilkesi bu bağlamda Türkiye’de İslamcılık taleplerinin siyasal ve kültürel gerilim alanlarını oluşturacaktı. Cumhuriyet dönemi İslamcılığının başlangıcında M. Akif’in Süleymaniye Kürsüsünden okuduğu bir şiir, İslamcı taleplerinin oluşmaya başlaması ve hangi bağlamda İslamcı taleplerin gelişme göstereceğini anlamak açısından dikkat çekicidir. Laik uygulamalar sayesinde hilafetin kaldırılacağı, bunun sonucunda da İslam inancına sahip Müslümanların sahipsiz kalacağı, Kuran’ın mezarlıklarda okunan ve anlam kaydırılmasına uğrayan bir kitap haline getirilmesi ve savunmacı bir din dilinin geliştirilmesine neden olacaktır.⁵⁶

İsmail Kara, İslamcı söylemin bazı ana özelliklerinden bahsederken, onun ilk bileşenini muhteva olarak da söylem olarak da modern, modernleştirici, ideolojik ve seküler bir söylem olarak tanımlar. Ali Bulaç ise başlangıcından bugüne kadar izlediği tarihi seyir düşünüldüğünde İslamcılığı üç ayrı düzeyde inceler. Birinci düzey, 1865-1924 tarihleri arasında kurtarıcı misyon, İslam’a dönme ve İslamlaştırma kavramları çerçevesinde gerçekleşen bir İslamcılık. Islahat Fermanının ilanı ile başlayan birinci dönem İslamcılığı hilafetin kaldırılmasına kadar aynı özellikleri gösterecektir. İkinci nesil İslamcılığı, 1950–2000 yılları arasında yeni bir toplum ve devlet tasarımını gerçekleştirmeye çalışan bir İslamcılık. İkinci dönem İslamcılığı, ulus-devletlerin gelişmesinden derinden etkilenerek ve

54 Oliver Roy, Küreselleşen İslam, Metis, İstanbul, 2003, s 12

55 Ahmet, Çiğdem, “İslamcılık ve Türkiye Üzerine Bazı Notlar”, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce Tarihi, İslamcılık, c:VI,İletişim Yayınları, İstanbul, s.26

56 İsmail, Kara,” İslamcı Söylemin Kaynakları ve Gerçeklik Değeri”, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce Tarihi, İslamcılık, c:VI,İletişim Yayınları, İstanbul s.35

özellikle Hint alt kıtasında yaşayan Müslümanların devletleşmelerinden de etkilenerak aynı talepleri Türkiye’de de gerçekleştirmek istemiştir. Bu dönem İslamcılarını etkileyen faktörler ise, soğuk savaş dönemine özgü çatışmacı kültür, monolitik toplum idealleri, otoriter ve totaliter rejimlerdir.⁵⁷

İslamcı aktörler, aydın, mühendis, yazar, gazeteci, siyasetçi, gibi aydın-ulemadan oluştuğu gibi İslamcılık modern dünyanın bir ürünüdür ve modernleştirici bir misyon üstlenmektedir.⁵⁸ İslamcılık belli bir tarihte ortaya çıkıp tarihsel dönemini tamamlayan bir akım olarak değil her yeni durumda kendini yenileyebilen dinamik bir görünüm arz etmektedir. İç ve dış faktörlerin zorlamasıyla bazen de savunmacı bir yaklaşımla üretilen, yenilenen İslamcılık, en büyük eleştirilerini de bu bağlamda almaktadır.⁵⁹ İslamcı düşünürlerin ve aydınların, bir dönem demokrasinin, sivil toplumun, faizli ekonomik sistemlerin varlığını reddederken, bu yapılanmaları din dışı bulurken, batılı paradigmalara şüpheyle yaklaşırken belirli bir müddet sonra felsefi ve sosyolojik dayanakları olmadan bu düşüncelerinden vazgeçtikleri sıkça görülmüştür.

İslamcılık, yoğun olarak 1970’li yıllarda sağcılık ve muhafazakârlıktan kendini ayırmaya başlamıştır. İslamcı gençlik bu dönemde maneviyatçılık, batının sorgulanışı, modernizm tehlikesi, cami ve mescitlerin açılması, İslam Enstitülerinin Akademi olarak değiştirilmesi, kız imam-hatipleri ve İslam Kolejlerinin kurulması, müstehcen neşriyatla mücadele, Ayasofya’nın ibadete açılması gibi konularla uğraşmaktaydılar.⁶⁰ İslamcı gençler kültürel faaliyetlerin de etkisiyle politize oluyorlardı. İslamcılığın yükselişi bir bağlamda İslamcı erkeğin yükselişiydi.⁶¹ Gençlik, Seyyid Kutup, Said Havva, Hasan El Benna, Nedvi gibi yazarların etkisinde kalıyordu. Ayrıca yazılı basın olarak 1976 yılında Ali Bulaç ekibinin *Düşünce* dergisi, Nurettin Topçu’nun *Hareket*, Sezai Karakoç’un *Diriliş*, Nuri Pakdil’in *Edebiyat Dergisi*, Rasim Özdenören, Cahit Zarifoğlu ve M. Akif İnan’ın *Mavera’sı*, Yaşar Kaplan’ın Aylık Dergisi, Hekimoğlu İsmail ve arkadaşlarının *Sur*

57 Ali, Bulaç, “İslamın Üç Siyaset Tarzı veya İslamcıların Üç Nesli”, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce Tarihi, İslamcılık, c:VI, İletişim Yayınları, İstanbul s. 48

58 Nilüfer Göler, Mühendisler ve İdeolojiler; Öncü Devrimcilerden, Yenilikçi Değişimcilere, Metis Yayınları, İstanbul, 1995, s.86

59 Ahmet Özcan, İslami Uyanıştan İslami Harekete, Bengisu Yayınları, İstanbul, 1996, s.29

60 Cihan, Aktaş, a.g.e.s.90

61 Ruşen Çakır, Direniş ve İtaat, Siyah-Beyaz, Metis Güncel Yayınları, İstanbul, 2000, s.15

dergisi, Hayrettin Karaman ve arkadaşlarının *Nesil* dergisi İslamcı gençliğin el kitaplarıydı.⁶²

1967 yılının son aylarında Van'da mevlid okudukları gerekçesiyle aralarında MTTB temsilcilerinin de bulunduğu bir düzine vatandaş göz altına alınır. MTTB bu olaya sert tepki gösterilmesi gerektiğine inanır ve Genel Merkezden üst düzey yetkililer olayı yerinde incelemek amacıyla Van'a hareket ederler. Olayı hukuk devleti ile bağdaşmayan bir ilkelik olarak kınayan MTTB, bu olaydan üniversiteli gençliğin ders alması gerektiğini ifade eder. '*Öteden beri devletimizin istikbaline, milli bütünlüğüne göz koymuş olanlar, muzır ve mahut cereyanlar, milliyetçi cepheyi daima bir bölünme halinde tutmak ve güç birliğini hiçbir zaman sağlamamak için çeşitli maskeler altında faaliyet göstermişlerdir. Bunun sonucu olarak tarihimiz boyunca milli ve manevi değerlere bağlı olan milliyetçi cepheye, vatanını seven bütünü vatandaşlar şu veya bu isim altında birbirinden ayrılmış, aralarında birlik sağlatılmamıştır. Türkçü, hilafetçi, saltanatçı, şeriatçı, yobaz, gerici, Turancı ırkçı, kafatasçı, nurcu, süleymancı, mürteci gibi isimler bu gayretin neticeleridir.*⁶³' gençler kendi benliklerine dönmelerini engelleyen zihniyetle bir hesaplaşmaya davet edilmektedir.

MTTB'nin İslamcı tarihinde dönüm noktası sayılabilecek olaylardan birisi de Libya Başbakanı Abdüsselam Ahmet Callud'un MTTB ziyareti ve bu ziyaret sonrasında geçliğe verdiği mesajdır. 11 Ocak 1975 tarihinde MTTB konferans salonunu dolduran binlerce gence hitabın başlığı; "*Kaynağımız Kuran'dır*" sözüdür. Bu konferans sonrası çıkacak olan İlk Milli Gençlik dergisinin de kapağını gene bu slogan süsleyecektir. Callud konferans salonuna girdikten sonra dakikalarca ayakta alkışlanmış ve talebeler tarafından "*Kardeş Libya, Mücahid Callud ve Müslüman Türkiye*"⁶⁴ sloganları atılmıştır. Callud ziyaretinde bakanlık tarafından Libya Başbakanına tahsis edilen resmi tercüman "Allah" kelimesini "Tanrı" diye tercüme edince salonda büyük bir protestoya uğramış ve salondakiler tercümanın değiştirilmesini istemişlerdir.

Callud, MTTB binasında çok uzun bir konuşma yapar. Konuşmasında, "İslam'ın ve insanlığın yükselmesi için Türk milletiyle Arap milleti el ele ve omuz

62 Doğan Duman, İslamcı Gençliğin Serüveni, Birikim, Sayı; 95, Yıl; 1997

63 Mili Gençlik, Van Hadiseleri ve Milliyetçi Cephe Hakkındaki MTTB Basın Bildirisi, Aralık, 1967

64 MTTB 52. Dönem Faaliyet Raporu, Fatih Gençlik Vakfı Matbaası, İstanbul, 1975 s. 312

omuza vererek öyle büyük roller oynamıştır ki” der ve ataları tarafından kendilerinin omuzlarına bırakılan İslam bayrağını yüceltme işini Türk gençliğiyle beraber sürdüreceklerini belirtir. Callud, Türk gençliğinin iki meseleyi vurgulayarak mücadelesine devam etmesini istemektedir. Bunlardan birincisi sosyal adalet, ikincisi ise hürriyet dini olan İslam’ı dünyaya tanıtmaktır. Seyyid Kutup’un İslam’ı sosyal adalet dini olarak uzun uzadıya anlattığı dönemler ve bu kitapların Türkçeye çevrilerek Türk gençliğini etkilemeye başladığı dönemler bu dönemlerdir. Callud, kendi anladığı ve kendi devletine uygulamaya çalıştığı İslam dinin ana bileşenlerini MTTB gençliğine uzun uzadıya anlatmıştır. Aslında MTTB’nin Callud’u bu kadar derinden dinlemesinin en önemli nedeni kendi savundukları İslam nizamının ete kemiğe bürünmüş bir uygulamasının Libya’da gerçekleştirilebilecek olmasına olan inançlarıdır. 1979 İran İslam Devrimi sonrasında buna benzer bir süreç tekrar yaşanmıştır. Özellikle Akıncı gençlik eylemlerinde ve söylemlerinde İran Devrimi’ni desteklediklerini ve buna benzer bir İslam devrimi örneğinin Türkiye’de yaşanmasını istediklerini her zaman dile getirmişlerdir. 1990’lı yıllara gelindiğinde Türkiye’de bu görüşü savunanlar geri adım atarak aslında İran Devrimi’nin tanrının yeryüzüne geri dönüşü olarak okurken daha temkinli davranmak gerektiğini savunmaya başlamışlardır. 2000’li yıllarda ise Türkiye’de birkaç grup hariç, gerek İran’daki uygulamalar gerekse dünyada değişen politik dengeler yüzünden İran’ın Türkiye için bir model olamayacağına inanmış görünmektedirler.⁶⁵

Callud, konuşması boyunca 1970’li yıllarda Arap dünyasında yükselen Arap milliyetçiliğinin etkilerini sözlerinin içerisine taşımıştır. Kendisinin Türkiye’ye geliş amacını büyük Türk milletiyle büyük Arap milletini birleştirmek olarak açıklar ve Türk İslam gençleri ile Arap İslam gençlerinin bütün görevinin İslam’a hizmet etmek olduğunu söyler. Kendilerinin Libya İnkılap Meclisi olarak İslam’ı diriltemeye yemin ettiklerini, bunun karşısında en büyük üç düşmanın da Siyonizm, Emperyalizm ve Komünizm olduğunu ifade eder. Anayasası Kur’an olan ve kuvvetini Kur’an’dan alan bir düşünce yapısıyla hareket edeceklerini Türk gençlerinin de kendilerine bunları düstur edinmeleri gerektiğini dillendirir. Libya ya da Arap toplumlarının ve Türkiye’nin İslamcı gençliğini beraber değerlendirdiğimiz

65 Çakır, a.g.e. s.65. Ayrıca Bernard Lewis’in The Political Language of İslam, Chicago, Oxford Üniv. Pres, 88, ayrıca Oliver Roy’un “İran; Bir Devrimin Tükenişi” adlı kitaplarında kouyla ilgili açıklamalarda bulunuyor.

zaman ortak söylemlere, ortak düşmanlara ve ortak inançlara sahip olduklarını görürüz. Örneğin 1970’li yıllar Arap milliyetçiliği Baas Partilerinin sosyalist fikirleri doğrultusunda Arap yarımadasında yayılırken⁶⁶ Türkiye’de de aynı kaynaktan beslenen fikirler yayılmaktadır. Bu sebeple iki toplumun aynı düşmana karşı savaşması durumu söz konusudur. Callud’un söylemleri aynı zamanda Türkiye’de MTTB’ye yakın duran MSP hareketi ile de aynılık göstermektedir. Müslüman devletler arasında işbirliği ve güç birliği yapmak, Kudüs’un kurtarılması, milli ekonomi, siyonizm karşıtlığı gibi ortak politikalar söz konusudur.⁶⁷ Libya başkanı Callud’un Kuran’ı göstererek ‘Bizim anayasamız budur’ demecini Milli Gençlik kapağı yaparak bu söze verilen değeri göstermiştir.

MTTB’nin İslamcı bir aktör olarak Türk toplum yaşamında yer almasında önemli rol oynayan sembolik eylemlerden birisi de 61 yıldır ambleminde kullandığı kurt resminin çıkartılmasıdır. MTTB açısından bu eylem yerinde ve gerçekten önemli bir davranıştır. Amblemden kurt resminin yer alması “zihni kirlenme”⁶⁸ olarak okunmuştur. Amblemin değiştirilmesi basında geniş yankı bulmuş bulmasına da yapılan tüm yorumlar MTTB’nin neden böyle bir davranışa yöneldiğini anlamaya çalışmaktan öte sığ yargıların ötesine geçmemiştir. MTTB de basının bu tavrından şikâyetçi olmuştur. MTTB’nin mutlak hakikate bağlı fikirlerin geçerli olduğu bir ocak olarak görülmesi gerektiği, Türk’ün ruh köküyle bağdaşmayan hiçbir düşünce ve doktrinin MTTB’de yer bulamayacağı açıklanmıştır. Bazı çevrelerin amblemden kurt resminin çıkartılmasını milliyetçiliğin reddedilmesine yorumlamasını doğru kabul etmediklerini açıklasalar da aslında bu açıklama konjoktürel kalmaktadır. Çünkü 1970’li yılların başlarında üniversitelerde yeni büyümeye başlayan İslamcı gençlik, kendilerine parola olarak “*Komünistlerden daha cesur*” sözünü kullanarak varlıklarını ispat etmek istemektedirler.⁶⁹ “*Milliyetçilik reddi mümkün olmayan bir vakıdır. Ancak bu kavramı bugün herkes istediği gibi yorumlamakta ve işine geldiği manaya yorumlamaktadır. Bizim milliyetçilik anlayışımız bin yıllık tarihimiz*

66 Adid Davisa, Arap Milliyetçiliği (Çev; L. Yalçın), Literatür Yayınları, İstanbul, 2003, s.193

67 MTTB 52. Dönem Faaliyet Raporu, s.319

68 Mustafa Aydın, Bilgi Sosyolojisi, Açılım Kitap, İstanbul, 2004, s.228

69 Salname, Asa Neşriyet, İstanbul, 1970, s. 117

*içerisinde bulur manasını. Garp emperyalistlerinin buyurduğu milliyetçiliğe, yani posa ve kabuk milliyetçiliğine hayır diyoruz”.*⁷⁰

Yukarıda da belirttiğimiz gibi MTTB kurt sembolünü çıkartmakla milliyetçilikle arasına koyduğu uçurumu göstermektedir. Bildiride her ne kadar milliyetçiliğin bir vakıa olduğu ve reddi mümkün olmayan bir hareket olduğu söylene de milliyetçilik resmen reddedilmektedir. MTTB kendi milliyetçilik anlayışını etnik kimliğe vurgu yapmadan dinsel bir milliyet anlamı yaratmaya çalışır. Milliyet, Kur’an’da kullanıldığı anlamda dini kimliklere vurgu yapmaktadır. MTTB bu anlamda kendini milliyetçi ilan etmektedir. Modern anlamda milliyetçikten MTTB’nin anladığı kabileciliktir. Resmi ve egemen ideolojilerin etkisinden⁷¹ kurtuluşunu ifade eden sembol değişimi MTTB tarihinin dönüm noktalarından birisidir. MTTB “*dinsiz devrimbazlardan imanlı idareciler*”⁷²eline geçmiştir.

1.1.Burhanettin Kayhan-50. Dönem (12 Ağustos 1969–25 Mart 1971)

MTTB genel seçimlerine baktığımız zaman genelde tek adayla seçime gidilmiştir. Bu genel kaidenin dışarısına ise farklı grupların MTTB’yi kendi kontrollerine almaya çalışmasıyla çıkıldığını görmekteyiz. Gruplaşma ve hizipleşmelerin olduğu her genel kurul şiddetli tartışmaların ve yoğun kavgaların olması nedeniyle zamanında ve yerinde yapılamamıştır. Yüksek Çengel’in genel başkanlığı olaylı bir şekilde bırakmasıyla başlayan tartışmalı ve kavgalı genel kurullar, İsmail Kahraman döneminde de devam etmiş, Kahraman başkanlığını 28. genel kurul sonucunda ancak kazanabilmiştir. 49. genel kurul ise tartışmalı genel kurullar serisinde İslamcı ve milliyetçi öğrencilerin çatışmalarına ve ayrışmalarına sebep olması açısından önemlidir. 28 Nisan 1969 tarihinde Kayseri’de yapılmaya başlanan genel kurulda iki isim genel başkanlık için aday olmuştur. Bunlardan birincisi ve güçlü aday olarak ön plana çıkan, İslamcı öğrencilerin adayı Burhanettin Kayhan’dır. İkinci aday ise milliyetçi öğrencilerin adayı Komando Mustafa Ok’tur. Nisan ayında başlayan genel kurul, kavgaların ve anlaşmazlıkların sürekli artması sonucunda bir türlü sonuçlandırılmamıştır. 19 Ağustos 1969’da 9. tur oylamaları

70 MTTB 52. Dönem Faaliyet Raporu, s.322

71 Mehmet Yürekli, “Üniversite ve Gençlik”, Girişim, Aralık 1986, sayı: 15, sayfa, 21

72 M.Ş.Eygi, “MTTB İftanından Notlar”, Büyük Gazete, 29 Eylül 1976

sonucunda İslamcı öğrencilerin destekledikleri aday Burhanettin Kayhan 80 oyla MTTB genel başkanı seçilmiştir.⁷³

Bu süre zarfında MTTB'nin başsız kalmaması amacıyla birlik, divan Başkanı, 2. Başkan ve diğer katiplerden oluşan divan heyeti tarafından yürütülmüştür. Olayların seyrine baktığımız zaman MTTB genel kurulların yapılamaması yüzünden birçok faaliyetinde kesintiler olmuş, hedeflenen başarılar zamanında elde edilememiştir. Bu seçimlerin bir diğer önemli özelliği, bu tarihlerden önce sağ/muhafazakar çizgide politika yapan üniversite öğrencilerinin ortak düşmanları sol görüşlü öğrencilerken bundan sonra milliyetçi ve İslamcı öğrenciler arasında düşmanlıklar başlamış ve artarak devam etmiştir.⁷⁴ Kongre devam ederken MTTB bazı kararlar almıştır;

- 1- Memleketimizde bulunan azınlık okullarının parçalayıcı faaliyette buldukları için kapatılmaları,
- 2- Eski kiliselerin onarılması Bizans'ın ihyası haline geleceğinden dolayı, bu bakım ve tamir işlerinin en kısa zamanda sonlandırılması,
- 3- Doğum kontrolünün derhal durdurulması,
- 4- SSCB elçisinin istenmeyen adam ilan edilmesi,
- 5- İmam Hatip Okulu mezunlarının Devlet Lise Bitirme İmtihanlarına katılmadan üniversiteye kabul edilmeleri,
- 6- Yüksek İslam Enstitülerinin akademiye çevrilmesi,
- 7- Polis Enstitüsünün Polis Akademisine çevrilmesi,
- 8- Komünist ve emperyalistlerin protesto edilmeleri,
- 9- İsrail'in gelecekte Türk Devleti için tehlike olacağı göz önünde bulundurularak İslam topraklarından bir an önce çekilmeleri için gerekli tedbirlerin alınması.

İki grup arasında gerçekleşen seçimlerden genel başkan seçilemezken kavgalar dozunu artırarak sürmüştür. Yukarıda alınan kararlara baktığımız zaman, sanki ara dönem yönetiminin üzerine alacağı görevlerden daha çok sorumluluklar üstlendiğini görmekteyiz. Öğrenci sorunlarının ikinci hatta üçüncü planda bile görünmediği bu kararlar ülkenin dış politik ilişkileriyle yakından ilgilidir. Örneğin

73 Cumhuriyet Ansiklopedisi, c.III, s. 230

74 Burhanettin Kayhan, "İslami Hareket ve Gençlik", Girişim, Temmuz 1990, sayı:58, s. 23

dönemin süper gücü konumunda olan SSCB'nin elçiliğinin kapatılma isteğinin gerçekleşmeyeceğini bilmelerine rağmen neden böyle bir istekte bulunulmuştur. Birinci nedeni SSCB'nin Türkiye'de komünistleri açıkça desteklemesi olabileceği gibi bu tarihlerde yaşanan füze krizine gösterilen bir tepki olarak da okuyabiliriz.

Işık Mühendislik Hadisesi, Burhanettin Kayhan döneminde gerçekleşen önemli olaylardan birisidir. MTTB öğrenci olaylarına ve şiddete başvurmayan ve legaliteden ayrılmayan bir teşkilat olarak faaliyetlerini sürdürürken Işık Mühendislik Mimarlık Özel Yüksek Okul(IMMÖYO) hadisesi ile çizgisi dışında davranmak zorunda kalmıştır. Bu fakülte'deki talebe temsilcisi seçimlerini mukaddesatçı ve milliyetçi bir grubun büyük bir çoğunlukla kazanması sonunda solcu öğrenciler seçimi kaybetmeyi kabullenmemişlerdir. Seçim sonuçlarını kabullenmeyen solcu öğrenciler okulda eğitim yapılmasını engellemek amacıyla boykot ilan ederler. Cemiyeti elinde bulunduran ve seçimi kazanan grup bir müddet sonra boykotu kaldırır ve okulu eğitime tekrar açarlar. Bunun üzerine sol görüşlü öğrenciler okul dışından da destek alarak Beşiktaş'taki okul binasını işgal etmeye çalışırlar. Okul binası önce silahlı militanlar tarafından taranır, okul içerisinden beklenmedik şekilde karşılık bulurlar. Olaylar sırasında orman fakültesinden Mehmet Cantekin vurularak öldürülür. MTTB, Mehmet Cantekin'in solcu militanlar tarafından vurulduğunu, bu tip olayların komünistler tarafından komünist ahlakın uzantısı olarak kurban ihdas etmenin bir yolu olduğunu belirtirler⁷⁵.

Mustafa Bilgi⁷⁶ ise Burhanettin Kayhan döneminin ilk "İslamcı şehidi" olarak kabul edilir. Olay İslamcı çevrelerde büyük yankı bulmuş, başta İsmet Özel olmak üzere önde gelen tüm İslamcı düşünürler olaya sert tepki göstererek saldırı olayını şiddetle kınamıştır. Mustafa Bilgi bu dönem sonrasında MTTB çevresinde sembol bir isim haline gelmiştir. Saldırı tüm gazetelerde geniş yer almış, MTTB çatışmaların içerisine çekilmek isteniyor diye yorumlanmıştır. MTTB yetkilileri için eski bir orta öğretim komite sorumlusunun MTTB binasında uyurken öldürülmesi olayı derin üzüntü ve şaşkınlıkla karşılanmıştır. Saldırganlar bina içerisinde birinin

75 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, Fatih Gençlik Vakfı Matbaası, İstanbul, 1977, s.40

76 Mustafa Bilgi, 1950 yılında Bolu'nun Ekiciler ilçesinde doğmuş olup, İmam Hatip okulunu bitirmesine rağmen bu okul mezunlarının üniversiteye alınmaması nedeniyle Pertevniyal Lisesine kaydolmuştur. MTTB Orta Öğretim Komitesi başkanlığı görevini yapan Bilgi, üniversite sınavlarına hazırlanma amacıyla MTTB salonunda ikamet etmektedir. 21 Eylül 1969 gecesi MTTB salonuna atılan bir bomba sonucunda Bilgi ağır yaralanmış ve hastanede hayatını kaybetmiştir.

olabileceğini tahmin etmediklerini amaçlarının sadece MTTB binasına zarar vermek olduğunu belirtmişlerdir. MTTB istemeden de olsa öğrenci olaylarının içerine girmiş ama karşı saldırı olmadığı müddetçe silaha sarılmamış, silahlı mücadeleyi hiçbir şekilde kabullenmemiştir. Mustafa Bilgi hadisesinin şaşkınlığı sürerken bir saldırı da Yıldız Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisinde gerçekleşmiştir. 1969 yılı sol görüşlü öğrenci hareketlerinin en yoğun olduğu dönemlerdir. 9 Aralık 1969 tarihinde gece saat 20:30 sıralarında İDMMA öğrencisi Mehmet Büyüksevinç okul önündeki otobüs durağında eve gitmek için otobüs beklerken vurularak öldürülmüştür. 14 Aralık 1969 Pazartesi günü okula gitmek isteyen milliyetçi öğrenciler okulu işgal eden komünist öğrenciler tarafından okula alınmamışlardır. Uzun namlulu silahlarla taranan fakülte binasında bir öğrenci daha öldürülmüştür. Bu çatışmalar sonunda milliyetçi ve muhafazakar öğrenciler sol görüşlü öğrencilere karşı ortak hareket ederek fakültede hakimiyeti sağlamışlardır. MTTB her ne kadar şiddet olaylarından kendi gençliğini uzak tutmaya çalışsa da olayların tam ortasında kalmaktadır. MTTB içinde buldukları süreci “Türk milletinin tarihindeki ender kötü zamanlardan birisi” olarak nitelendirir. Çünkü Ankara’da da Süleyman Özmen isimli bir MTTB’li solcular tarafından vurularak öldürülmüştür. Süleyman’ı öldürenler, “kahrolsun kapitalistler, kahrolsun emperyalistler” şeklinde sloganlar atmışlardır. Ancak Süleyman ne kapitalist bir ailenin çocuğudur ne de su gibi para harcayan bir komprador çocuğudur. O basit ve fakir bir Anadolu çocuğudur.⁷⁷

Burhanettin Kayhan ismi MTTB camiasında çok önemlidir. 2002 yılında hayatını kaybeden Burhanettin Kayhan için onu talebelik yıllarından beri tanıyan M.C. Çiftçiğüzeli ülkeyi bölmek için teröristlerin yaptıklarını görerek gençlik lideri sıfatıyla Ankara’yı uyarmış daha sonra ‘iman ve ahlakı’ önceleyen gençliğe strateji kitabı yazıyordu.⁷⁸Fehmi Kuru da “*Güzel İnsanlar da Ölüyor*”⁷⁹ adlı yazısını Burhanettin Kayhan’a ayırmıştır. Kuru, Kayhan için “bizim neslin simge isimlerinden biriydi” derken, “Türkiye’nin yakın tarihi insafli bir gözle yazılacak olursa MTTB’de yepyeni bir gençlik yetişmesinde Burhanettin Kayhan’ın merkezi

77Mevlüt Işık, “Milliyetçi Gençliğin Ankaradaki İlk Şehidi”, Milli Gençliğin Sesi, Yıl:1, Sayı:6, Mayıs, 1970

78 www.davetci.com/biyografi_bhkayhan.htm

79 Fehmi Kuru, “Güzel İnsanlarda Ölüyor”, Yeni Şafak, 2002

konumu bilinecektir” demektedir. Onun MTTB’li yıllarında İslam davası için yaptıkları unutulmaz.⁸⁰

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı kutlanıldığı zaman MTTB, “*Atatürk gençliği, hiçbir zaman Lenin’e, Mao’ya tapan gayri şahsiyetsiz bir gençlik değildir*” diyerek sola karşı tavrını bir kez daha tekrar etmiştir.⁸¹ Ülkede gerginlikler artmaktadır ve askeri darbenin ayak sesleri yeniden duyulmaktadır. 15–16 Haziran tarihlerinde CHP ve AP tarafından hazırlan sendikalarla ilgili yasa tasarısı sendikalar tarafından çok sert karşılanmış ve kitlesel gösteriler yapılmıştır. Solda bunlar olurken sağda da 26 Ocak 1970 tarihinde Milli Nizam Partisi kuruluyordu. Erbakan’ın Nizam Partisi, 1968 tarihinde Cumhuriyet Senatosu üçte bir yenileme seçimlerinde AP’den aday olmak isteyen Erbakan’ın adaylığının reddi üzerine kurulmuştu. 1969 tarihinde Erbakan bu sefer Odalar Birliği Başkanı seçilmiş ancak hükümet seçimleri geçersiz sayarak Erbakan’ı görevden uzaklaştırmıştır. 1969 seçimlerinde milletvekili adaylığı tekrar AP tarafından reddedilen Erbakan Konya’dan bağımsız milletvekili seçilerek MNP’yi kurar. Partinin ömrü uzun sürmez ve 1972 tarihinde “laikliğe aykırı çalışmalar yürüttüğü” gerekçesiyle kapatılır. MTTB ve MNP arasında organik bir ilişki bu dönemlerde açıktan yürütülmesine de her iki teşkilatın üyeleri birbirlerine yakınlaşmaya başlayacaktır.

Siyasal arenada bunlar gerçekleşirken MTTB, Milli Demokratik Devrimcilere karşı sert bir kampanya başlatıyordu. Milli Demokratik Devrim stratejisini savunanlara göre Türkiye emperyalizmin boyunduruğu altında yarı feodal bir ülke konumundaydı. Kapitalizmin yeterince gelişmemiş olmasından dolayı sadece emperyalizmin işbirlikçisi bir komprador sınıfı oluşmuş bulunmaktadır. MDD’cilere göre bu sebeplerden dolayı Türkiye sosyalist devrim aşamasında değil, anti-emperyalist ve anti-feodal nitelikte bir devrim aşamasındadır. 4–6 Ocak 1969 tarihinde MDD fikrini savunanlar FKY yönetimini ele geçiriyorlardı. FKY’nin adı da Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu(Dev-Genç) olarak değiştiriliyordu.⁸² MTTB solda meydana gelen bu değişime sessiz kalmamış ve kendilerini MDD olarak isimlendiren aşırı-sol bir grubun Türk Silahlı Kuvvetlerini Leninist bir ihtilale teşvik etmekle suçlamıştır. Solcuların yaptıkları bu

80 Ebubekir Sifil, “Burhanettin Kayahan’ın Ardından”, Milli Gazete, 2002

81 Milli Gençliğin Sesi, Yıl,1 Sayı:7-8, Haziran 1970

82 Cumhuriyet Ansiklopedisi, c:III. s. 237

eylemin Kemalist devrimi, Leninist devrim olarak yorumlama çabaları olarak değerlendirilmektedirler. MTTB, MDD hareketinin başında olan Mihri Belli'nin mahkum komünist olduğunu, Doğan Avcıoğlu'nun ise Türkiye için Devrim dergisini çıkarttığını, kendilerine şüpheyle yaklaşılması gerektiğini ifade ederek bu oluşumun bir an önce engellenmesi gerektiğini kamuoyuna duyurmuştur. MTTB olayı basın bildirisi ile kamuoyuna şu şekilde açıklamıştır; “*Şerefli Türk Ordusu ne mutlu Türküm diye dünyaya haykıran en büyük Türk Milliyetçisi Atatürk'ün çizdiği yoldadır. Onu Bolşevik ihtilalcisi göstermek isteyenler dış düşmanlarımızla işbirliği içerisinde olan 'Devrim' dergisi ile MDD gibi eylemleri tezgahlayan aşırı solcular ve komünistlerdir*”.⁸³

MTTB henüz Burhanettin Kayhan'ın İslamcı çizgisine geçememiş, hala milli bayram kutlamalarında en önlerde yer almakta ve kendi teşkilatını en büyük Türk milliyetçisi ve Atatürkçü ilan etmektedir. MTTB, 30 Ağustos Zafer Bayramı münasebetiyle yaptığı basın açıklamasında Atatürk'ü tarihin kaydettiği en kutsal insan olarak ilan eder ve Atatürk'ün bu vasfını 30 Ağustos'ta dosta düşmana gösterdiğini ifade eder. Tarihte hiçbir ordu, tarihte hiçbir kumandan, tarihte hiçbir zaferin 30 Ağustos kadar emsalsiz olmadığı ilan edilirken⁸⁴, “*Cumhuriyet'i Kutlarken*”⁸⁵ adlı yazıyla MTTB gençliğinin Cumhuriyete yeterince sahip çıkamamış olması bir üzüntü ve eksiklik olarak aktarılmaktadır. MTTB II. Başkanı Tünaydın Demircioğlu eğitim yılı açılışı nedeniyle bir bildiri yayınlarak fakülte sıralarına gelecek olan üniversite gençliğini, başına gelebilecek olaylar hakkında önceden uarmaktadır. Gençlere, seçmiş oldukları yolu iyi düşünmeleri çünkü Türk bünyesine, Türk kültür ve ahlakına aykırı fikirlere kapılmamaları gerektiği söylenmektedir.⁸⁶ MTTB saflarında mücadele eden gençlerin bir takım özellikleri vardır; “*Milliyetçi Türk genci toplumcudur, Milliyetçi Türk genci Atatürkçüdür, Milliyetçi Türk genci partiler üstüdür*” denilerek kendilerinin ana özelliklerini açıklamaktadırlar.

83 Milli Gençliğin Sesi, Yıl:1, Sayı, 7-8 Mayıs 1970, Başyazı

84 Milli Gençliğin Sesi, Yıl:1, Sayı., 10, Ağustos 1970, 30 Ağustos'u Kutlarken, Başyazı

85 Tünaydın Demircioğlu MTTB II. Başkanı, “Cumhuriyetimizi Kutlarken”, Milli Gençliğin Sesi, Yıl:1, Sayı:12, Ekim 1970.

86 MTTB II. Başkanının Üniversitelerin Açılış Dolayısıyla Yayınladığı Bildiri, Milli Gençliğin Sesi, Yıl:1, Sayı:14, Aralık 1970

Bu dönemde Mücadele Birliği ve MTTB gibi sağın iki büyük öğrenci hareketi arasındaki ilişki de incelenmeye değerdir. Mücadele Birliği ve MTTB sanıldığının aksine beraber hareket eden iki ortak öğrenci teşkilatı olmamışlardır. 29 Mayıs Fetih kutlamaları esnasında her iki teşkilatın da Fetih Kutlamalarını aynı güzergah üzerinde yapmak istemesi üzerine kavga çıkmıştır. MTTB Genel Başkanı Burhanettin Kayhan imzası taşıyan “*Bir İhanetin İçyüzü*”⁸⁷ adlı bildiri “*Mücadelecileri*” ihanetle suçlamaktadır. İki sağcı öğrenci teşkilatı arasında gerçekleşen bu sert ayrılık, Özal’ın Türk sağını birleştirme iddiası taşıyan siyasetine kadar devam edecektir. Mücadele Birliği ve MTTB arasında başlayan gerginliğin sebebi ise; MTTB’liler 1965’den beri Fetih Kutlamaları’nı Sultanahmet Meydanı güzergahında yaptıklarını, bu sene de aynı güzergahta yapacaklarını duyurmuştur. Bunun üzerine Mücadele Birliği’ne mensup apa Yüksek Öğretmen Okulu Talebe Cemiyeti tarafından da aynı güzergahta gösteri yapılacağı bildirilir. MTTB olay çıkmaması için miting alanını Saraçhane’ye alır. Ama olaylar bitmez. 29 Mayıs gecesi sabaha karşı Mücadele Birliği üyeleri tüm meydanı dolaşarak MTTB afişlerinin üzerine kendi afişlerini yapıştırırlar, bununla da kalmayarak kendi afişlerini MTTB binasının kapılarına kadar asarlar. Sabah erken saatlerde birliğe gelen 3 kişi bu manzarayı gördükten sonra Mücadele Birliği afişlerini kaldırmaya başladıklarında eli sopalı saldırganlar tarafından MTTB önünde dövölürler. MTTB ilk olarak olayı birlik binasının kapısına, “*MTTB önünde mücahit gençlere Yeşil Komünist diyerek hücum eden Mücadele Birliğinin döktüğu bu mücahit kanları size neyi ifade ediyor?*” yazarak, olaya tepki göstermiştir. MTTB bir bildiri yayınlayarak Mücadele Birliği ile olan ilişkisini açıklar;

- 1- Mücadele Birliği ile aramızdaki ihtilaf, şahsi değil fikir ayrılığından ileri gelmektedir.
- 2- Milli Türk Talebe Birliğinin herkes tarafından bilinen ve bu yüzden de milletin sarsılmaz itimadını sağlayan fikrine karşıdır.
- 3- Mücadele Birliği komünistlerle değil Müslümanlarla mücadele etmektedir.
- 4- İtikad bakımından yanlış yoldadırlar.
- 5- Mücadele Birliği ile hiçbir fikri yakınlığımız yoktur.

87Burhanettin Kayhan, “Bir İhanetin İçyüzü”, Gençlik Özel Sayı, 1970

- 6- Teşkilatımız mensuplarına Yeşil Komünistler, Mason uşakları, satılmışlar diyecek kadar ihanet içerisindedirler.
- 7- Sağ görünüp sağcılar hedef alanlar ancak ajan ve milli cephe bozguncuları olabilirler.
- 8- Mücadele Birliği bizim anladığımız manada sağcı bir teşkilat değildir. Fakat birçoğu kandırılmış ve aldatılmış Müslüman gençlerdir.⁸⁸

Görüldüğü gibi MTTB ve Mücadele Birliği arasında taşlı sopalı kavgaya varan Fetih Kutlamaları her iki teşkilatın birbirlerine yaptığı ağır saldırılarla devam etmiştir. MTTB kendi gençliğini Asım'ın nesli olarak görmekte ve binlerce imanlı gencin çatısı altında toplandığını ifade etmektedir.⁸⁹ Yukarıda Mücadele Birliği'ni eleştirirken aslında çok sert cümleler satır aralarına yerleştirilmiş olsa da Mücadele Birliği içerisindeki gençleri kaybetmemek için bazı eleştirilerden özellikle kaçınılmıştır. MTTB ülkede komünizm tehlikesi varken, sağcı öğrencilerin güçlerinin bölünmemesini istemektedir. Bundan dolayı da kendi teşkilatları fedakârlıkta bulunmuş, fetih kutlamalarının güzergâhını değiştirmelerine rağmen kendilerine yapılan bu saldırı karşısında adeta şaşırmıştır. Bir diğer önemli nokta da MTTB ve Akıncılar genellikle milliyetçi ve ülkücüler tarafından Yeşil Komünist olarak nitelendirilirken Mücadele Birliğinin de MTTB'yi aynı şekilde **suçlamasıdır**.

Burhanettin Kayhan, dönemin sonunda 12 Mart askeri müdahalesini de görerek genel başkanlığı devredecekti. 12 Mart, toplum alanının genişlemesi yolunda atılmış küçük adımların eski mevzilere geriletilmesi işlevini görecekti.⁹⁰

1.2.Ömer Öztürk- 51. Dönem (26 Mart 1971–27 Mayıs 1973)

50. Genel Kurul, kendinden önce gerçekleştirilen ve farklı fikir akımlarını temsil eden öğrenci gruplarının çatışmalarına sahne olan genel kurullardan farklı olmuş, genel başkanlığa sadece bir adayla gidilmiş ve kongre sonucunda 50. dönem MTTB Genel Başkanı olarak Ömer Öztürk seçilmiştir. Genel kurula tek adayla

88 A.g.e

89 Burhanettin Kayhan, Gençlik Özel Sayı, 1970

90 Çağlar, Keyder, Türkiye'de Devlet ve Sınıflar, İletişim, 5. baskı, İstanbul, 1999 S.272

gidilmiş olmasında en büyük faktör MTTB'nin içinde İslamcı olmayan grupların etkinliklerinin ve üyelerinin sayılarının azaltılmış olması gösterilebilir. Bunun birinci sebebi 49. genel kurulda milliyetçi çizgide yer alan öğrencilerin seçimleri kaybetmesiyle birlikte teşkilattan ayrılmaları, ikinci olarak ise MTTB yöneticilerinin 49. genel kurulda yaşanan olayların tekrar etmemesi amacıyla teşkilatın içindeki diğer öğrenci gruplarının etkinliklerini aşamalı olarak azaltmasıdır. Bir diğer önemli neden ise -Türk demokrasi tarihinin kırılğan tarafını oluşturan- ordunun yönetime müdahalesi altında gerçekleştirilmiş olmasıdır. MTTB, 12 Mart 1971 müdahalesine götüren olaylar serisinde sopa kavgasından otomatik tabancaya kadar yaşanan anarşik ve seri olaylar başlangıcında “bu hadiseler beynelmilel komünizm faaliyetlerinin Türkiye uzantısıdır” dediğini, ancak yetkililer tarafından kendilerine “Türkiye’de komünist mi var?” cevabının verildiğini belirterek, kendi yapılarının olaylarda bir payı olmadığını açıklamıştır. Bu dönem içerisinde kendilerine düşen görevi Şahlanış Mitingleri düzenleyerek yaptıklarını belirtmişlerdir. MTTB 12 Mart muhturasını; *“siyasi iktidarların anlaşılmaz ve şaşkın tavırları karşısında üç beş dirayetli komutanın milletin tarihi misyonu için bu görevi yerine getirdiğini”* belirterek adeta desteklemiştir.⁹¹

MTTB, Ömer Öztürk döneminde tecrübe kazanmış asırlık bir öğrenci teşkilatı olmasının verdiği güçle kendine yeni mücadele alanları açmaya başlamıştır. Ömer Öztürk’le birlikte İkinci başkanlığa Ankara İlahiyat Fakültesinden Mehmet Erol, İzmir İcra Konseyi başkanlığına Fehmi Kuru ve Erzurum İcra Konseyi Başkanlığına Erzurum Atatürk Üniversitesinden Mustafa Sarıçiçek seçilmiştir. Teşkilat şemasını sürekli güncelleyen talebe birliği bir öğrencinin sosyo-kültürel gelişimi açısından önemli olabilecek tüm alanlarda faaliyet göstermeye başlamıştır. Örneğin MTTB Spor Kulübü tarafından “Güreş Kurultayı” düzenlenmiştir⁹². Sistem içinde muhalif kanadı temsil eden hareketlerin kendilerine seçtiği spor kolları genellikle yakın savunma sporlarıdır. Güreş, tekvando gibi alanlarda kulüp düzeyinde faaliyetler göstererek hem sosyal birlikteliğin pekiştirildiği alanları yaratmış hem de güreş sporunun geleneksel Türk sporlarından biri olduğu inancından destek olarak kültürel bir çalışma yapmıştır.

91 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s.43

92 MTTB 55. Dönem Faaliyet Raporu, Fatih Gençlik Vakfı Matbaası, İstanbul, 1980, s.29

Ömer Öztürk, seçimlerin ardından düzenlediği ilk basın toplantısında, MTTB'nin temel felsefesini kendi milli ve manevi değerlerinden aldığını belirtmiş bundan sonra MTTB'nin Türkiye'deki bütün teşkilatlarla iletişim kuracağını, ancak milli ve manevi değerleri olmayan gruplardan uzak kalacağını beyan etmiştir. MTTB genel başkanlarının tüm konuşmalarında tarih vurgusu sürekli tekrarlanmaktadır. Geçmiş şanlı bir medeniyetin torunları olmakla sürekli övünülür, cumhuriyetin kurtuluş formüllerinin ise işe yaramadığı belirtilir. Ömer Öztürk'e göre, *“dün batıcılık diye topyekûn batıya kapaklananlar, kapitalizm merhalesinden sonra Marksizm merhalesindedirler”*. O, yerli düşünceyi boğmaya çalışan komünizm ve sosyalizmin, materyalist batı düşüncesinin gizli bir uzantısı olduğuna inanmaktadır. MTTB, *“bütün ithal malı düşüncelerin karşısındadır”* diyerek, Türk'ün kendine has milli, mukaddes düşüncelerinin müdafaacısı olmayı ve Türk yüksek tahsil gençliğinin fikir ve kültürel çalışmalarına öncülük edecek lider bir kurum olmayı kendi amaçları arasında saymıştır. Ömer Öztürk'ün ilk basın toplantısını, *“hepinizi zafer inananlarıdır imanımla selamlıyorum”* diyerek sonlandırması da MTTB'nin İslamcılığı sıkı sıkıya benimseyen bir teşkilat olduğunun ve bu sürecin de geri döndürülemeyeceğinin bir ilanıdır. Bundan sonra MTTB'de, ne milliyetçiliği bir ideoloji olarak benimseyenlere yer vardır, ne de solcu fikirlere yer vardır. Ömer Öztürk döneminde İslamcılık daha da belirginleşecek hatta MTTB içindeki farklı İslam yorumlarına sahip olan gruplar arasında da ayrışmalar yaşanacaktır.

1.2.1.Güreş Kurultayı

MTTB Spor Kulübü tarafında düzenlen Güreş Kurultayı geniş katılımı olarak düzenlenmiştir. Ata sporu olarak kabul edilen güreş konusunu MTTB'nin gündeme getirmesi güreşin Türk toplumunda Ata sporu olarak algılanmasından dolayı manidardır. Kurultay beklenin üzerinde ilgi görmüş, dönemin Gençlik ve Spor Bakanı Sezai Ergun, Gençlik ve Spor Bakanı Müsteşarı Ulvi Yenal gibi üst düzey yetkililer de kurultaya katılmışlardır. 15 Ağustos 1971 tarihinde yapılan kurultayda Doç. Dr. Kaya Çilingiroğlu, Dr. Burhan Pandül gibi önemli bilim adamları konuşma yapmışlardır.

1.2.2.Sosyal İlimler Enstitüsü

MTTB'nin gerçekleştirdiği önemli faaliyetlerden birisi de ilk çalışmaları 1969 tarihine kadar dayanan Türk gençliğini farklı fikir akımlarının etkisinden kurtarmak üzere kurulan Sosyal İlimler Enstitüsüdür.⁹³ MTTB'ye göre yaşanan olayları sokaktan belirleyen idarecilere milletin ve gençliğin daha fazla tahammül edecek gücü kalmamıştır. MTTB, Türk milletinin değişmez değerlerine sahip çıkacak, geleceğin devlet adamlarının yetiştirilmesini bir zaruret olarak algılamakta ve bu amacı gerçekleştirmenin en önemli sacayağının da Sosyal İlimler Enstitüsü olduğunu düşünmektedir. Kuruluş düşüncesinin temelinde, üniversitede çalışan öğretim görevlilerinin üzerlerine düşen görevi layıkıyla yerine getirmedikleri, arada oluşan boşluğu doldurmak amacıyla da böyle bir kuruma şiddetle ihtiyaç duyulduğu inancı yatmaktadır. Yerli ilim adamlarının yetiştirilmesi sayesinde kafalarındaki fikirleri Türk milletinin hizmetine sunacak, geleceğin büyük Türkiye idealini gerçekleştirecek ve Türk gençliğinin sorunlarını tarafsız bir şekilde ele alacak kurum, MTTB açısından hayati bir özellik taşımaktadır.

Sosyal İlimler Enstitüsü'nün kurulmasında ve projenin içeriğinin belirlenmesinde en büyük paya sahip kişi Prof. Nevzat Yalçıntaş'tır. Yalçıntaş MTTB tarafından hayata geçirilen enstitünün toplumda nasıl karşılanacağı ile ilgili uzman kişilerle bir anket yapar. Anket sonucunda böyle bir çalışmanın büyük bir boşluğu dolduracağı kanaati ortaya çıkar. MTTB, öğrencilerin sorunlarının gelenek ile modernlik arasındaki kopukluktan kaynaklandığına inandığı için bu gerilimi ortadan kaldırmayı amaçlayan bir kurum olarak düşünmüştür enstitüyü. Gelenek ile modernlik arasındaki kopukluk, modernleşme projesinin bir işlevidir. Modernleşme projesi modern toplumların geleneksel unsurlarını tamamen ortadan kaldırır veya geleneksel toplumların hiçbir modern yönünün olmadığını varsayar.⁹⁴ Bu varsayım Sosyal İlimler Enstitüsü sayesinde giderilmeye çalışılmıştır. Bu tarihlerden sonra, batıcılık anlayışının karşısında eğitimin yerelleştirilmesi ve geleneksel değerlerin eğitimde konu edilmesi sürekli tartışılacaktır.⁹⁵

93 MTTB 56. Dönem Faaliyet Raporu, Fatih Gençlik Vakfı Matbaası, İstanbul, 1980, s.120

94 G. Jusdayıs, Gecikmiş Modernlik ve Estetik Kültür, Metis Yayınları, İstanbul, 1998, s. 14

95 Sadık Albayrak, Türkiye'de İslamcılık-Batıcılık Mücadelesi, Risale Yayınları, İstanbul, s.34

1.2.3. Dernekler Kanunu ve MTTB

Ülkenin içerisinde bulunduğu olağan dışı durumlarda ilk yapılan iş sivil toplum kurumlarının kapılarına kilit vurmaktır. Bu, iktidarın, şeylerin, hazzın, bilginin ve söylemin üretilmesini sağlayan araç olabilmesi açısından yapılan olağan dışılığın olağanlaşma halidir.⁹⁶ Her ihtilal, muhtıra veya darbe sonrasında faturayı ya siyasetler ödemiştir ya da sivil toplum kurumları. Ordunun siyasi yönetime el koyduğu dönemlerde seçilmişlerin seçilmişliklerine son verilerek, siyasi yasaklılar listesinin ilk sıralarını politika yapanlar ve toplumsal hareketlerde öncülük edenler almışlardır.

12 Mart muhtırasını takip eden günlerde ülkede Cemiyetler Kanunu'nun oluşturduğu boşlukları doldurmak amacıyla Dernekler Kanunu çıkarılmıştır. Fakat kanun hazırlanışından yürürlüğe girdiği tarihe kadar muhtevasını hayli değiştirmiştir. 1971 tarihinde faaliyette bulunan derneklerle ilgili olarak fesih maddesi hükümet tasarısında ve TBMM'de kabul edilen şekilde yok iken Cumhuriyet Senatosu'nda, Dernekler Kanunu eklenmiş ve TBMM'de aynen kabul edilmiştir. Bu kanunla beraber dernekleri kapatabilme yetkisi mahkemelerden alınmış ve hükümet komiserine verilmiştir. Dernekler kanununun çıkarılmasıyla ilgili olarak eski kanunun kısa olmasını ileri süren yetkililere dernek yöneticileri, eski kanunun 38 madde olmasına rağmen yeni kanunun 78 madde olduğunu ancak yeterince açık ve tafsilatlı olmadığını açıklamışlardır.⁹⁷ MTTB, yeni dernekler kanununu sert bir şekilde reddetmekle birlikte yeni kanunun uygulanmasını T.C. Anayasalarına aykırı bularak, bu kanunu hazırlayanların, anayasaya aykırılığını bile bile neden böyle bir işe giriştiklerini anlamadıklarını ifade ederler. Önceden kanunun uygulamasında zorlukların ve sıkıntıların yaşanacağını belirten MTTB, Dernekler Kanunu'nun incelendiği zaman anayasaya aykırılığı ve kendi içinde açık çelişkiler taşıdığına anlaşılabileceğini söyler. Söz konusu Dernekler Kanunu 2 Aralık 1972 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 1630 sayılı Dernekler Kanunu ile 12 Mart havasının verdiği güçle İstanbul Sıkı Yönetim Komutanlığı tarafından kapatılan Cumhuriyet gazetesi gibi MTTB'nin de kanun kapsamına alınmasına çalışılmıştır. Cumhuriyet gazetesi, MTTB'nin bu kanun kapsamında

96 A.Giddens, Siyaset Sosyolojisi ve Toplumsal Teori, Metis Yayınları, İstanbul, 2000, s.270

97 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s.45

kapatılması amacıyla kampanya başlatmıştır. Gazeteye göre MTTB tarafından açılan Fatih Gençlik Vakfı'na, Birliğe ait bir binanın devredilmesi yasadışı olarak mal kaçırmaktır. Oysa 1971 tarihinde hizmete giren vakıf, kendi binasında hizmet vermekteydi. MTTB, Cumhuriyet gazetesinin bu tavrını siyasi bir linç ve provokasyon olarak nitelerken, gazetenin MTTB'nin kapatılmasını istemesinin altında yatan asıl sebebin milliyetçi gençleri hırsızlıkla suçlayarak yıpratmak olduğunu belirtmiştir.⁹⁸ Cumhuriyet gazetesinin bu haberini suç duyurusu olarak kabul eden bazı yetkililer harekete geçerek, MTTB binasını mühürleyip kapatmak istemiştir. Bütün bu olaylar karşısında kendini savunan MTTB, ülkeyi kan gölüne kendilerinin çevirmediklerini, kendi teşkilatlarına mensup gençler tarafından hiçbir soygunculuğun gerçekleştirilmediğini, anarşiye hiçbir şekilde geçit vermeyerek ülke menfaatlerinin dışında davranmadıklarını belirterek kendi binalarının kapatılma gerekçesini bir anlamda protesto etmiştir.

Yapılan kanunsuz hareketler karşısında MTTB, geçici 3. madde değil, 1. madde gereğince derneğin durumunun bir kez daha gözden geçirilmesi gerektiğini belirterek Dernekler Kanunu İnceleme Komisyonu oluşturup, MTTB'nin durumunun mahkeme tarafından tespit edilmesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır. Görüldüğü gibi MTTB yasal değişimleri yakından takip etmekte ve kendine yapılan haksız bir uygulamayı dava etmektedir. MTTB, geçici 1. maddenin kapsamının mevcut derneklerin altı aylık bir süre zarfında yeni kanuna uygun hale getirmelerini isterken, 3. maddede ise eğitim ve öğretim müesseselerinde kurulu bulunan derneklerin infisah etmiş sayılacaklarını söylemektedir. Mahkemece verilen karar şöyledir; *“Davalı derneğin 22.10.1972 tarih ve 1630 sayılı yasanın geçici 3. maddesinde sözü edilen derneklerden bulunmadığı, belirtilen hükmün dışında kaldığı, Üsküdar Asliye hukuk mahkemesince karar verilmiştir”*⁹⁹ MTTB bu kanun kapsamı dışında bulunduğunu mahkeme kararıyla teyit ettikten sonra çalışmalarını devam ettirmiştir. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden Prof. Osman Berki'ye göre Birlik, kanunun üçüncü maddesinin kapsamı dışında kalmaktadır. Doç. Dr. Yılmaz Ergenekon da mütalaasında üçüncü maddenin uzun bir açıklamasının yapılmasının gerektiğini, organları oluşturulmuş bir derneğin bu kanun kapsamında

98 A.g.e. s.48

99 A.g.e. s.51

kalamayacağını açıklamıştır. MTTB, 1630 sayılı kanunu getirenlerin asıl amacının sosyal hayatımıza huzur getirmenin aksine toplumsal yaşamı sansürlemek olduğuna inanmaktadır. Basın hürriyeti yok edilmiş, dernek yönetim kurulu başkanının elinde olması gereken yetkiler hükümet komiserinin eline bırakılmış, bu sayede de dernek para ve mallarının müsaderesine imkân tanınmıştır. Yeni kanun kongreleri zorlaştıran birçok hüküm içermekle birlikte, üyelere ait olması gereken murakabe hakkını da hükümet komiserine veriyordu. Bu kanun, 1961 Anayasası'nın getirdiği özgürlükleri, derneklerin asıl amaçlarını gizleyip kolayca toplantı ve yürüyüş yaparak anarşik ortam meydana getirdiği, böylelikle eğitim ve öğretimi aksatarak öğrenim hürriyetini ortadan kaldırdığı anlayışından hareket etmekteydi.

MTTB, sorunun kaynağını Cemiyetler Kanunu'ndan kaynaklanan yetersizliklerin değil, Türk Ceza Kanunu'nun ve Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunlarındaki boşluklar ve görevlerini uygulamayan yetkililerin oluşturduğunu açıklamıştır. Yeni kanun dernek kurucu sayısını 3'ten 7'e çıkararak formaliteleri arttırırken, federasyon ve konfederasyon dışında birlikler oluşturmayı da yasaklamıştır. Altı ay içerisinde kongre yapma şartıyla birlikte kurucularında aramadığı 6 ay aynı yerde oturma şartını getirmiştir. Öğrencilerle ilgili maddeler tamamen keyfi olarak konulmuş ve bu maddeler kamuoyuna anarşiyi engelleyici tedbirler olarak lanse edilmiştir. Kanunun en yasakçı maddelerinden birisi de öğrenci derneklerinin bildiri yayınlama haklarının tamamen yasaklanmasıdır. Örneğin MTTB bir olay karşısında tepkisini bildiri yoluyla dile getirmek istediğinde önce il temsilcilikleri bir araya gelecekler, yönetim kurulu toplanacak ve metni kaleme alacaklardı. Bildiri iki nüsha olarak kaleme alınacak, bir nüshası alındı belgesi karşılığında cumhuriyet savcılığına, diğeri aynı gün mahalli mülki idare amirliğine verilecektir. Alındı belgesi bir fotokopiciye götürülecek, bildiri kaç gazeteye verilmek isteniyorsa o kadar fotokopi alınacak ve bunlar gazetelere dağıtılacaktır. Bildiriler sadece bu meşakkatli yol kat edildikten sonra yayınlanabileceklerdir.

MTTB'nin bu kanun kapsamında kapatılmasına yukarıda kısaca değinmiştik. Kanunla ilgili hukuki mücadelesini sürdüren Birlik, genel başkan nezdinde ziyaretler gerçekleştirmekte ve kapatılma kararını geri aldirmek istemektedir. MTTB Genel Başkanı Raşit Ürper Ankara temaslarına başlar ve ilk olarak koalisyon

hükümetini meydana getiren partilerin liderleriyle, Süleyman Demirel ve Turan Fevzioğlu ile görüşmeler yapar. Genel Başkan, sorunun çözümü için bütün kanalları dener ancak istenen cevap bir türlü alınmaz. Son çare olarak cumhurbaşkanından randevu istenir ancak MTTB'nin hukuki niteliğinin olmadığı gerekçesiyle cumhurbaşkanıyla görüşme randevusu verilmez. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Fuat Bayramoğlu kendinin de eski biri MTTB'li olduğunu, bu yüzden kendilerine yardım edeceklerini sözünü verir. Raşit Ürper'in Ankara gezileri devam ederken bir sonuç alınmaz ve İstanbul'da kapatma kararı genel merkeze tebliğ edilir. Ekim 1973 tarihinde kesilen yazışmalar MSP-CHP koalisyon hükümetinin kurulması sonucunda tekrar başlayacaktır. İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk ziyaret edilir ve yardım etmesi istenir. Adalet Bakanı Şevket Kazan da ziyaret edilir ve 1974 tarihinde dava MTTB'nin istediği gibi sonuçlanır.¹⁰⁰ Sivil toplum örgütlerinin kavramsal olarak gündeme gelmeleri 1980 sonrası sol hareketler içinde meydana gelmişse¹⁰¹ de 1980 öncesi dönemde sivil toplum örgütlerinin varlıklarını sürdürmelerinin dönem dönem ne kadar zorlaştığının göstergelerinden bir tanesi Dernekler Kanunu'nda görülebilir. Ayrıca genel kabul gören Türkiye'nin devlet yapılanmasının sivil toplumun güçlenmesi önünde en büyük engel gören yaklaşımlara¹⁰² göre bu dönemde uygulanan yaptırımlar MTTB için büyük engeller oluşturacaktır.

1.2.4.MTTB Genel Merkezinin Satılması Teşebbüsü

MTTB dernekler kanununa göre kapatılamayacağını mahkeme kararıyla kabul ettirdikten sonra bu sefer de genel merkez binasının satılması tehlikesiyle baş başa kalmıştır. Aslında olayların seyrine bakıldığı zaman MTTB hukuki bir araştırmanın değil siyasi çekişmelerin bedelini ödemektedir. MTTB binası İstanbul'un en merkezi yerlerinden olan Cağaloğlu yokuşunda yer almaktadır. MTTB burayı bir kültür sitesi gibi kullanmaktadır. 22 spor branşıyla, spor müdürlüğü hizmetlerini merkez binada vermektedir. Aynı zamanda merkez binanın

100 MTTB 56. Dönem Faaliyet Raporu, s.49

101 Tanıl Bora, Selda Çağlar, "Modernleşme ve Batılılaşmanın Bir Taşıyıcısı Olarak Sivil Toplum Kuruluşları", Modernleşme ve Batıcılık, c.:III s.337

102 Bahattin Akşit, B.Tbakoğlu ve A.Serdar, "Türkiye'de Sivil Toplum Söylentileri," STK'lar, Yerelleşme ve Yerel Yönetimler XI. STK Sempozyumu, Tarih Vakfı, İstanbul, 2001

konumundan kaynaklanan merkezi yer olma özelliğiyle turizm büroları da burada yer almaktadır. Halk oyunları ekipleri ve üniversiteye giriş hazırlık kursları da bu binada yapılmaktadır.

Halkevleri Genel Başkanı Kadri Kaplan, “*şu MTTB binası bir elimde olsa ben neler yaparım*” diyerek düşüncesini dönemin Başbakanı Nihat Erim’e açıklamıştır. Başbakan’ın bu talep karşısında; ‘*Olur, elbette, siz bina istersiniz biz vermezmiyiz hiç! Her şey emrinize amadedir*’ diyerek Kadri Kaplan’ın isteğine olumlu yaklaşması üzerine MTTB binası üzerinde tartışmalar başlamıştır. Kadri Kaplan, bina talebinin başbakan tarafından olumlu karşılandığını görünce 21.09.1971 tarihinde Halkevleri Başkanı olarak Milli Emlak Genel Müdürlüğü’ne başvurur.

1971 Eylül ayının sonlarına doğru Maliye Bakanlığı, Milli Emlak Genel Müdürlüğü’ne Milli Eğitim Bakanlığı’na tahsisin kaldırılabilmesiyle ilgili izin isteme yazısını gönderir. Milli Eğitim Bakanlığı’ndan izin istenmesinin sebebi, 1951 yılında Milli Eğitim Bakanlığı bu binanın MTTB tarafından kullanılabilmesiyle ilgili kararı kabul etmesidir. Bakanlar kurulu kararıyla MTTB tarafından kullanılan bina Milli Eğitim Bakanlığı tarafından MTTB’ye tahsis edildiğinden MEB’den izin istenmektedir. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Şinasi Orel, Halkevleri Başkanı’yla olan şahsi ilişkilerinin etkisiyle binanın MTTB’den alınma kararını hemen kabul eder. Fakat bakanın atladığı bir nokta vardır, bakanlar kurulu kararı olmadan binayı başkalarının kullanımına açma iznini tek başına verme yetkisinin olmadığıdır. Bu yazı trafiği hızlanır ve Maliye Bakanı S. Naci Ergin, Milli Emlak Genel Müdürlüğü’nden binanın satılmasını talep eder. Yazışma trafiği sonucunda bina gizlice Halkevlerine satılır.

MTTB tüm bu satış olaylarından habersizken yazışmalar devam eder ve binaya değerinin çok altında bir fiyat biçilir. Sorumlu memur binaya bakmaya geldiği zaman, binaya biçilen fiyatın çok az olmasından rahatsız olur ve MTTB başkanını görmek ister. MTTB yetkilileri bu ana kadar binanın satışının yapılacağından habersizdirler. Sorumlu mimar MTTB yetkililerini yanlışlıkla binayı satın alacak kişiler zanneder ve genel başkana; ‘*siz nasıl olur da milyonlarca lira edecek bu binayı bu fiyata satın alırsınız*’ diyerek çıkarır. Yetkililer, kendisine MTTB’nin bu binayı bakanlar kurulu kararıyla kullandığını ve böyle bir satıştan

haberleri olmadıklarını anlatırlar. Evrak incelenir ve evraka göre alıcının Halkevleri olduğu anlaşılır. Bu rastlantı sonucunda MTTB harekete geçer ve Başbakan Ferit Melen ve Milli Eğitim Bakanı Sabahattin Özbek olaydan haberdar edilir. Başbakan olaya müdahale eder ve binanın satışı rastlantı sonucunda engellenmiş olur. “MTTB’yi kaldırmaya kalkmayın. Ağırdır. Bir yeriniz incinebilir”.

1.3.Raşit Ürper–52. Dönem (27 Mayıs 1973–7 Temmuz 1974)

*“Allah’ın seçtiği kurtulmuş millet
Güneşten başını göklere yükselt
Avlanır, kim sana atarsa kement
Ezel kuşatılmaz, çevrilmez elbet
Allah’ın seçtiği kurtulmuş millet
Güneşten başını göklere yükselt”*

51. Dönem Faaliyet Raporu Girişi

MTTB Genel Başkanı Raşit Ürper kendi teşkilatını, yarınların teminatı, genç neslin problemlerini bizzat gören ve bilen, zorluklar karşısında gençliğin yanı başında bulunan ve ona destek veren, sorunlarına çözüm üreten, Türkiye’nin tarihinde ve kaderinde büyük rol oynayacak kadroların yetiştiği bir merkez olarak görmektedir¹⁰³. Aslında Ürper MTTB kadrolarının Türk siyasal yaşamında köşe taşları yetiştireceğini ve bunlardan birsinin de kendisinin olacağını görür gibidir. Ürper 2002 seçimlerinde Bergama Belediye Başkanı olarak seçilmiştir. Raşit Ürper, Genel başkanlığındaki MTTB’yi şu cümlelerle tanımlar; “*Büyük Türkiye idealinin genç mimarları olan milliyetçi vatanperver ve manevi değerlerine bağlı Türk gençliğinin tek temsilcisi*”.

MTTB, genel olarak şanlı tarihe vurgu yapan söylemlerle öğrencilere tarih bilinci aşıl原因an ortak fikir birliği oluşturmaktadır. Türk tarihinden kahramanlık hikayeleri seçilerek veya Türk tarihindeki büyük destansı zaferler sürekli gençliğe hatırlatılarak tarih şuuru diri tutulmak istenmektedir. MTTB değişim fikrini, eskinin

103 MTTB 51. Dönem Faaliyet Raporu, Fatih Gençlik Vakfı Matbaası, İstanbul, 1974 s.13

yerine yeninin geçmesi olarak değil eski ve yeninin uyumlu olarak birbirlerine eklemlenmesi olarak savunur.¹⁰⁴ Bültenin 34. sayısında Sami Manguçoğlu tarafından yazılan “*Tarih Fikri ve Malazgirt*” başlıklı yazı bu konuda önemli bir örnektir. Öncelikli olarak yazı, tarihi bir bilim olarak kabul etmenin gerekliliği üzerinde durur. Tarih, insanların yaşamlarından oluşmuş bir zincirdir; sonraki nesiller öncekilerin yaşam tecrübelerini bir zincirin halkaları olarak kabul etmeli ve yaşayış ve medeniyetlerini birbirleriyle mukayese etmelidirler. Tarihe bu gözle bakan bir insan geçmişte bazı müstesnalar bulacaktır. Malazgirt Savaşı mukaddes bir ideali kucakladığından dolayı Türk ve İslam tarihi için müstesna bir an olarak kabul edilmelidir.¹⁰⁵ Yazara göre Malazgirt Savaşı aslında iki mefhumun mücadelesine sahne olmuştur; inanç ve menfaat. İncanın gerçekleşmesi uğruna her türlü mücadeleyi göze alanların pervasızlığı ve gayretiyle menfaatin ortaya çıkardığı kin ve emperyalizm. İncanın temsilcisi Alpaslan, Anadolu’nun fethi için Malazgirt’in kazanılması ve düşmanın yenilmesi gerektiğini biliyordu. Bunun için ordusunun başında beyaz kefenini giyerek savaşa katılmış, bu savaşın sonunda mutlaka zafer elde edilmesi gerektiğine askerlerini inandırmıştır. Manguçoğlu’na göre Malazgirt bugün tekrar hatırlanmalıdır. Malazgirt Savaşı’nı basit bir savaş gibi göstermeye çalışan resmi tarihi sert bir şekilde eleştirerek bu yok saymanın aslında Malazgirt Savaşı’nı kazandıran ruhun, yani İslam’ın genç nesillere gösterilmek istenmediğini belirtir. Tarihimizin bazı kişiler tarafından hedef seçildiğini, tarih içerisinde kendini bulamayan neslimizin kendine başka örnekler seçtiğini acı içerisinde görmekteyiz der.

Raşit Ürper döneminin genel karakterine baktığımız zaman günlük politik olaylara karışmayan bir çizgi üzerinde gittiğini görüyoruz. Farklı alanlarda faaliyet gösterdiğini bildiğimiz MTTB, Turizm ve Dış Temaslar Müdürlüğü sayesinde dış ülkelere açılmıştır. 1970 yılında Türkiye’deki talebe ve gençlik teşkilatlarının katıldığı ortak bir toplantıda talebe ve gençlik turizmi ile ilgili bir protokol imzalanmıştır. Ancak bu protokol sadece 10 yıl yürürlükte kalmış ve devlet teşkilata sadece afiş ve broşür basımı konusunda yardımcı olmuştur. Raşit Ürper kendisiyle

104 A. Davison, Türkiye’de Sekülerizm ve Modernlik, İletişim, İstanbul, 2002, s. 65

105 Sami Manguçoğlu, “Tarih Fikri ve Malazgirt” Milli Gençlik Bülten, Sayı; 34. 1973

yapılan görüşmede, MTTB'yi “*tarihi şahsiyetleri barındırmış ve yetiştirmiş bir ocak*” olarak tanımlamıştır.¹⁰⁶

1.4.Abit Özmen-53 Dönem (7 Temmuz 1974- 3 Ağustos 1975)

MTTB, 52. dönemini Abit Özmen Genel Başkanlığında 59 yıllık bir öğrenci teşkilatı olmanın sağladığı teşkilat yapısıyla geçirmiştir. Abit Özmen dönemi, MTTB tarihinde çok fazla iddiaların olmadığı, politik olaylardan ve silahlı çatışmalardan üniversite öğrencilerinin uzak tutulmaya çalışıldığı bir dönem olarak bilinir. Yarım asrı devirmiş bir hareket kendi kırmızı çizgilerini ve eylem tarzını az çok oturtmuştur artık. MTTB kendi çizgisini sağ ve İslamcı bir yerde konumlandırarak dönemi bu amaca hizmet edecek faaliyetlerle geçirmiştir. MTTB dokuz kolda müdürlük, üç kolda kulüp ve bir de enstitü kurmuştur. Bu dönemin en önemli faaliyeti Merkez ve Orta Öğretim Müdürlüğü'nün yapmış olduğu 40 ilde düzenlenen ve 65 000 kişinin katıldığı ve daha sonraları geleneksel hale gelecek olan “*Üniversiteye Giriş Deneme İmtihanı*”dır. Basın ve Yayın Müdürlüğü MTTB'nin gençlik dergilerini düzenli olarak çıkartmaya devam etmiştir. Genel Yönetim Kurulu görevini Abdullah Gül, Tesisler Müdür Yardımcılığı'nı Tayyip Erdoğan, Sinema Kulübü Başkanlığı'nı ise Salih Diriklik yapmaktadır. MTTB iktidarla kurduğu olumlu ilişkilerin meyvesini almakta ve daha rahat bir dönem yaşamaktadır. Örneğin 52. Genel Kurula katılan dönemin İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk genel kurulda konuşmasının kendisi için bir onur olduğunu belirtmiş ve MTTB camiasının milli ahlaka ve inançlara bağlı gençlerin bir araya geldikleri güzide bir kuruluş olduğunu belirtmiştir.

Abit Özmen, “*Gerçekler ve Gençliğimiz*”¹⁰⁷ adlı Milli Gençlik dergisinde yayınlanan yazısında Türk gençlerinin tarihsel kökenlerinden kopartıldığını ve bu yüzden tarihini öğrenemediğini belirtmiştir.¹⁰⁸ O, sert eleştirilerini yönelttiği Cumhuriyet elitlerine “*Genç nesillere ilim diye batının kokuşan skolastiğinin*

106 16 Ocak- 2005 tarihinde Raşit Ürper ile Bergma'da yapılan sözlü görüşme.

107 Abit Özmen, “Gerçekler ve Gençliğimiz”, Milli Gençlik, 1975, sayı:18

108 Milli Gençlik, 1974, Yıl:2 sayı:1

dışında neyi getirdiniz”¹⁰⁹ diye sorar. Aslında bu MTTB’nin değişen çizgisini gösteren bir eleştiridir. MTTB artık net çizgilerle kendini resmi ideolojiden ayırmakta ve Osmanlı tarihinin parlak günlerine geri dönüş özlemi duymaktadır. İktidar elitlerini kendi cüceliklerini gizlemek adına gençlerin eğitimlerini kötü ve kalitesiz tutmakla suçlayan Özmen, milli varlığımızın kökü dışarıda fikirler tarafından asla sarsılamayacağını söylemektedir. MTTB, Abit Özmen döneminde çıkardığı Milli Gençlik dergisinin ikinci sayısını, “*Bu Gidiş Nereye?*” sorusuyla ülkede devam eden terör olaylarına ayırmıştır. Türkiye’nin her köşesinde çıkartılan olayların rastlantısal olmadığını, olayların kendiliklerinden verilen tepkileri aşan boyutlar taşıdığını ve bunlara bir an önce son verilmesi gerektiğini savunmuştur. Ona göre, aile evde, hoca kürsüde huzursuzdur. Boykot, adam kaçırma, işgal, adam öldürme, barut kokusu, kurşun sesleri, banka soyma ve okula rahat gidememe olayları devletin müdahalesiyle bir an önce sonlandırılmalıdır. Büyük şehirlerde ve başlıca büyük üniversitelerde sol görüşlü öğrenciler tarafından başlatılan boykotların ne amaca hizmet ettiğini anlayamadıklarını, bu olayların dışardan yönlendirildiğini ve içerden müdahalelerle engellenmesinin zor olduğunu belirten genel başkan, meclisten çıkan gösteri ve eylem yapmayı serbest bırakan kanunu da olayları tırmandıracağı için sert bir şekilde için eleştirmiştir.

Üçüncü sayı ise, Libya Başbakanı A.Callud’un Kuran’ı göstererek “*Bizim Anayasamız Budur*” sözünün kapak yapıldığı bir sayıdır. Dördüncü sayı, MTTB’nin tüm Müslüman toplumların sıkıntılarıyla yakından ilgilendiğinin açık bir göstergesidir; “*Dünyanın her yerinde Müslüman mücahitler emperyalizme başkaldırıyor*”.¹¹⁰ Vietnam’da, Orta Doğu’da, Afrika’da, Etiyopya’da ve Filipinler’de savaşların devam ettiği ve bu kanlı savaşların müsebbiplerinin de kapitalist ve komünist toplumlar olduğunu söyleyen MTTB, tarihinde ilk kez komünizm dışında kendisine kapitalizmi de düşman ilan ediyordu. Kapitalizmin Fransız ihtilalinde moda haline gelen eşitlik, kardeşlik, adalet gibi yaldızlı sözlerle yola çıktığını, kendi milletleri dışında kalan ülkeler için aynı hassasiyeti taşımadığını, bu ülkelere yalnız sömürü ve acı getirdiğine inanılmaktadır.¹¹¹ Batılılar bir ülkeye girmeye çalıştıklarında öncelikle o ülkenin yöneticileriyle irtibata

109 A.g.e. s. 19

110 MTTB 52. Dönem Faaliyet Raporu, Fatih Gençlik Vakfı Matbaası, İstanbul, 1975,s.45

111 Nilüfer Göle, “Batı Dışı Modernlik üzerine Bir İlk Desen”, Doğu-Batı, sayı:2, 1998

geçmişlerdir. MTTB'ye göre bunlar, ülkelerini batıya kul köle yapan, peşkeş çeken, zenginlik kaynaklarını batılı emperyalistlere sömürten, ülkelerini batının açık pazarı haline getiren, haysiyetini ve şerefini yitirmiş, beyinleri köleleşmiş aydınlardı.¹¹²

Milli Gençlik dergisi Türkiye Cumhuriyeti tarihinde üzerinde en çok tartışmaların yaşandığı olaylardan birisini de tartışmaya açmıştır. 31 Mart olayını yutturulmaya çalışılan bir yalan olarak değerlendiren MTTB'liler, dergilerinde resmi tarihi sorgulamaya başlamışlardır.¹¹³ MTTB Eğitim Müdürlüğü, 50 yıllık nesile bir göz atıldığı zaman bugünkü milli eğitimin ilkokuldan üniversite bitimine kadar gençliğe maddi manevi hiçbir değer kazandıramadığını ifade etmektedir.¹¹⁴ Liseyi bitiren gençlerin ne yapacaklarını bilmediklerini, bu eğitim sefaletinin ilkokuldan başlayarak devam ettiğini ve bu kendini bilmezliği de okullarda geçmişe küfredip, asılsız tarih ve gerçek dışı olayların anlatılmasına bağlar. Öğrencilerin ilkokulda kovboy, ortaokulda artist ve şarkıcı, lise ve üniversite de ise midesini ve uçkurunu düşünen insanlar haline getirildiğini, bunun sonucunda da askerine kurşun atan insan konumuna düştüklerini, kulesine kızıl bayrağı çeken yabancı ideolojilerin maşaları haline geldikleri belirtilir. MTTB Eğitim Müdürlüğü'nün, milli eğitimin yapması gerekirken yapmadığı ama Türk milletine gerekli olan bilgileri vermek amacıyla kurulduğu ve hizmetlerini de bu noktada yoğunlaştıracağı dile getirilmiştir. Eğitim müdürlüğünün en büyük hizmetlerinden birisi üniversite sınavlarına hazırlık kursları açarak dar gelirli öğrencilere sınava hazırlanma imkanı sunmak olmuştur. Bununla birlikte fen okulu açılarak uzun ve kısa vadeli hazırlık kursları düzenlenmiştir. Fen kurslarında fizik, kimya ve cebir gibi sayısal alanlarda farklı dersler verilmiş, dersleri değerlendirmek amacıyla 15 günde bir deneme imtihanları açılmıştır. 1974 yılı ders müfredatı broşür haline getirilerek yaklaşık on bin adet bastırılmış ve tüm taşra teşkilatlarına postalanmıştır. 1974 yılında başlatılan bu kursun ilk kuruna toplam 26 kişi katılmıştır.¹¹⁵ Uzun dönem kurslarına bu dönem kayıt yaptıran orta ve yüksek öğrenime kayıtlı öğrenci sayısı 777 olarak gösterilmektedir.

112 A.g.e. 117. ayrıca Türkiye'de Milli Eğitim ile ilgili bir çalışma için bkz; İsmail Kaplan, "Türkiye'de Milli Eğitim İdeolojisi", İletişim, İstanbul, 1999. Modern ulus-devlet aygıtlarının eğitim sayesinde yurttaşlar yetiştirilmesi ile ilgili olarak ise Düzene Uygun Kafalar Nasıl Yetiştirilir ve Hans Kohn, The Idea of Nationalism, New York, 1994

113 Milli Gençlik, 1975, sayı:5, s.16

114 MTTB 52. Dönem Faaliyet Raporu, s.125

115 MTTB 52. Dönem Faaliyet Raporu, s.127

MTTB'nin yüksek öğrenim gençliğine sunduğu hizmetlerden bir diğere göze çarpan önemli faaliyet ise, “*Rehber Büroları*”dır. Taşradan gelerek üniversite giriş sınavlarına katılmak isteyen öğrencilere imtihan salonlarını bulmak ve barınma ihtiyaçlarını sorunsuz bir şekilde karşılamak amacıyla güden Rehber Büroları gönüllülerin büyük çabaları sonucunda başarılı hizmetler sunmuştur. Taşra teşkilatlarından büyük şehirlerdeki MTTB bürolarıyla irtibata geçmesi istenen talebeler, bürolar sayesinde barınma ve imtihan salonlarını bulma problemlerini sorunsuz olarak çözmüşlerdir. MTTB, rehber büroları için öncelikle genel merkezde bir danışma bürosu kurmuş, ardından da Topkapı ve Harem otogarlarında iki adet büro açarak, çok sayıda bez afiş ve kartonlarla garajların girişlerini süslemiş ve rehberlik çalışmalarını bu şekilde sürdürmüştür. MTTB 49. Dönem Genel Sekreteri Hüseyin Coşkun, verdiği “*Teşkilatçılık*” konulu seminerde MTTB'nin neden bu kadar yoğun bir şekilde taşradan gelen öğrencilerin sorunlarına eğildiğini açıklar. Teşkilat, İslam kültüründe kurumsallaşmanın başlangıcı olarak görülür.¹¹⁶ Ona göre başarıya ulaşmanın tek sırrı insanları sevmektir. Seviyesini bilmeyen insanların hayatta başarılı olmalarının mümkün olmadığını belirten Coşkun, teşkilat ve cemiyet çalışmalarındaki başarının insanların psikolojik durumlarının iyi bilinmesi sayesinde gerçekleşeceğini belirtir. Bundan da anlaşılacağı gibi MTTB rehber büroları, taşralı gençlerin henüz üniversite kapısından içeriye adım atmadan teşkilatı tanımaları açısından çok önemli bir çalışmadır. Aslında MTTB'nin tüm çalışmaları ana bir hedefi gerçekleştirmeye yöneliktir. 48. Dönem MTTB Genel Başkanı İsmail Kahraman'ın 49. dönemde MTTB konferans salonunda yaptığı konuşma buna güzel bir örneklik teşkil eder. İsmail Kahraman, MTTB'nin sağ bir santral olduğunu, kararların buradan verileceğini ve dışarıda tatbik edileceğini belirtmiştir.

Abit Özmen döneminde MTTB teşkilatını sevindiren en büyük hadise, 4 yıl boyunca konuşmayarak suskunluğu tercih eden ve MTTB tarafından “*Büyük Doğu neslinin hamisi, mukaddesatçı cephenin fikir kılıcı*”¹¹⁷ olarak kabul edilen Necip Fazıl'ın MTTB'de gençlere konuşma yapmasıdır. Kısakürek'in 30 Kasım 1974 tarihinde yaptığı bu uzun konuşma “*Hesaplaşma*” olarak adlandırılmış ve insanın iç ve dış dünya olmak üzere ikili bir dünyada yaşadığı belirtilmiştir. N. Fazıl'a göre

116 Mustafa Aydın, İslam'ın Tarih Sosyolojisi, Pınar Yayınları, İstanbul, 2001, s.195

117 MTTB 52. Dönem Faaliyet Raporu, s.140

ruhçu ve maddeci olmak üzere iki sistem ve bunların taraftarları vardır. Maddeciler sadece dış dünyayı tanırlar ve iç dünyaya ait hiçbir şey bilmez iken iç dünyaya bağlı ruhçular dış dünyanın bütün anahtarını ruha izafe ederler. N. Fazıl uzun uzun kendi yaşam tecrübesini aktararak gençliğin bu yaşamdan ibret almaları gereken noktaların altını çizmiştir. N.Fazıl konuşmasında teşkilatlanmanın öneminden bahsederken batılı anlamda bizim esnafımızın parasını anlamlı kullanmadığını bunun sonucunda da sermaye dolaşımının yanlış yerlere kayabildiğini anlatmıştır. 1965 öncesi MTTB'nin kapkara bir elinin olduğunu ancak bugün süt beyaz bir elinin olmasının gurur verici olduğunu belirten N.Fazıl, ayrıca millet kelimesinin kullanımının yanlış olduğunu belirtmiştir.

MTTB'nin üzerinde önemle durduğu konulardan birisi de “*Faizsiz Ekonomi ve Bankacılık*” konusudur. MTTB'nin kapitalist sisteme karşı bir arayışının ifadesi olan bu çabalar egemen sınıfın reddine dayanıyordu. Ancak Burke, bu ilişkinin egemen sınıfların değerlerinin belli bir yer ve zamanda yönetilenler tarafından kabul edilip edilmediğinin yanıtlanması zor bir soru olduğunu belirtir.¹¹⁸ Ona göre bu sorunun cevabı, eğer egemen sınıfın değerleri kabul ediliyorsa neden bu kadar direniş oluyor, eğer kabul edilmiyorsa neden egemenliklerini hala sürdürebiliyorlar. Yani MTTB ekonomik alanda değer yargılarını sorgulamaktadır ancak başarıya ulaşamadıkları, bugün geldiğimiz noktada kesindir. Dönemin Vakıflar Bankası Genel Müdür Yardımcısı Zeki Sayın konuyla ilgili bilgilendirme toplantısı yapmak amacıyla teşkilata davet edilir. Davet olumlu karşılır ve Zeki Sayın Ocak ayında bir konferans vermeyi kabul eder. MTTB gençlerinin böyle bir konferans düzenlemesinin farklı sebepleri vardır. İlki, siyasi arenada yükselen İslamcı bir söylem vardır ve MTTB söylemleri bu siyasi dile çok yakındır. İkincisi, sol görüşlü öğrencilerin ekonomi politikalarını anlatırken İslamcı gençliğin bu konuda yeterince bilgili olmamasıdır. MTTB gençliği, sosyalist ve kapitalist nizamın sürekli olarak kendi ekonomik politikaları ekseninde ekonomiyi tartışmalarından, “*gerçek nazariye ve nizam olan İslam'ın*” bu konudaki söyleminin gündemden uzak olmasından rahatsızdır.

MTTB'nin geleneksel değerleri yeniden üretme ve toplumsallaştırmada araç olarak kullanmayı düşündüğü en büyük araç sinema, ikincisi ise tiyatrodur. MTTB

118 P.Burke, Tarih ve Toplumsal Kuram(Çev; (Mete Tunçay), Tarih Vakfı, İstanbul, 2000, s.83

tarihinin bu safhasında sanat sanat içindir anlayışı rağbet görmezken, sanat toplum içindir görüşüne de yeni bir alternatif açılım geliştirilmiştir. Milli sinema örneğinde olduğu gibi tiyatro alanında da “*Milli Tiyatro*” amaç ve stratejileri oluşturularak çalışmalar yapılmak istenmektedir. Tiyatro, öz değerlerden kopuk, tekniğiyle, mazisiyle, stiliyle ve üslubuyla tam bir yabancılaşma içerisinde görülmektedir. Egzotik motifler yabancı ağızlara özenen dudak ve konuşmalarla kötü bir örnek sergilemektedir. Günlük çıkarlar ve popüler olma kaygıları da olayın içerisine kötü bir şekilde katılınca Türk tiyatrosunun halinin ne kadar içler acısı olduğu ortaya çıkmaktadır. MTTB böyle bir ortamda kendine rol biçmektedir ve kendi teşkilatlarına ve düşünce önderlerine şu soruları sormaktadır; “*Bu hengâmede evvelen tezimiz ne olmalıdır? Muhtevada ve biçimde hangi çizgide olmalıyız? Tiyatro üzerine niçin eğilmeliyiz? Bizim olan, bizde olan, gerçek gaye sade bir araç olan tiyatrodan nasıl, ne derece ve tavizsiz ne şekilde istifade edebiliriz?*”¹¹⁹

Milli tiyatro çalışmaları uzun vadede gerçekleştirilmek istendiğinden dolayı gençler ve çocuklar için tiyatro okulları açılması düşünülmüş, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü ile görüşmeler yapılmış, Yıldız Kenter ve Nejat Uygur ziyaret edilmiştir. Bu ziyaretler esnasında Nejat Uygur, MTTB tiyatrolarının hizmetinde olduğunu belirtmiştir.¹²⁰ Uygulamalı dersler başlatılmış, öncelikle tiyatro tarihi okutulmuş daha sonra ihtisas dersleri sayesinde ışık, makyaj ve dekor uygulamaları konularında talebelere eğitim sunulmuştur. Özellikle N.Fazıl’ın eserleri tiyatroda oynanmıştır.

MTTB’nin Abit Özmen döneminde yaptığı büyük çaplı faaliyetlerden bir diğeri de hazırlık komitesinde görevliler arasında adı geçen R.Tayyip Erdoğan’ın da katıldığı “*25 Nisan Milli Gençlik Gecesi*”dir. “*Mücahitler Geliyor ve İmanlı Türkiye*” sloganları eşliğinde konuşan Genel Başkan Abit Özmen, silaha karşı fikirle mücadele edeceklerini bir kez daha topluma deklare etmiştir. Aynı yıl MTTB başkanlığında, İslam Talebe Teşkilatları 3. Genel Konferansı, MTTB Basın Yayın **Bürosu** tarafından, “*yeni bir çağ geliyor, ufku sonsuz rahmetiyle aydınlatan, her şeyiyle Müslüman olan, nuru müminin kalbinde tezahür eden, solmayan bir çağ*

119 MTTB 52. Dönem Faaliyet Raporu, s.169

120 A.g.e.170

uğruna senelerdir kanların döküldüğü ve çilelerin çekildiği mutlak inkılâp çağı” sloganıyla başlatılmıştır.

5 Temmuz’da başlayan ve büyük katılımın gerçekleştiği konferans, 12 Temmuz’da sona ermiştir. Dernekler kanunu gereğince İçişleri Bakanlığı’na müracaat edilerek IIFSO 3. Genel Kurulu’nun Türkiye’de yapılabilmesi ve konferansın MTTB tarafından organize edilebilmesi için izin istenmiş, bakanlık, Dışişleri Bakanlığı’nın olumlu görüşünü aldıktan sonra toplantının MTTB tarafından Türkiye’de düzenlenmesine izin vermiştir. 25 üye ülkenin 50 temsilcisinin hazır bulunduğu toplantı MTTB tarafından “*Üçüncü Dünya Bloku Gençliğinin*” birleşmesi olarak nitelendirilmiş ve bu toplantıya tarihi bir misyon biçilmiştir. MTTB’nin Üçüncü Dünya Bloku Gençliği olarak tanımladığı gençler, 20. yüzyılın başlarından beri batılı emperyalist güçler tarafından hakları çalınan, modern diktatörlerin çizmeleri altında kendi sorunlarına cevap üretemeyen Ortadoğu toplumlarının üniversite gençliğidir. 1975 dönemi itibarıyla İslam Talebe Federasyonu 25 ülkede faaliyet gösteren büyük ve önemli bir gençlik teşkilatıdır. IIFSO’nun Suudi Arabistan, Kuveyt, Fijit Adaları, Bahreyn, Kıbrıs, Cezayir, Fas, Tunus, Pakistan, Hindistan, İngiltere, İtalya, Filipin Adaları, Singapur, Malezya, Fransa, B.Almanya, İspanya, Endonezya, Kanada, Seylan, Avustralya, Avusturya ve Nijer’de temsilcilikleri bulunmaktadır. IIFSO temsilciliklerinin bulunduğu ülkelere bakıldığında sadece Ortadoğu topraklarını ve İslam ülkelerini kapsamadığını, Batı Avrupa’dan Avustralya’ya uzanan çok geniş bir alanda hizmet verdiği görülmektedir. Dünyada yükselen sol gençlik teşkilatlarının enternasyonal birliklerini hatırlatırcasına, İslamcı bir kimliği inşa etme iddiası taşıyan MTTB gençliği de tüm dünyada örgütlenmekte ve işbirliğine yönelmektedir.

Açılış konuşmasını ev sahibi MTTB adına Genel Başkan Abit Özmen yapmış ve dünyanın gidişatını bunalımlar içerisinde yüzmekte olan ve her geçen gün kötüye giden bir gemiye benzetmiştir. Liberalizm ve komünizm gibi beşeri ideolojilerin iflasın eşiğinde olduğunu belirten Özmen, insanlığın içinde bulunduğu buhrandan kurtulmasının arayışlarının İslam’la son bulacağı öngörüsünde bulunmuştur. “*Sizi Türk milletinin değil içinde Türk’ün de eridiği İslam bütünlüğünün genç ve aydın temsilcileri sıfatıyla aşkla selamlarım*” diyerek söz alan N.Fazıl, toplantının ve tüm dünya Müslüman gençlerinin toplanmasının ana

amacının, İslam alemindeki hal ve tasfiyeden sonra Batıda hal ve tasfiye ve tüm insanlıkta hal ve tasfiye olarak belirtmiştir. Kongreye başta dönemin İstanbul Valisi Namık Kemal Şentürk'ün bizzat katılması, Başbakan Süleyman Demirel, Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan, Prof. Turan Feyizoğlu ve Alpaslan Türkeş'in tebrik telgrafları göndermeleri toplantının siyasi çevreler tarafından da önemsendiğinin bir göstergesidir.

1.4.1. İmam Hatip Okulları Mezunlarının Üniversiteye Alınma Talebi

Türk siyasi arenasında süregelen kronik sorunlardan birisi de İmam Hatip mezunların üniversiteye alınıp alınmama konusudur. Türk devriminin en önemli ayaklarından birinin eğitim olduğunu düşünürsek hem Türk milliyetçilerinin hem de muhalif kanadın eğitim sistemi üzerinde tartışması normaldir.¹²¹ İmam hatip okullarının durumu 28 Şubat süreci esnasında ve bu sürecin sonrasında ülke gündeminde bolca tartışılacak ve YÖK tarafından verilen bir kararla meslek lisesi mezunlarının kendi alanları dışındaki branşlara girişi engellenecektir. AKP hükümeti çeşitli formüller deneyerek imam hatip mezunlarının tüm branşlarda üniversiteye girebilmeleri amacıyla çeşitli formüller uygulasa da henüz YÖK'e fikirlerini kabul ettirebilmiş görünmemektedir.¹²²

MTTB, 1974 eğitim öğretim yılında resmi ağızlardan İmam hatip okulu mezunlarının üniversiteye girebileceklerine dair yapılan açıklamaları anarak, bu mezunların lise fark derslerini vermelerine rağmen sınava eşit şartlarda girememesini şiddetle protesto etmiştir. MTTB talebelerin tüm sorunlarıyla uğraşmayı kendine borç bildiğinden dolayı böylesi büyük bir problem karşısında susmadı. Ayrıca MTTB tabanını düşündüğümüz zaman imam hatip mezunlarının üniversiteye girememeleri en çok MTTB'nin sorunudur. MTTB, imam hatip okullarının ne amaçla kurulduğunu kendilerinin bilmediğini ancak yurdun dört bir yanında açılan bu okullara milletin teveccüh göstermesini gözardı edemeyeceklerini belirtir. Halbuki “düzenin okulu” olarak tanımlanan imam hatip okulları zaten

121 Özer Ozankaya, Türk Devrimi ve Yüksek Öğrenim Gençliği, A.Ü.SBF Yayınları, Ankara, 1978, s. 45

122 Bahattin Akşit, İmam Hatip and Other Secondary Schools in the Context of Political and Cultural Modernization in Turkey, Journal of Human Science, V/I,:91

devletten bağımsız bir İslam düşüncesi oluşturabilecek kurumlar olmaktan uzaktır.¹²³

MTTB imam hatip okulları konusunda kamuoyunu ve yetkilileri bilgilendirmek amacıyla bir komisyon oluşturur. Komisyonun ilk açıkladığı raporda, yıllardır yapılan yükseköğrenim kurumlarına giriş imtihanlarında ve bu müesseselere alışı sisteminde büyük aksaklıklar yaşandığı belirtilir. 1974 yılı itibarıyla bu okullardan Türkiye’de 52 adet bulunmakta ve her yıl 4500 kişi bu okullardan mezun olmaktadır. MTTB’ye göre 4500 öğrenciden sadece 400’u üniversiteye girebilmekte ve üniversiteye girme başarısı gösteren bu öğrenciler, lise fark derslerini verebilmek için diğer adaylara göre daha fazla çalışıp başarılı olmak mecburiyetindedirler. 700 yüksekokul bölümden sadece 61 tanesinin imam hatip mezunları ile diğer lise mezunlarını eşit tutmasının ve Köy Enstitüsü mezunlarının lise mezunlarıyla birlikte 272 bölüme alınmalarının ikilik oluşturduğu ve bunun da yanlış anlamalara sebep olduğuna inanılmaktadır. MTTB haksız saydığı bu uygulama karşısında ilk olarak Milli Eğitim Temel Kanunu 30 ve 32. maddelerinin özerk üniversiteler kanununda gerekli değişikliğin yapılarak uygulamaya konulmasına çabalamıştır. İmam hatip okulu mezunlarının diğer meslek liseleri mezunlarının sahip olduğu haklara sahip olması MTTB’nin ikinci öncelikli isteğidir.

MTTB, imam hatip mezunlarının üniversite giriş sınavlarında haksızlığa uğradığını düşündüğünden dolayı İcra Konseyi Başkanı Kemal Karadenizli başkanlığında bir ekip İ.Ü rektörü Haluk Alp ile bir mülakat gerçekleştirmiştir. MTTB sınavlara sadece imam mezunlarının alınmamasının farklı yorumlara açık olduğunu belirtirken, rektör sınavlara tüm meslek okulu mezunlarının alınmadığını, bu olayı siyasi bağlamda değerlendirmemek gerektiğini belirtmiştir. Rektör, meslek lisesi mezunlarının üniversiteye alınmaları konusunun birkaç kez üniversite senatosunda gündeme gelerek tartışıldığını ancak lise mezunlarının okul bittikten sonra çalışabilecekleri bir işlerinin olmaması, meslek okulu çıkışlıların ise mesleklerinin olmasından dolayı üniversiteye gitmek zorunda olmadıkları sonucuna varmıştır. MTTB aynı konuyu Ankara Üniversitesi Rektörü Tahsin Özgüç ile de görüşmüştür. Ankara Üniversitesi rektörü de İstanbul Üniversitesi rektörü gibi aynı cevabı verir ve sorunun siyasi bir mesele değil iş sahibi olup olmamakla alakalı

123 Yasin Aktay, Türk Dininin Sosyolojik İmkani, İletişim Yayınları, İstanbul, 1999, s.167

olduğunu savunur. Ayrıca kendi üniversitelerinde meslek lisesi mezunlarının kayıt yaptırabilecekleri fakültelerin olmadığını, belki İlahiyat ve Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesine kayıt yaptırabileceklerini belirtir. Rektörü sorularla köşeye sıkıştırmak isteyen MTTB'li yetkililer üç üniversitede meslek liselerinin kayıt yaptırabilmelerini rektöre sormaları üzerine sert bir tavırla karşılaşırlar. ODTÜ gibi üniversitelerin göstermelik olarak üç kişinin yüksek okullara kayıt yaptırmasına izin verilmesinin abartılmaması gerektiğini, kendisinin gençleri çok sevdiğini ve bu sorunu Milli Eğitim Şurasına taşıyacağını belirtmiştir. Meslek okulu mezunlarının üniversiteye girmeleri konusunda üniversiteler arasında farklı uygulamalar ve farklı görüşler mevcuttur. İzmir Temsilciliği Başkanı Emin Kılavuz da Ege Üniversitesi gibi büyük ve köklü bir üniversitenin rektörü ile bir görüşme yapar. Kılavuz'un sorunu ele alış tavrı bu okulların meslek liseleri statüsünde kabul edilmemesi gerektiği yönündedir. Kılavuz imam hatip okulları ile düz lise müfredatları karşılaştırıldığında iki okul arasında fark olmadığını belirtmiştir. Fakat diğer rektörler gibi Ege Üniversitesi rektörü de kararları senatonun verebileceğini, imam hatip okullarını da meslek lisesi olarak kabul edeceklerini belirterek bu konuda daha fazla bir şey yapamayacaklarını belirtmiştir.

MTTB her dönemde olduğu gibi bu dönemde de ekonomik sorunlarını çözümlenmemiş bulunan Taşra Teşkilatları meselesi, Ulaştırma Bakanı ile MTTB Turizm Müdürlüğü'nün Devlet Demiryolları ile olan sorunları, Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu ile MTTB teşkilatlanması kapsamında hukuki destek verilmesi, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Abdülkerim Doğru ve Tabii Kaynaklar Bakanı Selahaddin Kılıç ile kendilerine bağlı genel müdürlükleri vasıtasıyla teşkilatın bazı ihtiyaçlarının karşılanması noktasında sorunlar görüşülmüştür.¹²⁴

124 Cumhuriyet Ansiklopedisi, c:III,s.342

MTTB ve hükümet arasındaki karşılıklı ilişki bu dönemde zirveye ulaşmıştır. MTTB'nin Ankara ziyaretlerinin ardından Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan çalışmalar hakkında bilgi almak ve çalışmaların nasıl gittiğini öğrenmek amacıyla 27.12.1974 tarihinde MTTB'yi ziyaret etmiştir. Erbakan'ın ziyaretinin anlamı açıktır. Solcu ve milliyetçi hareketlerin gençlik örgütlenmelerine verdiği açık desteğin benzerini, Erbakan da özlenen imanlı gençliğin MTTB saflarından çıkacağına olan inancını belirterek İslamcı MTTB'ye vermektedir. MTTB için devletin en yetkili makamları tarafından verilen bu açık destek anlamlıdır. Gerçi MTTB'nin tarihi seyri göz önüne alındığı zaman devletin en üst yetkililerinin bu derneğe gösterdikleri yakın ilgi yadsınacak bir olay değildir. Bu MTTB'nin alışık olduğu bir durumdur.

1.5. Rüştü Ecevit- 53. Dönem (3 Ağustos 1975- 16 Ekim 1976)

MTTB, Rüştü Ecevit'in genel başkanlığa seçilmesiyle beraber İslamcı bir öğrenci hareketi olmanın ötesine geçerek Türk siyasi yaşamının gelecek aktörlerini yetiştiren bir okul niteliğine bürünmüştür. Fakülte ve yüksek okullarda faaliyetlerini olabildiğine genişleten MTTB, kendi siyasal yelpazesini sol/komünizm ve sağ/milliyetçilik karşısı bir konuma yerleştirmiştir. 1965'li yıllarla beraber başlayan siyasal değişim 1975 yılı içerisinde yaklaşık 60 yıla yakın bir süredir kullanılan amblemindeki kurt resmi çıkartılarak Kur'an'ı simgeleyen kitap resminin ambleme konulması ile MTTB kimliğinin belirleyici unsurunun İslam olduğu açıkça ortaya konulmuş oluyordu. Genç neslin kendi kimliğini ve kişiliğini inşa etmede kullanacağı belirleyici unsur İslam olacaktır bundan sonra.¹²⁵ Rüştü Ecevit 54. Genel Kurul açılış konuşmasında MTTB'yi batıla ve sureti haktan görünenlere karşı birleşen "*Hak Dava'nın kurmay namzetleri*"¹²⁶ olarak selamlamıştır. Yani Genel Başkan, MTTB'nin İslamcı kimliğini artık saklama gereği duymamakta ve gençliğin mücadelesi İslami kavramlarla adlandırılmaktadır. Genel Kurul açılış konuşmaları MTTB açısından dönemin genel başkanı ve yönetim kurulu üyelerinin politik yaklaşımlarını açıklamada manifesto niteliğindedir. Bu bakımdan Rüştü Ecevit'in talebe teşkilatının üyelerini selamlama konuşmasında ki İslami motifler önemlidir.

¹²⁵Rüştü Ecevit, "Gençliğin Bugünkü Durumu ve Müslüman Gençler", Büyük Gazete, 23 Haziran 1976

¹²⁶ MTTB 52. Dönem Faaliyet Raporu, s.5

Dönemin siyasal olaylarına kısaca bakarak, 53. Dönem MTTB politikalarını ve söylemlerini daha açık bir biçimde anlamlandırabiliriz. 1970’te kurulan MNP kapatılarak yerine sağ/İslamcı siyasetin yeni partisi olan Milli Selamet Partisi 11 Ekim 1972 tarihinde kurulmuştur. MSP üç ay içerisinde 42 il ve 300 ilçede örgütlenerek 21 Ocak 1973’te ilk genel kurulunu yapmış ve Genel Başkanlığa Süleyman Arif Emre’yi seçmiştir. Sağa da sola da karşı olduğunu belirten yeni parti, birçok alanda köklü bir reform niteliğinde yeni öneriler getirmeyi amaçlıyordu. ABD ve NATO tercihinin karşı İslam ülkeleriyle yakınlaşmayı ve işbirliğine gitmeyi programına koyan MSP aynı zamanda bu alternatif ve muhalif çizgisiyle İslamcı gençliğe de yol gösteriyordu. Bu amacını gerçekleştirmek için de İslam ülkeleri arasında somut işbirlikleri öneriyordu. İslam Birleşmiş Milletleri, İslam ülkeleri Ortak Savunma Paktı, İslam Ülkeleri Ortak Parası, İslam Ülkeleri Ortak Kültür Teşkilatlarını kurarak ve yeni bir güç odağı oluşturarak batıdan bağımsızlaşmak/uzaklaşmak istiyordu. 10 Ocakta yeni bir hükümet kurmakla görevlendirilen Naim Talu’nun başarılı olamaması karşısında Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, hükümeti kurma görevini Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Bülent Ecevit’e vermiştir. Ecevit 15 Ocak’ta MSP ile koalisyon hükümeti kurulmasına karar verir ve 7 Şubat’ta hükümet güvenoyu alır.¹²⁷ MTTB tabanında MSP’nin iktidar ortağı olması olumlu karşılanır ve dönemin bakanlarıyla MTTB teşkilatları arasında karşılıklı ziyaretler gerçekleştirilerek aslında aynı tabana sahip olan iki kurum arasındaki yakınlık kamuoyuna gösterilmiş olur. Abdurrahman Dilipak’a göre, CHP-MSP koalisyonu ilk kez inanmış kadroların bürokrasi içinde yer almalarına kapı aralamış ve bu durumu da MSP’liler, laik Kemalist rejim içerisinde ilk kez ortaya çıkan yeni bir durum olarak değerlendirmiştir.¹²⁸ 1974 yılında başlayan siyasi kadrolaşma İslamcılar açısından en fazla İçişleri Bakanlığı’nda yoğunlaşmış, MHP’li Alpaslan Türkeş MİT’i solculardan temizlemeye çalıştığını beyan ederken, Ecevit de bürokrasi içerisinde kendi yerini açmaya çalışmıştır.

1975 yılının 7 Ocak’ında Demirel, Erbakan, Türkeş ve Feyzioğlu ortak bir açıklama yaparak Milliyetçi Cephe Hükümeti’nin kurulabileceğini söylemişlerdir.¹²⁹

127 7 Şubat’ta yapılan güvenoyunda 235 Evet, 136 Hayır ve 76 çekimser oy alır.

128 Abdurrahman Dilipak, İhtilaller Dönemi, Beyan Yayınları, İstanbul, 1991 s.231

129 Cumhuriyet Ansiklopedisi, c.III, s.364. 28 Mart’ta başkanı Sadettin Bilgiç’in çektiği 9 milletvekili Demokrat Parti’den istifa ettiler. Partiden ayrılan milletvekilleri istifa dilekçelerinde ‘ülkenin komünizmin çok yönlü tehdidi altında olduğunu ve CHP

1970’li yıllar güçsüz bırakılmış, siyaset alanı iyice daraltılmış hükümetler dönemini oluşturur ki 10 yılda süreleri bir yılı bile bulmayan 12 hükümet değişmiştir.¹³⁰ 1971 müdahalesi sonrasında, 1961 Anayasası’na göre kurulmuş olan sendikaların, siyasilerin ve sivil toplum örgütü başkanlarının yargılandığı görülmüştür. 31 Mart 1975 tarihinde MC Hükümeti Süleyman Demirel, Necmettin Erbakan ve Alpaslan

Türkeş’in de katılımıyla kurulmuştur. Vehbi Koç kabine kurulması üzerine bir açıklama yapmış ve CHP-AP koalisyonunun kurulmasıyla MSP’den kurtulmayı iki partinin liderine teklif etmiştir. MSP-MTTB ilişkileri her ne kadar resmi tutanaklarda yer almasa da, gündüz fakülte sıralarında MTTB için çalışan gençlerin birçoğu seçim zamanlarında MSP mitingleri düzenleyip, duvarlara MSP afişleri yapıştırıp, MSP sloganları yazıyorlardı. Yani her iki teşkilatta da görev alan gençlik aynı kişilerden oluşuyordu¹³¹. Bugün ise geçmişte MTTB yöneticiliği yapmış birçok kişiyle yaptığımız sözlü görüşmelerde MSP-MTTB arasında organik bir yapılanma ve işbirliği olmadığını, var olan çalışmaların bireysel tercihler olduğunu söylemeleri 1980’li ve 1990’lı yıllarda yaşanan ayrılıkların sonucu olarak değerlendirilebilir. MTTB-MSP arasında nasıl bir ilişki olduğu yazılı olarak kanıtlanamasa da MTTB’nin yaptığı açıklamalardan tutun da düzenlediği panel ve konferanslara kadar gerçekleştirdiği her eylem bu ilişki biçiminin “nasıl”lığını açıklar. MSP, “*makine yapan makine, montaj değil hakiki sanayi*” derken aynı slogan MTTB tarafından da her toplantıda dillendirilmektedir. Hatta sol görüşlü öğrencilerin İslamcı öğrencilerin ekonomik politikalarının olmadığı eleştirisine karşılık verilen tüm cevaplar da MSP’nin savunduğu ekonomi politikalarının aynıdır. Örneğin MSP ağır sanayi ve faizsiz ekonomi planlamaları yaparken MTTB konferans salonlarında da bu fikirler tartışılmaktadır.

Bu dönem MTTB, “*hakka hak, batıla batıl diyerek iman davasının etrafında kenetlenen, istikbalin ümit ışığı, aziz milletimizin gerçek münevver olarak kabul ettiği ve büyük bir iman iştiyakıyla kendi başında görmek istediği tevhid gençliğinin yuvası*” olarak tanımlanılmaktadır.¹³² Tevhid gençliğinin yuvası olan kurum artık

dışında seçilmiş partili bir parlamento üyesinin başkanlığında kurulacak olan hükümeti destekleme’ kararlarını açıklamışlardır. Birinci Milliyetçi Cephe olarak isimlendirilecek olan bu hükümet 5 Haziran 1977 tarihine kadar görevde kalmıştır.

130 Ertunç, A. Cemil, Cumhuriyetin Tarihi, Pınar Yayınları”, İstanbul, 2004, s.471

131 Ahmet Poçanoğlu ile yapılan sözlü görüşme, 10 Haziran 2005, Konya

132 “MTTB 53. Dönem Faaliyet Raporu”, Fatih Gençlik Vakfı Matbaası, İstanbul, 1976, s.5

kendi öğrenci teşkilatlanmalarında yapılanmaya ve örgütlenmeye giderken iman medeniyetinin cevherlerini keşfetmeyen ve kâinatın gözbebeğine getirilen gerçek inkılâba göre ayarlanmayan kişilerin ayaklarının teşkilattan kesilmesi istenmektedir.

Rüşti Ecevit döneminin en önemli olayı MTTB ambleminin değiştirilmesidir demiştik. Yeni amblemi çizen Fatih Uğurlu'ya göre MTTB yetkilileri amblemdaki kurt resminden rahatsızlık duymaya başlamışlar ve kendisinden MTTB'yi en iyi şekilde anlatabilecek bir amblem çizmesini talep etmişlerdir¹³³. Fatih Uğurlu da Kur'an'ı simgeleyen bir kitap resmini çizerek MTTB amblemini değiştirmiştir. Genel Başkan Rüşti Ecevit ise amblemin değiştirilmesini, “*MTTB'yi şekilcilikten kurtararak öz benliğine, asıl mihrakına oturttuk*” diyerek açıklamaktadır. “*Amblemimize mürşidimiz Kur'anı koyduk*” diyen Genel Başkan sözlerine şöyle devam etmektedir; “*Böyle bir dünyada çağdaşlık makyajıyla ayakta durmaya ve batılı devam ettirmeye çalışmaktadır. Yalanlar, putlar ve insan uydurması düzenler, ideolojiler, sistemler, felsefeler, insanı bir üretim vasıtası, civata, et ve kemik, hamal, köle, renk ve ırk olarak değerlendirmekte ve tasnif etmektedir. Ne çıkar, ne beklenebilir ki, talebeyi talebe öldürmüş, işçi fabrikayı yakmış, siyasi milyonları vurmuş. Maddenin kabuğunu delemeyen insanlık, şevkat, adalet, muhabbet ve eşitlikten uzak hegemonyasını devam ettirmekte, imansızın zulmü ve modern medenin kuvvetli emperyalizmi, mazlumu ve zayıfı terörüyle, baskısıyla inim inim inletmektedir.*”¹³⁴

Yukarıda da açıkça görüldüğü gibi “*artık iyice süt beyaz bir renge kavuşan, Alpaslan'ın Malazgirt'te kazandığı büyük cihadın ruhunu kavrayan*”¹³⁵ Türk gençliği kendine yakışır bir amblem üretmek zorundaydı. Gençliğe göre Türkler İslamiyet'i kabullenip, onun inanç ve düşünceleri etrafında kümeleşip, bu yolda devlet ve medeniyetler kurmaya başlarken, aynı inanç ve dünya görüşleriyle de İslam'dan önceki dünya görüşlerini, tanrılarını, totemlerini ve geleneklerini terk ediyorlardı. MTTB için eski Türk destanlarında rahatlıkla görebileceğimiz ve hatta Türk neslinin ondan geldiği ileri sürülen, eski hayatlarında bu derece mühim bir unsur olan “*bozkurt*” Türklerin bir totemidir.¹³⁶ Selçuk, Osmanlı ve bunun gibi

133 Fatih Uğurlu ile İstanbul'da yapılan sözlü görüşme, 15 Temmuz 2005, İstanbul

134 MTTB 54. Genel Kurul Açılış Konuşması, Rüşti Ecevit, 1975

135 M.Şevket Eygi, “MTTB İftarından Notlar”, Büyük Gazete, 29 Eylül 1976

136 MTTB 53. Dönem Faaliyet Raporu, s.169

devletlerde bozkurt totemi toplumun ürettiği bir gerçeklik değil, dışarıdan ihraç edilen hayal ürünü olarak görülür. Türkler dünya medeniyeti kurmaya başlamış ve kıtalar fethetmişler, bu arada da bozkurt totemini unutmuşlar veya bu totemden vazgeçmişlerdir. Ancak Tanzimat'tan sonra aynı inanç laiklik, Batıcılık, Türkçülük akımları sayesinde geri gelmiştir. Bu dönemde toplumun kurtuluşunun İslam öncesi dönemlere tutunmakla sağlanacağına olan inancın gelişmesine paralel olarak bozkurt tekrar sahneye çıkmıştır. MTTB 1965'den beri devam eden tekâmülünü Alpaslan gibi “*Bozkurt*”u atarak yerine “*KİTAB*”ı koyuyordu.¹³⁷ MTTB'nin ambleminde yaptığı bu değişiklik bazı kesimler tarafından eleştirilmiştir. Genel Başkan bu eleştirilere cevap vererek amblem değiştirme konusunda kendilerini eleştirenleri ciddi bulmadıklarını, tersine eleştiri sahiplerinin yanlı ve ideolojik davrandıklarını söyleyerek eleştirilere cevap vermiştir. Ecevit, “*MTTB ambleminde yapılan değişiklik nedir? Herkesin de bildiği gibi kurdun atılması ve yerine kitabın konulması. Bu değişiklik mukaddesatçı gençlik ve halk nezdinde ferahlık uyandırırken, öbür taraftan bazı çevrelerde gereksiz bir telaş uyandıran*”¹³⁸ bir davranış olarak değerlendirmiş ve eleştirileri ciddiye almamıştır. Amblemdaki kurt sembolünün çıkartılmasının milliyetçiliği reddettikleri anlamına gelmeyeceği, milliyetçiliği reddi mümkün olmayan bir vakıa olarak gördüklerini belirten Genel Başkan¹³⁹ kendi milliyetçilik anlayışlarının ise batılı anlamda devşirilen “*kabuk ve posa milliyetçiliği*”¹⁴⁰ olmadığını, milliyetçilik anlayışlarının izlerini bin yıllık tarihimizde bulabileceğimizi söylemektedir. Rüştü Ecevit amblem üzerindeki kitabı da “*Mutlak Kitap*”, her an yeni olan ve yeni kalan bir kitap, satırlarında ölümsüzlük ikisiri bulduğumuz, sosuz güç kaynağı, diri ve taze bir kitap olarak açıklar.

MTTB amblemini değiştirmek, milliyetçilik ve İslamcılık arasında bir tercihte bulunmanın doruk noktasını gösteriyordu. Amblem değiştirmenin sembolik anlamlarından birincisi, Cumhuriyet'in kurulmasından beri devam eden MTTB çizgisinin tarihe gömülmüş olmasıydı. İkincisi, kendi İslami kimliğini amblemine yansıtarak talebelere mesaj veriyordu. Üçüncüsü, milliyetçilerle olan sağ çizginin dışarısında bağımsız İslamcı bir çizgiye geçişini tamamladığını ilan etmiş

137 MTTB 53. Dönem Faaliyet Raporu, s.169

138 Ecevit, Rüştü, “61 Sene’i Devriyesinde MTTB”, Milli Gençlik, Aralık 1976, sayı:16

139 Etienne Copeaux, Türk Tarih Tezinden, Türk-İslam Sentezine, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1998, s.89

140 A.g.m. s.30

oluyordu¹⁴¹. MTTB'nin İslamcı çizgide kendini tanımlamasından güç alan siyasetçilerden dönemin İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk 53. Genel Kurul toplantısında yaptığı selamlama konuşmasında laiklik meselesine değinerek, devletlerin laik olabileceğini ama bireylerin laik olamayacağını belirtiyor ve Cumhuriyet'in temel niteliklerinden biri olan laiklik ilkesi hakkında yorum farklılıkları olabileceği tartışmasını açıyordu. N.Fazıl da aynı kongrede "Anadolu'nun 60 noktasına ateş kuleleri dikmiş birlik komutanları" olarak MTTB'lileri selamlıyor ayrıca talebelere İslamcı kimliklerinin yanında tarihsel bir Osmanlı kimliği de yüklüyordu.¹⁴² MTTB 53. Kongresi de iki adayla yapılan seçimlerden birisidir. MTTB seçim öncesi hiç teşkilata uğramayan insanların birden bire teşkilatlardan çıkmamaya başlamasını çıkar gruplarının MTTB üzerindeki baskıları olarak değerlendirir. Mustafa Öztürk'ün oyları 26'da kalırken, Rüştü Ecevit ezici bir çoğunlukla 191 oyla başkanlığı alır. MTTB'nin, Rüştü Ecevit Genel Başkanlığında geçireceği dönemin genel politikalarına tekrar dönecek olursak, Basın Yayın Müdürlüğü tarafından yayınlanan 53. Dönemde uygulanacak olan dışa dönük program bize net veriler sunacaktır.

- a- *Mukaddesatçı gençliğin tamamına hitap edilecek*
- b- *İslamcı talebe kitlesinin MTTB bayrağı altında toplanmasını devam ettirici yönde yayın yapılacaktır*
- c- *Yayın organlarımız aracılığı ile küfürle mücadele ve materyalist eğitimin kurbanı gençliği İslam'a davet*
- d- *Güçlü bir İslami basın için eleman yetiştirilecek(Mukaddesatçı gençliği yazmaya teşvik ve yazılanları yayınlamak)*
- e- *Mukaddesatçı gençliği anarşik hadiselerin dışında tutmak*
- f- *Silahların konuşmadığı ve fikirlerin tartışıldığı üniversite ortamı için yöneticileri ikaz etmek, toplumu aydınlatmak*
- g- *Mukaddesatçı gençliği, kışkırtıcı, bölücü, siyasi ve ajan provakasyonlarına karşı uyarmak.*¹⁴³

141 Tanıl Bora, Türk Sağının Üç Hali; Milliyetçilik, Muhafazakarlık, İslamcılık, İletişim Yayınları, İstanbul, 1998, s. 125

142 MTTB 53. Dönem Faaliyet Raporu, s.60

143 A.g.e. s, 69

3 Kasım tarihinde okulların açılmasıyla beraber MTTB yukarıda yayınladığı amaçlar doğrultusunda Çatı dergisini çıkarmış ve öğrencilerin “okula mı savaş alanına mı” geldiğini anlayamadıklarını belirtmiştir.¹⁴⁴ Gene okulların açılışı sebebiyle basına bir açıklama yapan genel başkan da sorunların tüm kaynağının kapitalist sistem ve bu sistem sayesinde sınıflar oluşturmaya çalışan solcular olduğunu beyan etmiştir.¹⁴⁵ Yeni öğretim yılının sorunları önceki yıllarda çözüme kavuşturulmayan sorunların büyümesiyle oluşan problemlerdir. Bazı grup ve dernekler talebeye hizmet etmek için kurulmalarına rağmen talebeye hizmet dışında her şeyi yapmaktadır denilerek, sol görüşlü sivil toplum örgütleri sert dille eleştirilmiştir. İkinci büyük öğrenci sorunu ise küçük şehirlerden büyük şehirlere fakülte okumaya gelen gençleri bekleyen sorunlardır. Meslek okulları sorunu da MTTB’ye göre Cumhuriyet eğitim sisteminin kronikleşen sıkıntılarından. Kolej mezunlarının üniversiteye girerken, meslek okullarının bu karar dışında bırakılmasını keyfi bir karar olarak nitelendiren MTTB, sorunun ana kaynağını bürokratik zihniyet olarak görür. Zaten genel kabule göre de Osmanlı’dan Cumhuriyete devreden en köklü miraslardan birisi bürokratik mekanizmadır.¹⁴⁶ Yıllarca devletin üst düzey yetkililerinin bürokratik zihniyet geleneğine sıkışıp kalan kararları yüzünden Anadolu çocuklarının eğitim hakkının önüne geçildiği düşünülmektedir. Köylü milletin efendisidir diyenlerin bu sözün anlamına inanmadıkları, aslında bu sözü köylüleri kullanmak amacıyla sloganlaştıranların köylüye en büyük darbeleri vurdukları sabittir. MTTB meslek liselerinin üniversite sınavlarına alınmamasıyla ilgili kararın devam etmesi halinde örtülü bir tehdit de yapmaktadır; “*Bu karar Türk sosyal bünyesi bakımından menfi gelişmelere sebep olabilecek inceliğe sahiptir. Verilen bu kararda ısrar edilmesi halinde meslek okullarında eğitimin aksaması ve huzursuzlukların artması ihtimali vardır*”¹⁴⁷ denilmektedir.

Rüşti Ecevit diğer başkanlara nazaran medyayı daha fazla kullanmaktadır. Örneğin 9 Kasım 1975 tarihinde Milliyet gazetesi ‘*Talebe Meseleleri ve*

144 Çatı, Aralık 1975, Sayı: 8

145 Büyük Gazete, 4 Kasım 1975

146 Ergun Özbudun, “Türkiye’de Devlet Seçkinleri ve Demokratik Siyasal Kültür”, Türkiye’de Demokratik Siyasal Kültür, TDV Yayınları, 1995, s. 145

147 MTTB 53. Dönem Faaliyet Raporu, s.247

Üniversitelerimiz' adlı geniş katılımlı bir açık oturum düzenler. Açık oturuma İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Haluk Alp, Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı Genel Başkanı Prof. Aydın Aybay, Tüm Asistanlar Derneği temsilcisi ve MTTB adına Genel Başkan Rüştü Ecevit katılırlar. MTTB başkanı, TMGT'nin böyle bir toplantıda yerinin olmadığını belirterek konuşmasına başlar; *"TMGT nedir? Talebe teşkilatı mı? Gençlik teşkilatı mı? Üniversitelere ilgili bir teşkilat mı? Federasyon olarak TMGT'yi meydana getiren dernekler Türk Kadınlar Birliği, Türk Devrim Ocakları, Teksif Sendikası, Türkiye İzciler Birliği, Amatör Tiyatro Derneği, Türkiye Ziraatçılar Derneği'dir. Bu derneklerin üniversite ile talebe ile ne alakası var. Bu teşkilatın turizm şirketinden başka faaliyeti yok. Kaldı ki TMTF 1971 yılında kapatılmıştır. Olmayan bir teşkilat nasıl bünyede gösterilebilir, gösterilse bile nasıl bir federasyon başka bir federasyona bağlı olabilir"*¹⁴⁸ diyerek Profesör Aybar'ı TMGT başkanı olarak değil bir bilim adamı olarak kabul ettiklerini deklare eder. Fakat konuşmanın bu kısmı gazetede yayınlanmaz.¹⁴⁹

Tekrar öğrenci sorunlarını sıralayan MTTB, barınma sorununu ve üniversiteye giriş sınavlarında uygulanan adaletsizliği iki büyük problem olarak görür. Talebeler politikayla değil fikirlerle uğraşırsa politik kavgaların biteceğine inanan MTTB yöneticileri, talebeler ve öğretim üyelerinin ortak bir platformda sorunları çözebileceğini söyleyerek toplumsal bir uzlaşmanın temellerini atmak istemektedirler. MTTB Türk milletinin düşünme tarzı, yaşayışı, dili, dini, tarihi gelişimi göz önüne alınmadan sadece batıdan devşirilen yöntemlerle sorunun çözülemeyeceğine inanmaktadır.¹⁵⁰ Alpaslan Türkeş yaptığı bir açıklama ile *"27 Mayıs ve 12 Mart'ı yapanlar haklıdır"* derken, CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç ise son dönemlerde artmakta olan öğrenci öldürülme olaylarını vurgulayarak MC Hükümeti'nin 3 aylık dönemi boyunca 21 gencin öldüğünü, 43 silahlı baskının olduğunu söyler ve karşılıklı suçlamalarda bulunurlar.¹⁵¹

MTTB başkanının Sabah gazetesinin bir gençlik teşkilatı olarak neyin mücadelesini veriyorsunuz sorusuna Yahya Kemal'den bir alıntıyla cevap verir. Rüştü Ecevit'e göre Ayasofya minarelerinden okunan ezan ve bu topraklarda sürekli

148 MTTB 53. Dönem Faaliyet Raporu, s.253

149 10 Kasım 1975, Milliyet

150 10 Kasım 1975 Milliyet

151 Cumhuriyet Ansiklopedisi, c:III,s.399

olarak okunan Kur'an, tarihte Türk milletinin zihninde büyük anlamlar uyandırdığı gibi bugünün Türk gençliği de aynı ruhtan beslenerek hedefine ulaşacaktır. MTTB her an bu mazinin kalıntılarını Türkiye topraklarından yok etmek isteyen zihniyetle mücadele ettiğine inanmaktadır.¹⁵² MTTB'lilere göre Osmanlı tarihini ve ruhunu yok etmek isteyenler Batılılaşmayı savunan bireylerdi. MTTB sonu izm'le biten hiçbir şeyin kendilerine ait olmadığını, Cemil Meriç'ten alınan bir sözle "*izm'ler insan idrakine vurulmuş deli gömlekleridir*" sözünü kendilerine düstur edindiklerini belirtir. Mao, Marks, Lenin, Hitler, Mussolini'yi 20. asrın kandan, kemikten yapılan çağdaş putları olarak görülür ve onlardan kaynaklanan fikirlerin kendi sorunlarının detlerine çare üretemeyeceği vurgulanır.

MTTB yetkililerine 1975 döneminde kendi teşkilatlarının Türkiye'nin hangi bölgelerinde daha güçlü olduğu sorulunca, MTTB'nin zayıf olduğu bir yer düşünülemez cevabı vermişlerdir.¹⁵³ Bu yıllarda Türkiye geneli düşünüldüğünde sağ ve sol kamplaşmaların mahallelere kadar yayıldığı kurtarılmış bölgeler, kurtarılmış ilçeler kurulduğu bilinmektedir. Muhtemelen MTTB yetkilileri kendi teşkilatlarının belirli bir bölgede tüm güçleri ellerinde bulundurduklarını açıklamak yerine bu şekilde kaçamak bir cevap vermiştir. Aslında MTTB bu dönem gerçekten de Türkiye'nin her yerinde güçlü değildi. Örneğin Asala terör örgütü tarafından gerçekleştirilen cinayetler, ülkücü öğrenciler tarafından "*Hesap Sorarken Acımak Yok, Milliyetçi Türkiye*" gibi pankartlarla protesto edilirken, 17 Eylül'de Ecevit Bayburt'ta konuşurken "*Başbuğ Türkeş, Katil Ecevit*"¹⁵⁴ diye bağırılırken, MTTB gençliği olaylardan biraz daha uzaktır. MTTB'li öğrencilerin eylemci ruhtan uzaklıkları da seslerinin fazla çıkmamasında temel etkidir. Çatışmaların daha yoğunluklu olarak CHP-MHP gençlik teşkilatları arasında geçtiği görülmektedir. Türkiye İşçi Partisi yeniden kurulur(30 Nisan 1975), 23 Haziran'da Türkeş'in Diyarbakır gezisine çıkmasıyla iki kişinin ölmesi, milliyetçi ve solcular arasındaki gerilim artırıcı olayların en önemlilerindendir.

"*Sosyalist Partiler bir fantezi olarak kurulmazlar, toplumlar dar boğazlara sürüklenince kurulurlar*" diyen M. Ali Aybar hem Sosyalist Parti'nin kuruluş

152 Sabah, 15 Mayıs 1975

153 Yankı, Mayıs 1976, sayı:271

154 Ecevit kendisine Katil Ecevit sloganları atan milliyetçi öğrencilere hitaben; 'Bana katil Ecevit lafını Kıbrıs çıkarması arafesinde Londra'da Rumlar söyledi, şimdide bunlar söylüyor' diyerek karşılık vermiştir.

gerekçesini açıklamakta hem de ülkede bulunan mevcut sıkıntılara bir çözüm olacaklarını belirtmektedir. Sosyalist Parti'nin de siyasal arenada yerini almasıyla MTTB gençliğinin, sol düşüncenin politik yaşamda temsili sorununu tekrar gündeme getirmesi aynı döneme rastlar.

MSP iktidarının nimetlerini İslamcı kesim her alanda almaya başlamıştır. MTTB gençliğinin ekonomik politikaları hakkında öncelikli olarak faiz konusunda yaptıkları konferanslar önemlidir. Milliyetçi Cephe Hükümeti'nin MSP'li Çalışma Bakanı Ahmet Tevfik Paksu, 1976 yılı Ağustos ayı başlarında yaptığı basın açıklamasında “*Milli Selamet zihniyetindeki işçi sendikalarını bünyesinde barındıran bir konfederasyon kurulması için çalışmaların başladığını*”¹⁵⁵ belirtmiştir. Bu doğrultuda kurulan Hak-İş Konfederasyonu “*manevi değerlere bağlı, hak, hukuk ve kaidelere uymayı temin, işçi-işveren kardeşliğini kurmak suretiyle iş barışını temin, mevcut nüfusun kardeşliğine dayalı yeniden Büyük Türkiye'yi kurmak, adil ücret sistemini getirip alın terini değerlendirmek, saygın ve süratli sanayi çalışmalarını birlikte işyeri ortaklığına imkân vermek için her türlü gayreti sarf etmeyi amaçlamaktadır*” denilmektedir. Örneğin MTTB Adana teşkilatı tarafından bu bağlamda İslam ekonomik düzeninde işçi-işveren haklarının nasıl olacağına dair Muammer Korkmaz tarafından “*İktisadi Düzenlerin Mukayesesi*”, MTTB Amasya Teşkilatı tarafından “*İslam'da İktisat*”, Bolu MTTB Teşkilatı tarafından “*Çağın Ekonomik Doktrinleri ve İslam*” başlığı altında programlar düzenlenerek MSP hükümeti ve dönemin İslamcı fikir akımlarının gelişen trendleri yakından takip edilmektedir.

Aslında MTTB'nin Türkiye teşkilatları incelendiğinde en küçük ilçeden en büyük şehre kadar her teşkilatta düzenlenen konferanslarda birbirine yakın konular işlenmektedir. Biz, tüm teşkilatların yıllık programlarını yazmak yerine 53. Dönemde en büyük teşkilatlardan birisi olan Konya örneğini inceleyeceğiz. Konya teşkilatı Yaşar Bilen başkanlığında Karaman, Seydişehir, Beyşehir, Yenidoğan, Kadınhanı, Ilgın, Yunak, Çumra, Ereğli, Ermenek ve Doğanhisar ilçe teşkilatlarını kurmuştur ki 1975 yılı itibarıyla bu büyük bir başarıdır. Konya, MTTB'nin yüksek öğrenim gençliğinin kurumsallaştığı bir teşkilat olduğu düşünülürse -bu tarihlerde Konya'da bile üniversite yoktur- (Yüksek İslam Enstitüsü, Eğitim Enstitüsü,

155 Cumhuriyet Ansiklopedisi, c:III, s. 393

DMMA...) her ilçede örgütlenmesi MTTB'nin yapısal ve kurumsal kimliği açısından üzerinde durulmaya değerdir. Doğanhisar MTTB Teşkilat Başkanı Orhan Gündüz ile yaptığımız sözlü görüşmelerde küçük ilçelerde bile MTTB'nin örgütlenebiliyor olması aslında küçük ilçeler için büyük fırsatlar olarak değerlendirildiğini belirtmiştir¹⁵⁶. Mesela Doğanhisar teşkilatı burada düzenlediği programlarda üniversite talebelerinin günlük sorunlarını ilçeye taşımak yerine “*Davalar ve Davamız, İslam’da Aile, dinler ve Dinimiz, İslam ve İlim*”¹⁵⁷ gibi daha sosyal konularda halkı eğitmişlerdir. Büyük şehirlerde ise MTTB gençliğinin gündemini anlama açısından birkaç ilde düzenlenen konferans-seminerlerin konu başlıklarını yazarak bir fikir oluşturabiliriz; MTTB Yozgat Teşkilatı “*İslam Gençliği Diriliyor*”, “*İslam ve Irkçılık*”, “*Sağın Katığı*”, “*İstenen Gençliğin Vasıfları*”, “*Solun Felsefesi*”, “*Davada Başarının Sırrı*”, MTTB Van Teşkilatı “*İslam’da Kadın*”, “*Milliyetçilik Anlayışımız*”, “*İslam Gençliği*”, MTTB Sinop Teşkilatı “*MTTB ve Gayesi*”, “*İslam Kardeşliği*”, “*İslam’da Cihadın Yeri*” başlıkları taşıyan toplantılar yapılmıştır.

Rüşti Ecevit döneminde MTTB ve Türkiye gündemi açısından önemli olan son olay ise Ayasofya müzesinde MTTB talebelerinin namaz kılmalarıdır. Özellikle Cumhuriyet gazetesi, Ayasofya müzesinde kılınan namazın özgürlük anlayışıyla ve demokratik haklarla bir ilişkisi olmadığını ve bu olayın sorumlularının cezalandırılması gerektiğini ifade etmiştir. Gerçekten de sadece MTTB için değil 1970’li yıllarla beraber gelişmeye başlayan İslamcı bakiyenin Ayasofya’nın müze olmaktan çıkartılıp tekrar “*fethin sembolü*” olarak namaz kılınan bir cami haline getirilmesi mücadelelerinin bir parçası olmuştur. İslamcıların ne “*Zincirler Kırılın, Ayasofya Açılın*” sloganları, ne de “*Ayasofya mahkum feryad ederken/ Bayram mı olurmuş gözyaşlarından/ Bayramsa bayramınız mübarek olsun*” marşları bir sonuca ulaşmamış, 1990’lı yılların ortalarına kadar sürdürdükleri Ayasofya’nın yeniden ibadete açılması fikrinden şimdilik vazgeçip, bu fikri diğer bütün İslami taleplerini kaldırdıkları buz dolabına kaldırmış görünmekteler.

7 Mayıs Cuma sabahı MTTB teşkilatı üyeleri çeşitli fakülte yurtlarından toplanan üniversiteli kalabalık bir grupla Ayasofya’nın kapısına gelerek normal

156 Orhan Gündüz ile yapılan sözlü görüşme, 25 Şubat 2005, Konya

157 MTTB 53. Dönem Faaliyet Raporu, s..351

birer ziyaretçi gibi müzeyi gezmek için bilet alarak içeriye girerler. Yanlarında getirdikleri temiz kağıtları yerlere sererek cemaat halinde iki rekât namaz kılarlar. Namazı takiben içeride namaz kılan öğrenci grubunu temsilen Ahmet Eskinus isimli bir öğrenci basın açıklaması yapar; *“Biz Ayasofya’nın tekrar cami haline döndürülerek ibadete açılmasını istiyoruz. Fatih burayı cami haline getirdi ve vakfiyesine de ebediyen buranın cami olarak kalmasını yazdı. Biz Fatih’in torunları olarak Ayasofya’ya sahip çıkıyoruz ve yetkilileri uyarıyoruz”*¹⁵⁸. Aslında Ayasofya’nın sembolik anlamını, *“Öz yurdunda garipsin, Öz yurdunda parya”* anlayışını yıkmak olarak okuyabiliriz. MTTB’nin yapmış olduğu kendisi küçük sembolik değeri büyük eylem Türkiye gündeminde geniş yer almıştır. Cumhuriyet gazetesi olaydan bir gün sonra baş makalesinde *“Atatürk ve Gericiler”* yazısında olayı sert bir dille eleştirmiş ve sorumluların bir an önce cezalandırılmasını talep etmiştir. Ayasofya 24 Ekim 1934 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla müze haline getirilmiştir. Ayasofya’nın müze haline getirilmesinin Atatürk’ün Cumhuriyet Türkiye’sine onur kazandıran bir hoşgörü abidesi olmasından MTTB’li gençlerin Ayasofya’da namaz kılmaları din ve vicdan hürriyeti bağlamında değerlendirilmemelidir denmektedir. Burada namaz kılmayı karşı-devrim olarak nitelendiren Cumhuriyet gazetesine cevap gecikmez ve Fetih Haftası dolayısıyla yapılan kutlamalar sonunda çok kalabalık bir kitle yeniden Ayasofya’nın önüne gelir. MTTB’liler istedikleri takdirde kendilerinin Ayasofya’nın içerisinde girmelerinin sorun olmayacağını ancak *“Müslüman polisle”*¹⁵⁹ karşı karşıya gelmek istemediklerinden böyle bir harekete geçmediklerini ifade ederler. Ahmet Hakan’ın kendi hayat hikâyesindeki dönüm noktalarını anlatırken dediği gibi Ayasofya semboldür. Cumhuriyet gazetesine cevap olarak Rüştü Ecevit’in çok sert bir cevap verdiğini belirtmiştik. Ecevit, *“on yılda on beş milyon genç yarattık diye nesillerin beyinlerini morfinleyenler şimdi hesap verin bakalım”* diyerek Ayasofya’nın müze olarak kalmasını savunanları *“Bizansçılık’la”* suçlar.¹⁶⁰ Genel Başkan Yardımcısı Kasım Yapıcı da Cumhuriyet gazetesinin kendileri hakkında yaptığı eleştirilere sert yanıt vererek, *“ruhsuz medeniyetiyle, köksüz ve bozuk gayri milli eğitimiyle, Akşemsettin’siz üniversiteleriyle, mabetsiz başşehriyle, ezansız Ayasofya’sıyla, her*

158Sabah, 8 Mayıs 1976

159 MTTB 53. Dönem Faaliyet Raporu, s.202

160 MTTB 53. Dönem Faaliyet Raporu, s.205

gün altından geçtiği tabelayı okuyamayacak talebesiyle(İstanbul Üniversitesi giriş kapısı kastedilmektedir), uydurukça diliyle, Yahudi basınıyla, montaj sanayisiyle, sahte politikacı, uyduruk tarihi, sahte halkçılarıyla” bir ülke meydana getirmekle suçlar. MTTB’nin fikir üstadlarından birisi olan Necip Fazıl da bu dönemde gençlere, konuşmanın bittiğini artık eylem zamanında olduklarını belirterek onları harekete yöneltmiştir. “İslami 1396 yılının 24 Rebiül-ahır günü İstanbul Spor ve Sergi Sarayında topyekun Türk yurduna ve İslam alemine avaz avaz haykırıyoruz ki, artık silahımızı doldurup mekanizmasını kapamanın ve her an tetikte beklemenin zamanı gelmiştir”¹⁶¹ diyerek ülkedeki anarşik olaylarda MTTB gençliğinin taraf olmasını istiyordu.

1.6. Cemalettin Tayla - 54 Dönem (16 Ekim 1976- 4 Aralık 1977)

MTTB tarihi dönüşümünü tamamlamış İslamcı bir öğrenci hareketi olarak, Cumhuriyet’in kuruluş yıllarından bu günlere kadar sağ ve sol fikir akımlarının etkisinde yoğrularak bu günlere ulaşmıştır. MTTB, “ruhları yaradılışın sırrı olarak Allah’a yöneltmenin amansız mücahedesini veren iman karargâhı”¹⁶² olmuştur artık. MTTB yöneticileri, kendi teşkilatlarının üyelerini, “zafer sabahlarını müjdeleyen iman medeniyetinin aşkını terk edip garip ve kapkaranlık akşamlara gömülen bir devrin muzdaripleri” olarak nitelendirirken, diğerlerini ise “ihtişamlı mazisinden utanan ucubeler”¹⁶³ olarak nitelendirmektedir.

Tanıl Bora’nın “Türk Sağının Üç Hali”¹⁶⁴ kitabında açıkladığı Kemalist milliyetçiliğin ve ulus devletinin inşa sürecinde “ötekileştirilen” düşünce yapılarının İslamcılık ve Osmanlılık olduğunu açıkladığı gibi, MTTB’nin ötekileri ise solcular ve Kemalistlerdir. Ötekileştirmede Osmanlı anlam dünyasında millet kapsamında birleştirici rol oynayan dinsel tanımın dışında kalan dil, ülkü ve kültür birliğini savunan Cumhuriyet kurucuları da yer alır.¹⁶⁵

Cemalettin Tayla dönemini anlamlandırmada bize yardımcı olacak en güzel ipuçlarını 55. Genel Kurul öncesinde Cemalettin Tayla’nın açılış konuşmasında

161 A.g.e. s.190

162Vahit Çabuk, “Çanakkale 1915”, Milli Gençlik, 1 Nisan 1977, Çanakkale Özel Sayısı

163 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, Fatih Gençlik Vakfı Matbaası, İstanbul, 1977, s.38

164 Bora, a.g.e. s.34

165 Muharem Sevil, Türkiye’de Modernleşme ve Modernleştiriciler, Vadi Yayınları, Ankara, 1999, s.113

görebiliriz. MTTB kesin çizgilerle kendini sistemden ayırmakta ve yeni bir medeniyet ve sistem projesiyle insanların kurtuluşunu müjdeleme iddiasında bulunan bir hareket görüntüsüne dönüşmektedir. Tayla, mevcut sistemi sert cümlelerle eleştirmekte, Kemalist cumhuriyetin batılılaşma ve laikleşme tarihini büyük başarısızlıkların yaşandığı ve insanların görmediği kötülüğün kalmadığı karanlık bir zaman dilimi olarak resmetmektedir. Batının aşksız ve imansız medeniyetinin amentü gibi Türk insanlarına ezberletildiği, nezleye yakalanır gibi ideolojilere yakalanıldığı ve aydınlar vasıtasıyla ülkemizin adım adım elden gittiğine inanmaktadır. Tayla, “*küfrün betonlaşmış parçalarına*”¹⁶⁶ İslam gençliğinin kendi oluş ve hamleleri sayesinde yeniden hayat ve ruh verecek bir düzeye geleceğini belirtmektedir. Ülkenin yaşadığı terör olaylarını ise Tayla şöyle değerlendirir; “*Bugün üniversitelerimizde ilim ve irfan tahsil edilmiyor. Alim yok öğretmen var. Susayan, arayan, talep eden talebe yok öğrenci var. Okullar, kayıt defterlerine, olayları kaydediyor. Kapılar, anarşi ile açılıp kapanıyor. Battıkça batan bir ülkede ve dünyada yaşıyoruz. Bu hadiseler arasında yer almadık alamazdık da. Zira neyin kavgası veriliyor? Kimi, neyi yüceltiyorlar? Post kavgası ile mukaddesler yükseltilmez. Gençlik, basit heyecanların muhayyilenin bir safhası değildir*”.¹⁶⁷

Tayla'nın konuşmasında aslında çok net olarak görebileceğimiz ideolojik vurgular vardır. Bunlardan birincisi örtük bir şekilde eğitim sisteminin eleştirilmesidir. “*Alim yok, öğretmen var*” sözlerinin arka planını düşündüğümüzde, İslami eğitim sisteminin, medreselerin kaldırılmasını kabullenmeyen, alimliği dinsel bir kimlik ve eğitimci kimliğini birleştiren bir algılama biçimi vardır. Buna karşılık ise öğretmenlik mesleğinin cumhuriyetin kuruluşuyla beraber gelen yeni bir meslek olmasından kaynaklanan ona karşı bir duruş vardır. Aynı karşı duruşu talebe-öğrenci ikileminde de görebiliriz.¹⁶⁸ Talebe kelimesinin Arapça karşılığı olarak arayan, talep eden kişi olduğunu buna karşılık ise öğrenci kimliğinin bu anlam derinliğinden uzak olduğunu göstererek, bir kez daha Cumhuriyet'in eğitim sistemine olan karşıtlığı ortaya koymaktadır. MTTB eğitim reformunun gerçekleşmesiyle beraber Darülfünun'ların kapatılarak üniversiteye çevrilmesini

166 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s.7

167 A.g.e, s. 45

168 Şerif Mardin, Türkiye'de Din ve Siyaset, İletişim Yayınları, İstanbul, 1995, s. 56

unutmamış gözükmetedir. Müderris'te ve Darülfünun'da bin senelik medeniyetin izlerinin olmasından ve yeni medeniyete ayak bağı olabilmesi ihtimali taşıdığından kapatılmalarını kabul etmemektedir.¹⁶⁹ “*Müessesenin adı üniversite oldu. Tedrisatın adı öğretim oldu, Kant, Freud okutulacak, JJ Rousseu baş tacı edilecekti. Müderris, hoca, profesör olmuş, idaresi, müdür, rektör ve dekan olmuş, asıl bela bundan sonra kopacaktır*”.MTTB, eğitim sisteminin derebeyliğin şanına yakışırcasına kopyacı, mukallid, yağmacı, talancı, beyni sulanmış, Leninci, Maocu, kısacası derebeyci namzedi bir gençlik yetiştirdiğini dolayısıyla başarısız olduğuna inanmaktadır.

“*Fikir yok, fikir bitti, silah var, kan var*” sloganlarının üniversite öğrencileri arasında popüler olduğu, şiddetin ülke gündeminden düşmediği, ülkenin her köşesinde faili meçhul cinayetlerin işlendiği bir dönemde bu kadar büyük ve ülkenin her köşesinde teşkilatı olan bir birliğe başkan olmak elbette kolay değildi. 16 Eylül 1976 tarihinde başkanlığa seçilen Tayla, şiddet hareketlerini saman alevi gibi yanıp sönen mücadele metotları olarak değerlendirdiklerini, bu yüzden kendi döneminde silaha ve şiddete başvurmak yerine şartlandırılmış insanların karşılıklarına fikirle ve şahsiyetle dikildiklerini belirtmektedir. MTTB çatısı altında toplanmak “*tarihi hesaplaşmanın*” garantisi olacaktır diyen genel başkan, tarihi hesaplaşmanın ne olduğunu açık bir şekilde dile getirmese de bütün konuşmalarında anlaşılan odur ki MTTB Cumhuriyet rejiminin birçok kurum ve değer yargılarını benimsememektedir.

MTTB tarihinde olaylı genel kurullar dizisine bir yenisi daha eklenmiş ve 54. Genel Kurul toplantısı başlamadan önce delege olmayanlar salondan çıkartılmıştır. Divan Başkanlığına Yusuf Akkaya'nın seçilmesiyle beraber faaliyet ve muhasebe raporunun okunmasına başlanmıştır. 53. Dönem Genel Başkanı Rüştü Ecevit konuşmasına başladığı sırada delege olmayanlar dışarıdan kapıya hücum ederek kapıyı zorlamışlar ve salona girmişlerdir. Olayların büyümesi üzerine Necip Fazıl söz alarak kürsüye gelmiş, delege olmayan adayları salondan çıkarmış ve gelişen olaylar üzerine sert bir konuşma yapmıştır; “*Sen, bugünün yalan dünyasını dünün doğruya benzer yanlış dünyasıyla beraber, tersine çevirmeye, tepetaklak etmeye memur yepyeni bir memur gençliğin yepyeni bir tohumusun ve işte burası*

169 Milli Gençlik, 1976, s. 97

MTTB merkezi, bu memuriyette gençliğin biricik yuvasıdır”¹⁷⁰ diyerek ortalığı yatıştırmaya çalışmıştır. Konuşmalar ve faaliyet raporları okunduktan sonra öğlen yemeği arası verilen kongrede, öğleden sonra başlaması gereken oturum delege olmayanların salonu işgal etmeleri üzerine zamanında gerçekleştirilememiştir. Divan başkanı işgalcileri salonu terk etmeleri konusunda uyarmasına rağmen işgalcileri başkanı dinlemeyerek salonu boşaltmamışlar ve olaya hükümet komiseri el koymuştur. Olayları polis de engelleyememiş ve kongreye bir gün ara verilmiştir.

Kasım Yapıcı'ya göre salon işgalinde bulunan kişiler MTTB'ye hiç uğramayan kişilerdir. Yapıcı, kendilerinin harcama hesaplarını şeffaf bir şekilde vereceklerini ancak işgalcilerin yaptıklarını asla kabul etmediklerini belirterek olaylı kongrede söz almıştır. MTTB kaynakları bu konuyla ilgili olarak bize daha fazla bilgi vermez. Neden salon işgal edildi? Neden protestolar gerçekleştirildi ve kimler salon işgalini gerçekleştirmişti? Kongre sonrasında yeni seçilen yönetim yapılacak ilk 10 işi şu şekilde sıralar:

- 1- *Talebe burs ve kredilerinin arttırılması*
- 2- *İslam Enstitülerinin Akademi haline getirilmesi*
- 3- *Üniversite öğretim süresinin zamanında başlayarak zamanında bitmesini(kapatmak, ara vermek olmaksızın) sağlayarak talebelerin dönem kaybetmemesinin sağlanması*
- 4- *Dershanelerin, öğretim görevlilerinin ilim dışı propaganda yuvası olmaktan çıkarılması*
- 5- *İhtisasa yönelik eğitim yapılması*
- 6- *Asistanlık, doktora gibi mevkiler belirli şahısların, belirli zaviyelerin keyfi tutumlarına göre değil araştırmaya göre yapılmalıdır.*
- 7- *İhtisas ve doktora için daha çok doktor alınmasını sağlamak*
- 8- *Okullarda ve yurtlarda ilmi önleyici anarşiyi çıkaranlarla ilgili müeyyidelerin tam olarak tatbik edilmesinin yeterli olmadığı yerlerde yeniden tanzim edilmesi*
- 9- *Üniversiteye girişteki aksaklıkların giderilmesi*

170 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s.81

10- *Eğitimde anarşiye son verilmesi.*¹⁷¹

MTTB kendi isteklerinin diğer öğrenci gruplarının talepleriyle karıştırılmamasını özellikle belirtmektedir. Diğerleri tarafından 8 sene önce masum öğrenci taleplerinin ülkeyi anarşinin dibine getirdiğini, sonuçlarının iyi olmadığını buna gerekçe gösterir. MTTB bu dönemde Basın-Yayın Müdürlüğü tarafından aylık fikir, sanat ve hareket dergisi “*Milli Gençlik*”i her ay çıkartmaya çalışmıştır. Derginin yazarlarının MTTB teşkilatlarında yetişen nesil tarafından oluşturulması MTTB’nin kendi çekirdek kadrosunu oluşturduğunun en bariz örneğidir. MTTB yöneticileri Milli Gençlik dergisinin Anadolu’nun en ücra köşelerine kadar dağıtılması isterken, yeni yetişecek nesli fikren emzirmek amacını taşıdıklarını belirtmektedirler. Liseli gençlik için çıkarılan “*Çatı*” dergisi de bu dönem boyunca yayın hayatını sürdürerek 25. sayıya ulaşmıştır. Bu dönemde Basın Yayın Müdürlüğü’nü Fevzi Bayraktar, müdür yardımcılığını ise Ekrem Kızıltaş yapmıştır. İnancını ve inanılması gerekeni yani sesini basın yayın aracılığıyla duyuracak olan MTTB, bu sesin “*ilahi nizamın*”¹⁷² tebliğini yapmıyorsa cılız kalacağını ve boğulacağını belirtmektedir. İlahi nizam ise Seyyid Kutup tarafından da belirtildiği gibi ilahi bir sistem olan İslam düşüncesidir.¹⁷³

Belirlenen kadro “*Gençlik Bülteni*” yayınlamak amacıyla hızlı bir şekilde çalışmalara başlar. Gençlik Bülteni 54. Genel Kurul faaliyetleriyle birlikte bir sayı çıkacak ve bundan sonra Milli Gençlik ve Çatı dergilerinin yayınlanmasına devam edilecektir. Bu çalışmalar yapılırken, MTTB taşra teşkilatlarına birer tamim gönderilerek genel merkezle olan irtibatlarının artırılması ve yayın organlarının sürekli takip etmeleri istenmiştir. Aslında örgütlü bir yapı için bu istek doğru ve yerinde bir istektir. Yetkililer kendi talebe teşkilatı dışındaki gazete, dergi ve dernek yöneticilerine de birer mektup göndererek yelpazesini geniş tutmaya çalışmıştır. Fevzi Bayraktar başkanlığında kurulan bir komite ise Milli Gazete, Tercüman, Milliyet, Hürriyet, Cumhuriyet, Sabah gazetelerinin genel yayın müdürlerini ziyaret etmiştir.

MTTB 54. Dönem Basın Yayın Müdürlüğü’nün ana gayelerini şu şekilde açıklamıştır; “*Mesuliyetini müdrük bir tarzda ilahi Nizamı mer’i kılmak üzere MTTB*

171 2 Ocak 1976 MTTB Basın Bildirisi, 54. Dönem Faaliyet Raporu s.321

172 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu. s.94

173 Seyyid Kutup, İslam Düşüncesi, Ser Yayınları, İstanbul, 1997, s. 75

adına bütün mükellefiyeti muvacehesinde silahın, sopanın kaba kuvvetin topyekun anarşinin cirit attığı her yerde insanların kalplerine kadar vahiy emirlerini sindirmek ve hakim kılmak yolunda mücadelesini vermek şerefiyle kaimdir. MTTB basın yayın müdürlüğü bunun için bütün orta ve yüksek tahsillilerin umumiyetiyle teşekkül etmiş olan istikbalin yegane temsilcisi, mukaddesatçı gençliğin sesi, Çatı gazetesi 15 günlük neşriyatlar halinde oldukça büyük tirajlarla çıkacaktır.”¹⁷⁴

Manifesto niteliği taşıyan bu bildirin ardından Milli Gençlik dergisinin yayın ilkeleriyle birlikte içeriğinin nasıl olacağı da ayrıntılı bir şekilde anlatılmaktadır. Milli Gençlik dergisi ne sadece sanat, ne haber, ne de hareket dergisi olarak çıkacaktı. Dergi, talebe birliği içerisinde düşünce birliğini oluşturacak ve birliğin çalışmalarını kamuoyuna tanıtacak en güzel araç olarak düşünülüyordu. Sanat, edebiyat, fikir, araştırma, inceleme, metot ve sistem gibi birbirinden ayrılmayan temel prensipler ve ana kaynaklar insanlara verilecek ve asıl metot ondan sonra oluşturulacaktı.

20 Aralık 1976 yılında yayımlanan derginin başyazısı “*Mütegalibelerin Şatosu*”¹⁷⁵ ile geçmişin tahlili yapıyordu. Mütegalibelerden kasıt açıktı; Cumhuriyeti kuran kadro. Yeni kuşak MTTB’lilerin istekleri açıktı, devletin köklü şekilde değişimini istiyorlar ve batıdan gelen reformlara sosyo-kültürel yönden itiraz ediyorlardı.¹⁷⁶ Başyazıya göre, halka yabancılaşanlar, terakkiden, ulumdan, fenden, kurutuluştan, ışıktan bahsederek gençliği garip ve bilinmez bir çengele takıyordu. Eğitim yerlerini ele alarak “*talan medeniyetinin sun’i umdeleriyle*”¹⁷⁷ insanlarımızı büyülüyorlardı. MTTB eleştirilerini daha da sertleştirerek iktidarı ele geçirenleri “*derebeyler*” olarak nitelendirmiş ve halkın vicdanının bu derebeylerin yaptıklarına karşı her zaman bir husumet beslediğini yazmıştır. İlhan Tekeli, Cumhuriyet üzerine yapılan değerlendirmeleri üç şekilde incelerken, birinci yaklaşım modernleşme projesini sorgusuz kabul edenler, ikincisi modernleşmeyi sorgulamadan demokrasi ayağından bakanlar ve sonuncusu ise MTTB’yi de içerisine alan modernleşmeyi

174 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu. s.94

175 Milli Gençlik, 1976, Sayı:16

176 Ali Bulaç, Kutsala, Tarihe ve Hayata Dönüş, İz Yayınları, İstanbul, 1995, s.44

177 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu ,s.96

yadsıyan, eski yaşantıyı övenlerdir.¹⁷⁸ Çırağan Baskını, 31 Martları, Bab-ı Ali baskınlarını yarınlar için köklü bir prova olarak kabul eden MTTB, sarıklı ihtilalcilerin, beşik ulemalarının ve talebe-yi ulumun derebeylerin kılıcı olduğuna inanmaktadır. MTTB'nin her kelimesinin ardında bir haşmetin zarafetini görmek, her kelimesi üzerinde ehemmiyetle düşünmek gerekir diyen birlikçiler, yıkılanı kaldırmak, bozulanı düzeltmek, kırılanı raptetmek, dağılanı toplamak mücadelesini vermektedir.

Üniversiteler hala cadı kazanıdır, 12 Mart döneminden çıkıldıktan sonra sağcı ve solcu gençler arasında devam eden kavgaların sebebi üniversitelerde ve öğrenci yurtlarında egemenlik kurma mücadelesidir. Anti-komünist milliyetçi sağ 1960'lı yıllarda başlayan sistemli örgütlenme yapısı ve disiplinli gençlik kolları sayesinde “Komandolar” olarak örgütlenmişlerdir.¹⁷⁹ Solda ise büyük bölünmeler vardır, TSİP, TİP ve SP gibi partiler siyasal alanda örgütlenirken onlarca radikal sol grup çoğu silahlı olmak üzere örgütleniyorlardı. CHP binalarının da tahrip edildiği olayları Başbakan Sadi Irmak “*milli facia*” olarak değerlendirirken, AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, “*Bütün tahrikler CHP'nin marifetidir*” diyerek solu suçlamaktadır. Bülent Ecevit ise “*demokrasiyi yıkma tertibinin*” solun işi olamayacağını bu saldırı ve şiddet olaylarını gerçekleştirenlerin faşistler olduğunu iddia etmiştir. Bu dönem yaşanan şiddet olaylarının sorumlusu olarak her fikir kendisini suçsuz görürken karşı tarafı suçlamıştır. Örneğin sol görüşlü öğrencilere göre 31 Mart 1975 tarihinde MC hükümetinin kurulmasıyla birlikte MHP'nin iktidar ortağı olması sorunların başlangıcıdır. Onlara göre MHP Genel Başkanı ve Başbakan Yardımcısı Alparslan Türkeş, komandoların güvenlik güçlerinin yardımcıları olduğunu bu yüzden cezalandırılmaması gerektiğini açıklamıştır. 1976 yılında Türkeş'in komandolarla ilgili söylediği bu söze cevap, İçişleri Bakanı MSP'li Oğuzhan Asiltürk'ten gelmiştir. Asiltürk, komandoları Frankenstein'e benzetmiştir. Tüm şiddet olaylarından sadece milliyetçileri sorumlu tutmak tabii ki tarihi tek taraflı okumak olacaktır. Çünkü bu dönemde vatanseverler vatan hainlerine karşı savaştıklarına, cumhuriyetçiler ise cumhuriyet düşmanlarına karşı

178 İlhan Tekeli, “Türkiye’de Siyasal Düşüncenin Gelişimi Konusunda Bir Üst Anlatı”, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce, Modernleşme ve Batıcılık, İletişim Yayınları, c:III, s. 40

179 İhsan Darendelioğlu, Türkiye’de Milliyetçi Hareketler, Tokar Yayınları, İstanbul, 1968, s. 231

savaştıklarına inanmaktadırlar. Bu çatışma ortamı içerisinde 1976 yılında 109 kişi, 1977 yılında ise 231 kişi öldürülmüştür.¹⁸⁰

Şiddet olayları sokaklarda tüm hızıyla devam ederken 5 Haziran 1977 tarihinde bir kez daha genel seçimler yapılmıştır. Birinci Milliyetçi Cephe Hükümeti üyelerinin(AP, MSP, CGP ve MHP) yanı sıra muhalefetteki dört partinin de katılımıyla seçimler gerçekleştirilir. Seçimler sonucunda “*Halkın Tek Umudu Ecevit*” sloganları galip gelir ve CHP seçimde yüzde 41,3 oy oranı ile birinci parti olur. Ancak CHP'nin tek başına iktidar olabilmesi için 13 sandalyeye daha ihtiyaç vardır. Ecevit 21 Haziran'da azınlık hükümetini açıklar ancak hükümet güven oyu alamaz. Bunun üzerine Demirel'in önderliğinde AP, MSP ve MHP ortaklığı ile II. Milliyetçi Cephe Hükümeti kurulur. Fakat sosyal hayattaki istikrarsızlık seçim sonuçlarına yansiyacak, ülke bir türlü dengeye kavuşamayacaktır. Yıl sonunda 11 milletvekilinin AP'den istifa ederek CHP'ye destek vermesi, CHP hükümetinin kurulmasını sağlayacaktır. Şiddet olaylarının en yoğun yaşandığı 1978 yılında gerçekten de MTTB gençleri sokak çatışmalarından ve silahlı kavgalardan uzak durmaktadır. Aslın bu tutumu sonucunda İslamcı gençlik arasında memnuniyetsizlikler başlayacak, MTTB pasif bulunacak ve Akıncılar Derneği daha da güçlenecektir.

MTTB ülkede meydana gelen kanun dışı şiddet olaylarının sebeplerinden biri olarak da demokratik sistemi göstermektedir. 1970'li yıllar hem MTTB'nin hem de İslamcı gençliğin demokratik sistemi çok sert şekilde reddettiğini, İslam'la demokrasinin asla uyuşmayan yönetim sistemleri olduğuna inandıklarını görüyoruz. “*Bilen de bilmeyen de, kabul eden de etmeyen de, seven de sevmeyen de, tapan da tapmayan da demokrasiye kasideler döküyor. Demokrasinin sıhhatinden, kurtarılmasından ve hâkimiyetinden bahsediyor. Nasıl, ne zaman, hangi yolla dilimize girdi, bir milletin iradesine taht kurdu, bunlar üzerinde hiç duran yok*”¹⁸¹ denilerek demokrasi konusunda köklü bir tartışma başlatılmak isteniyordu. Avrupa milletlerinin demokrasi ile tanışmalarının çok kanlı olduğu belirtilen yazıda Ziya Gökalp'in demokrasi hakkındaki bir sözü ele alınarak, Gökalp zavallı ilan edilmektedir. Demokrasinin bürokrasi için biçilmiş bir panayır olduğundan

180 Cumhuriyet Ansiklopedisi, c.III, s.419

181 Milli Gençlik, Yıl; 1978, sayı: 17

Türkiye’de yerleştirilmeye çalışılması akıl dışı olarak bulunur. MTTB’ye göre Gökalp’in de dediği gibi zaten Türk toplumunda sınıf ayrımı, hususi imtiyazlar yoktur. O zaman Türkiye’ye demokrasi getirmek, olmayan bir hastalığı ortadan kaldırmaya benzer denilmektedir.¹⁸²

Milli Gençlik dergisinin 18 ve 19. sayıları beraber çıkartılırken “*Hangi Devlet?*” başyazısı altında sistem eleştirisine devam edilmektedir. Televizyon ve radyolarda devam eden siyasi tartışmaları “*karga bağırtıları gibi kulak tırmalayıcı*”¹⁸³ bulan MTTB, ülkenin yaşadığı bu şartlarda Osmanlı’nın arandığı vurgulanır. Genel Başkan “*Bir Nesle Takdim Edilen Ninniler’i*” anlatırken, derginin büyük çoğunluğu Sultan II. Abdülhamit’e ayrılmıştır. Burada da açıkça görüldüğü gibi İslamı referans alan teşkilat Cumhuriyeti kabullenmemekte sürekli Osmanlı’yı aramaktadır. MTTB İslamcı düşüncesini temellendirmek amacıyla tamamen yeni ve önemli olduğunu düşündüğü Şeyhmus Durgun imzası taşıyan “*İslam İnkılâbının Esasları*” adlı yazı dizisini yayınlamıştır. MTTB’ye göre bir milletin hayatındaki bozulmaların başlangıcı, “Tevhid” inancının bozulmasıyla doğru orantılıdır.

Cemalettin Tayla döneminde Çatı dergisi de 15. sayıdan 26. sayıya kadar yaklaşık 11 sayı çıkartılmıştır. Çatı dergisi 1977-1978 eğitim öğretim yılının açılışını “*Anarşiye Hayı*” diyerek kapak konusu yapmıştır.¹⁸⁴ Aynı sayının kapağında M. Akif’in “*Girmeden tefrika bir millete, düşman giremez. Toplu vurdukça yürekler, onu top sindiremez*” sözüne vurgu yapılmış ve MTTB gençliği birlik ve beraberliğe çağrılmıştır. Çatı 18. sayısında kıyama durmuş gençler eşliğinde, “*Okullarda Mescit İstiyoruz*” derken, dış ülkelerde süren sıcak savaşlara da seyirci kalmıyordu. MTTB için dış ülkelerde yaşayan Müslüman toplumlarının sorunlarını çözümde Türk gençliğine, tarihi misyonundan dolayı özel bir görev düşmekteydi. Milli Gençlik ibaresinin başındaki “milli” kavramı etnik milliyetçiliğe değil, dinsel bir millet anlayışına gönderme yapıyordu. MTTB’nin yayınlarında “*Filipin Müslüman Hareketi*”, “*Asya Müslüman Gençlik Davası*”, “*Mısır-Libya Savaşı*” gibi konulara yer vermesi, diğer İslam ülkelerindeki sorunları da kendi sorunları olarak algıladığının göstergesidir.

182A.g.e. s.13

183Milli Gençlik, 1978, Sayı:17-18

184 Çatı, 1977, Sayı; 16

Çatı dergisi 1978 yılı itibarıyla “*En Büyük Meselemiz*” başlığı ile ülkenin çözüme kavuşturulması gereken en acil sorunun okullar ve eğitim sistemi olduğunu belirtmektedir.¹⁸⁵ “*Anarşi ilmin ve hakikatin yerini almıştır. Aşk ile kitabına sarılıp geceleri onun üzerinde uykusunu alanlar kalmamıştır. Hayat sadece bağlı olunan ideolojiler çevresinde, kısır bir döngü etrafında dönmektedir.*” MTTB eğitim sisteminin bozukluğunu düzeltmek amacıyla bir öneride bulunur. Türkiye’deki eğitimin bin yıllık tarihimize, örf ve adetlerimize, ahlakımıza bağlı “*milli bir eğitim*” olması gerektiğini belirtir.¹⁸⁶ Eğitim Müdürlüğü’nü milli eğitim sistemi tarafından başarılabilen aksaklıkları gidermek için kuran MTTB, üniversite sınavına giriş deneme sınavını 62 ilde 100 bin kişinin katılımıyla yaparak çok büyük bir başarıya imza atmıştır. Necip Fazıl, eğitim sistemiyle birlikte, bütün bir sistemi MTTB konferans salonunda verdiği bir konuşmayla reddediyordu. 15 Ocak 1977 tarihinde MTTB binasında gerçekleşen konferansa çok sayıda öğrenci katılmıştır. Necip Fazıl, “*mutlak inkılaplar ve toprağa bağlı inkılaplar*” olmak üzere iki tür inkılap olduğunu, birincileri peygamberlerin getirebileceğini, toprağa bağlı inkılapların ise rönesans, Fransız İhtilali ve komünizm olduğunu belirtir.¹⁸⁷ Ona göre inkılap, “*insan için gittikçe mükemmelleşen merhalelerden geçerek ilahi visale ermenin çileyle yoğrulan hamlesidir*”. Böyle düşünüldüğünde Türkiye Cumhuriyeti bir inkılap olarak kabul edilebilir mi sorusunu akla getirir. Aynı bağlamda MTTB’nin tarihi okuma biçiminde büyük etkileri olan ve “*Yalan Söyleyen Tarih Utansın*” adlı muhalif bir eser yazan Mustafa Müftüoğlu da II. Abdülhamit’le ilgili bir konuşma yapar.

II. Abdülhamit üzerinde en çok tartışılan ve kimlik kurgulanan Osmanlı padişahlarından birisidir. Abdülhamit’i nasıl tanımladığınız fikri duruşunuzu hemen belli edecektir. Ulu Hakan mı, yoksa Kızıl Sultan mı? MTTB tabii ki Abdülhamit’i Ulu Hakan olarak görenlerdendir. MTTB bu konferanstan etkilenmiş olacak ki 10–18 Şubat 1977 tarihleri arasında “*Sultan Abdülhamit Han Haftası*” ilan ederek çeşitli etkinliklerde bulunur. İlk etkinlik olarak geniş bir kitleyle Divanyolu’nda bulunan mezarının başında anılır. Türbenin etrafında temizlik yapılmaya başlanır, türbenin dış yüzeyi üzerine yapıştırılan afişler birer birer kazınır ve türbenin duvarları

185 Çatı, 1978, Sayı:26 s.15

186 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s.139

187 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s. 148

nispeten temizlenir. Türbenin duvarına Abdülhamit'in türbesi olduğunu yazan bir levha asılır. MTTB Türkiye çapında faaliyetlerini sürdürürken kendi teşkilatlarında fikir ve eylem birliğini oluşturabilmek amacıyla 'Tek ve Gerçek Metot'u öğrenmek amacıyla okunacak kitaplar listesi yayınlar¹⁸⁸;

- 1- Büyük İslam İlmihali; Ö.N. Bilmen, Mehmet Said Özdemir, Halil Günenç
- 2- Kuran Tefsiri; Hamdi Yazır, S. Kutup, Ö.N. Bilmen, Konyalı Mehmet Vehbi
- 3- Hadis Kitabı; Sahih-i Buhari, Sahih-i Müslim, Seçme Hadisler,
- 4- İslam Tarihi; M. Asım Köksal
- 5- İhya-u Ulumiddin

Ayrıca MTTB, çocuklar için de okuma faaliyetlerinin genç yaşta başlatılmasının geleceğin neslinin yetişmesi açısından çok önemli bulur. MTTB Genel Başkanı Cemalettin Tayla tarafından 31.10.1977 tarihinde 100.000 adet basılarak çoğaltılan ve ülkenin dört bir yanında dağıtılan bildiri aslında 54. Dönemin fikri yapısını ve MTTB'nin geldiği noktayı anlama bakımından önemlidir. Bildirinin birinci kısmında ülkenin ve dünyanın içerisinde bulunduğu durum çok kötü olarak resmedildikten sonra tarihe bakışımızı da kötüleştirdikleri için Osmanlıyı anlamaktan mahrum kalmaktan şikâyet edilir; "*Şunu iyi bil ki; sen ne bir felsefenin ne bir ideolojinin ne de bir doktrinin yani bir beşeri sistemin müdafîmi değilsin, olamazsında. Sen Müslüman doğdun, Müslümanca yaşa ve yaşat. Yığınlar ve kalabalıklar seni aldatmasın. İslam'ı nefsenden başlayıp bütün uzuvlarına hakim kılabilmiş an her şey bitmiştir*".¹⁸⁹

MTTB'nin olaylarda yer almamasını çok garipsememek gerekir. Çünkü MTTB ülkedeki talebe hadiselerini yapay bulmaktadır. Olaylar kendiliğinden gelişmemiş, dış ülkelerin ve iç düşmanların tahrikleriyle olmaktadır.¹⁹⁰ MTTB'nin Trabzon'da yaptığı Fetih Yürüyüşü'nde taşınan pankartlara bakıldığında İslami kimliğinin netliği bir kez daha görülebilmektedir: "*Fetih yakındır, Müslüman Türkiye, Tek Önder Peygamber, Küfür Tek Bir Millettir, Devrim yok, Diriliş Var*".

188 A.g.e, s. 185

189 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s. 337

190 Yeni Devir, 18 Temmuz 1977

1.6.1.Yeniden Ayasofya’da Namaz

MTTB’nin aksatmadan geleneksel olarak yaptığı ve kitlesel gövde gösterisi halini alan “Fetih Kutlamaları”¹⁹¹ için İstanbul’da büyük hazırlıklar başlatılmıştır. Fetih hazırlıkları sürerken 13 Mayıs Cuma günü kalabalık bir grup Ayasofya Müzesi önünde toplanmaya başlar. MTTB, sayıları yaklaşık 400’ü bulan gençlerin, sanki gizli birer işaret olarak buraya toplandıklarını iddia etse de buna inanmak zordur.

Bir önceki yılın yöntemi kullanılır ve öğrenciler yanlarında getirdikleri beyaz kağıtları yerlere sererek iki rekat şükür namazı kılarlar. Gazetecilerin görüntü almalarından sonra MTTB İcra Konseyi Başkanı Kenan Yabanigül; “*Bizi Ayasofya’yı tekrar cami haline getirme arzumuzdan kimse vazgeçiremeyecektir*” diyerek sert bir basın açıklaması yapar.¹⁹² MTTB gençlerinin Ayasofya’da tekrar namaz kılmaları İ.Hakkı Konyalı tarafından büyük bir sevinçle ve heyecanla karşılanır. İ.Hakkı Konyalı MTTB gençlerine hitaben uzun bir mektup yazarak talebeleri yaptıkları bu onurlu davranışlarından dolayı tebrik eder. Şöyle seslenir mektubunda Konyalı; “ *Milli Türk Talebe Birliği olarak birkaç gün önce sizler Ayasofya’da şükür namazı kıldınız. Bu asil hareketinizle sizler Fatih dedenizin aziz ruhunu şad ettiniz. İstanbul fatihlerinin hayırlı torunları olduğunuzu ispat ettiniz*”.

İ.Hakkı Konyalı’nın; “*Ankara’dan verilen bir kararla Küçük Ayasofya minaresi bir gecede yere indirilmiştir*” demesi üzerine, arkeoloji Müzesi müdürü Kemal Altan, İ.Hakkı’ya gelerek; “*Bu gece Ayasofya’nın dört minaresini de indirecekler*” der. O da kendisini ikna etmek için bir tarihi olay anlatır. Bizans’ın son zamanında Ayasofya’nın büyük kubbesi çökme tehlikesi gösteriyordu. Bizans’ın bütün her şeyi çöktüğü gibi mimarileri de çöküyordu. İmparator Edirne’de bulunan Sultan II. Murat’tan bu çöküntüyü durdurmak için yardım istedi. Padişah bu talebi yerine getirmek için Ali Nacar isimli bir mimar gönderir. Bu mimar Ayasofya’yı çeşitli yerlerinden destekler. Tarihimize gelindiğinde ise Ayasofya aynı kaderle tekrar yüz yüze gelmiştir. Aslında MTTB açısından Ayasofya’nın müze

191 MTTB kapandıktan sonrada Fetih Kutlamaları, Milli Görüş çizgisi tarafından yürütülmüştür. Milli Gençlik Vakfı tarafından genellikle İnönü Stadyumu’nda yapılan ve Türkiye’nin dört bir yanından katılımcıların geldiği büyük gösteriler yapılmıştır. Tabi 28 Şubat 1997 askeri müdahalesi sonrasında kutlamaların İstanbul’da yapılması engellenmiştir.

192 14 Mayıs 1977 Sabah

haline getirilmesi korkunç bir cinayettir. Hem tarihe karşı işlenmiş bir cinayet hem de Osmanlı mirasına karşı yapılmış bir cinayettir. 24 Mayıs tarihinde “*ihanelt yuvası*” olarak nitelendirilen patrikhaneye siyah çelenk konur.¹⁹³

MTTB’li öğrenciler Fetih Mitingi’nin yapılacağı günler yaklaşırken ikinci kez Ayasofya’da namaz kılmıştır. MTTB’li gençler “*Biz onu gönlimüzde açtık*”¹⁹⁴ diyerek yaklaşık 1000 kişilik kalabalık bir grupla iki rekât şükür namazı kılmışlardır. Cumhuriyet gazetesi olaya, “*Ayasofya’da namaz adet haline geldi*”¹⁹⁵ diyerek tepki gösterirken, MTTB ülkedeki tepkilere aldırılmıyordu. MTTB Ayasofya’da kılınan bu namazlarla ilgili iddiaları 29 Mayıs Fetih Kutlamalarında cevaplandırmıştır. Ayasofya’da kılınan namaz manevi fethin bir ispatı olarak değerlendirilmiş ve gelen tepkiler ciddiye alınmamıştır. Ayrıca bu eyleme karşı olanların tutumları ise “*5. asrın putçularını bile geride bırakacak kadar ilkel*” bulunmaktadır. MTTB bu eylemin ise İstiklal Marşı’nın bazı sözlerinin değiştirilerek “*ben ezelden beridir dışarıya mahkum olmadım, şimdi de olmayacağım*” mesajının verilmesi amacıyla gerçekleştirildiğini tüm kamuoyuna duyurur. “Ayasofya’da namaz kılan gençler neye şükrediyorlar?” diye soran bir gazeteye MTTB cevap vermeyeceğini açıklar.

1.7.Kasım Yapıcı -55. Dönem (4 Aralık 1977- 28 Temmuz 1979)

MTTB 63 yılı geride bırakırken, Birlik yöneticileri kendilerine yer tayin etmek isteyenlerin yanıldıklarını belirterek, MTTB’nin Allah’a ve Resul’üne yakın olduğunu açıkça ilan etmişlerdir. Burada verilmek istenen mesaj açık ve nettir. MTTB’liler kendilerinin bir takım kimseler tarafından Milli Görüş çizgisi içerisinde çalışan bir teşkilat olarak değerlendirmelerini, diğer bir takım kimseler tarafından ise rejimin ajanları olarak görülmelerini kesin olarak reddetmektedirler. MTTB artık Türk Yüksek tahsil gençliğinde vagon olamaz, lokomotifir anlayışıyla hareket edeceklerini, bu bağlamda MTTB ile ortak hareket etmek isteyenlerin MTTB çizgisinde buluşmaları istenmektedir. Kasım Yapıcı’nın Genel Başkanlığı yaklaşık 20 ay devam etmiştir. MTTB’de her dönem kendi içerisinde değerlendirilir. Dolayısıyla MTTB’nin eylemlerinde süreklilik taşıyanlar olduğu gibi sadece belirli

¹⁹³ 25 Mayıs 1977 Tercüman, Milli Gazete, Milliyet

¹⁹⁴ 27 Mayıs 1977, Sabah

¹⁹⁵ 27 Mayıs 1977, Cumhuriyet

bir dönem içerisinde başlayarak biten eylemler de görülebilir. MTTB ayrıca kendi genel başkanının fikir ve eylemleriyle doğrudan alakalı olarak faaliyetlerde bulunmaktadır.

Önce 1978 yılının siyasi arenasında neler olup bittiğine bakılacak olursa; 31 Aralık 1977 tarihinde İkinci MC Hükümeti güvenoyu alamayarak iktidardan düşer.¹⁹⁶ Yerine yeni hükümeti kurma görevini seçimlerin galibi olan CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit alır. Ecevit, AP'den ayrılan 11 milletvekilinin 9 tanesine bakanlık vererek yeni hükümeti kurar. Ülkede zamlar sürekli hale gelmiş, Ülkü Ocakları kapatılmış ve siyasi cinayetler artarak devam etmektedir. 16 Mart günü İstanbul Üniversitesi önünde patlayan bir bomba sonucunda 7 öğrenci hayatını kaybederken, Ankara'da da 7 TİP'li öğrenci öldürülmüştür. 1978 yılı boyunca sokak çatışmalarında ve ülkede meydana gelen çatışmalarda ölenlerin sayısı 1200'ü geçmiştir. 1978 yılının hafızalardan silinmeyecek olan şiddet olaylarından birisi de 22-26 Aralık'ta Kahramanmaraş'ta yaşanmış ve yaklaşık 105 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir. MTTB ülkedeki olayların engellenmesinde ve anarşinin önüne geçilmesinde Ecevit hükümetinin büyük ümitler ve vaatlerle işbaşına gelmesine rağmen aciz kaldığını belirterek hükümeti sert bir şekilde eleştirir.¹⁹⁷ Hükümetin anarşik olayları önlemede polisiye tedbirlere başvurmasını yetersiz bulan MTTB, sorunun çözümünü her zamanki gibi gençliği manevi buhrandan kurtarmakta bulur. 18 Ağustos 1978 tarihinde MTTB İzmir Teşkilatı, İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından boşaltılmıştır. MTTB alınan bu kararı teşkilatlarının şiddetin içerisine çekilme çabası olarak nitelendirir.

MTTB her açıklamasında ve basın bildirisinde kendi teşkilatlarının şiddetten, silahtan ve çatışmalardan uzak duracağını açıklasa da cadı kazanından nasibini alacaktır. Hem MTTB için hem de İslamcı gençlik için sembol isimlerden biri olan Fatih Akıncıları lideri Metin Yüksel, Fatih Cami avlusunda 23 Şubat'ta ülkücüler tarafından vurularak öldürülür. MTTB teşkilatları özellikle çatışmaların içerisine çekilmeye çalışılıyordu. Bundan dolayı saldırılar devam etmiştir. Yine MTTB için önemli isimlerden biri olan, Edirne Meslek Yüksekokulu öğrencisi Erdoğan Tuna, 23 Aralık günü Ülkücüler tarafından bıçaklanarak öldürülür. Bu olay

¹⁹⁶ Sina Akşin, a.g.e. s. 23

¹⁹⁷ MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s.159

üzerine Milli Gençlik dergisinin başyazısı, “*Tuna İle Taşan Nehirler*”¹⁹⁸ olarak çıkar. “*Nasıl da zorluyorlar insanı çağın metotlarını ve silahlarını kullanmaya*” denilen yazıda, “*iktisadi dengesi bozulmuş, kubbesi ve mihrabı çökmüş, duvarları çatlamış bir toplumun sahipsiz nesilleri*” oldukları için MTTB gençliğinin dikkatli olması istenmektedir. Çatı dergisi de Erdoğan Tuna olayını manşet yaparak, “*Şehid Kardeşimiz Erdoğan Tuna! Seni ve Hakkını Hiç Unutmayacağız*” diye çıkıyordu. Aslında bu dönemde Milli Gençlik dergisi incelendiğinde görülecektir ki MTTB daha içe dönük, tasavvufi bir noktada seyretmektedir.

MTTB’li iki önemli ismin solcular değil de ülkücüler tarafından öldürülmeleri, MTTB’nin milliyetçi çizgiden tamamen ayrılarak İslami bir çizgiye geçişinin milliyetçiler tarafından kabul edilemez oluşunun bir göstergesidir.¹⁹⁹ Erdoğan Tuna’nın ülkücüler tarafından öldürülmesi üzerine MTTB yaptığı açıklamada, birkaç kişiyi öldürmekle, okul bombalamakla düzenin değişmesinin sağlanamayacağını bilakis bu tür olayların düzenin kökleşmesine yardımcı olacağına belirtir.²⁰⁰ MTTB ülkücü gençliği uyararak; “*Biz başkalarına benzemeyiz, bizim arkamızda Müslüman Türk Milleti var. İntikam için de adam öldürmeyiz*” demektedir. Kendi talebelerini de uyararak tahriklere kapılmadan hareket etmelerini istemektedir. Ülkede bombalar, silahlar patlamakta, kan akmakta ve cana kıyılmaktadır, siyasiler ve diğer yetkililer bu duruma bir son verememektedir. Bütün bu olaylara MTTB’nin önerdiği bir çözüm paketi vardır. Her zaman olduğu gibi sorunların en büyük kaynağı eğitim sistemidir. MTTB’nin açıkladığı çözüm paketi şöyledir;

- 1- *Anarşi konusunda köklü tedbirler alınmalı, parti zihniyetine dayalı eğitime son verilerek milletin inancına ve tarihine uygun bir eğitim verilmelidir.*
- 2- *Üniversite kontenjanları arttırılarak, Türkiye çapında devlet akademileri açılmalıdır.*
- 3- *Türk Gençliğinin yetişmesinde en büyük vazifeyi ifa eden öğretmenlerin yetiştirildiği yerlerin ıslah edilmesi.*
- 4- *İmam-Hatip Liseleri üzerinden ellerin çekilmesi.*

198 Milli Gençlik Dergisi, Şubat, 1978, sayı:,27

199 M.Ertuğrul Düzdağ, Türkiye’de İslamcılık ve Irkçılık Meselesi, Med Yayınları, İstanbul, 1978, s.124

200 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu s.153

5- *Üniversite hazırlık kurslarının denetim altına alınması.*²⁰¹

MTTB'nin ülkedeki eğitim sisteminin yeniden eski haline döndürülmesi talebi, görünüşte çokta yeni şeyler içermemektedir. Aslında 1965 sonrası dönemde MTTB'nin en sert eleştirileri eğitim sistemine yönelmiştir. MTTB çeşitli konferans ve panellerle Milli Eğitim Bakanlığı'nın yerine getirmediğine inandığı milli ve manevi değerleri topluma yerleştirmeye çalışmıştır. Yüksek tahsil gençliğinin ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak Soysal Bilimler Enstitüsü açarak MTTB görüşleri doğrultusunda bir bilimsel aktivite yürütme yoluna gitmişlerdir. Aslında bu arayışlar kısa dönemde MTTB açısından başarılı çalışmalardır. Çünkü bu kurumlarda eğitim gören gençlik, taşra teşkilatlarında aynı eğitimi yerine getirerek MTTB ideolojisinin yatay bir düzlemde genişlemesinin en büyük taşıyıcısı olmuşlardır. Eğitim ve örgütçülük bağlamında teşkilatın büyük önem verdiği bir diğer çalışma da yaz kamplarıdır. Yaz kampları sayesinde yurdun değişik bölgelerinden gelen öğrencilerin birbirleriyle tanışması ve kaynaşması sağlanmaktadır. Bu tanışmalar uzun vadede Türk politikasının köşe taşlarını oluşturacak olan kadroların yetişmesine olanak sağlamıştır. İslamcılığın yeni bir medeniyet projesi iddiasıyla ortaya çıktığı tüm ülkelerde İslamcılık kendisine ana hedef olarak eğitim sistemlerini seçmiştir.²⁰²

Türkiye şehirlisi, kentlisi ve köylüsü ile komşudan komşuya gidemeyecek bir duruma getirilmişti. Tabii ki Türkiye'de meydana gelen öğrenci çatışmaları ne sadece emperyalizmin ve siyonizmin gizli eli sayesinde, ne de içerideki bölücülerin kışkırtmaları sayesinde gerçekleştirilmekteydi. Türkiye 1970–1980 arasında meydana gelen sokak çatışmalarının sosyolojik boyutları da vardır. Örneğin bir sinema salonunun bombalanmasıyla başlayan Kahramanmaraş olayları Alevi-Sünni çatışmasının bir sonucu olarak tarihe geçmiştir. MTTB, Kahramanmaraş olayları üzerine bir bildiri yayınlarak olaylar hakkındaki düşüncelerini ve yorumlarını kamuoyuna aktarmaktadır: *“Yüzlerce vatandaşımızın hunharca öldürüldüğü, binlercesinin de acımasızca yaralandığı Maraş olayları daha önceden planlanıp programlanmış iğrenç bir katliamdır. Bu olay tarihimize kara bir leke olarak geçecektir. Bu korkunç katliam iç ve dış düşmanların tahrikleri sonucu vuku bulmuş*

201MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s.155

202 Aziz El-Azmeh, *Islams and Modernities*, Versa Pres, Londra, 1994, p.76

ve gizli emeller peşinde koşan bazı ellerin çalışmaları sonucunda meydana gelmiştir.”²⁰³

MTTB Kahramanmaraş olaylarının dış sorumlusu olarak Rusları göstermektedir. Amerika'nın Türkiye üzerindeki emellerinden vazgeçtiği tezini kabul eden MTTB, aslında Rusya ile Amerika arasında gizli bir paylaşım olduğunu ima etmektedir. Türkiye çapında teşkilat sayıları 226'ya ulaşan MTTB, ne komünizmin, ne sosyalizmin, ne de başka izm'lerin insanları buldukları bu boşluktan kurtaramayacağına inanmaktadır. Sokaklar polisle, jandarmayla doldurulsa bile, her insanın yanına bir güvenlik görevlisi takılsa bile gene de anarşinin önlemeyeceğine inanmaktadır. 1960 dönemi öğrenci hareketlerinin biraz daha meşru sebeplerinin olduğunu ancak, 1970'li yıllardaki öğrenci hareketlerinin meşru sebebinin olamayacağını belirten Genel Başkan Yapıcı, *“dün okul öğrenci hareketlerinin sebebi okul yönetmeliğiydi”* demiştir.²⁰⁴ Ancak bugün, hiçbir okul yönetmeliği, verimsizliği veya mezuniyetten sonraki zorluklara karşı bir direniş değildir. Tüm ideolojilerin iktidar mücadelesi 1970'li yıllardaki sokak kavgalarının asıl sebebidir. Aynı mülakatta Sabah gazetesi muhabiri MTTB Genel Başkanına sağcı ve solcu öğrencilerinin taleplerinin ne olduğunu sorar. Yapıcı bu sorunun cevabının tarihte aranması gerektiğini ancak Türkiye'de gerçekten bir sağ-sol çatışması olduğunu beyan ederek cevaplar. Sosyal hareketlerin çatışmacı ve uzlaşmaz tavırları, kendilerinden çok mevcut iktidarların işlerine yarar.²⁰⁵ MTTB ısrarla sağ-sol olarak Türk milletinin bölünmüş olmasını yapay bir bölünme olarak görür ya da görmek ister. Gene aynı mülakatta muhabirin Türkiye'deki sağ ve sol batı literatüründeki sağ ve sol mudur sorusuna “evet” cevabını verir. *“Türkiye’de solcu, sağcıyı; halkı devamlı sömüren, ezen, halkın çıkarına değil de onları bir sülük gibi ezen ve sömüren olarak görmüştür, sağda solu; herkesin malını ve mülkünü gaspeden bir zihniyet şeklinde düşünmüştür”* diyerek her iki tarafın da birbirlerini doğru anlamadığını ifade etmiştir. Burada dikkatimizi çeken husus MTTB kendisini sağa yerleştirmemekte, kendini hem iki siyasi yelpazenin hem de sağ-sol

203 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s.165

204 Sabah, 1 Mayıs 1978

205 Louis Althusser, İdeoloji ve Devletin Yüce Nesnesi, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 1994, s.141

çatışmasının bir tarafında konumlandırmamaktadır.²⁰⁶ MTTB İcra Konseyi Başkanı Mümin İriş de Aydınlık gazetesine verdiği demeçte, “sağcı da olsa solcu da olsa hiçbir öğrencinin ölüm korkusu taşımadan okuluna gidebilmesi ve eğitimini tamamlayabilmesi gereklidir”²⁰⁷ demiştir. İriş, genel başkandan farklı bir beyanat vererek sağ ve sol hakkında daha farklı bir yaklaşım ortaya koymaktadır. “Bir komüniste baktığımız zaman babası beş vakit namaz kılabilmekte, dedesi Çanakkale’de şehit olabilmekte, ya da sağcı olarak nitelendirilen gençlere baktığımız zaman her türlü malını karşılıksız olarak insanlara adayabilmektedir. Türk toplumunun particiliği hazmedememesinin en büyük sonucu sokak kavgalarıdır.”

MTTB rejimi eleştirmek amacıyla sürekli Batılılaşma ile hesaplaşmak niyetindedir. MTTB’lilere göre Batılılaşmayı savunanlar gençliği ilk olarak İslam’dan uzaklaştıracaklardı. Batılılaşma esrarlı bir şatodur ve bu şatodan yıllardır halkın özünü değiştirmek için karanlık planlar yapılmaktadır. Ama bütün yapılanlar MTTB sayesinde geri dönmekte Batılılaşma sevdalılarının “gülünç ve saçma”lıkları ortaya çıkmaktadır.²⁰⁸ “Baticılık diyorlardı. Batılı uluslar seviyesinde hayat hakkı elde etmek. Gençlik her alanda özgür olacaktı, olmalıydı. Batıdan aktarma yeni düzenin genel havası buna göre ayarlanmalıydı. Zavallı gençlik apışıp kalmıştı bu şuh görünüm karşısında. Hep bir ağızdan kadro halinde bir şarkı tutturuldu; uygar olmanın yolu isyan ve başkaldırıdan geçer.” MTTB bu “şarkıyı” farklı okuma biçimlerinin geliştirilebileceğini, kendilerinin de aslında burada söylenmek istenenin “bütün iyi yollar batıdan geçer” olarak anladıklarını belirtirler. Ama bütün bunlar karşısında MTTB Batı’dan gelen her şeyi Türkiye çapındaki tüm teşkilatlarıyla birlikte “kültür ihtilali”²⁰⁹ gerçekleştirerek bünyeden atmak istemektedir.

MTTB’nin gerçekleştirmek istediği “kültür ihtilali” hakkında derli toplu bir görüşü olmamakla beraber, Yapıcı döneminde bu ihtilalin belli başlı ayakları vardır. Örneğin orta öğretim seviyesinde “Her Okula Mescid Kampanyası”²¹⁰ başlatılmıştır. Okullarda konçerto salonları açılırken, balolar tertip edilirken, milli

206 Türkiye’nin siyasal yapısını merkez-çevre bağlamında değerlendiren Şerif Mardin, Türk Modernleşmesi kitabında bağımsız makalelerinde Türk politik yaşamındaki parçalanmışlıklarında sebeplerini irdeler.

207 Aydınlık, 29 Mayıs 1978

208Hasan Fehmi Ulus, “Çağın Yüzünü Ağartacak Olan Nesil”, Milli Gençlik, Şubat, 1978

209 S.Sancaktar, “Bu Tırmanış Nereye?”, Milli Gençlik, Şubat, 1978, sayı: 27.

210 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s.231

uyanışın ve milli vicdanın tabii hakkı olan mescitlerin orta öğretim kurumlarında açılmasını engelleyenler sert şekilde eleştiriliyordu. Bununla birlikte MTTB'liler orta öğretim kurumlarında mescit istiyoruz kampanyaları başlatıp, arkasını aramamakla, yan gelip yatmakla suçlanmışlardır. MTTB ise kendi teşkilatlarının attığı her adımın arkasında olduğunu, orta öğretim kurumlarında mescit açma konusunda hiçbir şey yapmadıklarını iddia eden gruplara 5 Ocak 1978 günü TRT haberlerinde çıkan olayları örnek gösteriyordu.²¹¹ Eğitim kurumları “*yabancı-deccalsı ideolojilerin yerli temsilcisi Batı mukallidlerinin tepinme ve enjekte sahası, öz inancımızın, edebiyat ve tarihimizin, sanat ve kültürümüzün yok edici müessesesi, unutturucu ve uyuşturucu*”²¹² kurumlar olarak nitelendirilmektedir. Eğitim kurumları bu kadar negatif görülünce orta öğretim kurumlarında mescit açmak MTTB açısından büyük bir başarı olarak kabul edilecekti. “*Ve sen Müslüman, anlamadıkça, öğrenmedikçe, araştırmadıkça, göstermedikçe, bilmedikçe, kavuşmadıkça kurtuluşu bekleme*” denilerek, “*uyan, Müslüman uyan, Müslüman uyan, uyan*”²¹³ ikazları ile mücadeleye katılım çağrıları yapılmaktadır.

“*Anarşi, ferdin içindeki huzursuzluğun toplumdaki tezahürüdür*”²¹⁴ inancını her zaman ifade eden Yapıcı, Milli Gençlik'in yayın hayatına başladıktan sonra - kendi devri de dahil olmak üzere- “*İslami Stratejide*” 6. devresini yaşadığını belirtiyordu. Çağdaşlaşma, batılılaşma ve uşaklaşma bir blok olarak kabul edilir ve Osmanlı dönemi eserlerinin Türk tarihinde yok edilmesi bir cinayet olarak kabul edilir²¹⁵. MTTB düşüncesinde ve onunla beraber gelişen İslamcı bakiyede Cumhuriyete yöneltilen eleştirilerden en büyüğü tarihe yapılan vurgudur. MTTB'nin Batılılaşma hakkında görüşlerini önemli ölçüde etkileyen kitapların başında Mehmet Doğan tarafından kaleme alınan “*Batılılaşma İhaneti*” gelir. Türk medeniyetinin tarihi yapısını İslam'ın dünya görüşü ile birleştirerek oluştuğu temel tezi üzerine kurulan kitap, bozulmuş ve dejenere olmuş bir tarih anlayışının yeni neslin dünya

211 B. Mehmedoğlu, “Mescit Açarken Zindana Uğramak”, Milli Gençlik, Şubat, 1978, sayı:27

212 Ş. Durgun, “Sen Müslüman”, Milli Gençlik, Mart-Nisan, 1978, sayı: 28-29.

213 A.g.m.

214 Milli Gençlik, Mart-Nisan, 1978, sayı:28-29,sayfa,90

215 MTTB'ye ait hemen hemen tüm basılı yayında Batı karşıtı tutum en sert şekillerde dile getirilmektedir. Örneğin Milli Gençlik dergisinde yayınlanan bir şiir; “Batıcı batının batını, batılın çanağıdır/ Batıya uyan insan Allah düşmanıdır” Ş.Diyarbakirli. Milli Gençlik, 1977-1978, dönem:6, sayfa, 42. Bir diğer şiir ise; ‘lanetlenmiş devrin mihrakında/ Lat ve Uzza devrini yaşayan...denilerek mevcut batılılaşma politikaları çok sert bir dille eleştirilmektedir.’

görüşünü olumsuz etkilemesinden bahseder. Doğan, Batılılaşmayı ihanet olarak algılamakta ihaneti gerçekleştirenlerin de Türk aydınları olduğunu iddia eder. Örneğin toprak meselesini açıklarken; *“her nasılsa adı konulmamış bir çok şey için hareketi kendisine vazife edinen aydınların ortaya çıkardığı meseleler çıkmazı tamamlar. Toprak meselesi, halkçılık ve devrimcilik olarak nitelenen ve her aydında bulunması gerektiğine inanılan iki mitin çevresinde, son yarım yüzyıl Türkiye'nin tartıştığı en büyük sorun olmuştur.”*²¹⁶ Aslında hem MTTB hem de Mehmet Doğan sorunların kaynağını Türk modernleşmesinin aktörlerinde görmektedir. Modernleşmenin taşıyıcıları Türk toplum yapısının sorunlarını okumada sağlıklı davranmamışlardır. Hürriyet, eşitlik, demokrasi ve Batı denilerek millet tarafından istenmeyen bu gömleklerin insanlara zorla giydirilmesi hürriyetin, eşitliğin ve demokrasinin yok olmasına sebep olmuştur.²¹⁷ MTTB bin yıllık bir medeniyetin imha edildiğini ve ortaya yeni bir düzen oturtulmaya çalışıldığını söylerken, Osmanlı Devleti'nin yerine Türkiye Cumhuriyeti kurulmasını kabul edilemez buluyordu. Osmanlı Devleti'nin İslamı yaymak gibi kutsal bir amaca ayarlı olarak işlerini yerine getirdiğini ve bu amaçla bir medeniyet projesi ortaya koyduğunu ifade eden Sancaktar, Osmanlı mirasını yeniden diriltmeyi MTTB'nin asıl amaçlarından biri olarak açıklar. MTTB'de Osmanlı mitinin en belirgin olduğu yerler Fetih Kutlamalarıydı. Ancak bir medeniyet düşüncesi bağlamında MTTB Osmanlı'ya nasıl bakıyordu sorusunun cevabı daha karmaşık olacaktır. Fetih Kutlamalarında Osmanlı'nın savaşçı ruhu ve Fatih'in genç yaşında İstanbul'u almasından dolayı örnek model olarak yansıtılması dışında, kurumların yapısı ve işleyişi bakımından da MTTB total anlamda Osmanlı hayranıdır diyebiliriz. *“Osmanlı padişahlarının hayat ufuklarını İslam dini sınırladığı için alimler onların nazarında değer kazanıyordu. Devlet gerçek devletti, kimlerin ilmene, fikrine başvurulacağını ve kimlerin maddeten himaye edilip destekleneceğini iyi biliyordu”*²¹⁸

1.8.Haşmet Oğuzalp- 56. Dönem, (28 Temmuz 1979- 30 Ağustos 1980)

29 Temmuz 1978 tarihinde yapılan 56. Genel Kurul'da MTTB Genel Başkanlığına Haşmet Oğuzalp seçilmiştir. Askeri darbe adım adım yaklaşırken

²¹⁶ Doğan, Mehmet, Batılılaşma İhaneti, İz Yayınları, İstanbul, 2001, s.145

²¹⁷ S.Sancaktar “Tarih ve Toplum”, Milli Gençlik, Aralık-Ocak,1977-1978, Dönem,6, s. 59

²¹⁸ Veli Aras, “Bir Aşk Kütüğü”, Milli Gençlik, 1977-78, Aralık-Ocak, Sayı:6, s. 7

MTTB ve tüm sivil toplum kurumlarının kapılarına vurulacak kilitlerin de sesi duyulmaya başlamıştır. Siyasi arenaya bir göz attığımız zaman Süleyman Demirel tarafından kurulan MSP ve MHP destekli AP azınlık hükümeti 25 Kasım'da güvenoyu alarak görevine başlamıştır. 1979 sonbaharında yapılan Cumhuriyet Senatosu üçte bir yenileme seçimleri ve bu seçimle birlikte beş ilde yapılan milletvekili ara seçimleri, 1978 yılında meclisten güvenoyu alarak göreve başlayan Ecevit hükümetinin sonunu getirmişti. Sokaklarda sağ ve sol görüşlü insanlar birbirlerini öldürürlerken sağ ve sol görüşlü liderler koltuklarını korumayı sürdürüyordu. Parti teşkilatlarının ve sivil toplum kurumlarının alt kademelerindeki insanlar sürekli değişirken baskı, tehdit, yıldırma, yaralama, öldürülme sebebiyle, üst yönetimler aynen devam ediyordu. MTTB gelişen siyasi olaylar karşısında yeterince tepki vermemekle suçlanırken Birlik yöneticileri ise teşkilata üye öğrencileri sürekli şiddetten uzak tutmakla övünmektedir. Tepkiler Akıncılar'dan geldiği gibi MTTB için üstad kabul edilen N. Fazıl da MTTB'ye sırt çevirmiştir. Genel Başkan Haşmet Oğuzalp ise terör olaylarını şartlandırılmış kafaların şuursuz hareketleri olarak değerlendirmiştir. *“Zaman kavga zamanı değildir, paravana hedeflerle enerjiyi sarfetme zamanı değildir. Zaman müslümanın kendi benliğine dönme zamanıdır”*²¹⁹ diyerek asıl hedefin sağ veya sol görüşlü öğrenci kavgalarına karışmak olmadığını belirtecektir.

MTTB her dönem düzenli olarak tertiplemediği tüm geceler ve kutlama programlarını bu dönemde de bazı eksiklikler olmasına rağmen devam ettirmiştir. Örneğin sıkıyönetim komutanlığı 1980 tarihinde Osmanlıca kurslarının yapılmasına izin vermemiştir. MTTB son dönemini yaşarken, eğitimin millileştirilmesi amacıyla Türkiye'de bulunan tüm yabancı okulların kapatılmasını istemektedir. Çünkü MTTB'ye göre yabancı okullarda yetişen gençler Hıristiyan ve Yahudi propagandası altında kalmaktadır. MTTB, Türkiye'de yabancı okulların kaldırılmasına ek olarak üniversiteye alınacak öğrenci sayısının artırılmasını istemektedir. Okullardaki anarşinin engellenmesi için de adam öldürenlerin idam edilmesi talebinde bulunan MTTB, istiklal marşına bağlı bir gençlik yetiştirme amacını taşıdığını bir kez daha yenilemektedir. MTTB'de bu dönem içerisinde -

219 MTTB 56. Dönem Faaliyet Raporu, Fatih Gençlik Vakfı Matbaa İşletmesi, İstanbul, 1980, s.69

Akıncılar Teşkilatları'nda olduğu gibi- iç politikayla ilgilenmek yerine dış ülkelerin sorunlarıyla ilgilenilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MTTB VE DİĞER ÖĞRENCİ HAREKETLERİ

1.Solculara Karşı MTTB

MTTB kurulduğu dönemden itibaren, 1960–65 yılları hariç tutulursa, sol fikir akımlarının Türk gençliği üzerinde etki uyandırmasına şüpheyle yaklaşmıştır. Birliğe göre sol fikir akımları kökü dışarıda olan, Anadolu kültürüne ve tarihine uygun düşmeyen bir takım fikir hareketleridir. Talebe Birliği sol fikir akımları hakkında olumsuz düşünceler taşıırken, solculara göre de sağcı/muhafazakâr bir kimlik taşıyan MTTB ülkenin gelişmesi ve özgürlüklerin toplumda kök salmasının önündeki en büyük engeldir.1970–1980 yılları arasında gelişen öğrenci hareketleri çoğu zaman şiddete başvurmuş hareketlerdir.²²⁰ Ülkenin sağcı-solcu diye parsellendiği, kurtarılmış mahalleler, kurtarılmış okulların ihdas edildiği bu dönemlerde karşıt görüşlü üniversite öğrencileri arasında sürekli çatışmalar meydana gelmektedir. Dönemin günlük basını tarandığında, şiddet olaylarının nasıl kademe kademe tırmandığı ve ülkede binlerce insanın ölümüyle sonuçlanacak çatışmalara nasıl gidildiği çok iyi anlaşılacaktır.

ABD eksenli devam eden soğuk savaş sırasında Türkiye'de sağcılar tarafından komünizmin algılanması indirgemeci bir yaklaşımla gerçekleşmiştir.²²¹ ABD propagandasının da etkisiyle sağcılar komünizmle mücadele dernekleri kurmuşlar ve iletişim araçlarının hepsinden yararlanarak faaliyetlerini genişletmişlerdir. Türkiye gibi ülkelerde komünizm denildiğinde kadınların ortaklaşa kullanıldığı, doğan çocukların hemen kreşlere gönderildiği ve yaşlı insanların kazanlara atılıp eritilerek kemiklerinden sabun yapıldığı gibi inançlar

220 Süleyman Seyfi Ögün, Modernleşme, Milliyetçilik ve Türkiye, Bağlam Yayınları, İstanbul, 1995, s.132

221 A.g.e. s.56

mevcuttu.²²² Sağcıların komünizm algısı bu kadar basitken solcuların İslam algısı da aynı derecede basitti. Türk siyasetinin kırılma noktaları bunlardır bunlar.

1.1. Komünizmi Telin Mitingleri

MTTB, tarihi kırılma noktasını Rasim Cinisli döneminde yaşamaya başlamıştır. Rasim Cinisli döneminde komünizmi telin mitingleri yurdun büyük şehirlerinde kitlesel gösterilere dönüşmüş ve MTTB'nin tüm yurttaki gücü dosta düşmana ispat edilmiştir. İlk büyük miting, 20 Mart 1966 tarihinde "Komünizmi Tel'in ve Gafletten Uyarma" adı altında, MTTB öncülüğünde çeşitli sivil toplum örgütlerinin de yoğun katılımlarıyla İstanbul'da yapılmıştır.²²³

Mitingin başlamasıyla birlikte MTTB Genel Başkanı Rasim Cinisli ilk sözü olarak komünizm aleyhinde çok sert bir konuşma yapmıştır. Ona göre, komünizmin ideoloji cephesi, fikir laboratuvarlarında çoktan çürütülmüş, kokutulmuş ve sakatlatılarak atılmıştır.²²⁴ Talebe birliği başkanına göre Türk gençliğinin komünist fikir akımlarının peşine takılmasını gerektirecek hiçbir önemli durum söz konusu değildir. Eğer genç kuşakların kendilerini ve ülkeyi içerisinde buldukları kötü durumdan kurtarmak gibi bir amaçları varsa bu amaca ulaşmak için kullanılacak vasıta komünizm olamaz.

Rasim Cinisli'ye göre; "*Komünizmi telin mitinglerinin MTTB gençleri ve MTTB yöneticileri açısından iki önemli gayesi vardır; birincisi, bütün müesseseleriyle milletimize düşman bir ideolojiyi maddi ve manevi planda ezmek, ikincisi ise bu amansız, zalim ve hain ideoloji olan komünizmin çalışmalarını karşısında, kendini sahipsiz hisseden aziz milletimize, yalnız olmadıklarını kendi değerlerin ve müesseselerinin benliğini koruyacak kadar kuvvetli olduklarını ispat etmektir.*"²²⁵

MTTB kayıtlarına göre bu ilk mitinge yüz binin üzerinde insan katılmış olup, Türk-İş'e bağlı sendikalar, Komünizmle Mücadele ve Milliyetçiler Dernekleri temsilcileri de mitingde hazır bulunmuşlardır. Beyazıt meydanındaki konuşmalarla başlayan miting, Sultanahmet, Sirkeci, Karaköy, Dolmabahçe yoluyla Taksime kadar devam etmiştir. Mitingde MTTB başkanları haricinde Hilmi Gürbüz, Türk-İş

222 Ali Bulaç, Bir Aydın Sapması, İz Yayınları, İstanbul, 1995, s.135

223 Komünizmle Mücadele Özel Sayısı, Milli Gençlik Dergisi, 1966, s. 4

224 A.g.e. s.15

225 A.g.e. s.16

adına bir temsilci, Saadet Kaçar ve Nevzat Yalçıntaş, birer konuşma yapmışlardır. Nevzat Yalçıntaş yaptığı konuşmada komünizmi ilmi tenkitlerle eleştirmiş ve komünizmi “*kızıl emperyalizmin yayılması*”²²⁶ olarak açıklamıştır.

MTTB’ye göre komünist ahlak ahtapot gibi yayılmaktadır.²²⁷ Necip Fazıl ise ahtapot gibi yayılan komünist ahlak karşısında milliyetçi-mukaddesatçı gençliğin tepkilerini ve komünizme karşı aldığı önlemleri yetersiz bulmakta ve MTTB’liler nezdinde tüm anti-komünist yapılanmaları sert bir dille uyarmaktadır. N. Fazıl’a göre komünizm karşısında yapılan gösteriler “*bitli adamın kaşıntısından öteye gitmemektedir.*”²²⁸

“Birinci Komünizmi Tel’in” mitinginden bir hafta sonra Maraş’ta, Maraş Komünizmle Mücadele Derneği bir miting düzenler. Artık bütün yurttan ard arda mitingler düzenlenmeye başlamıştır. 27 Mart 1966 yılında Erzurum MTTB, genel başkanın da katılımıyla büyük bir miting düzenler. Erzurum’un ardından Zonguldak’ta yapılan mitingde konuşan MTTB Genel Sekreteri Zeki Seymen, “*demokratik ülkeler bu tehlikeyi iyi anlamalı, iyi görmelidirler*” diyerek özgürlük nutuklarının sahte ve inandırıcı olmadığını ifade etmiştir.

Komünizme karşı bir diğer miting de “*Komünizm bu ülkede yaşayamaz*” sloganı altında, solun kalesi olarak bilinen ve mitingden bir gün önce Atatürk’ün büstünün kırıldığı İzmir’de yapılmıştır. Tüm yurttan yapılan mitinglere istisnasız katılan genel başkan Rasim Cinisli, İzmir mitingine de katılarak coşkulu bir konuşma yapmıştır. Ona göre, “*komünizm bir fikir cereyanı olmaktan çıkmıştır. Komünizmi bir ideoloji olarak kabul etmek yanlıştır. Bunun yanında Türkiye’de komünizm tehlikesi yoktur demek de o nispette yanlıştır. Türkiye’de bütün müesseselere amansız bir şekilde saldıran, öz benliği kurutmaya çalışan mahiyetiyle büyük bir komünizm tehlikesi vardır. O derece vardı ki, cemiyetimizde, üç yüz yıl harb ettiğimiz, yüz bin Türk şehidi verdiğimiz ve altmış milyon Türk’ü esaretiyle inleyen Moskof’a karşı sempatanlar türemiştir. Yardakçılar ve ortaklar türemiştir.*”²²⁹ MTTB için komünizm tehlikesi çok korkulacak kadar büyük olmamakla birlikte göz ardı edilecek kadar da küçük ve önemsiz değildir. Uygur

226 A.g.e. s.17

227 MTTB 48. Dönem Faaliyet Raporu, s.101

228 Necip Fazıl, 1001 Çerçeve, Toker Yayınları, İstanbul, 1968, s. 8

229 A.g.e.s.18

Türkiye ve iktisadi kalkınmayı kendilerine şiar olarak belirleyen vatansever üniversite gençliği, komünizme karşı vereceği mücadelede Bilge Kağan'ın yüzlerce yıl önce söylediği dizeleri kendilerine slogan edinmişlerdir: *“Ey Türk Oğuz Beyleri, Türk Milleti, üstte gök çökmedikçe, altta yer delinmedikçe ki, Türk Milleti, Türk Yurdu, Türk Devleti ve töresi bozulmaz. Ey ölümsüz Türk Milleti kendine dön. Su gibi akıtığın kanına, dağlar gibi yığdığın kemiklerine layık ol”*

MTTB gençliğine göre ülkede meydana gelen öğrenci hareketlerinin başlangıç tarihi, dünyadaki öğrenci hareketlerinin de başlangıç tarihi olan 1968 öğrenci isyanlarıdır. Bu tarihlere kadar üniversite gençliği Türkiye’de birçok gösteri yapmıştır, Türkiye’yi ilgilendiren ulusal sorunların çözümünde iktidarı destekleyici mitingler ve yürüyüşler çokça yapılmıştır. Mesela Kıbrıs mitingleri, Yunan katliamlarını protesto mitingleri, tarihi günleri anmak amacıyla yapılan fetih mitingleri, kurtuluş günleri gösterileri ve Çanakkale Şehitlerini anma programları gibi birçok önemli olayda üniversite öğrencilerinin katılımı aktif olarak görülmektedir. Ama ülkede meydana gelen eylemler, boykotlar, işgaller, silahlı saldırılar MTTB gençlerinin o güne kadar başvurmadıkları yöntemlerdir. Cinisli’ye göre komünistlerin eylem tarzları ve savundukları fikirler ülkenin gerçeklerinden doğmuş olamaz. Bu eylemler “Moskof emperyalizmi”nin ülkemize hakim kılınması amacıyla enternasyonal formüllerin uygulanmasının bir sonucudur.²³⁰

*“Komünizmle Mücadelenin Zarureti”*²³¹ adlı Milli Gençlik imzalı yazıya önceki eleştirilere nazaran daha sert ve saldırgan bir üslupla kaleme alınmıştır. Komünizm kavramının batıda ortaya çıkmış ve fikir namusu taşıyan bir kavram olduğunu ancak bu fikrin ülkemizdeki savunucularının, batılı muadillerinin seviyelerinden hayli aşağıda, zeka ve kabiliyetleri kıt olan kimseler oldukları iddia edilmektedir. Türkiye’de komünizmi savunanların birilerinin malzemesi olduklarına inanan MTTB’liler, Türkiye gerçekleri dışında ve Türkiye aleyhinde türküler söyleyen bu gençlerin mutlaka yola getirilmesi, hatta onların arkasındaki gizli ellerle de savaşılmaya gerektiğine inanmaktadırlar.

230 Rasim Cinisli, “Komünizmle Mücadele”, Milli Gençlik, sayı:12 Yıl:1966 s.5

231 Milli Gençlik, a.g.e. s.2

Milli Gençlik dergisinin 4. sayısında Dr. M. Necmettin Hacıeminoğlu tarafından kaleme alınan “*Komünizme Karşı Kanuni Tedbirler de Lüzumludur*”²³² yazısı, komünistlere karşı gençler tarafından yürütülen eylemlerin ve fikri mülhazaların yeterli olmayacağını, kanuni zorunlulukların da getirilmesinin faydalı olacağını açıklanması açısından önemlidir. Hacıeminoğlu yazısının birinci bölümünde Türkiye’deki aydınları iki bakımdan eleştirmektedir: Türk aydını komünizmin varlığını kabul etmeyerek birinci gaflete düşmektedir, ikinci olarak ise komünizmle mücadele yöntemlerinde kolluk kuvvetlerinin müdahalesiyle fikirlerin engellenemeyeceğini ifade ederek gaflete düşmektedir. Aydınlar hem komünizm tehlikesini yok sayarak küçümsemeye çalışmaktadırlar, hem de komünizmle savaşılmamasına kızmaktadır. Aydınların, komünizm suçları için özel ihtisas mahkemeleri kurulsun denildiğinde, anayasa çiğneniyor diye eleştirmelerini, ehliyetli bir polis teşkilatı kurulup, siyasi suçların takibi vazifesini onlara verilmesini gestapo teşkilatı kuruluyor diye reddetmelerini sindiremeyen Hacıeminoğlu, cemiyet nizamını bozanlara iki şekilde müdahale edilebileceğini belirterek yazısını bitirir. Birinci yol, hareketleri doğuran sebepleri ortadan kaldırmak, bu uzun ve zorlu bir yoldur, ikincisi bozulan nizamı kanun ve ceza yoluyla temin etmek.

MTTB ve dönemin tüm sağcı düşünürleri komünizm düşüncesinin Türkiye’nin kendi şartlarından doğan bir fikri sistem olmadığına inanmaktadır. Komünizm düşüncesinin Türk toplumunun yapısında bulunmadığına Genç Türkler de inanmaktaydı.²³³ MTTB döneminde bu fikri savunanların başında Nihat Sami Banarlı gelmektedir. Milli Gençlik dergisinde MTTB gençleri için kaleme aldığı “Türkiye’de Solculuk” yazısında Banarlı, solculuğun Türkiye’de herhangi bir hayati ihtiyaçtan doğmadığını, böyle bir ihtiyaç olmuş olsaydı Türk halkının irfanının bugünün yarımın yarısı münevverlerinden daha önce sezerdi diyerek, solculuğu “Araba Sevdası” romanındaki gibi alafangalılıkla özdeşleştirmektedir²³⁴. Banarlı için solculuk, çoğu zaman Rusçulukla özdeş hale getirilmek istenmektedir. Bir Türk milliyetçisine göre “*azın da azı, kafasızın da kafasız bir kısım Türkler*” neden Rusyacılık oynarlar? Çocuklarımızı kızıl renkli oyuncaklarla ve cici mamalarla

232 Dr. M. Necmettin Hacıeminoğlu, “Komünizme Karşı Kanuni Tedbirler de Lüzumludur”, Milli Gençlik, a.g.s. s.16

233 Arai Masami, Turkish Nationalism in Young Turks, Era Brill, 1992, p. 45

234 Nihat Sami Banarlı, “Türkiye’de Solculuk”, Milli Gençlik, a.g.s. s. 3

kandırmağa çalışanlar Türkiye'yi Sovyetler Birliğine katıp, "Büyük Güneşi" bütünlemek istemektedirler.²³⁵

1965 seçimlerinde CHP'nin ortanın solu söylemine²³⁶ karşı, AP de "Ortanın solu, Moskova'nın yolu" karşı sloganıyla çıkmış ve içinde bulunulan ortam nedeniyle daha başarılı olmuştur. CHP bu karşı çıkış sonucu sık sık ortanın solu kavramını açıklamak ve anayasaya dayandırmak zorunda kalmıştır. "*Türkiye'nin büyük davası kalkınma davasıdır. Muasır medeniyetin üstüne çıkmak, ancak devletçilikle mümkündür. Kalkınmamızı yaparken, ekonomik bakımdan, sosyal bakımdan bugünkü medeniyette kullanılan "solcu" "sağcı" deyimlerinin son ölçüsünü verelim istedim. Kırk yıldır "devletçiyiz" derken aynı şeyi söylüyorduk. Bunun için ortanın solundayız dedim. Aslında laikiz dediğimiz günden beri ortanın solundayız. Halkçıysan ortanın solunda olursun. Ama kimsenin ne dini, ne imanı ile uğraşmazsın; ne komünist yaparsın ne emniyetini ihlal edersin. Reformcusun, muhafazakar değilsin. Anayasa sosyal temele dayanıyor. Sosyal adaleti benimsiyorsun ve ortanın solundan korkuyorsun.*" (İnönü ile mülakat, Kim dergisi, 13 Ağustos 1965)²³⁷

Solda bu tartışmalar sürüp giderken MTTB Genel Başkanı Burhanettin Kayhan "*Komünizm ve Gençlik*"²³⁸ adlı yazısıyla bir kere daha MTTB'li gençliği sol karşısında birliğe çağırıyordu. İnsanlığı kapitalizmin esaretinden ve istismarından kurtarmak iddiasının arkasına saklandığına inanılan komünizmin, gençleri basın yayın yolunu kullanarak sömürdüğüne inanılmaktadır. Aslında ne MTTB ne de diğer sol görüşlü öğrenciler "öteki" olarak tanımlanan fikir akımlarının ne dediği ve ne düşündüğü ile çok fazla ilgilenmiyordu. Bu ilgisizliğin sonuçları 12 Eylül'e giden süreçte -bedeli fazlasıyla- ödenecekti. İşin ilginç yanı 2000'li yıllarda bile 1970-1980 arası ülkeyi kana bulayanlar kahraman gibi davranabilmekte ve büyük işler yaptıklarına kendilerini ve yakınlarını inandırmış görünmektedir. MTTB düz çizgisel olarak sola ve komünizme karşı durmuştur. Genel başkanlar değişse de bu politik duruş değişmemiştir. İsmail Kahraman da genel başkanlık yaptığı

235 A.g.m .s.3

236 Bkz; Hakkı Uyar, "Tek Parti Dönemi ve CHP, Boyut Yayınları, İstanbul, 1999

237 Kili a.g.e. s. 212

238 Kayhan, Burhanettin, "Komünizm ve Gençlik", Milli Gençlik, 1967 Aralık

dönemlerde solu ve komünizmi “*mahut ve menfur zihniyet*”²³⁹ olarak tanımlamıştır. 12 Mart’ın yaklaşmakta olduğu günlerde Milli Demokratik Devrimciler ve Sol Kemalistlerin Leninist bir ihtilal hazırlık yapma emelleri eleştirilir.²⁴⁰

İslamcılar 1976 yılı içerisinde sola karşı mücadelelerini artırmışlardır. Örneğin 1976 tarihinde SBF’de çıkan olaylar üzerine Şevket Eygi’nin Büyük Gazetesi bu fakülteyi “bolşevik tarlası”²⁴¹ olarak nitelendirmektedir. “Fakülte komünistlikte Moskova üniversitesini de, Pekin üniversitesini de geçmiştir” denilmekte, “Müslüman ve Türk’e can düşmanı kesilen psikopat ilim bezirganlarının gençlerin beyinlerini yıkadıkları” belirtilmektedir. Vatansever gençlerden en az onlar kadar cesur olarak, gözü kara ve tavizsiz olarak gereken cevabı vermeleri istenmektedir. Ancak MTTB her zaman şiddetten ve silahtan uzak durmayı kendine geleneksel politika olarak kabul etmiştir.

1.2. Şahlanış Mitingleri

Sol görüşlü öğrenciler 26 Ocak 1968 tarihinde Taksim Meydanı’nda düzenledikleri toplantıda bir halk ozanı eşliğinde, sağcı ve milliyetçi öğrencilere “*korkuyorlar, korkacaklar, korksunlar/geliyoruz, geleceğiz*” sözleriyle tehditler savurmuşlardı. Bunun gibi olaylar bütünü düşünüldüğünde milliyetçi öğrenciler de misilleme olarak 3 Mart’ta Şahlanış Mitingi düzenlemişlerdir. Mitinge 18 öğrenci teşkilatı, 11 sendika, 80 dernek, 10 komünizmle mücadele derneği şubesi ve 14 milliyetçi teşekkül katılacaktır. Mitingde, “*Götürse de bu aziz vatanda gövdeyi seller gibi kan, mukaddestir İslam için giriştiğin davan*” sloganları atılmıştır.²⁴²

MTTB, İkinci Şahlanış Mitingi’ni Mart ayının sonlarında Ankara’da düzenlemiştir. Ali Bulaç, 1960-1970 arasında İslamcılarının politik arenada kendilerine alan açmalarını eleştirerek, komünizm tehlikesinin aşırı abartılmasından şikayetçi olmaktadır. Ona göre kanlı pazarlar ve altıncı filo mitingleri hep bu alan açma mücadelelerinin sonucunda, sağcı-milliyetçi ve muhafazakar Bugün Gazetesi’nin “*dinci*” yazarı bu saftadır.²⁴³ Adı geçen yazar Şevket Eygi’dir. Bulaç, Eygi’yi sürekli olarak kerametler üreterek komünistlerin geliş tarihini haber

239 “Van Hadiseleri Karşında MTTB Basın Bildirisi”, Milli Gençlik, 1967 Aralık

240 Milli Gençlik, sayı:7-8, Mayıs, Haziran 1970,s.15

241 Büyük Gazete, 30 Haziran 1976

242 Cihan Aktaş, Tanzimat’tan Günümüze Kılık-Kıyafet ve İktidar, Nehir Yay, İstanbul, 1989, s.209

243 Bulaç, Ali, a.g.e. s.41

vermesini, Müslümanların bunlara karşı, taş, sopa, kazma-kürek veya buna benzer silah stoku yapmaları için çağrılarda bulunmasını eleştirir. Gazeteler, dergiler, takvim yaprakları bile komünizm tehlikesini anlata anlata bitirememektedir. Herkeste bir telaş ve korku havası oluşturulmuş ve yapay bir hava estirilmiştir ona göre. Böyle bir atmosferde birileri kendilerine durumdan vazife çıkartacak ve ülke büyük bir tehlikeye karşı savunmasız bırakmayacaktır.

N.Fazıl bu süreçte Şahlanış Mitinglerinde şiirsel konuşması ve sert üslubuyla gençleri şahlandıracaktır. Taksim Meydanı'nda yapılan mitingde bir hitabe okuyarak gençliği tehlike karşısında direnmeye çağırır. *“Ey tertemiz, mücella, pirlanta gibi yontulmuş bir mermer sütuna benzettiğimiz ve sonra üstüne, garplılaşma hayali uğrunda çürük ve dökük tahtalardan bir kılıf geçirilmiş olduğunu bildiğimiz Türk ruh kökünün davacısı soylu gençlik.... Komünizm bir bütüün olarak Türkiye'nin kapısına dayanmıştır. Gençlik, batan güneşlerle doğan katranlar arasındaki farkı sezgisel olarak bile anlamayan halktan bir beklenti içerisine girmemeli.... iş kadrosunda laf, hamle çapında iş”* yapacak olanların bizzat MTTB teşkilatlarında yetişen talebeler içerisinde çıkmalıdır beklentisine girilmiştir.

2.MTTB ve Akıncılar

“15 yaşında: Milli Türk Talebe Birliği ile Akıncılar arasında gidip geldim. Okumak için MTTB'ye, delikanlılık yapmak için Akıncılar'a gittim. Bize “Yeşil Komünist” dediğini öğrendiğim andan itibaren de komünistlere gizli ve özel bir sempati besledim. Komünizmle Mücadele Dernekleri'nin ne kadar salakça bir yapılanma olduğunu daha o zaman kavradım. Bu nedenle kendimle hep gurur duymuşumdur.”

Ahmet Hakan, Hürriyet

MTTB 1970'li yılların ikinci yarısında Türkiye çapında örgütlenmiş büyük bir teşkilattır. Ancak bu büyük teşkilat eski güzel günlerinde olduğu gibi yeterince tek tip bir yapı arz etmemektedir. Ülkenin içerine bulunduğu çatışma ortamı bunun en büyük sebepleri arasındadır. MTTB içerisinde İslamcılığı daha pür bir halde yaşamak isteyen gruplar oluşmaktadır.²⁴⁴ Bu gruplar MTTB'nin iki duruşundan son derece rahatsız olmaktadır. Bunlardan birincisi MTTB her zaman kendi teşkilatlarını silahlı çatışmalardan şiddetle uzak tutmaya çalışmıştır. Erdoğan Tuna

²⁴⁴ Bkz: 1970'li yıllar sonrası ayrışmaya başlayan İslamcılar arasındaki politik düşünce ayrılıkları için Abdurrahman Aslan, Modern Dünyada Müslümanlar, İletişim Yayınları, İstanbul, 2000

öldürülmüş, Mustafa Bilgi öldürülmüş, MTTB binaları kundaklanmış, bombalanmış, ülkücüler ve solcular tarafından İslamcı öğrenciler dövülmüş ama bütün bunlara rağmen MTTB tarafından karşılık verilmemiştir. Tabanda bu sessizlik büyük rahatsızlıklara sebep olacak, MTTB'nin İslamcı gençliğin kontrolünden çıkarak farklı bir yapının hizmetine girdiği şeklinde yorumlanacaktı. Bir diğer rahatsızlık konusu da, MTTB her ne kadar kendisini “*imanlı gençliğin cephesi, cihat yuvası*” gibi tanımlasa da teşkilat içerisinde bazılarını buna inandıramamasıdır. MTTB kendisini bekleyen tehlike olarak bürokratikleşmeyi ve tipik cemiyetçilik anlayışının yerleşmesini görür.

Akıncılar açılışlarından kısa bir süre sonra örgütlenecekler ve 22 şubesini aynı anda açabilecek gövde gösterileri düzenleyeceklerdir. Akıncı Memurlar Derneği(AK-MEM), Akıncı İşçiler Derneği (AK-İŞ), Akıncı Sporcular Derneği (AK-SPOR) ve Akıncı Liseliler (AK-LİS) gibi örgütlenmelerle toplumun tüm kesimini kapsayacak bir yelpaze oluşturmaya çalışmışlardır.²⁴⁵ Eylem yapma tarzları da genelde boykot, afiş asma, bildiri dağıtma, bayrak yakma, slogan atma şeklinde olmuştur.²⁴⁶

Akıncılar teşkilatlarına üye olanların önemli bir bölümü MTTB'den kopmakla birlikte, MTTB içerisinde yer almayarak daha bağımsız hareket eden İslamcı gençlik de burada birleşmiştir. İstanbul'da Adalet Bakanı İsmail Müftüoğlu'nun da katılımlarıyla 22 şubenin açılışında uzun bir konuşma yapan Genel Başkan Tefvik Rıza Çavuş, “Akıncı kimdir?” sorusuna açıklık getirmiştir. Bilindiği gibi Osmanlı döneminde öncü kuvvetlere verilen isim olan Akıncılar, aynen tarihteki gibi “*devamlı surette seferi durumda bulunan bir nevi hazır kuvvetlerdi.*”²⁴⁷ Osmanlı döneminde cesaret ve atılganlıklarıyla ün yapmış olan Akıncılar, serhat boylarında dolaşır, düşman ülkelerinde istihbarat toplar, faaliyetlerini gözetler, gerektiğinde de kendilerinden kat kat fazla olan düşman kuvvetlerine saldırırlardı. Yeni teşkilat da kendisini bu özelliklerle donatacaktı. Akıncı mantık ve üslubu olmadan Türkiye'de yapılacak çalışmaların başarıya ulaşamayacağı inancı Akıncı teşkilatlarının yapılanmasında ve eylemlerinde önemli

245 Türkiye'de Anarşi ve Terörün Sebepleri ve Hedefleri, AÜ Basımevi, 1988, s.123,

246 “Türkiye'de Anarşi ve Terörün Sonuçları ve Güvenlik kuvvetleri İle Önlenmesi”, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1982, s.63

247 Sebil, 28 Mayıs 1976,

roller oynayacaktır. Sadık Özarlan da Akıncıyı, davanın aksiyon cephesini ifade eden bir kelime olarak tanımlıyordu. Akıncı; “Allah için coşan ve koşan insan. Coşan ve coşturan insan, canlı, heyecanlı insandır. Sabrı, yayından çıkacak ok misali anlayan, yerinde ve zamanında fırlamasını bilen ve surlara tırmanmasını bilen insandır.”²⁴⁸ Aslında burada yapılan Akıncı tanımı örtülü olarak MTTB eleştirisidir. Yani sabrın MTTB tarafından anlaşılmasından tutun da yapılan saldırılara karşı suskunluğa kadar MTTB tavırlarına gizli bir isyan vardır.

MTTB ve Akıncı Derneği birbirlerine “muvazi”²⁴⁹ faaliyet gösteren teşkilatlar olarak varlıklarını sürdürmektedir. Her iki teşkilatın ayrıldıkları noktalar olduğu gibi aynı fikri savundukları da olmuştur. Örneğin Sebil gazetesi her iki teşkilat genel başkanlarıyla ortak bir söyleşi gerçekleştirir. İslam Ülkeleri Konferansı ardından gerçekleştirilen bu söyleşiye MTTB Genel Başkanı Rüştü Ecevit ile Akıncı Derneği Umumi Reisi Tevfik Rıza Çavuş katılırlar. Her iki teşkilat da din birliğinin toplumsal işbirliği ve dayanışmada belirleyici olduğunu ifade ederler. Cumhuriyet tarihini eleştirirler. Kuruluş yıllarında uygulanan batılılaşma çalışmalarını eleştirerek İslam ülkeleriyle ilişki kurulmamasının ideolojik sebepleri olduğunda ittifak ederler.²⁵⁰

Cemalettin Tayla dönemindeki 54. Devre Kongresi’nde olaylar çıkmış, bir grup, MTTB’lileri AP’li ve Kürtçü olmakla suçlamıştı. MTTB’liler ise ısrarla kendi teşkilatlarının “İslamcı Gençliğin Çatısı” olduğunu belirtmişlerdi. Olaylar ancak N. Fazıl’ın yatıştırmasıyla son bulmuştu. Bu dönemde başlayan Akıncı ayrışmasını engelleyebilmek için Sebil yazarları, ayrılığın bir takım “metot farklılıklarından” kaynaklandığını belirterek “kardeşlerin birleşmesini” istemişlerdi. Özellikle yeni seçilen Tayla’ya, ayrılıklar daha da fazlaşmadan kardeşlerine (Akıncılara) ellerini uzatması çağrısında bulunulmuştu. Fakat MTTB ve Akıncılar ortak konferanslar ve eylemler düzenlemelerine rağmen ayrılıkları devam etmiştir. Örneğin 6 Kasım 1976 tarihinde hem MTTB hem de Akıncılar Mustafa Yazgan’ın konferansında bir araya gelerek “Şeriat İslam’dır, Müslümanlar Kardeştir” sloganları atacaklar ve Mustafa Yazgan’ın basit parti ve politika oyunlarını bırakalım çağrısını dinleyeceklerdir.

248 Sadık Özarlan, “Akıncılık Ruhu” Sebil, 15 Ekim 1976

249 Sebil, 4 Haziran 1976

250 Sebil, a.g.s.45

MTTB'nin söylem ve demeçlerinde görmeye alıştığımız Osmanlı övgüsü ve şanlı Osmanlı tarihine yapılan göndermelere Akıncılarda da rastlanmaktadır. Örneğin sayıları gittikçe artan Akıncı teşkilatlarına genel başkan tarafından gönderilen yazıda Akıncılar, “*tarihin en şerefli ve soylu bir milletin çocukları*”²⁵¹ olarak tanımlanmakta ve düşmanın saldırılarının iç dünyamıza yöneldiği hatırlatılarak bu yönde önlemler alınması istenmektedir. “*Bugün, binbir çilenin içinde, materyalist bir ahlaksızlığa doğru yol alan bir gidişin tevlid eylediği buhrandan kurtulabilmek için ruh ve benliğimizin en gizli ve mukaddes bir köşesinde İslam Dünya Görüşünü tefekkür, tahassüs ve ahlaki ölçülerini yaşatmaya muvaffak olmuş*”²⁵² bir nesil olan Akıncılar tüm yurttaki teşkilatlanacaklardır. Aynı MTTB’de olduğu gibi Akıncılar da milliyetçi ve mukaddesatçı bir Akıncı nesil olarak genciyle, memuruyla, işçisi ve esnafıyla “İslam- Türk Kültürünü” bütün yurttaki yaymak istemektedir. Bu dönemde Türk-İslam terkinin İslam-Türk olarak değiştirilmiş olması, önceliğin artık dinsel kimliğe verilmiş olduğunun bir göstergesidir.

Her fırsatta “*Gayret Akıncılardan, Tevfik Allah’tandır*” diyerek çalışmalarını sürdüren Akıncılar, “*siyaset dışında takip ve dava ettikleri iman ve ahlak prensiplerinin siyaset sahasında mücadelesini veren parti*”nin²⁵³ MSP olduğunu sürekli vurgulamışlardır. Org. İrfan Özaydınlı’nın Kara Kuvvetleri Komutanlığı’na tayini ile ilgili olarak Akıncılar ve Erbakan’ın CHP ile ortak hareket ettiklerine ilişkin söylentilere karşılık Akıncıların verdiği cevap, MSP-Akıncılar ilişkisi açısından anlamlıdır.²⁵⁴ Erbakan, “*fikrimizin zamanımızdaki en büyük fiili lideri*” olarak tanımlanırken, Akıncıların hiçbir siyasi faaliyet içerisinde bulunmadığı ve MSP ile hiçbir organik ilişkisinin olmadığı belirtilir.²⁵⁵

Akıncılar dergisi, 3 Ağustos 1976 yılında ön kapağında “*hayat iman ve cihattır*”, arka kapağında “*cihadın kemaline varıp sancağı yüksek tutunuz*” sözleriyle yayın hayatına başlayacaktır. Derginin sahipliğini Mehmet Güney

251 “Akıncılara Mesaj”, Sebil, 21 Mayıs 1976, s.12

252 Sebil, a.g.s. s. 13

253 Sebil, yıl 1, sayı, 26, s. 14

254 Fehmi Çalmuk, Selamun Aleyküm Komutanım, Kim Yayınları, Ankara, 2002, s.145

255 Sebil, aynı sayı s.16

üstlenirken Yazı İşleri Müdürlüğünü Abdulkadir Özkan yapacaktı. “Her Akıncı dergisi düşmana sıkılan bir mermi dostu uzatılan bir gül hükmünde” olacaktı. Akıncıların çizgisinde derginin kapaklarında belirtildiği gibi cihat söylemi hakim olacaktır.

“NE Batı, ne Doğunun maddeci felsefesi, ne Hindu mistisizmi bu gençliği kendi efsunu ile uyutmamaktadır. Bu gençlik, İslamı mutlak nizam olarak kabul etmektedir. O, ne Siyonizm timsahının üst çenesi durumundaki Komünizm ne de siyonizmin alt çenesi durumundaki kapitalizmin dişleri arasında kendisine yer aramaktadır. Ne faşizm safsatasını kendine rehber edinmiştir, ne de öteki Yahudi tuzaklarını kendine bir yol olarak görmektedir. Akıncı Gençlik çağlar üstü ve kavimler üstü bir nizam olarak İslam’ı tek kurtuluş yol olarak görmekte ve bu hak davaya teslim olmaktadır.”²⁵⁶ Akıncılar Komünizmi şimdiye kadar yabancı güçlerin özellikle de Sovyetler Birliği’nin Türkiye üzerinde tezgahladığı bir oyun olarak okurken, hem komünizmi hem de kapitalizmi siyonizmin birer oyunu olarak algılamaktadırlar. Kapitalizm siyonizmin alt çenesi, komünizm siyonizmin üst çenesi olarak görülmektedir. “Sancağı enliden rüzgara meydan okuyan” Akıncılar’dan özellikle şunlara dikkat etmeleri istenmektedir;

- a- Düşüncesi, ahlakı, inancı, şuuru, kalb ve kalıbıyla İslam’ı yaşayan bir fert,
- b- Bütünü bu sayılanların ihtiyarıyla kadınıyla, erkeğiyle tatbik eden bir aile,
- c- Bu sayılan esaslardan ayrılmayan Müslüman bir toplum,
- d- İnsanlığı doğrudan toplayan, milleti İslam yoluna sevk eden Müslüman bir nizam ve iktidar,
- e- İslam dışı güçler tarafından parçalanmış, ahalisi Müslüman olan ülkelerin bir araya gelip tek bir devlet²⁵⁷

Yani açıkça Akıncılar merkezden çevreye, çevreden merkeze N. Fazıl misali bir İslamlaşmayı gerçekleştirmek istemektedirler. Bu bağlamda da ülke içerisinde devam eden çatışma ve kavgalarda kendine özgü bir cephe oluşturmaya çalışmaktadır. MTTB’den farklı olarak karşıtlarını dini literatürden aldığı kavramlarla tanımlamakta, “kafir” tasnifini bir hayli geniş tutmaktadır. Hem MTTB’nin hem de Akıncıların kendi politik kurgularını aynı kaynaktan

256 Akıncılar, 3 Ağustos 1979, yıl:1, Sayı:1, Başlarken

257 Akıncılar, “Ya Rabbi, Senin Davanın Gelişinde Beni Vesile Kıl” , 18 Ağustos 1979, yıl:1, sayı:2, s.13

almalarına rağmen süreç içerisinde giderek ayrışmaya başladıkları rahatlıkla görülebilir.²⁵⁸ Akıncılar Derneği Genel Başkanı Mehmet Güney de Akıncı teşkilatlarında hizmet eden gençliğin bazı hususlarda kendilerini iyi yetiştirmesini istemektedir. Ona göre iyi bir teşkilatçı şu hususları üzerinde taşımalarıdır;

- İnandığını iyi bilme ve bildirme,
- Düşünerek hızlı karar verebilme,
- Toplumun yapısını iyi bilmek ve insan psikoloğu olma,
- Teşkilatına ve başkanına güvenme,
- Her şeyden önce kendine hedef seçip, nihai noktaya göre kademeli programlar hazırlama,
- Kontrollü bir şekilde tabana yayılıp, sayı ve fikir üstünlüğü sağlama.

Bu öğütler iyi tahlil edildiğinde görülecektir ki Müslüman Kardeşlerden yoğun bir şekilde etkilenilmiştir. Özellikle Fethi Yelken ve Hasan El-Benna gibi Arap dünyasının tanınmış İslamcı düşünürlerinin teşkilatçılıkla ilgili fikirleri Türkiye’deki İslamcı gençlik örgütlenmeleri üzerinde belirleyici olmuştur.²⁵⁹ Akıncılar, 1950’lerin Türkiye’inde Cumhurbaşkanı İsmet İnönü’ye, “*Paşam neden hiç Allah demiyorsunuz?*” diye sorulduğunu, İnönü’nün de “*Allah ısmarladık diyorum ya*” diye karşılık verdiğini anlatır. Yani 30 yıl öncesi Türkiye’inde Allah demenin yasak olduğunu bugün ise tüm siyasilerin dini kullanmalarının şüphe uyandırdığını belirtir. Aslında bu Türkiye’de İslamcılığın gelişmesini sorgulamanın girişidir. Akıncılar, 30 yıllık süreç içerisinde dinin sosyal ve toplumsal alanda bu kadar yoğun yer almasının nedenini merak eder. Bu gelişim, dini hassasiyetleri olan insanların bir kazanımı mıdır, yoksa mevcut iktidarların dini kullanmaları mıdır? Akıncılar bu sorunun kolay bir cevabının olmadığını farkındadır, bu yüzden hem dini hassasiyetleri olanların mücadeleleri hem de mevcut iktidarın dini araçsal olarak kullanmasının sebep olduğuna inanılır. Rasim Özdenören tarafından kaleme alınan yazı ilginç bir tezle son bulur. Ona göre Türkiye’de sağcıların 1950’li yıllarda

258 Bkz; Türkiye’deki İslamcı oluşumların kendi tarihsel koşullarıyla değerlendirilmesi yanında kutsal metinlerle de ilişkilendirilerek okunması gerektiği ile ilgili Alev Erkilet Başer, Ortadoğu’da Modernleşme ve İslami Hareketler, Yöneliş Yayınları, İstanbul, 2000.

259 John Esposito, The Islamic Threat; Myth or Reality, Oxford Univ. Pres, New York, 1992, p.67.

ortaya attıkları, “tutan devrimler, tutmayan devrimler” tartışmaları, Kemalist devrimlerin yerleşmesinde en büyük rolü oynamıştır²⁶⁰.

Aslında Akıncı gençliğin portatifi Seyyid Kutup, Mevdudi, Nedvi gibi kişilerin temsil ettiği dinamik, düzenle hesaplaşan, emperyalizmi, marksizmi ve siyonizmi gündeme getiren aktüel ve kaynaklara dönük bir tipti. Bu tip Türkiye’nin alışageldiği muskacı, sağcı, muhafazakar ve korkak bir Müslüman tipinden başka bir şeydi. Aslında bu yeni tip Türkiye’nin alışılmamış bir tiptiydi.²⁶¹

Akıncılar, hicri 1400. yıl (1979) münasebetiyle yayınladıkları bildiride ülkenin ve İslam aleminin durumunu ortaya koymaya çalıştıkları gibi, kendilerine düşen görevleri de birer birer sıralamaktadırlar. Akıncılara göre İslamcılar, “*sınırsız ve sınıfsız Tek İslam Vatanını*”nı yeniden kurmalı ve bu amacı gerçekleştirirken milliyetçilikten, bölgecilikten ve diğer beşeri unsurlardan uzak durmalıdırlar. Akıncılar Derneği zaman zaman yayınladığı bildirilerde MTTB’yi ve tavrını eleştirmektedir. Sokağa gelmeme veya provakasyona gelmeme gibi sürekli olarak üretilen savunma mekanizmalarının artık kitleyi tatmin etmediği, bu davranışların ise “*miskin fikircilerin miskin fikirleri*”²⁶² olduğunu söyleyerek MTTB’yi eleştirmiştir. Akıncıların bu bildirisinden sokağa dökülelim çağrısı anlaşılmalıdır. Onlar kendilerine yapılan saldırılar karşısında yeterli tepkinin gösterilmemesini eleştirmektedir. “*Ulvi davanın usanmaz savunucuları olarak Akıncılar, kendilerini biatliğe, miskinliğe, mayışmaya, şahsiyetsizliğe, korkaklığa*” bırakmayacaktır. İki öğrenci teşkilatı arasındaki en büyük fark da olaylar karşısında tepki verilip verilmeyeceği, verilecek tepkinin nasıl olacağı ile ilgiliydi.

260 Rasim Özdenören, “İslam’a Karşı Çıkartılan Müslüman”, Akıncılar, 18 Ağustos 1979, yıl:1, sayı:2, s.12

261 Ali, Bulaç, İslam’ın Anlaşılması Üzerine, Düşünce Yayınları, İstanbul, 1980, s.308

262 Akıncı Güç, yıl:1, sayı:3, 15 Temmuz 1979 Akıncılar Derneği Şube Resiliklerini, Genel Teşkilatlanma Sekreteri Fazıl Aslantürk.

2.1.Cihat anlayışı:

Beklenmedik çarpıcı bir olgu olarak, İslamcı hareketlerin uç verip yükselmesi, sonra da gerilemesi XX. yüzyılın son çeyreğine, damgasını vurmuştur.²⁶³ Dinin özel yaşam sınırları içine çekilmiş olması modern dünya için bir kazanç gibi görünürken, 1970'li yıllarda, yalnızca Kur'an'la amel etmek isteyen, Allah yolunda cihat emreden ve İslam devletini kurmak için savaştan birtakım siyasi gruplar ortaya çıktı. 1979'da İran İslam Devrimi'yle doruğa ulaşan ilk dalgadan sonra, sosyalist özelemlerin gerilemesinden de cesaret alan İslamcılık, muhafazakar Suudi Arabistan ile İran arasında amansız bir üstünlük yarışının yaşanmakta olduğu bütün İslam dünyasında yaygınlaştı. Ertesi yıl Afganistan'da Sovyetler Birliği'ne karşı başlatılan cihat tam bir İslam davasına dönüştü, yaygınlaştı ve her yerde çatışmalar doğurdu. Özellikle Mısır ve Cezayir'deki gruplar gittikçe tırmanan şiddetin içinde buldular kendilerini. Batı ülkelerini de içine alan bazı çarpıcı yükselişlere rağmen, 1990'ların ikinci yarısından itibaren, Türkiye'den Endonezya'ya, Mısır'dan Cezayir'e ve Avrupa şehirlerinin varoşlarına kadar her yerde açık bir gerileme başladı. Bugün her şey, post-islamcılığın vaktinin dolduğunu ve Müslüman toplumlarının Batı dünyasıyla henüz bilinmeyen birtakım bütünleşme modelleri üreterek modernliğe adım atacaklarını gösteriyor. Kepek her ne kadar diğer batılı meslektaşları gibi kehanetlerde bulunmayı sevse de *“toplumsal olanın nereye kıvrılacağını önceden kestirebilmek bilimsel bilginin sınırlarını zorlayan bir olgudur”*²⁶⁴ demiştir.

Akıncılarda cihat anlayışının temel bir önemi vardır. Genç kesimlerin, kitlelerin mobilize edilmesinde ve eyleme sevk edilmesinde ilahi bir öğretinin araçsallaştırılması olarak okunabilecek cihat kavramını Akıncı muhayyilesinde çözümlenebilmek için İslami kavramların açıklamalarını da bilmek gerekir. Onlar bu kavrama dinden anladıkları anlamlar çerçevesinde kutsal yorumlar katmaktadır. Bir kavram olarak ve özellikle 11 Eylül sonrası dönemde cihat üzerinde olumsuzlama

263 S.Sayyid, “Fundamentalizm Korkusu”; Avrupa Merkezilik ve İslam, Vadi, Ankara, 2000, s.167

264 G.Kepperl, Cihat, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2001, s. 34

yorumlarına sık rastlanmaktadır. Ancak İslam düşüncesine sahip bireyler ya da gruplar arasında tekil bir cihat tanımını ve yöntemi yoktur.

Akıncılar Akıncılar Dergisinin birinci sayısında cihat ile ilgili ayet ve hadisleri yayınladıktan sonra ikinci sayısında Hasan El-Benna'nın Risalelerinden cihatın nasıl olacağı ile ilgili bir dosya yayınlar. Hasan El-Benna, dört mezhebin görüşlerini tek tek açıkladıktan sonra Müslümanların İslam dinini yaymak için cihatın her ferde zorunlu olduğunu açıklamıştır.²⁶⁵ İkinci sayının arka kapağı büyük puntolarla “Allah gayemiz. Peygamber Rehberimiz. Kuran Anayasamız. Cihad yolumuz. Allah yolunda can vermek en büyük temennimizdir” denilerek bir manifesto niteliği taşıyan özlü bir söz söylenmektedir. Akıncılar, Humeyni'nin “siyaseti dinden kimse ayıramaz” ve Turabi'n, Sudan'da “biz laikliği kaldırdık” sözlerini gündeme getirerek laiklik hakkındaki tavırlarını ortaya koymaktadırlar.

2.2.Ortadoğu ve İslam Ülkelerine Bakışı:

Akıncı gençliğin gündemini yoğun bir şekilde meşgul eden Orta Doğu, Afganistan ve diğer İslam ülkelerinde meydana gelen değişimler, teşkilatın ümmetçi çizgisinin bir göstergesidir. Akıncılar, İslam ülkelerinin durumunu 20. yüzyılda 4 aşamalı olarak görmektedir. Birinci aşama, 20.yüzyılın ilk çeyrek asrını içerisine alan ve İslam coğrafyasında savaşların devam ettiği süreçtir. İkinci devre, Türkiye, İran ve Afganistan dışında kalan İslam ülkelerinin esaret ve işgal altında oldukları dönemdir. Üçüncü dönem ise 42 İslam ülkesinin bağımsızlık mücadelesi sonrasında müstakil devlet olabilmeleri ve son safha ise bu bağımsız ülkeler arasında birlik ve beraberliğin kurulacağı dönemdir.²⁶⁶ Akıncılar bu bağlamda Erbakan'dan aldıkları İslam Ülkeleri Birleşmiş Milletleri, İslam Ülkeleri Ortak Pazarı, İslam Ülkeleri Savunma Paktı, İslam Ülkeleri Kültürel İşbirliği ve İslam Ülkeleri Ortak Para birimi gibi amaçları gerçekleştirmek istemektedir.

265 Hasan El-Benna, “Cihad”, Akıncılar, 18 Ağustos 1979, yıl;1, Sayı;2, s.7

266 A.R. Sarı, “Dünyada İslam'ın Dirilişi,” Akıncılar, 3 Ağustos 1979, yıl;1, sayı:1

Akıncılar, daha ilk sayısından itibaren derginin büyük bir bölümünü İran'a, Irak'a, Suriye ve Hindistan'a ayırarak ümmetçi çizgilerinin göstermişlerdir.²⁶⁷ Dergide, cihat şuurunu güçlendireceği düşüncesiyle “*Cephelerimiz*” adlı bir bölüm ayrılarak bağımsızlık için savaşan Müslümanların haberlerine yer verileceği belirtilmiştir.

Afganistan, Akıncı gençlik için önemli cephelerdendir. Akıncıların, hem teşkilat üyelerinin heyecanlarını diri tutmak hem de inançlarının bir gereği olarak tüm dünya Müslümanlarının sorunlarıyla ilgilenmeyi kendilerine borç bildikleri belirtilmişti. Bu amaçla birçok eylem, gösteri yapmışlar ve yardım kampanyaları düzenlemişlerdir. 21 Haziran 1979 tarihinde Of'ta, “Afganistan Mücahitlerine Selam Olsun” mitingi düzenleyen Akıncılar, Genel Başkan Mehmet Güney'in deyişiyle, “*mitingin amacı evrensel Müslümanlara destek*” vermektir.²⁶⁸ Aynı zamanda Dörtüyl Akıncılar Derneği de İsrail'in Filistin'deki katliamlarını protesto²⁶⁹ ederken gene aynı ümmet bilincini diri tutmayı amaçlamıştır.

Akıncılar dergisi Afganistan olaylarını günü gününe takip etmekte ve oradaki mücadeleyi “*yeni bir İslam devleti doğuyor*” başlığıyla Türkiye'ye taşımaktaydı. İkinci sayıda, 5 ağustos 1979 tarihinde Afganlı milislerin, Taraki yönetimindeki Kabil'e saldırılarını, “*Zafer bir Adım Ötede*”²⁷⁰ diye duyurmasının ardından, dördüncü sayısında ön kapakta “*Taraki'yi devirdik, sıra ötekilerde*” denilmektedir. Akıncı gençliğin Afgan savaşından şu dersleri almaları istenmektedir;

- 1- *Küfrün her türlü plan-program, organize ve silahlanmasına karşılık Müslümanlar onlardan daha güçlü olmak zorundadır.*
- 2- *Ferdi eylem ve çıkış yerine karargahına bağlı toplu hareket etme özelliğini kazanmak sorundadır.*
- 3- *Cemaatler arasındaki sürtüşmeleri Akıncı yol gösterici olması sebebiyle kitlede uzlaşma ve dayanışmayı sağlamak.*
- 4- *Mücadelenin mutlak surette kuralları belirlenmeli.*

267 İslamcıların ümmet ve hilafet görüşleri tartışmaları için bakınız; İsmail Kara, İslamcıların Siyasi Görüşleri, Dergah Yayınları, İstanbul, 2001, s.45

268 Tevhid, 1979, Sayı; 29, s.23

269 Şura, 6 Nisan 1978, Sayı; 2 s..23

270 Şura,18 Ağustos 1979, s. 13

5- Akıncı mutlaka bağlanmak, bir kaynaktan (ehli sünnet) feyz almak sorundadır.

6- Fikir, pratik birliğine önem verilmektedir.

7- Türkiye’de İslamcı mücadelede Akıncı gençlik mücadelesinin siyasi arenadaki eylemcileri ile işbirliği yapmak zorundadır.²⁷¹

Akıncı gençliğin Afgan savaşından Türkiye pratiği için çıkardığı dersler manidardır. 1980’li yıllarda İslamcı gençlik arasında yayılan mezhep tanımama ve Cuma namazı kılmama gibi aslında toplumla teşkilat arasında yabancılaşmayı artıran unsurlardan arındırılmak istenmektedir. İran’da yaşanan olaylar siyonist güdümlü emperyalist devletlerin birlikte tezgahladığı oyun olarak nitelendirilirken İran devrimi ve devrime giden süreçte ülkede yaşananlar ibret alınacak dersler olarak görülür. Suriye’de Müslüman Kardeşlerin Baas yönetimine karşı silahlı direniş başlatması Akıncılar tarafından sevinçle karşılanır. Özellikle Müslüman Kardeşlerin önderleri olan Seyyid Kutup ve Hasan El-Benna gibi kişilerin Akıncılar tarafından da aynı ilgiyle takip edildiği düşünülecek olursa Suriye’de ulaşılabilecek başarı büyük önem taşımaktaydı. Suriye’nin ikinci bir İran olması istenmektedir.²⁷² Bu noktada hem MTTB’de hem de Akıncılarda öne çıkan ortak özellik, Osmanlı mirasına sahip çıkma ideali ile yola çıkan gençliğin Osmanlı toprakları olarak kabul edilen sınırlardaki tüm sorunları kendi sorunları olarak algılamalarıdır. Bu nedenle “*tarihin Türk gençlerine yüklediği önderlik görevi yerine getirilmeli ve bu coğrafyadaki sorunlara Türk gençliği tarafsız kalmamalı*”ydı.²⁷³ Arap dünyasının Türk gençleri tarafından sahiplenilmesinin bir diğer nedeni de bu toprakların kutsal olduğuna inanılmasıdır.²⁷⁴

2.3.Milliyetçiliğe Bakış:

Akıncılar milliyetçiliğin; (kavmiyetçilik, ırkçılık, nasyonalizm) nasıl tanımlanırsa tanımlansın bu düşüncenin İslam’da kesinlikle yasaklandığına inanmaktadır. Milliyetçilik kavramını, batılı toplumlar tarafından üretilen ve dini

271 Akıncılar, 26 Şubat 1980, s. 11

272 İhsan D. Dağı, Ortadoğuda İslam ve Siyaset, Boyut Yayınları, İstanbul, 1998, s.146

273 Ahmet Davutoğlu, Stratejik Derinlik, Küre Yayınları, İstanbul, 2001, s.145

274 Kemal, Karpat, Ortadoğu’da Osmanlı Mirası ve Ulusalılık, İmge Yayınları, İstanbul, 2001, s.161

bağlılıkla bir arada yaşayan toplumlari parçalayan bir “fitne” olarak görür.²⁷⁵ Batılı güçler (Yahudiler, komünistler, kapitalistler, Batılı sömürücü devletler ve öteki batılılar) Osmanlı İmparatorluğu’nu parçalamak amacıyla ilk büyük başarılarını Tanzimat Fermanı ile gerçekleştirmişlerdir. Akıncılara göre Meşrutiyet hareketleri, İttihat ve Terakkiciler, Jön Türkler milliyetçilik hareketlerinin pırlıtlı havasına kapılarak Osmanlı İmparatorluğu’na kötülük yapmışlardır. Türkiye’de milliyetçi hareketleri başlatanlar “*bu batağa sapan gençleri kışkırtarak, silahlandırarak kanlı maceralara sürükleyenler*”²⁷⁶ Türkiye’nin yeniden İslam’a dönmesini engellemek amacıyla milliyetçiliği kullanmak istemektedir. Akıncılar, milliyetçiliğe ılımlı yaklaşan sağcı cepheyi sert bir dille uyararak oynanan oyunu görmemekle suçlar.²⁷⁷ “*Akıncılık Ruhu*”²⁷⁸ hem Yahudi, hem CHP’li hem de Türk milliyetçisi olan kişileri kendi teşkilatlarına da kabul etmeyecektir. Türk devletini ayakta tutan unsurlardan birisinin de Türk kimliği olduğu düşüncesini de eleştiren Akıncılar, ırk birliğine dayalı sistemlerin küfrün icadı olduğunu iddia etmekte, ırkçılığın her türlüüne düşman olmak gerektiği ve her inanan kişinin ırkçılığı yurdundan kovması gerektiğine inanmaktadırlar.²⁷⁹

2.4. Necmettin Erbakan:

1977 genel seçimlerinde Akıncı gençlik, çeşitli cemaatlerin MSP’yi desteklememesini doğru bulmaz. Onlara göre aynı safta namaz kılan, aynı inanç etrafında toplanan, Nurcu, Süleymancı, Yeni Asyacı, Mücadeleci, Büyük Doğucu veya Ticani ismi taşıyanlar genel seçimlerde birbirleri ile mücadeleye zorlanmışlardır. Akıncılar, Yeni Asyacılar tarafından dağıtılan bir bildirin MSP ve Akıncıları hedef alan cümlelerine sert bir dille karşılık verir. Yeni Asyacılar tarafından bir Akıncının Beyşehir’de öldürülmesi üzerine de daha sert bir açıklama yaparak, Demirel gibi “Batılı emperyalistler tarafından kullanılan” birini desteklemelerini İslami bulmaz.²⁸⁰ Erbakan’ın dünyaya verilecek ana unsurları

275 Antony Smith, Theories of Nationalism, New York, 1993, p.43

276 Zeki Can, “Milliyetçilik Uydurması,” Akıncılar, 3 Ağustos 1979, yıl;1, Sayı;1, s.10

277 Emrah Zayi, “Babil Kulesindeki Kan”, Akıncılar, 3 Eylül 1979, yıl;1, Sayı;3, s. 12

278 Sadık, Özarslan, “Akıncılık Ruhu”, Sebil, 15 Ekim 1976

279 Akif, İnan, “Öldüren Zehir”, Akıncılar, 5, Ekim 1979

280 Ahmet Ümran, “İslami Tenkit Usulü”, Akıncılar, 3Eylül 1979, yıl;1, sayı:3,s.13

belirlediğine inanan ve Erbakan'ın tekliflerinin batıya şartlanmış kafalar tarafından kabul edilemeyeceğini belirten Akıncılar, dünya kurtuluşa erişmek istiyorsa bu düzenlemelere “evet” demenin zorunluluk olduğunu belirtmektedir.²⁸¹ N.Fazıl, Akıncılar için “*MSP'nin sonradan akla gelme ve moda uyma tarzında devşirmeleridir ve her birisi tertemiz ve pırıl pırıl lambalar halindeyken onları istifleyen hasis tezgahtan aldıkları ve alabilecekleri bir yakıt yoktur*” demektedir.²⁸² Aslında Akıncılar da kayıtsız şartsız olarak Erbakan'ı desteklemek istememektedir. Ya da teşkilat içerisinde böyle bir grup oluşmaktadır. MSP hareketi düzen içerisinde, bir saplantı durumuna getirilmeden aşılması gereken bir basamak olarak algılanmasını isteyen bir gruptur bunlar.²⁸³

2.5.Siyonizm:

İstanbul Ak-Genç Başkanı Yakup Yıldırım verdiği bir demeçte Akıncıların kuruluşundaki en önemli unsurun kitlenin pasifleştirilmiş olması ve düzenin çarklarına girmesini göstermektedir.²⁸⁴ Bu bağlamda siyonizm İslam'ın baş düşmanı olarak görülmektedir. Akıncılara göre siyonizm, maksat ve gayesi itibarıyla İsrailoğullarının “dünya hakimiyet ideali” olarak tanımlanır.²⁸⁵ Siyonizmi, Yahudi ırkını ve dinini geliştirmek ve onun çıkarlarını korumak için geliştirilen bir örgüt olarak gören Akıncılar, bu teşkilatın varlığını Türkiye ve İslam dünyası açısından sürekli tehdit olarak algılayacaktır.

Akıncılara göre Türkiye’de ve dünyada meydana gelen esrarengiz olayların ve faili meçhullerin asıl adresi siyonizmdir. Akıncılar, Ziya Gökalp ve Nihal Atsız'ı bile siyonist kumpanyaların Türkiye uzantısı olarak görmektedir. Bu görüşler, üzerinde bilimsel tartışmalar yapılarak kabul edilmiş görüşler değildir. Çünkü İslamcı zihin yapısında görünmeyen el, İslam dünyasında açıklanamayan olayların faili siyonizm olarak görülmektedir. Bu da oryantalist okumaların ters biçimidir.²⁸⁶

281 Akıncılar, sayı:2, s. 6

282 Necip Fazıl, “Rapor 4”, s. 69. Ayrıca Erbakan ve hareketi ile ilgili ayrıntılı bir değerlendirme için bakınız; Yalçın Akdoğan, Siyasal İslam, Şehir Yayınları, İstanbul, 2000

283 Akıncılar, sayfa, 15, 4 Ekim 1979, Sayı, 5, s. 16

284 Gölge, yıl:1, Sayı: 5, 1 Nisan 1976, Bir Raporaj,s. 6-7

285 Fethi, Cumalıoğlu, “İslam'ın Baş Düşmanı Siyonizm”, Akıncılar, sayı:2, s.12

286 Edward Said, Orientalism, Penguin, Harmondsworth, 1997, s.56

2.6.Ak-Liseli:

Akıncı gençliğin örgütlenmesinde önemli bir basamak da lise teşkilatlarıdır. Lisede başlayan öğrenci örgütlenmeleri, üniversite koridorlarında da devam edecektir. Aslında lise teşkilatları üniversiteye insan yetiştirmede bir basamak olarak görülür. “İslamcı yiğit liseliler”²⁸⁷ olarak faaliyetlerini yürüten liseliler, ağabeyleri olan üniversite gençliği ile organik bir ilişki içerisindedir. Liselere kadar anarşinin girmiş olmasının nedeni her zamanki gibi milli eğitimin, dini ve milli değerleri yeni nesillere yeterince aktaramamasında görülür.²⁸⁸ Akıncılar, lise ve orta öğretim gençliğinin Akıncı teşkilatlara gitmelerinin anne ve babaları tarafından engellenmemesi tavsiyesinde bulunmaktadır. Gençliğin arkadaş çevresini seçme konusunda özgür bırakılması fakat ailelerin çocuklarını evde eğiterek anarşik yapılanmalardan uzak tutması istenmektedir.

Liseli gençliğin okullardaki ‘Mücadelenin Esasları’ adlı yayınlanan yazıyla iki aşamada gerçekleştirileceğini anlıyoruz. Bunlardan birinci aşama, tebliğdir. Okullarda akıncı ruhu ile yetişen beyin kadrolar oluşturulduktan sonra kadrolaşma safhası tamamlanacaktır. Eğitim-Bir Sen ve Memur-Sen Genel Başkanlıkları yapacak olan Akif İnan’ın İslam ülkelerinde petrol fışkırması ile gençlik fışkırmasını karşılaştırması gençliğe gösterilen önemi anlamamız açısından güzel bir örnektir. Ona göre İslam ülkelerine petrol fışkırması sonucunda görece bir zenginlik gelmiş, bu zenginlik ise beraberinde batının çirkin yönlerini bu ülkelere taşımıştır. Ama gençlik fışkırması böyle değildir. Gençlik, İslam toplumlarını diriltici bir rol oynayarak tarihi bir vazifeye soyunmaktadır.²⁸⁹ Akıncılar dergisi genel olarak incelendiğinde Türkiye’de meydana gelen olaylara, Afganistan ya da İran’da meydana gelen olaylara göre çok daha az yer ayırdığı görülecektir. Türkiye’deki politik kavgalarla ilgili yorumlara rastlanmazken, derginin her sayısının orta sayfaları Afganistan, Moro gibi ülkelerin iç işlerine ayrılmıştır. Hicri 1400. yıl dolayısıyla yayınlanan dergide “sınırsız ve sınıfsız bir İslam devleti” istenirken örnek İslam anayasası olarak bir de metin yayınlanmıştır.²⁹⁰

287 Edip Yüksel ,Şura,1978, sayı; 38, s.23

288 Akıncılar, 8 Kasım 1979, s. 12

289 Akif, İnan, “Kurtuluş Müjdesi”, Akıncılar, sayı:4, s. 3

290 MTTB’ye göre Akıncılar’ın İslam esaslarına göre bir devlet kurma hedefleri vardır. 23 Kasım 1979 tarihinde Hicret özel sayısı olarak yayınlanan Akıncılar dergisinde Ezher Üniversitesinde bir bölümün kurulduğunu ve bu bölümün kuruluş

Akıncılar Derneği Genel merkezi binasının alt katında arama yapan polislerin boş mermi çekirdekleri bulması üzerine genel merkez kapatılır. 8 Mart 1980 tarihinde de Konya’da Akıncı Gençlik Derneği kurulur.

3.Akıncı Güç

*Yükseğe, daha yükseğe en yükseğe,
Dikilsin bu bayrak,
Bu bayrak yükselen mücadelemizin,
Düşenler varmış ,düşsün,
Umut dediğin savaşı için,
Savaşı için zafer dediği
Ak-Güç,*

Akıncı-Güç kuruluşunda bir deklarasyon yayınlayarak neden Akıncılardan ayrıldıklarını ve kendilerinin MTTB’yi nasıl gördüğünü açıklar. Onlar Akıncılar’ı “MSP’nin elinde patlayan ve hedefinden ziyade hortumu tutan elleri temizlemeye davranan bir hortum” olarak değerlendirirken, MTTB’yi de “ruhunu yitirmiş” bir²⁹¹ teşkilat olarak nitelendirmektedirler.

Akıncı-Güç dergisi etrafında birleşmelerin başlaması üzerine Akıncılar Derneği Başkanı Mehmet Güney’in, Yeni Devir gazetesinde Akıncı-Güç dergisi ve bazı yönetim kurulu üyeleri hakkında yaptığı açıklama tartışmalara sebep olacaktır. Bunun üzerine Akıncılar Derneği Genel Sekreteri Süleyman Cansız Yeni Devir gazetesine bir yazı göndererek, Mehmet Güney’in açıklamalarının yönetim kurulu kararı olmayıp başkanın kendi görüşleri olduğunu beyan eder. Genel Sekreter, Akıncıların okuyup, okutacağı, fikir ve aksiyon planında şahsiyetli, gönülden desteklediğimiz tek dergi Akıncı-Güç’tür demiştir.²⁹² Akıncı-Güç dergisinin yayın kadrosunda tanıdık isimler vardır. İBDA-C lideri Salih Mirzabeyoğlu, Vakit Gazetesi yazarı Atilla Özdür, Zübeyir Yetik derginin sürekli yazarlarıdır.

Akıncılar, Akıncı-Güç ve MTTB arasında örtülü bir rekabet başlamışken, Akıncı-Güç tüm üç teşkilatı da yaklaşan bir darbe hakkında uarmaktadır. İçinde

amacının da anayasalarını İslam esaslarına dayandırmak isteyen devletlere yardım etmek olduğu belirtilmektedir. 78 maddeden ve 10 bölümden oluşan anayasa taslağı dergide yayınlanarak bir ilk gerçekleştirilmiştir.

291 Necip Fazıl Kısakürek, “Deklarasyon”, Rapor 5, Büyük Doğu, İstanbul, s. 33

292 Akıncı-Güç, 2 Ağustos 1979, yıl:1, sayı:4, s. 12

bulunulan durumu iç savaş şartlarını hazırlayabilecek kadar ciddi gören Akıncı-Güç, bu şartları 27 Mayıs ve 12 Mart öncesini çağrıştırdığını belirtir. Bu ortamın da yeni bir askeri müdahaleye davet çıkarabileceği konusunda uyarılarda bulunur.²⁹³ “*Mutlak Fikir bağılıları*” olan Akıncı-Güç, ülkenin içerisinde bulunduğu anarşik ortamın iyi tahlil edilmesini, anarşiye teslim olmak yerine iyi stratejiler belirleyerek puslu ortamdaki azami derecede faydalanılmasını istemektedir. Ak-Genç, “*olmuşların, olmamışlara yol göstermesi değil, kaybolan izleri arayan ve nizamını kurmak isteyen gençlerin mücadele ocağıdır*” bu anlamda İran Devrimi’nin izlerini iyi sürece ve devrime giden yolda yanlışlara düşecek olanların teşkilatlardaki yeri sorgulanacaktır. Solun gerçekleştirdiği anarşik hadiselerin sistemi yıkamayacağına ancak sistemi zayıflatarak, toplumsallaşabilecek bir hareket olma potansiyeli taşıyan kendi teşkilatlarına zarar verebileceğine inanılmaktadır. Akıncı kitle olarak iç savaş şartlarının gerektirdiği bütün tedbirleri alacaklarını belirten Ak-Genç, kendilerini, yetiştirme adı altında deve kuşu misali kafalarını kuma gömen diğer İslamcı oluşumları da uyarmaktadır.²⁹⁴

Akıncı-Güç, MTTB ve Akıncılar gibi N.Fazıl’dan yoğun biçimde etkilenmiştir. Diğer iki öğrenci teşkilatına göre ise Ona daha çok önem vermiş ve saygı göstermiştir. Bu durum hem bildirimlerinde hem de kendilerini tanımlarken kullandıkları “mutlak fikir bağılıları” ifadesinde rahatlıkla görülebilir. Akıncı-Güç, kendisinin Akıncıların içinden çıktığını ancak Büyük Doğu idealini gerçekleştirme açısından kimsenin güdümünde olmadığını açıklamıştır. Akıncı-Güç çıkış gayesini; “*can güvenliği endişesiyle, okuldan atılmak, huzursuz olmak, rahatı kaçmak, işi bozulmak korkusuyla, en mühimi mevkiini kaybetmek paniği ile kısaca önce nefsi bir davranışla önce nefis cihadına sarılan ve topyekûn dışa dönük mücadeleyi oyuna gelmek*”²⁹⁵ olarak görüp İslamcı gençliği uzlaşmacı bir tavra çekmek isteyenlere karşı mücadele etmek olarak belirlemiştir.

Akıncı-Güç, MTTB’yi “*bir avuç ruhu iğdiş olmuş kimsenin, riyaset heveslerini tatmin ettikleri bir çiftlik*”²⁹⁶ olarak tanımlarken, son genel kurulda(1979) tüzük değiştirerek işe yarar dernekleri saf dışı bırakmakla suçlar.

293 Hüsnü Kılıç, “Bir Değerlendirme, Bir Tahlil”, Akıncı-Güç, 15 Eylül 1979, yıl:1, sayı:7, s. 3

294 A.g.m., s.3

295 Akıncı -Güç, Başyazı, 17 Ağustos 1979, yıl:1, sayı:5

296“MTTB Çiftliğinin Son Genel Kurulu Üzerine”, İsimli yazı, Akıncı -Güç, yıl:1, Sayı:4, 2 Eylül 1979, s..8

Onlara göre, “*kuyrukçuların*” ellerinden kurtarıldıktan sonra Büyük Doğu mimarı Necip Fazıl tarafından büyük önem verilerek yıllarca üzerine titrenen MTTB kendisini emekliye ayırmış ve ruhi döviz dar boğazında olan bir yapı görüntüsü vermektedir. Son genel kurulu, “*Gitti Kasım, Geldi Haşmet*” olarak değerlendirilen Akıncı-Güç, talebe birliğinin de “*tabela*” birliğine dönüştüğünü ifade etmektedir.

4.MTTB VE Milliyetçiler:

Birinci Dünya Savaşı'nda alınan yenilgiler ardından Kurtuluş Savaşı ile Osmanlı'nın küllerinden doğan Türkiye Cumhuriyeti, Türk milliyetçiliğindeki Turancılık anlayışının bir anlamda sonunu da ifade etmekteydi. Misak-ı Milli'nin ilanı bunun ayrı bir göstergesi olarak görülebilir. Bu aşamadan sonra Türk milliyetçiliği önceki döneme bakıldığında zihniyet değiştirmiştir.²⁹⁷ Türkiye sınırları içinde yaşayan herkesi Türk kabul eden ve vatandaşı olarak gören, sınırları dışındaki alanlarda istekleri olmadığını deklare eden milliyetçilik anlayışı yerleşmeye başlamış, buna da “Atatürk Milliyetçiliği” adı verilmiştir.²⁹⁸ Türkiye’de mütareke döneminden kısa bir süre kapatılan Türk Ocakları 1924’te tekrar faaliyete başladı. Türk Ocakları her ne kadar Kemalizm yönüne dönmüş olsalar da henüz Turancı fikirlerden vazgeçmiş değillerdi.²⁹⁹ Bunun yanında ocağın CHF çizgisinden farklı yönde bir siyasal güç niteliği kazanmaya başlaması da tepki almaya başlamış ve devlet yöneticilerini tedirgin etmiştir. 1930’larda dünyada esmeye başlayan otoriter/totaliter rüzgarlar ve kurulmaya başlayan faşist rejimler doğal olarak Türkiye’de de bazı kesimleri etkilemişti. Bunların başında da Türk Ocakları gelmekteydi. Savundukları Türkçü fikirlerin, aşırıya kaçarak ırkçı-turancı bir kimliğe bürünmesi, Pan-Türkist devlet anlayışının dile getirilmeye başlanması (örneğin yazılan marşlarında) devlet yönetiminde ocağa olan tepkileri arttırdı.³⁰⁰ Bütün bunlardan sonra ocağın ve ocağa bağlı kesimlerin faşizme olan açık eğilimi de hesaba katıldığında artık yapılacak tek şey kalmıştı: Ocağı kapatmak.

297 Taner Akçam, “Türk Ulusal Kimliği Üzerine Bazı Tezler”, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce, , Milliyetçilik, c:IV, İletişim, İstanbul,2004 s.55

298 Cemil Koçak, “Türk Milliyetçiliğinin Bulanık Suları”, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce, , Milliyetçilik, c:IV, İletişim, İstanbul,2004 s.41

299 Mehmet Ali Ağaoğulları,a.g.e.,s.197

300 Çetin Yetkin, Türkiye’de Tek Parti Yönetimi, Altın Kitaplar, İstanbul,1968, s.52-63

Ancak bu şekilde muhtemel tehlikeler engellenebilir ve ocağın aşırı fikirlerinin geniş platformlara yayılmasının önüne geçilebilirdi. Sonuç olarak 1912'den beri Türkçü fikirlerin ana kaynağı olan Türk Ocakları Nisan 1931'de kapatıldı.³⁰¹

Türk Ocakları'nın kapatılmasının ardından merkezlerini kaybeden ikinci kuşak Türkçüler çeşitli yayınlar ve toplantılarla kendilerini ve fikirlerini öne çıkarmaya devam ettiler. İlk Türkçü derginin yayına başlaması Türk Ocakları'nın kapatılmasının hemen sonrasına rastlar. Bu dergi 1931'de aşırı milliyetçiliğin bu dönemdeki en önemli temsilcisi olan Hüseyin Nihal Atsız tarafından kurulmuştur. Bunun yanı sıra Türkçü yayınlar özellikle 1940'lı yıllarda artış göstermiştir. Burada özellikle Almanya ve İtalya'da iktidara gelen faşist diktatörler ve yönetimlerin ve bunların İkinci Dünya Savaşı'nın ilk yıllarında aldığı başarıları da dikkate almak lazımdır. Bu yıllarda yayına başlayan dergiler arasında Orhun, Bozkurt ve Gökbörü'yü saymak mümkündür. Bozkurt dergisi 1939'da Reha Oğuz Türkkan tarafından kuruldu. Daha sonra derginin yerini 1942'de Gökbörü dergisi aldı.³⁰² Irkçı Turancı kesim içinde yaşanan fikir ayrılıkları sonucunda Bozkurt dergisi bölününce ve Reha Oğuz Türkkan ve arkadaşları Gök-Börü dergisini yayınlamaya başladılar. Reha Oğuz'a göre milleti savaşçı bir ruhla yetiştirmek gerekir ve milletler ve uygarlıklar savaşın mahsulüdür. Gök-Börü dergisi ayrıca Varlık dergisini büyük bir övgüyle karşılamış ve bu dergiyi bir inkılap olarak tanımlamıştır.³⁰³ Bunun dışında 1942-43 döneminde de Türkçü dergiler artış göstermiştir. Rıza Nur'un Tanrıdağ, Nihal Atsız'ın Türk Sazı, A. Caferoğlu'nun Türk Amacı, Zekeriya Çamlı'nın Çağlayan dergileri bunlar arasında yer almaktadır.³⁰⁴ 1943-44 yılları arasında da Türkçü yayınlar arasında en önemlileri arasında Nihal Atsız'ın Orhun dergisi yer almaktadır.

4.1. 27 Mayıs Ve Alparslan Türkeş

Demokrat Parti'nin on yıllık iktidarına son veren 27 Mayıs 1960 askeri müdahalesi Türkiye'de milliyetçi siyasi akımın en önemli isimlerinden olan Alparslan Türkeş'in de ilk kez ortaya çıktığı olay olması açısından önem

301 Feroz Ahmad, Modern Türkiye'nin Oluşumu, Doruk Yayınları, İstanbul 2002, s.86

302 Hakkı Uyar, Tek Parti Dönemi ve Cumhuriyet Halk Partisi, Boyut Kitapları, İstanbul 1999, s.150

303 Uyar, a.g.e, s.150

304 Uyar, a.g.e., s.151

taşımaktadır. Darbeyi gerçekleştiren kadronun önde gelen isimlerinden olan Albay Alparslan Türkeş aynı zamanda darbe bildirisini radyodan okuyan kişidir.

27 Mayıs 1960 günü kendilerine Milli Birlik Komitesi (MBK) adını veren bir grup genç subay, ordu adına ülke yönetimine el koymuşlardır. Askeri darbeyi gerçekleştiren subaylardan 38'inin yer aldığı Milli Birlik Komitesi'nin önemli isimlerinden biri de Albay Alparslan Türkeş'ti. Müdahale sonrası oluşturulan yeni yönetimde MBK Başkanı Cemal Gürsel Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Genelkurmay Başkanlığı görevlerini üstlenirken, Alparslan Türkeş Başbakanlık Müsteşarlığı'na getirilmişti. Aslında Türkeş bu dönemde resmen olmasa da fiilen Başbakanlık yapmaktaydı.³⁰⁵ Bu dönem yönetiminin faaliyetlerinin de bizzat içinde yer almaktaydı. Türkeş ile MBK arasındaki yollar bir dönem sonra ayrılacaktı.

Türkeş ile MBK arasında asıl ayrışma ise askeri yönetimin sivillere devredilmesi fikrinin görüşüldüğü dönemlerde ortaya çıktı. Milli Birlik Komitesi'nin başkanlığını yürüten Cemal Gürsel devlet ve hükümet başkanlığını üstlenmişti ancak bakanları sivillerden seçmesi askeri yönetime bir an önce son verilmesi yönündeki niyetini ortaya koymuştu. Komitenin çoğunluğunun bu yöndeki eğilimine rağmen Türkeş ve onunla beraber hareket eden arkadaşları askeri yönetimin görevde kalmasını ve uygulayacağı politikalarla toplumu yeniden düzenlemesini ve dizayn etmesini savunuyorlardı. Sonuçta çoğunluğun istediği oldu ve Türkeş ve 13 arkadaşı Milli Birlik Komitesi'nden tasfiye edildiler. Tarihe "*14'lerin Tasfiyesi*" olarak geçen olayda şu isimler komiteden uzaklaştırıldı: Türkeş, Fazıl Akkoyunlu, Orhan Kabibay, Mustafa Kaplan, Orhan Erkanlı, Muzaffer Karan, Şefik Soyuyüce, Dündar Taşer, Münir Köseoğlu, Rıfat Baykal, Ahmet Er, Numan Esin, Muzaffer Özdağ ve İrfan Solmazer. Bu kişilerin tasfiyesiyle MBK içindeki radikaller uzaklaştırılmış oldu. Alparslan Türkeş, 13 Kasım 1960 tarihindeki bu tasfiye hareketinden sonra bir tür sürgün anlamındaki atamayla Hindistan büyükelçiliğine gönderildi. Alparslan Türkeş 1963 yılında tekrar Türkiye'ye döndü³⁰⁶ ve siyasetle aktif bir şekilde ilgilenmeye başladı. Bir süre sonra da Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi içerisinde politikaya devam etme kararını verdi.

305 Merdan Yanardağ, MHP Değişti mi?, Gendaş Yayınları, İstanbul 2002, s.23

306 "Alparslan Türkeş", Grolier International Americana Encyclopedia, cilt:12, Sabah Yayınları, İstanbul, 1993, s.318

Köylü Partisi 19 Mayıs 1952'de ufak bir aydınlar grubu öncülüğünde kuruldu.³⁰⁷ Partinin kuruluşunda birkaç parti bir araya geldi. Bu partiler şunlardır: Köylü Partisi, Liberal Köylü Partisi, Toprak Emlak ve Serbest Teşebbüs Partisi ve Müstakiller Birliği. Esas olarak bir sınıf organizasyonuna dayanmayan partinin, tarımın geliştirilmesi konusunu özel olarak ele alarak köylülerin hayat seviyesini yükseltmek ve halkın köy meselelerine ilgisini uyandırmak gibi projeleri de bulunmaktaydı. Partinin genel başkanı Tahsin Demiray'dı. Parti 1954 seçimlerinde 57 bin oy alarak %0.6 oy oranına ulaşırken, Cumhuriyetçi Millet Partisi 435 bin oyla %4.6 düzeyine ulaşıyordu.1957 seçimlerine katılmayan Köylü Partisi aynı seçimlerde 650 bin oy alan ve % 7.1 oy oranına ulaşan Cumhuriyetçi Millet Partisi ile seçimler sonrası birleşti. Yeni partinin adı Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi (CKMP) oldu.³⁰⁸ CKMP temelde milliyetçi-muhafazakar çizgide yer alan orta sınıfa dayanan ve genel olarak Orta ve Doğu Anadolu taşralarında oldukça etkin olan ve küçümsenmeyecek ölçüde oy potansiyeline sahip bir partiydi. Genel başkanlığını Osman Bölükbaşı yapmaktaydı. Bu yapısını koruyan ancak daha fazla açılıp daha geniş yığımlara ulaşamayan CKMP, bu küçük ve tutucu yapısıyla 1961 genel seçimlerinde %14 oy aldı. Ancak bir yıl sonra CKMP'nin dinamik önderi Osman Bölükbaşı partiden istifa ederek bir grup milletvekili ile ayrılınca parti karışıklık içine düştü ve 1963 yerel ve 1964 senato üçte bir yenileme seçimlerinde başarılı olamadı.³⁰⁹ Bu dönemde Bölükbaşı'ndan sonra partinin liderliğine Ahmet Oğuz getirilmişti ancak önceki dönemde olduğu gibi parti bütünlük sergileyemiyor ve dinamik yapısını yansıtamıyordu. Ayrıca genel başkan olan Ahmet Oğuz'un partiyi yeterince yönetemediğine inanılıyordu ve örgüt içinde başkanın siyasetine katılmayan üyeler bulunmaktaydı.

14'ler olayıyla tasfiye edilerek Yeni Delhi'ye gönderilen Alparslan Türkeş 1963 yılında Türkiye'ye döndü. Türkeş'in aklında olan tek şey uygun bir siyasi parti bulup politika yapmak ve iktidar olmaktı. Bu düşünceden hareketle önce dönemin güçlü merkez sağ partisi olan Adalet Partisi'ne girmek için uğraştı. Adalet Partisi içindeki bir grubun Türkeş'in partiye ordudan taraftar kazandıracağını savunmasına rağmen nihayetinde Türkeş'i 27 Mayıs cuntacısı olarak gören AP yönetimi Türkeş'i

307 Kemal Karpat, a.g.e, s.342

308 Emre Kongar, a.g.e,s.321

309 Jacob Landau, Türkiye'de Sağ ve Sol Akımlar, Turhan Kitabevi, Ankara 1979, s.296

geri çevirdi.³¹⁰ Türkes daha sonra darbe hazırlığında olan Talat Aydemir ile irtibata geçti ancak liderlik konusunda onunla anlaşamadı ve işbirlikleri bozuldu. 20-21 Mayıs gecesi gerçekleşen darbe girişimini önceden İsmet İnönü'ye haber veren Türkes bu hareketin kolayca bastırılmasını sağladı. Bu arada da kısa bir süre tutuklu kaldı. 1963-64 döneminde Türkes ve arkadaşları yeni bir parti kurmak istediler ancak daha sonra var olan bir partiye girerek o partinin yönetimini devralmaya karar verdiler. Bu devralma için kendi düşüncelerine yakın olan Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'ni seçtiler. Türkes'ten sonra CKMP'ye 14'lerden Rifat Baykal, Ahmet Er, Muzaffer Özdağ ve Dünder Taşer katıldılar. Kısa bir süre sonra 14'lerden partiye katılanların sayısı 10'u bulmuştu.³¹¹ 1960'ların başında Bölükbaşı'nın ayrılmasıyla güç kaybeden CKMP yeni bir soluk getirir düşüncesiyle Türkes ve arkadaşlarına kapılarını açmıştı.³¹² Partiye girdikten kısa süre sonra kendini parti genel müfettişi seçtiren Alparslan Türkes bu görevini partinin yerel örgütleriyle doğrudan ilişkiye girip onları kendi safına çekmek doğrultusunda kullandı. Türkes'in bu davranışları parti içinde tepki topladı ve kendisini daha önce partiye kabul eden eski partililer bu kez ağır suçlamalarda bulunmaya başladılar. Eski Adalet Bakanı İrfan Baran Türkes'i Hitler'e benzeterek onun partiye milliyetçi-sosyalist bir nitelik kazandırmak istediğini belirtmiştir.³¹³ Bu tip eleştirilerden etkilenmeyen Alparslan Türkes Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'nin 1965 yılında yapılan olağanüstü kongresinde büyük bir başarı elde etti.1 Ağustos 1965'te eski partililerin adayları olan Ahmet Tahtakılıç'ın 516 oyuna karşılık Türkes 698 oy alarak genel başkanlığa seçildi. Eski partililerin Türkes'e karşı muhalefete girişmeden birer birer ayrılmaları, Türkes'in partiyi tümüyle denetim altına almasını ve ona istediği biçimi vermesini kolaylaştırdı. Bir anlamda parti Türkes ve arkadaşlarına kaldı.³¹⁴ Türkes 1963'te yurda döndükten sonra oluşturduğu projeye iki yıl sonra ulaşmıştı; artık istediği gibi şekillendirebileceği ve iktidar mücadelesi verebileceği bir partisi vardı.

Yapılan genel başkanlık seçimi sonrası parti yönetim kuruluna Mehmet Altınsoy, Hakkı Yılanlıoğlu, Yüksel Serdengeçti, Dünder Taşer, Kamil Koç,

310 Tanıl Bora,Kemal Can, Devlet Ocak Dergah, İletişim Yayınları, İstanbul 1994, s.53

311 Hüseyin Aykol, Türkiye'de Sağ ve İslamcı Örgütler, Pelikan Yayınları, İstanbul,1996, s.166

312 Tanıl Bora,Kemal Can,a.g.e,s.54

313 Mehmet Ali Ağaoğulları, "Milliyetçi Hareket Partisi", Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, cilt:8, İletişim Yayınları,İstanbul,s.2111

314 Ağaoğulları,a.g.m, s.2111 ve Hüseyin Aykol,a.g.e,s.167

Muzaffer Özdağ, Sadi Somuncuoğlu ve Hüseyin Üzmez gibi isimler seçilmişti. CKMP 1961 seçimlerinde % 14 oy almış ve meclise 54 milletvekili sokmayı başarmıştı.1965'te ise Milli Bakiye Sistemi'nin uygulandığı seçimlerde %2.2 oy alarak 11 sandalye kazanmıştı.³¹⁵

8-9 Şubat 1969'da Adana'da toplanan CKMP kongresinde partinin 1965'ten bu yana yaşamakta olduğu değişime bir ek olarak partinin adı değiştirildi. Partinin yeni adı Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) oldu. Partinin adının değişmesiyle yeni bir tüzük hazırlanması da kararlaştırıldı. Tüzük incelendiğinde MHP'nin askeri bir kuruluşu andırır bir şekilde dikey bir otoriter yapılanmaya gittiği görülür. Genel Başkan geniş yetkilerle donatılmış ve merkezi organlar, üyeler ve şubeler üzerindeki denetimi arttırılmıştır. Tüzüğe göre büyük kongre partinin en üst organı olarak belirlenmiş fakat uygulamada MHP'nin tek hakimi olmuştur. Her kurultayda oy birliğiyle genel başkan seçilen Türkeş'in çeşitli düzeyler için saptadığı yönetici listeleri tartışmasız kabul edilmiştir.³¹⁶ Tüzüğe göre reşit olan ve medeni haklarını kullanan, yüz kızartıcı bir suç nedeniyle ağır hapisle cezalandırılmamış ve suçlu bulunmamış olan, cumhuriyet demokrasi hukuk ve laiklik ilkelerine aykırı ideolojilere bağlanmadıkları saptanan, komünist ve komünist sempatanı olmayan, siyasal yaşama aktif olarak katılması 1961'de yasaklanmış olmayan her vatandaş MHP'ye üye olabilirdi.³¹⁷ MHP'nin 1969 tüzüğü milliyetçi, muhafazakar ve anti-komünist bir çizgiye sahiptir.1960'larda Türkçü akımın mirasını milliyetçi muhafazakar anti-komünizmle eklemleyen Türkeş'in biçimlendirdiği MHP ve ülkücü hareket kendine açtığı yeni mecrada ideolojik düzeyde ırkçılığın gerilediğini kültürel, tarihsel kimliğe dayalı yeni bir milliyetçi söylem geliştirdiğini³¹⁸ göz önüne aldığımızda 1969 Tüzüğü'nü bu sürecin bir ürünü olarak değerlendirebiliriz.

1965'li yıllarda başlayan muhafazakârlaşmayı “yeni sağ” olarak nitelendiren Türkoğlan, onu milliyetçiliği “kavmiyetçilik” olarak okumaya başlayan dini bir akımın ve onun öte yanında 1950'lerde boy gösteren ‘Mellionist’ hareketlerin kalın adeta puslaşmıştı. “*Hıra dağı kadar Müslüman, tanrı dağı kadar Türk*” tarzındaki

315 Kongar,a.g.e,s.322

316 Ağaoğulları,a.g.m, s.2112

317 Landau,a.g.e,s.300

318 Tanıl Bora, “Milliyetçilik”, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, cilt:15, İletişim, İstanbul 1996, s.1232-36

Türk-İslam sentezi, yeni sağın milliyetçi kesimlerini ve her iki mitosu birleştirip tek elde toplayan bir görünüm arz ediyordu³¹⁹.

MTTB 1969 yılında İsmail Kahraman'ın görev süresinin dolması sonucunda bir müddet yeni genel başkanını seçememiştir. MTTB'nin bu dönemdeki milliyetçi fikirlerini anlamak açısından yeni genel başkan seçilene kadar görevini sürdüren ikinci başkanın görüşleri değerlendirilecektir. MTTB'nin 1965 yılında Adapazarı'nda öğretmen dernekleri milli federasyonu genel kurulunda Bozkurt sembolüne "it" diyen delegeyi, "soyu sopu meçhul bir kişi" olarak belirtmesi milliyetçiliğe nasıl baktığının anlaşılması açısından önemlidir.³²⁰ Milli Gençlik dergisinde Cengiz Uluçay tarafından kaleme alınan "Demokratik Rejim ve Türk Milliyetçiliği"³²¹ adlı yazı MTTB'nin Türk milliyetçiliğini Atatürkçülük ile birleştirdiğini göstermektedir. MTTB milliyetçiliği bu dönemde Atatürkçülük ve anti-komünizm temelinde ifade edilmektedir. Komünistlerin bir halk idaresinden bahsetmelerini güzel bulan Uluçay, bu halkın kim olduğunu anlayamadığını belirtir. O, demokratik sistemlerin sağladığı eşitlik anlayışının sosyalist eşitlik anlayışından farklı olduğunu ifade eder. Gene 1969 yılındaki MTTB'nin başkansız geçiş döneminde II. Başkan Tünaydın Demircioğlu; "Asil Türk İşçisinin temiz duygularını kendi iğrenç arzu ve ideolojilerinin potasında eriterek onları vasıta yapıp mitinglere, grevlere, yürüyüşlere ve devlet otoritesine karşı ayaklanmaya ve mevcut nizamı bir ihtilal ile devirmeye hazırlananlar tek kelime ile ihtilalci bir sosyalizmin tatbikatını deneyenler kimlerdir?"³²² diye sormakta ve milliyetçi Türk gençliğinin ülkesini sosyalistlere asla teslim etmeyeceğini belirtmektedir.

MHP ideolojisi toplumdaki her çeşit farklılaşmayı ve çıkar çatışmalarını bir kalemde silip atmakta ve her şeyi millet olgusuna indirgemektedir. Bu anlayışın benimsetilmesiyle her kişinin, her toplumsal kesimin kendi çıkarlarını soyut bir kavram olan milletin çıkarları ile özdeşleştirilmesine çalışılmaktaydı.³²³ Parti, Türk ulusunu sürekli olarak tarihsel ve toplumsal bir kişilik olarak görüyor, şanlı geçmişe inanıyor ve Türkçülüğün geleceğini aydınlatıyordu; bu arada ırkçılığı da

319 Orhan Türkoğan, Sosyal Şiddet ve Türkiye Gerçeği, Mayas Yayınları., 1985, Ankara, s.140

320 Milli Gençlik, 1965, Sayı:2 s. 42

321 Milli Gençlik,Yıl:1, sayı:4, , Sayfa; 14 Aralık 1970

322 Milli Gençlik,Yıl:1, sayı:4, Sayfa; 15 Aralık 1970

323 Aykol, a.g.e, s.171.

reddediyordu. Sınıf devleti ve sınıf çatışması kavramlarını şiddetle reddeden parti kendisini tüm çalışanların, köylü, işçi, zanaatkar, memur ve her meslek sahibinin siyasal, toplumsal ve ekonomik haklarının savunucusu olarak görmektedir.³²⁴

MHP'nin, milliyetçilik ideolojisinin yanında gittikçe artan bir biçimde dinsel ideolojiyi de kullandığı açıkça görülmektedir. Milliyetçi tabanla MTTB tabanının üzerinde ittifakla anlaştığı birinci konu dindir. Ama her iki teşkilatın çatışmaları, dini yorumlama biçimlerinde olacaktır. Bir anlamda Türk milliyetçiliği İslamcılıkla pekiştirilmiştir. Bunun nedeni, dinin Türk toplumu üzerindeki etkinliğinden dolayı halkın dinsel öğelerle yoğrulmuş bir ideolojiye daha duyarlı olmasıdır. Bunun bilincine varan MHP yöneticileri dinsel ideolojiyi kullanarak daha geniş bir taban elde etme yoluna gittiler. Fakat partinin ideolojisindeki bu değişim birdenbire ve kolay gerçekleşmedi. MHP içinde hizipleşmeler yaşandı ve Alparslan Türkeş'in 1969'da, *"Biz Tanrı Dağı kadar Türk, Hira Dağı kadar Müslümanız. Her iki felsefe bizim şiarımızdır"* diyerek Türk-İslam sentezine vurgu yapması, bu yeni yaklaşımı benimsemeyen Nihal Atsız ve kendisiyle beraber hareket eden yandaşları ile Şamancıların partiden ayrılmasına neden oldu. Partinin ideolojisindeki bu değişim bazı dış görüntülerle desteklendi. Alparslan Türkeş Mekke'ye giderek hacı oldu ve 1977 seçimleri öncesi dinci çevrelerde etkin bir kişi olan Necip Fazıl Kısakürek'in MSP yerine MHP'yi desteklemesi sağlandı. N. Fazıl'ın bu desteği, akıncı gençlik tarafından şiddetle eleştirilecek ve N. Fazıl'ın oyuna geldiği iddia edilecektir.³²⁵

MHP yeni görünümüne uygun bir biçimde tarikatlarla da yakın ilişkiler içine girdi. Ancak bu ilişkiler içindeyken tabanın bu grupların etkisi altına girmesinin önlenmesine özen gösterildi. MHP, milliyetçi İslamcı çizgisiyle gittikçe MSP benzeri bir partiye dönüşmekteydi. Fakat onu MSP'den farklı kılan önemli bir özelliği vardı: Sürekli bir biçimde kuvvet ve şiddete başvurması. MHP özellikle yan kuruluşlarında örgütlenmiş olan genç militanlarına yönelik bir biçimde kuvveti ve kuvvetli olmayı savunmuş ve buradan hareketle kuvvet kullanmanın övgüsünü yapar olmuştu. Kullanılan şiddet dolayısıyla yaratılan terör, sürekli olarak komünizm tehlikesi öne sürülerek meşrulaştırılmaya çalışılmıştır. Bu meşrulaştırma işlemleri yeni şiddet eylemlerini teşvik edici bir işlev görmüştür. Her şiddet eylemi

324 Landau, a.g.e, s.312.

325 Akıncılar, 1979, Sayı:3, s. 14

de MHP'nin şiddetin övgüsü üzerine kurulu ideolojisini yeniden üretmesine katkıda bulunmuştur.

1965'ten sonra MHP'nin genç militan kadrosu, parti gençlik kollarından başka, parti dışında Ülkü Ocakları Derneği (ÜOD) adı altındaki yan kuruluşlarında örgütlenmeye başladı.1978 yılında Ankara valiliği Ülkü Ocakları hakkında suç duyurusunda bulununca ÜOD feshedilerek yerine Ülkücü Gençlik Dernekleri (ÜGD) kuruldu.1980 yılında sıkıyönetim ilanından sonra ÜGD kovuşturmayla uğramamak için faaliyetlerini durdurdu. Bu kez de sıkıyönetim bölgesi dışında yer alan Nevşehir'deki Ülkü Yolu Derneği (ÜYD) ÜGD'nin yerini aldı. MHP, genç kesimden başka çeşitli toplumsal kesimleri kapsayan bir dizi kuruluşlar oluşturmuştu.³²⁶ Bunların en önemlileri şunlardır: Milliyetçi İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Ülkücü Polisler Birliği, Ülkücü Kamu Görevlileri Güç Birliği Derneği, Ülkücü Öğretmenler Birliği Derneği, Ülkücü Esnaf ve Sanatkarlar Derneği, Ülkücü Köylüler Derneği.

MHP'nin üzerinde önemle durduğu bir başka konu propagandaydı. Parti bu amaç doğrultusunda çeşitli kesimlere yönelik bir dizi yayın organı piyasaya sürmüştü. Partinin resmi yayın organı olan "Hergün" günlük bir gazetedir ve 12 Eylül'den sonra kapatılmıştır. Bağımsız bir görünüm içinde olmakla beraber MHP'yi destekleyen diğer günlük gazeteler Ortadoğu, Bayrak ve Millet'ti. Parti ya da yan kuruluşları tarafından yayınlanan bazı dergiler ise şunlardır: Töre, Devlet, Bozkurt, Ocak, Genç Arkadaş, Ülkü Tek, Milli Hareket, Türkiye ve Dünya. MHP içinde sık sık örgüt üyelerine emirlere uymayanların cezalandırılacakları ve teşkilattan ayrılmanın olanaksız olduğu yinelenirdi.

Milliyetçi fikirlerin Türkiye'de yükselişe geçtiği dönemlerden **biri de** 1970'li yılların başlarıdır. Cumhuriyetin kuruluşu ile CHP'nin ve tek parti iktidarının resmi politikası olarak milliyetçilik birinci devresini tamamlamıştır. 1940'larda bazı önemli siyasetçilerin de desteğini alan Türkçülük, Türk asıllı Rusya göçmenleri, basın mensupları, emekli generaller, subaylar ve kimi üniversite öğretim üyeleri ile çok sayıda lise öğretmenin desteğiyle ciddi bir canlanma devri yaşamıştır³²⁷. Aslında Türkçülük, yeni bir kimlik arayışını içeriyordu ve temel

326 Ağaoğulları,a.g.m, s.114

327 G.Göksu Özdoğan, Turandan Bozkurta, İletişim, İstanbul, 2001 s. 33

kavramlarının çoğunu, ulusal kimliğin temeli olarak tarihe, kültüre ve etnik aidiyete ağırlık veren romantik bir ulusçuluk ideolojisi gibi yükseliyordu³²⁸.

1975 yılı başlarında milliyetçilik moda olmasına rağmen³²⁹ F. Kuru 1970’li yıllar MTTB’sini “*merkez sağın gençlik kuruluşu*”³³⁰ olarak nitelendirir. MTTB’liler Türk sağının kadro kaynağı³³¹ aşırılıklara karşı direnen, ideolojik sapmalardan ısrarla kaçan, kavga ortamına asla yüz vermeyen gençlerdi. “*Kavgaya bulaşmamak kolay değildi, MTTB binasına bomba attılar, bir MTTB mensubunu cami çıkışında katlettiler. Kim vurduya giden dostlar, arkadaşlar oldu. Bizler pasiflerin ithamlarına göğüs gererek meşruluk çizgisi dışına çıkmadık. Silah yerine kitabı, kavga yerine konferansları tercih ettik, en güzel eylemin gençleri eğitmek ve insanlara hizmet etmek olduğuna inandık*”³³² diyen Kuru, aslında milliyetçilerle olan metot farklılıklarını da açıklamış oluyordu. 1970’li yıllarda Çanakkale Zaferi yıldönümü organizasyonları yapılarak³³³ bir nebze de olsa milliyetçilere mesaj verildiği de olmuştur.

İslamcılık ve solculuk karşısında “Milliyetçilerin, yüzde yüz yerli, milliyetçiliğin yüzde yüz milli bir doktrin” olduğunu ileri süren üçüncü yol, “Her şey Türk milleti için Türk’e doğru ve Türk’e göre” ülküsünü benimseyerek, Türk milletini kısa sürede güçlendirecek tek yol olarak tanıtılmaktaydı. Bu üçüncü yol arayışı komünizmin ve kapitalizmin bir çıkar yol olmadığı savına dayanıyordu.³³⁴ Her fırsatta “her çeşit yabancı ideolojiye, sınıfçı sosyalizme, kapitalizme, bunların birer sapması olan komünizme, faşizme ve nasyonal sosyalizme karşı” olduğunu vurgulayan milliyetçiler savundukları milli doktrin ile büyük Türkiye’yi yeniden canlandıracıklarını sık sık yinelemişlerdir. Tarihten kanıtlar sunularak Türk milletinin ancak güçlü bir devlete sahip olduğu dönemlerde manen ve maddeten kuvvetli olduğu ileri sürülmekteydi.³³⁵ MTTB’nin bu yaklaşıma görünürde bir itirazı

328 A.g.e.. s.44

329, Yılmaz Yalçınar, Buhran, Yol Yayınları, 1975, s.98

330 Fehmi Kuru, Sabah, 28.05.2003

331 Merdan Yanardağ, “Akıncılar Partisi”, 30.11.2002

332 Kuru, a.g.m.

333 Abdullah Muradoğlu, Yeni Şafak, 14.03.2003

334 Aykol, a.g.e, s.168

335 Ağaoğulları, a.g.m, s.2113

yoktu. Hatta her iki gençlik teşkilatları aynı amacı farklı bir dille ifade ediyorlardı. Ama her şey görüldüğü gibi gitmiyordu.

MTTB ve milliyetçiler arasındaki bölünmeler ve iki teşkilat arasındaki gençliğin birbirine karşı olan köprülerinin yıkılması anlamında gösterilebilecek en büyük iki olay Edirne Meslek Yüksek Okulu öğrencisi Erdoğan Tuna ve Fatih Akıncıları lideri Metin Yüksel'in milliyetçiler tarafından öldürülmeleridir. Milli Gençlik dergisi olayı "*Tuna İle Taşan Nehirler*"³³⁶ olarak gündeme taşırken, Çatı dergisi Erdoğan Tuna olayını "*hunharca ve adice, yıllardır bayat bir sloganı yanına ekledikleri İslam adına milleti kandıran ve bunun ardında yapmadığını bırakmayan Ülkücü namı bir grubun militanları tarafından katledilmiştir*"³³⁷ diyerek MTTB teşkilatına duyuruyordu. Ülkücü grup Edirne'de kesin hakimiyet kurmak amacıyla solcular yerine İslamcı gençlere saldırıyordu. MTTB bu durumu anlaşılabilir bir durum olarak değerlendirirken, Ülkücülerin kendilerine "kardeşiz aynı davayı savunuyoruz" gibi laflarının boş ve anlamsız olduğunu ifade ediyordu. Erdoğan Tuna'ya akşam namazı dönüşünde Edirne'ye muhtemelen İstanbul'dan getirilen "sürü"ler tarafından saldırıldığı ve 50 kişilik grup ortasında yalnız kalan Tuna'nın 14 yerinden bıçaklandığı bildirilir. Erdoğan Tuna öldürülmeden önce "şehid" kavramını herkesin kullanmasını istemiyor, "müteveffa devrim şehidi", "ülkücü şehidi" gibi kullanımlara karşı çıkıyordu ancak MTTB de kendisini "İslam şehidi" olarak kabul ediyordu.

MTTB dönem dönem milliyetçiliği farklı tanımlamış ya da sosyo-politik şartlar gereği tanımlamak zorunda kalmıştır. Örneğin İsmail Kahraman kendi döneminde MTTB çizgisini "*milliyetçi Türk gençliğinin cephesi*" olarak tanımlar. Ya da "İslam Gençliğinin Stratejisi" adlı bir kitap yazacak olan Burhanettin Kayhan da Talebe Derneği başkanıyken "*milliyetçi yüksek tahsil gençliği*"³³⁸ olarak tanımlanır. Ayrıca gene MTTB kaynakları demokratik rejimlerin eşitlik ve hürriyeti sağlamlaştırmak amacıyla, toplumun ahenk içerisinde yaşamasını sağlamak için milliyetçiliğin şart olduğunu belirtir.³³⁹ Gençlik, İslamiyet'in askerleri olarak

336 Milli Gençlik, 1 Ocak 1978, sayı 27, Sayfa:2

337 Çatı, 1978, Sayı,12 Sayfa; 4

338Burhanettin Kayhan, "Komünizm ve Gençlik", Milli Gençlik, 1967 Aralık s. 8

339 Cengiz Uluçay, "Demokratik Rejim ve Türk Milliyetçiliği", Milli Gençlik, 1967 Sayı:16, s.16

görülmekte ve onlardan yapacaklarını bu çerçeveye uygun yapmaları istenmektedir.³⁴⁰

MTTB, ambleminde değişiklik yaparak “Kurt”u çıkartıp amblemine “Kitap”ı koymuştur.³⁴¹ MTTB’nin ambleminde yaptığı bu değişiklik bazı kesimler tarafından eleştirilmiştir. Genel başkan bu eleştirilere cevap vererek amblem değiştirme konusunda kendilerini eleştirenleri ciddi bulmadıklarını, aksine eleştiri sahiplerinin yanlı ve ideolojik davrandıklarını söylemektedir. Genel Başkan Rüştü Ecevit, “*MTTB ambleminde yapılan değişiklik nedir? Herkesin de bildiği gibi kurdun atılması ve yerine kitabın konulması. Bu değişiklik mukaddesatçı gençlik ve halk nezdinde ferahlık uyandırırken, öbür taraftan bazı çevrelerde gereksiz bir telaş uyandırmaktadır*”³⁴² demekte ve kurt sembolünün çıkartılmasının milliyetçiliği reddettikleri anlamına gelmeyeceğini, milliyetçiliği reddi mümkün olmayan bir vakıa olarak gördüklerini belirtmektedir. Kendi milliyetçilik anlayışlarının ise batılı anlamda devşirilen “*kabuk ve posa milliyetçiliği*”³⁴³ olmadığını milliyetçilik anlayışlarının izlerini bin yıllık tarihimizde bulabileceğimizi söylemektedir. MTTB, Talas Savaşı sonrasında Türklerin İslam’ı kabul etmesiyle başlayan süreçte İslam dışı unsurların aşamalı olarak reddedildiğini belirtir ve bazı grupların İslam öncesi Türk geleneklerini yaşatmaya çalışmalarını anlamsız bulur³⁴⁴.

İslamcı gençlik ile ülkücüler 1978’de “kanımız aksa da zafer İslam’ın” ve “ülkü yolu” adlı kasetlerle komünist karşıtlığında ortak sloganlar kullanmışlardır.³⁴⁵ Ancak sloganlardaki bu birliktelikler hayata geçmeyecektir. Örneğin Akıncılar dergisi, 3. sayısında yayınladığı “*şehitlerimiz*” listesinde bir hayli kabarık olarak “*faşistler tarafından şehit edilmiştir*” kaydını düşmektedir. Bu dönemde milliyetçiler ile İslamcılar arasındaki çatışmasının ana sorusunu “Önce Müslüman mısın? Türk müsün?” tartışması oluşturur. Müslüman mısın, yoksa Türk müsün sorusunun hikayesi ise bir hayli ilginçtir. Bir rivayete göre 1943 senesinde Falih Rıfkı Atay başkanlığında altı kişilik bir gazeteci heyeti o zamanlar İngiliz işgali altında bulunan Hindistan’a bir ziyaret gerçekleştirirler. Bu yıllarda Hindistan büyük

340 M. Şevket Eygi, “Gençliğin Bugünkü Durumu ve Müslüman Gençler”, Büyük Gazete 23 Haziran 1976

341 MTTB 53. Dönem Faaliyet Raporu, s.169

342 Rüştü Ecevit, “61 Sene’i Devriyesinde MTTB”, Milli Gençlik, Aralık 1976, sayı:16, s.12

343 A.g.m .s.30.

344 H.O.Özden, “Talas Savaşı ve Türk’lerin İslam’ı Kabulleri”, Milli Gençlik, 1 Haziran 1977, sayı: 21, s.23

345“İslamcı ve Ülkücü Müzik”, Yüzyıl, 9 Aralık 1990, s.14

bir karmaşanın içerisinde. İngiliz işgalinden kurtularak bağımsız bir Hindistan devleti kurmak isteyen farklı fraksiyonlar vardır. Bunlardan birinci grup biz her şeyden önce Müslümanız, ondan sonra Hintliyiz derken, diğer bir grup ise her şeyden önce kendilerini Hintli olarak tanımlayıp Müslüman kimliğinin belirleyici olmadığını savunmaktadır. Hintliler Falih Rıfkı'ya merakla kendini nasıl tanımladığını sorarlar, “Önce Türk müsün, Müslüman mısın?”. İşte Türkiye’de yıllarca tartışılacak, sürekli polemiklere sebep olacak tartışmanın başlangıcı bu olaya dayandırılır. MTTB genel başkanlık seçimlerini “komandoların” kaybetmesi sonucunda Cağaloğlu meydanında bir grup öğrenci “hak yol İslam yazacağız” marşını söylemeye başlamışlar, bunu duyan milliyetçi gençler toplanarak MTTB’lilere taşlı, sopalı ve molotoflu bir saldırı düzenlemişlerdir. MTTB’liler “Bozkurtlar geliyor” diye bağırarak milliyetçilere, “Müslüman Türkiye” diye karşılık verirken, bozkurtlar da “Milliyetçi Türkiye” diye karşılık vermişlerdir.³⁴⁶ MTTB kanadı Türkeş’in, “*milliyetçiliği reddeden bir dincilik anlayışı bize yabancısıdır, bizim düşmanımızdır*” diyerek tartışmaları daha da alevlendirdiğini iddia etmiştir. MTTB bu açıklamadan dinin ikinci plana atıldığı anlamını çıkarmaktadır.

Radikal veya etnisist/özcü Türk milliyetçiliği, CKMP’nin 1965’te Alpaslan Türkeş ve arkadaşlarının yönetimine geçmesi ile birlikte müstakil bir politik hareket/parti olma mecrasına girmiştir. CKMP 1969 yılında MHP adını alır. 1968’de kurulmaya başlanan Ülkü Ocakları, CKMP/MHP gençlik kolları olarak işlev görmeye başlar.³⁴⁷ Aslında her iki teşkilat arasındaki çekişme ve kavgaların en büyük tetikleyicisi de siyasallaşmada yaşanan bu ayrışmalardır. Ülkü Ocakları Başkanı Muharrem Şemsek, üniversiteleri komünist karargahı haline getirmeyeceğiz³⁴⁸ derken MTTB’nin buna hiçbir itirazı yoktu. MTTB milliyetçi komandoların komünistlerle yaptığı kavgalarda yer almamaya özen göstermiştir. Bununla birlikte MTTB, MHP ile ortak protokol imzalayarak Fetih Gecesi düzenleme kararı almıştır³⁴⁹. Ancak buna rağmen her iki teşkilat arasında gerginlikler yaşanmaktadır. Örneğin, MTTB/Akıncı çizgisinin milliyetçilerle ayrışmasının en

346 Mustafa Polat, “İslami Hareket ve Türkeş”, İttihat Gazetesi Yayınları, Tarihsiz, s. 29

347 Tanıl Bora, “Türkiye’de Radikal Milliyetçi İdeolojinin Gelişme Seyri”, 75 Yılda Düşünceler Tartışmalar, İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2001, s.210

348 Sabah, 1 Nisan 1975

349 Sabah, 28 Mayıs 1975

keskin noktalarından birini de Burdur Ülkü Ocakları tarafından yayınlanan bir bildiri ortaya koymuştur. Bildiride, “en büyük düşmanımız, siyasi ümmetçi şeriatçılardır” denilmektedir. Akıncılar İstanbul İl Başkanı bildiriye okuduğunu ancak bildirin altında komünistlerin imzasını aradığını, bunun yerine ülkücülerin imzasını gördüğünde şok olduğunu belirtir. Akıncıların, İslam ve ümmet kavramlarını aynı anladığını ve inanan herkesin de bu şekilde düşünmesi gerektiğini söyleyerek, ülkücülerin gençleri uyuttuğunu belirtmiştir.³⁵⁰ Ayrıca, “Ülkücü Mektuplara Cevaplarım” adı altında üç gün yazı yazan Mustafa Yazgan da kendisine sorulan, “*milliyetçiler içindeki ırkçılar kimlerdir?*” sorusuna, kendi şahit olduğu bir olayı anlatır. Milliyetçiler içerisindeki “Üç Hilalcilere” karşılık, Bozkurtçuların “*önce Türk’üm sonra Müslüman’ım*” diye bağırduklarını, bundan sonra da İslamcı gençlere, “*M...din piçleri*” dediklerini, gene aynı grubun “*komünistlerle hesabımız tamamlananıca şeriatçılarla hesabımız başlayacaktır*” dendiğini anlatmaktadır.³⁵¹

Hoch, milliyetçi hareketleri üç periyotta inceler, ilk aşama kültürel ve edebi uyanışlar, ikinci aşama milliyetçi ajitasyonu ve milli politikayı bayraklaştıran kadroların faaliyetleri, üçüncü aşama ise kitlesel milliyetçiliktir. Milliyetçiliğin en büyük örgütü Ülkü Ocakları bu üç aşamanın cisimleşmiş hali olarak görülür.³⁵² Ali Bulaç da Türkiye’de düşünce ve siyaset geleneğinde İslam ile sağ arasında kurulan ilişkiyi dolaysız bir ilişki olarak nitelendirir.³⁵³ Türkiye’de İslam’ın sağ olarak algılanmasını yanlış bulur.

Her iki gençlik teşkilatı arasında çatışmalara engel olunamamıştır. Aracı rolü oynamak her iki teşkilat tarafından da önemsenen N. Fazıl’a düşmüş, O bazen milliyetçi gençlere övgüler yağdırmış, bazen de MTTB ve Akıncı gençliğin tarafında olmuştur. Mustafa Yazgan da iki teşkilat arasında arabulucu rolü oynamak isteyenlerdendir. Yazgan, Türk-İslam sentezine gerek olmadığını, İslam bir tez ise Türkçülük de diğer bir tezdır der. Her iki düşünce de birer tez olarak kabul edildiğinde ikisinin birleşmesi sonucunda tavizler verilecektir. Oysa İslam taviz

350 Gölge, yıl:1, sayı: 5, 1 Nisan 1976, Bir Roportaj,s. 6-7.

351 Mustafa, Yazgan, “Ülkücülere Mektuplarım II”, Sebil, 5 Kasım 1976, Sayfa; 23

352 Kemal Can, “Radikal Milliyetçiliğin En Büyük Örgütü: Ülkü Ocakları”, Türkiye’de Sivil Toplum ve Milliyetçilik, İletişim Yayınları, İstanbul, 2002, s.202

353 Ali Bulaç, Bir Aydın Sapması, Beyan Yayınları, İstanbul, 1989, s.155

veremez, çünkü ilahi bir nizamdır. Hem Türkler İslam'ı seçmekle birlikte, taviz vermek değil varlıklarını tamamen İslam içerisinde yok etmeyi seçmişlerdir.³⁵⁴ Türkiye'de milliyetçiler ve İslamcılar arasında devam eden savaşın engellenmesi amacıyla her grup üzerine düşeni yerine getirmelidir. Eğer birileri çıkar Türk-İslam sentezinden bahsederse, başkaları da çıkar Kürt-İslam veya Arap-İslam sentezinden bahsedebilir. Bunlara mahal vermek istemeyen Yazgan, her gruba önerilerde bulunur. İslamcılar, davanın büyüklüğünü, azametini, mesuliyetini daha çok kavrayarak pısrıklıktan kurtulup vurduğu yerden ses getirecek şekilde yapılanmalıdırlar.³⁵⁵ Yazgan da MTTB'nin saldırılar karşısındaki tavrını pısrıklık olarak değerlendirmektedir. Türkçüler, İslam inancı içerisinde putçuluğu anımsatan bozkurtçuluktan vazgeçmelidirler. Türk-İslamcılar sentez gibi dayanaksız tanımlamalardan sıyrılmalıdırlar. Eğer her üç akım da kendine önerilen yöntemleri dikkate alırsa birlik sağlanabilecektir. Çalışmaların kültürel ve sosyal bir zeminde 12 Eylül'e kadar yürütülmesi gerektiğine³⁵⁶ ancak ülkücü saldırıların İslamcı gençliği şaşırttığına şahit olunur. S. Arvasi de "neden Türk-İslam ülküsü?" sorusunu cevaplarırken, dünyadaki iki süper güce verilebilecek tek cevap olarak Türk-İslam Ülküsünü gördüğünü belirtir³⁵⁷.

Peki MTTB, milliyetçiliği nasıl tanımlamaktadır. Aslında dönem dönem değişen MTTB kimliğini görmek açısından da önemlidir bu tanım. Çünkü 1970 tarihinde kaleme alınan yazıda milliyetçilik MTTB penceresinden tanımlanmakta ama milliyet kavramına kendi çerçevelerinden bir tasnif yapmaktadırlar. Öyle olunca da sonuç MTTB pür milliyetçiliği savunan bir teşkilat olarak algılamadan 70 sonrası dönemlerde yapılan milliyetçilik tanımları boşa gitmektedir. 1970 tarihinde Milli Gençlik dergisinde isimsiz olarak yayımlanan "İslamiyet ve Milliyetçilik" başlıklı yazıda millet, müşterek fikir, inanç, kıymet ve hareketleri benimseyen ve bu ortak mefhumlar üzerinde birleşen insan toplumu olarak tanımlanır. Milliyet ise, milletin ortaklaşa benimsediği kıymet, fikir, inanç ve hareket olarak tanımlanmaktadır. Böyle olunca da milliyetçilik, milleti ve milletin müştereken benimsediği kıymet, fikir, inanç ve hareketleri sevmek, korumak ve geliştirmeye

354 Mustafa, Yazgan, "Kurtuluş Hasreti-İslam Gençliğine Tebliğ", Çağdaş Basım., Ankara 1976, s.37

355 A.g.e.s.39.

356 Cihan Aktaş, Tanzimattan Günümüze Kılık, Kıyafet, İktidar, Nehir Yayınları, İstanbul, 1990, c.II, s.92

357 S.Ahmet, Arvasi, "Türk İslam Ülküsü", c.I, Burak Yay, İstanbul 1989, s.398

çalışmaktadır.³⁵⁸ MTTB her ne kadar 1970’li yılların başında böyle bir milliyetçiliği tüm milletler için yararlı bulsa da bu düşünce zamanla değişecektir. Buradaki milliyetçilikte, milliyetçiliğin prensipleri, Türk milletini, Türk milletinin vatanını, Türk milletinin dinini, Türk milletinin örf ve adetlerini, Türk milletinin tarihini ve Türk milletinin hak ve menfaatlerini sevmek, korumak ve geliştirmeye çalışmaktadır.³⁵⁹ MTTB hızını alamaz ve milliyetçiliği daha da ileriye götürür; *“Türk milletini sevmek İslam’ın emridir, Türk milletinin vatanını sevmek İslam nazarında çok önemlidir, Türk milletinin dinini sevmek İslamın kendisidir, Türk milletinin dilini sevmek İslam göre güzel bir iştir, Türk milletinin örf ve adetlerini sevmek İslam’a göre meşrudur, Türk milletinin tarihini ve tarihi kıymetlerini sevmek mübarek bir harekettir”* denilerek MTTB tarihi geriye sarılmıştır. Yani MTTB, kuruluş yıllarında savunduğu milliyetçiliğe tekrar yaklaşmıştır. 1960 hükümet darbesi sırasında “ordu millet el ele” kampanyaları yürüterek Atatürk milliyetçiliğinin bekçisi olan MTTB gençliği sürekli değişen bir milliyetçilik algısına sahiptir. Bunun sebebi MTTB’nin öğrenci teşkilatı olmasından kaynaklanan özgül şartlarında aranmalıdır. Her şeye rağmen MTTB’liler ülkücü gençlerin solcularla olan mücadelelerinin göreceli de olsa kendilerine yer açılması açısından faydalı olduğunun da farkındaydı.³⁶⁰

358 Milli Gençlik, “İslamiyet ve Milliyetçilik”, Kasım 1970, sayı:17, s..8

359 A.g.m. s.9.

360 Müslüman Genç, Mart 1991, Sayı: 3, s. 19

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

MTTB ve GENÇLİĞİN ARAYIŞLARI

1.Milli Sinema Ya da Allah'ı Arayan Sanat

Kendi özgül şartları ile hesaplaşmak ve bu özgül şartların yarattığı sorunlara cevap bulmak İslamcılığın başlıca uğraş alanıdır.³⁶¹ MTTB tarihinde milli sinema tartışmaları özgül bir yerde durmaktadır ve sorunlara cevap bulmak amacıyla yapılan faaliyetlerin neredeyse üzerinde en çok konuşulmuş olanıdır. Hilmi Maktav, İslami kesimi sinema yapmaya iten neden olarak “muhalif duruşunu” gösterirken Kemalist çevreleri rahatsız edenin de bu muhalif İslami tavır olduğunu belirtir.³⁶² milli sinema, ideolojik yöntemlerle fikirlerine hizmet etmek isteyen gençlerin ortaya çıkardığı bir akımdır.³⁶³ Eric Hobsbawm'ın “*Tuhaf Zamanlar*”ında dediği gibi “*büyük olayların küçük kahramanları*”³⁶⁴ tarihin tanıklığını yapmak yerine aktörlüğünü yapmaya çalıştığı dünyada bir yandan birbiriyle çarpışırken bir yandan da garip bir şekilde iç içe geçmiş bulunan tüketimci kapitalizmin dine hizmet etmesidir³⁶⁵.

MTTB eski genel başkanlarından Raşit Ürper, dünyada sürmekte olan uluslar arası bir kültür savaşının devam ettiğini, bu savaşın Türkiye'yi de bombardıman altında tuttuğunu dolayısıyla MTTB'nin de bu alanda faaliyette bulunması gerektiği inancıyla harekete geçtiğini belirtirken, Abdurrahman Dilipak ise bu işe el yordamıyla ve çok kısıtlı imkânlarla başladıklarını belirtir.³⁶⁶ Türk sinemasının 60. yılına girdiği ancak ne devlet yetkililerinin ne de entelektüel çevrelerin Türk sinemasına yetirince ilgi göstermemesine bir tepki olarak 9 Ekim 1972 tarihinde MTTB Sinema Kulübü kurulur. Aslında MTTB'nin sinema kulübü kurabilmesi için dış şartlar oluşmuş bulunmaktadır.

Türk sinemasında dinsel temaların kullanılması Muhsin Ertuğrul'un 1930 yapımı “Aynaroz Kadısı ve Bir Kavuk Devrildi” filmleriyle başlamıştır.³⁶⁷ Gerçek

361 Ahmet Çiğdem, “İslamcılık ve Türkiye Üzerine Bazı Notlar” İslamcılık , Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce, c.VI, s.27

362 H. Maktav, “Kurandan Kurama İslami Sinema”, a.g.e. s.990

363 Nedim, Hazar, “İdeolojik Sanat Geri Dönüyor”, Zaman, 25.02.2004

364 Eric Hobsbawm, *Tuhaf Zamanlar*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2006, s.45

365 Benjamin, Barber, *Mcworld'a Karşı Cihat*, Çev; Eser Birey, Cep Kitapları, İstanbul,2003, s.25

366 A.Dilipak ile İzmir'de yapılan söyleşi. Ağustos 2005

367 Cumhuriyet Ansiklopedisi, c.III, s.244

anlamda din adamı niteliği taşımayan kişilerin hicvedildiği bu filmi, bir belgesel niteliği taşıyan 1950 yapımı “Hac Yolu” izlemiştir. Muharrem Gürses’in 1965 yapımı “Hazreti Yusuf’un Hayatı” filminin yanında 1965–69 yılları arasında evliyalar, peygamberler ve din büyüklerinin hayatlarını anlatan onlarca film çevrilmiştir. 1970 yılında ise Yücel Çakmaklı’nın “Birleşen Yollar” adlı sinema yapıtı gösterime girer ve İslami Sinema olarak adlandırılır. Çakmaklı, İslami Sinema tabirini kullanmayı uygun bulmaz, “*sinemamız ne kadar mükemmelleşse, fikri endişelerimiz ne kadar yoğunlaşsa, iç kıvamımız ne kadar artsa da böyle bir tabirin(İslami Sinema) altına girmem*” demiştir. O, “*çirkeflerle dolu bir ortamda, yozluklar içinde yetişmiş bir nefisle ne kadar İslami sinema yapılabilir ki?*” der. İslami Sinema tabirinin ancak İslam’ın topyekün yaşandığı toplumlarda kullanılabileceğini ifade eder.³⁶⁸ İslami Sinema tartışmaları Yücel Çakmaklı’nın “Minyeli Abdullah” ve Mesut Uçakan’ın 1990’da çevirdiği “Yalnız Değilsiniz” filmleriyle yeniden alevlenir.

Yücel Çakmaklı, milli sinema kavramını ilk olarak 1964 tarihinde Tohum dergisinde “Milli Sinema İhtiyacı” başlıklı yazıyla ortaya koymuştur.³⁶⁹ Sinema olarak gösterilen yapıtları sert bir dille eleştiren yazıda, estetik kaygılardan uzak, tamamen ticari kaygılarla çevrilen ve amacın sadece para kazanmak olduğu melodramlar, taklit usulü çevrilen filmlerin yeterli olmaması eleştirilir. Çakmaklı bu yazısında ilk defa olarak ta milli sinemanın ana özelliklerinin çerçevesini çizmektedir. Manevi değerleri her şeyin üstünde tutan Müslüman Türk milletinin, Anadolu gerçeklerini yansıtan filmler milli sinema özelliği taşıyabilecektir. “Birleşen Yollar” filmine baktığımız zaman, Türk ve Müslüman olmanın erdemleri hatırlatılır, maddi olan zevklerin ve ihtiyaçların dışında insan gerekliliklerinin olabileceği vurgulanır. Şule Yüksel Şenler’in “Huzur Sokağı” romanından sinemaya uyarlanan “Birleşen Yollar”, fakir Müslüman erkek ve zengin kız ardında dönen bir aşk hikayesi üzerine kurulan, aşkın imkansızlaştığı noktada maddi olanın reddedilerek manevi olanın yüceltildiği bir filmidir.³⁷⁰ İslamcı kesimin bir bölümü, bu dönemde çevrilen filmlerin konu ve içeriklerinin bir bölümünde dinsel imgeler

368 “Yücel Çakmaklı İle Söyleşi”, İrmak, Kasım 2005, s.15

369 Maktay, a.g.m. s.18

370 Propaganda siyasal ve sosyal yaşamda yeri kitle-iletişim araçlarının da gelişmesiyle büyük önem kazanmıştır. Konuyla ilgili olarak, Jean Marie Domenach’ın kaleme aldığı, Politika ve Propaganda kitabı önemlidir.

taşımasının yeterli olmadığını, asıl olanın sinemayı İslami kimliğe büründürcek olan özün yansıtılabilmesi olduğunu belirterek milli sinemayı eleştirmişlerdir.³⁷¹

Milli sinemanın babası olarak anılan Yücel Çakmaklı, 1937 yılında Afyon'da doğmuştur. Sinemaya olan ilgisi sayesinde sinema ile ilgili dönemin tek fakültesi olan İktisat Fakültesi Gazetecilik Enstitüsü'ne kayıt yaptırır. 1963 yılında editörlüğünü Tarık Buğra'nın yaptığı Yeni İstanbul gazetesinde yazmaya başlar. 1963-1970 yılları arasında 50'ye yakın filmde yönetmen yardımcılığında bulunur.

2002 yılında verdiği bir röportajda Bülent Oran'ın yönetmen hakkında söylediği sözler oldukça anlamlıdır: *"Çocukluğu ve ilk gençliğinde aldığı altın tecrübelerle Türk sinemasının en otantik yönetmenlerinden biri olmaya hak kazandığı söylenebilir. Yücel Çakmaklı muhafazakar kesimin fedakâr ve rakipsiz bir sinemacısıdır. Birçok ilke imza atan ve çok değişik konuları filmleştiren çalışkan bir yönetmendir. Ne yazık ki büyük orijinalitesinin hiç kimse farkında değil gibidir. Kadir kıymet bilmeyen sağ kesimin yeterince üstünde durmadığı bir sinema adamıdır. Aşırı tevazuu yanlış yorumlanmaktadır. Umarım bu büyük tevazuun ve sabrın mükafatını görür"*³⁷²

MTTB, Mustafa Reşit Paşa'nın hazırladığı Tanzimat Fermanı ile başlayan batılılaşmanın tarihinin belki daha da erken dönemlere götürülebileceğine inanmakla birlikte, Cumhuriyet döneminde de devam eden batılılaşmayı aynı zamanda *"topluma yabancılaşma"* olarak okumaktadır. Türk toplum yapısının bünyesine ters bulduğu batılılaşmadan, 1965 yıllarında ülkedeki özeleştirilerin de sayesinde geri adım atılmaya başlandığını belirtir. Başta sinema olmak üzere sanatın her dalından, moda hareketlerine kadar bu böyledir. İşte bu tespitlerden sonra yavaş da olsa kendi milli kültürümüzden bugünün şartlarına uygulanabilecek esaslar incelenmeye 1965 yılı itibariyle aynen uygulanabilecek olanlar yeniden uygulanmaya başlatılmaktadır. MTTB için sinema, toplumla en çok iç içe, onunla en yakın ilgi kurmuş bir sanat dalı olarak, halkın devamlı değişen zevklerini, beğenilerini yansıtabilen bir oluşumdur. Bundan dolayı da kendi öz benliğimize dönüşte sinemanın oynayacağı yer basite indirgenmemelidir. Uzun yıllar, Yeşilçam filmleri Hollywood tarzı romantik filmlere, İtalyan usulü Westernlere, İsveç tarzı seks filmlerine gebe

371 İhsan Işık, "Sinemada Yabancılaşma ve İslami Sinema Arayışları", Girişim, Ekim 1985, Sayı:1, ss. 21-24

372 www.sonsuzkare.com (son erişim 20.10.2005)

kalmıştır. Bu gidişatı durdurmak amacıyla Türkiye’de bazı girişimler olmuştur. Örneğin 1960 sonrası sosyalist gerçekçiliğin etkisinde kalan aydınların bir çabası olmuşsa da MTTB tarafından bu çalışmalar yeterli bulunmamaktadır.

MTTB kendi milli öz benliği doğrultusunda meydana getirilecek filmleri, sinemada milli kültürün yansıması olarak kabul etmiştir. Böylelikle halkın en basit günlük yaşantılarında, binlerce yıllık tarihimizin fikir akımlarımızı da oluşturduğu kompleks düşünce tarzına kadar geniş bir yelpaze, sanatçının kendi öz benliği ile yoğrulmuş biçimde sinemaya yansyacaktı. Bu amaçla “Milli Sinema Sempozyumu” düzenlemeye karar verilmiştir. 10 Mart 1973 tarihinde 4 yönetmen, Metin Erksan, Halit Refiğ, Duygu Dağyroğlu ve Yücel Çakmaklı ve iki sinema kuruluşu başkanı; Salih Diriklik ve Sami Şekeroğlu’nun katılımıyla sempozyum yapılır.

Açık oturumda ilk söz “ulusal” sinema üzerinde konuşması için Halit Refiğ’e verilir. Refiğ, sinemaya hayranlığının Alkazar filmleriyle başladığını, uzun yıllar yerli filmlerle ilgilenmediğini hatta yerli filmleri hiç beğenmediğini anlatır.³⁷³ Ulusal sinema tartışmalarına Kemal Tahir’in romanlarından etkilenecek başlayan³⁷⁴ Refiğ, ulusal sinemanın karakteristik özelliklerini anlayabilmemiz için Türk sineması hakkında bazı soruların cevaplandırılması gerektiğine inanır. Öncelikle Türk sinemasının fikri bakımdan karakteri nedir? İkinci olarak, Türk sanatlarından hangi unsurlar Türk sineması içerisinde kullanılmaktadır? Üçüncü olarak ise, Türk toplumsal yapısının özellikleri nelerdir?³⁷⁵ Yücel Çakmaklı ise milli sinemadan anladığının milli kültürün sinema diliyle anlatılması olduğunu söylemiştir.³⁷⁶ Milli bakış açısının tertiplemediği, yorumladığı gerçekleri sinema diliyle aktarmaktır. Çakmaklı kendi milli sinema anlayışıyla Refiğ’in ulusal sinema anlayışı arasında çok fark olmadığına inanmakla birlikte Refiğ’den “milli sinemayı” tanımlamasını istemektedir. Ulusal sinemayı savunan Refiğ ve Erksan için “milli” kavramı muhafazakar öğeler içermektedir. Bundan dolayı “milli” kavramı yerine sürekli “ulusal” kavramını kullanmaktadırlar. Bu iki yönetmen kavram konusundaki duyarlılıklarına rağmen yine de sol çevreler tarafından açık oturumda yaptıkları

373 Milli Sinema Açık Oturumu, MTTB Yayınları, İstanbul, Tarihsiz, s.19

374 Refiğ, Halit, “Türk Sinemasının Yükselişi ve Çöküşü üzerine Bazı Dönemler”, Türk Sineması Üzerine Düşünceler, Doruk, İstanbul,1996, s.184

375 Hareket, Nisan, 1973, s.12

376 Milli Sinema Açık Oturumu, s. 122

konuşmalardan dolayı eleştirilmekten kurtulamamışlardır. “Türkiye’de sınıflar yoktur, sınıflar oluşmamıştır” yaklaşımını savunmaları sol basında şiddetle eleştirilmiştir.³⁷⁷ Milli kavramı, ulusal kavramını kullananlara göre Türkçe bir kavram kabul edilemezdi. Milliyetçilik anlayışını tarihi olaylardan hareketle yorumlayan MTTB’liler ise Erksan’ı Türk tarihi ve kültürü içerisinde “ulusal” diye bir kavram olmadığını ilan edememekle eleştiriyordu. Ulus, ulusal kelimeleri ile milli, millet, millilik gibi kelimelerin bir birine zıt kültürlerin kavramları olarak görmek iki tarafın uzlaşmamasının temel sebebini oluşturuyordu.

Emrah Doğan, Tohum dergisinde Milli Sinema Açık Oturumu’nu toplu bir şekilde değerlendirirken aslında Türk toplumundaki üç tarz siyaseti inceden inceye eleştiriyordu. Ona göre, devrim için yapılacak sinema devrimci sinemayı oluşturur derken devrimci sinemada devrimi oluşturur demek isteniyor. Olan biteni devrime yararlı olabilecek şekilde vermeye, gerçekçi akım dediklerini ama bütün bu tanımlamaların ideolojik yaklaşımlar olduğunu söyleyen Doğan, buradan milli sinema-ulusal sinema karşılaştırılmasındaki yapaylığa geçer. Milli sinema, her şeyiyle halktan çıkmış ve halka yönelmişken, devrimci sinemanın amacı şiddeti çoğaltmaktır. Ulusal sinemacıların bu iki görüş arasında bir yerlerde durmasının uzun sürmeyeceğini, zaman içerisinde ya milli sinemaya doğru ya da devrimci sinemaya doğru kayacağına inanmaktadır.³⁷⁸

Ulusal sinema tartışmaları Halit Refiğ’in Yön dergisinde yayınladığı bir yazıyla başlar, ardından Metin Erksan’ın Ant dergisinde açtığı bir soruşturmaya müteakiben Onat Kutlar’ın Papirüs dergisinde verdiği cevaplarla devam eder. Bir yandan Batı kültür ajanlarının bu ülke halkına zorla kabul ettirmeye çalıştığı Batı hayranı, öykünmeci, ülkenin ulusal gerçekleriyle ilgisi bulunmayan, geleneksel sanat değerlerinden kopuk sanat anlayışı, diğer yandan ulusal gerçeklere dayalı Batıya öykünmeyen bilakis batı karşıtlığı içeren bir sinema anlayışıdır ulusal sinema.³⁷⁹ Bu tartışmalarda ulusal sinemanın ya da milli sinemanın üzerinde ittifak edilmiş bir tanımlama yoktur. Sinemayı yapan kişinin kimliği filmin ulusal sinema mı yoksa milli sinema mı olduğu konusunda daha belirleyici görünmektedir. Çünkü ulusal sinemanın gerçek bir yapıt olması gerektiğini, Müslümanlık, Hıristiyanlık,

377 Atilla Dorsay, Yedinci Sanat, Nisan 1973

378 Emrah Dopan, “Milli Sinema Açık Oturumu Üzerine”, Tohum, Nisan 1973

379 Onat Kutlar, “Ulusal Sinema Tartışması” Yeni Adam Dergisi, Nisan 1973 s.23

ilericilik, gericilik tartışmaları içerisinde gerçekçiliğin buharlaşmaması gerektiğine de inananlar vardır. Ulusal sinema ülkenin sorunlarını yeri geldiğinde mizahla, yeri geldiğinde iğnelemeyle filme aktarmalı, “olması gerekenler budur” diyerek çözüm yolları da göstermelidir. Aslında burada tam bir toplum mühendisliği vardır. Tebliğ ya da ideolojik argümanlar doğrultusunda kaba mesajlar içeren filmler sanat ve estetik kaygılardan uzak olduklarından evrensel bir dil yakalayamamışlar, filmlerin çoğu saman alevi misali bir müddet etki gösterdikten sonra tarih olmuştur. MTTB de bu eksikliği görmüş olmalı ki, “*Halit Refiğ’in milli değerlerimiz üzerine iyi niyetle eğilen çalışmalarına rağmen, eserlerinde belli oranlarda halkın gerçek yaşamlarını, dini ve milli inançlarını dile getirmek istiyorsa da başarılı olamamaktadır*” demektedir. MTTB bu başarısızlığın nedenini de, “*çıkış noktalarının sağlam temellere oturtulmuyor olması ve ortaya koydukları olumlu eserleri destekleyenlerin olmaması*”³⁸⁰ şeklinde değerlendirmektedir.

Milli sinema anlayışının temel savı, milli düşüncelerin ve milli bakış açısının sinema diliyle aktarımıdır. Öyleyse buradaki milli düşünce ve milli bakış açıları kavramları nasıl tanımlandırılacak ve bu tanımlar üzerinde nasıl bir ortak görüş benimsenecektir. Bu gerçekten zor bir durumdur. Çünkü bu kavramların içlerini doldurabilmek için bütün bilgi disiplinlerinin didiklenmesi gerekecektir. Burada iki unsur öne çıkmak zorundadır. Birincisi gerçektir, ikincisi bu gerçeği yorumlayan kişinin metot ve üslubudur. Burada gördüğümüz şey sinemanın sübjektif bir bakış açısının ürünü olan sanat eseri olmasından dolayı bakış açısının merkezi rolüdür. Zaten milli sinemacıların da, olayların yorumlanması, tespiti ve çözümlenmiş aşamasında uygulanan milli yöntem ve bakış açısının milli sinemayı doğuracağını ifade ediyor olmaları da bu yüzdendir. Peki sinemanın milli oluşunun temel ölçüsü olarak kabul edilen milli bakış açısından ne anlaşılmaktadır.

Millet denilen olgu, sosyal ve doğal çerçevesi içerisinde sürekli bir hareket ve devinim içindedir. Bu devinimler değişik açılardan ekonomik, siyasi, askeri, sosyal, ahlaki, dini olarak baskın bir şekilde görülebilir veya biz bu baskın hareketlerine göre yorumlayabiliriz. Bir milletin tarihi, bu maddi ve manevi aksiyonun tarihi olarak algılanmaktadır. Dolayısıyla bir milletin bakış açısı bu kolektif eserlerde beliren, açıkça müşahade edilebilen ve ancak ona has

380 MTTB Bülteni, 16 Mart 1973

diyebileceğimiz kültür formlarından, kılavuz ideallerinden, aksiyomatik temelleri ve aksiyon üslubundan meydana gelir.³⁸¹ Milli sinemacılar, bu milli bakış açısını sinema filmlerine yansıtılmadığı takdirde sonuçlarının acı olacağına inanmaktadır. Batı kültürünün Türkiye’de savunulması, kültür açısından; Türk kültürünün tamamen sakatlanması, milli bakış açısının tahrip edilmesi, politika açısından; Türk politikasının Avrupa politikasına bağlanması, ekonomi bakımından; Türkiye’nin bir sömürge ülkesi halinde tutulması, sosyal bakımdan; Türkiye’nin azınlık altında ezilmesi ve milli açıdan da; Türk milletinin Avrupa milletleri içinde eriyip gitmesi anlamına gelmektedir. Aslında buradaki bakış açısı “*neden milli sinemaya ihtiyaç vardır?*” sorusunun da bir cevabı niteliği taşımaktadır.

MTTB, Marksist bakış açısının sinemada bir yöntem olarak Türkiye’nin sorunlarına cevap üretmez olduğuna inanır. Bu yöntemin en az Batı’dan devşirilen yöntemler kadar Türk toplum yapısını anlamada ve çözümlemede yabancı kalacağını düşünür. Marksist metot; sosyal grupların bakış açıları da dahil olmak üzere bütün kültür olaylarını üretim araçlarında meydana gelen değişmeler ışığında incelemek ve toplumun bütün ilişkilerini üretim araçlarına endekslemek demektir. Bu da geniş anlamda toplumun inkarıdır. Sonuç olarak bir Marksist için milli sanat anlayışına yönelmek demek Marksist yöntemi inkar ve o yöntemden uzaklaşmak demektir.

Yücel Çakmaklı’nın milli sinema anlayışına yeniden dönecek olursak, tarihi bir birikim sonucunda Türk toplum yaşamında meydana gelen yaşayış biçimine, köklerine bağlılığı yeni formlarla birleştiren çağdaş bir anlatım görebiliriz. İlim, sanat ve din bağlamında üç temele oturan milli sinemayı, tarif ederken, işleyeceği muhteva olarak Selçuklu ve özellikle Osmanlı yaşayışını gördüğünü, milli kültürün sinema diliyle yansıtılması gerektiğini, bu ideal dönemlerden tarihi bir birikim sonucunda toplumda meydana gelmiş olan öz değerleri bularak sinemada yansıtmak olarak belirlemiştir.³⁸² Bütün konuşmalar teorik olarak milli sinemanın ne olması gerektiği konusunda yoğunlaşırken milli sinemacının niteliklerinin ne olması gerektiği konusu gündemde fazla kalmamıştır. Toplantıda Çakmaklı kendi milli

381 M. Pınar, “Milli Sinema Deyince”, Milli Gençlik, 1973 Nisan, s.23

382 Salih Gökmen, “Milli Sinema Açık oturumu Ardından”, Hisar, Mayıs 1973, s.32

sinema anlayışına göre en uygun Türk filmleri olarak Refiğ'in "Fatma Ba" ve "Bir Türk'e Gönül Verdim" filmlerini göstermesi bir başka ilginç yöndür.

Oturumda söz alan Salih Diriklik ise "ulusal" sözcüğüne karşı çıkışlarının en büyük **sebebi** olarak; halkın bu kelimeyi kullanmamasını, kelimenin daha çok batıcı aydınlar tarafından kullanılmasını göstermiştir. İkinci olarak Diriklik, ulusal sinemacıların Osmanlı toplumuna sırt çevirişlerini eleştirerek kendilerine göre Osmanlı yaşam biçiminin bugünün yaşam biçimine bir alternatif olduğunu belirtmiştir. Kendi muhafazakarlık görüşlerinin de devletin ve ulusal toplumun muhafazası olarak anlaşılması gerektiğini, bu tanımın içerisine toplumun ahlaki durumunu korumayı da eklediklerini ifade etmiştir. "Sevmek Zamanı" filmini milli sinema örneği olarak kabul eden ve milli sinemanın sadece Batı karşıtlığı olmadığını da ekleyen Diriklik, halk hikayelerini idealize etmek gerektiğine inanmaktadır.

Milli sinemayı, Türk-İslam sentezi³⁸³ biçiminde okumalara karşı Çakmaklı kendi yaptıkları filmleri ticari kaygı gözetmeksizin, "*Müslüman halkımıza saldıran, gençliği en zayıf halkalarından yakalayarak sömüren, iktisadi, ahlaki ve fikri sorunlar karşısında beyinleri felçli hale getirmeye karşı bir duruş*" olduğunu söyler.³⁸⁴ Bugünkü insanımızın temel sorunlarını, ezikliğini, kendi öz benliğinden uzaklaştırılmasını, mevcut kapitalist düzenin çıkmazlarını, doğurduğu bunalımları anlatmayı gerçek amaçları olarak ifade eden Çakmaklı, tüm sorunların çözümü için, sağlıklı bir hayatın yaşanabilmesi için İslam nizamının işlenmesinin filmlerde teklif edildiğini söyler.³⁸⁵ Muhabirin, "sinemanın dini yönünü ele alalım, bu konuda bir araştırma yaptınız mı?, dini otoritelerden sinemanın zararlı olmadığına dair bir fetva aldınız mı?" sorusuna Çakmaklı, peygamberin iki hadisinin kendileri için belirleyici olduğunu söyler. Birinci hadis, "*düşmanın silahıyla silahlanın*" ikinci hadis "*Kötülük karşısında susan dilsiz şeytandır.*" Düşmanın silahıyla silahlanın hadisi İslamcı camianın en çok sevdiği ve kullandığı hadislerin başında gelir. Bu hadis o kadar çok yerde ve farklı alanlarda yorumlanacaktır ki aslında modern hayatta dini meşrulaştırma ve gerçekleştirmenin dayanaklarından birisi haline gelecektir. Düşman ve silah her zaman değişmektedir. Çakmaklı da dünyada sıcak savaşların

383 A. Selim Onaran, Türk Sineması, Kitle Yayınları, İstanbul, 1999, c. II, s. 234. Ayrıca milli sinema tartışmaları için bkz: aynı eser c.I, sayfa 156-159, 104

384 Büyük Gazete, 1 Eylül 1978. "İslam Sineması Mevzuunda Sur Filmcilik Müteşebbis Heyetiyle Konuşma" ,s. 14

385 A.g.e s. 15

yaşanmadığını, kültür savaşlarının yaşandığını, sinemayı da bir kültür silahı olarak algıladığını birinci hadisinde bu amaca hizmet ettiğini açıklamaktadır. Aslında düşmanın silahı ile silahlanmak, düşman gibi olmak, düşman gibi düşünmek ve onun ağzıyla konuşmak mı olacak?³⁸⁶

Türk sinemasına İslami açıdan ne katabileceklerinin sorulması üzerine Çakmaklı, mevcut sinema piyasasını göz önüne alırsak çok şey katabiliriz demektedir. Milli sinema çalışmalarının en büyük katkıları 1990'lı yıllarda ortaya çıkacak³⁸⁷ ve Türkiye'nin hemen hemen her yerinde "*milli örf ve adetlere uygun*"³⁸⁸ kanallar kurulacaktır. 1976'lı yıllar milli sinema anlayışının ciddi toplumsal destek bulduğu yıllardır. Çakmaklı'ya destek kısa zamanda Gölge dergisinden gelir. Çakmaklı ile paralel düşünen Ahmet Uğur isimli bir yazar "*Sinemayı Fethedelim*"³⁸⁹ başlığıyla sinemanın savaş çağında öldürücü ve diriltici bir silah özelliği taşıdığını belirtir. Necip Fazıl'ın "*sinema, ruhun emrine girdiği vakit büyük bir imkan ve inşaa planı olur*" sözünü aktaran yazar, artık sinemanın fethedilmesinin zamanının geldiğini söylemektedir. Fetih Grubu'nun Gençlik Köprüsü'nün başlattığı "*mutlak fikrin tebliği hareketi*"³⁹⁰ zirveye çıkarmaya yeminliyiz dediğini ve bunun desteklenmesi gerektiğini belirtir. Burada da görüyoruz ki sinema dini tebliği için bir araç olarak görülmektedir. Tek kişilik ordu³⁹¹ Çakmaklı'nın başlattığı yol İslami camiada genişleyerek devam etmiştir. Örneğin milli sinema tartışmalarının "*İletişim Alanında Davet Yolu İçin Model*"³⁹² olarak ortaya çıkması manidardır.

Yazıda örnek Müslüman gazeteci, İslami basın, yazar, yayınevi, kitabevi gibi kavramların anlamları İslami içerikle yeniden doldurulmaya çalışılmaktadır. Gazetelerin, dergilerin, broşür ve kitapların fertler ve toplumlar üzerinde -uzaysal ve zamansal boyutlarına genişleyerek- etkisinin ve kritik rolünün olduğu anlatılan yazıda milli sinema yapımcılarının özellikleri anlatılmasa da örnek Müslüman gazetecilerin vasıfları anlatılmaktadır. İşinde İslam adabının gereğince davranmalı, gerçeği objektif bir şekilde aktarmalı, iktidar sahibi kişilerin yanında yakınlık

386 İsmail Kara, "İslamcı Söylemin Kaynakları ve Gerçeklik Değeri", İslamcılık, s..39

387 "Müslümanların Televizyonu Ne Zaman?", Yörüenge, 2 Şubat 1992, sayı:63, ss.7-22

388 İktibas, Şubat 1993

389 Uğur, Ahmet, "Sinemayı Fethedelim", Gölge, sayı: 9, Ağustos 1976

390 A.g.m.

391 "Şeriat Sinemalarda", İkişine Doğru, 25 Şubat 1990

392 Bedri Gencer, "İletişim Alanında Davet Yolu İçin Model" Girişim, Mayıs 1987, sayı:20

sağlayacak söylemlerden kaçınmalıdır. Örnek Müslüman gazeteci, insanların Allah'ın dininin bütün hayat alanlarına şamil, hepsinde bir rolünün, yönlendiriminin, yargı ve çözümünün olduğunun kavranması için daima yazdığı haber ve yorumlarla Allah'a bir bağ kurmalıdır.³⁹³ Ayrıca Müslüman gazeteci İslam toplumlarının sorunlarını sürekli gündemde tutmalı, Allah'ın düşmanlarının ve onların işbirlikçilerinin İslam'a ve İslami harekete karşı yaydıkları propagandalar karşısında uyanık olmalıdır.

Basın-yayın yoluyla yürütülen bu savaşta, MTTB gençliğinde *“bu güçlü aracı biz kullanmazsak elbette bir kullanan bulunur”* inancı yatmaktadır.³⁹⁴ Milli sinema tartışmaları 1990'lı yıllarda bir farklı tartışmayı da alevlendirecekti. Bu yeni platformun adı da *“Milli Basın”* olacaktı. Milli basın ölçüleri ise *“güzellikleri ilan ve kötülükleri teşhir ederken, mutlaka milli hakimiyet ve hak esaslarını uygulayacak, ikincisi, çağın gerektiği güçle donanarak Batının tekellerini aşacak ve son olarak ta fikir planında ortaklık sağlanacak”*tır.³⁹⁵ Ayrıca milli basın dil meselesinde hassas davranacak, kadrolaşma ve müessesleşmeye hız verilecek, milli sinemanın çözümlemesine yardımcı olacaktı. Milli sinema yan kollarını üretmeye başlamıştı. Milli sinema çalışmalarını yürütmek amacıyla kurulan Sur Film Şirketi finansman sorununu çözmek için ilginç bir yola başvuruyor ve vatandaşlara hisse senedi satıyordu.

“Gönüldaşlarımız;

*Bugüne kadar seks simsarlarının ve sapık ideolojilerin toplumumuzu köleleştirmek için el birliği ile kullandıkları sinemayı, fikir ve ruhun emrine vermek için çıktık. İnancımıza ve ahlakımıza karşı bir mitralyöz gibi kullanılan 20. asrın bu en korkunç keşfine, inancımızı ve ahlakımızı hakim kılmaya yeminliyiz. ‘Gençlik Köprüsü’ ile başlattığımız İslam’ı tebliğ hareketini zafere ulaştıracağımıza inanıyoruz. Sur Filmcilik Organizasyonu’nu bu inançla kurduk. Ve bu inançla birleştik beş üniversiteli arkadaş! Gücümüzü sizden alacağız.hem de ‘Müslüman camia sinemadan ne anlar?’ diyenlerin beyinlerini kurşunlamak için!”*³⁹⁶

393 A.g.m. Sayfa; 16

394 Y.Z.Özkan, Türkiye’de Din Eğitimi ve Öğretimi, İslam Medeniyet Vakfı, İstanbul, 1993, s. 11

395 “II. Milli Basın Kurultayının Ardından”, Öğüt, Aralık 1990, s.23

396 “Müslüman Milletimizi Göreve Çağırıyoruz”, Vesika, 1 Kasım 1976, s..32

Milli sinemanın etkileri daha çok Türkiye’de TRT tekelinin kırılmaya başladığı 1990’lı yıllarda başlayacaktı. Yörünge dergisi “Müslümanların Televizyonu ne zaman?” başlığında bir soruşturma başlatacaktır. Milli sinemanın öncülerinden Salih Diriklik ve Yücel Çakmaklı da bu soruşturmada fikirlerini açıklayacaktır. Salih Diriklik, “televizyon gibi kitle iletişim araçlarının en önemlisi her bireyde meydana getirdiği değişimler göz önündedir” diyerek, özel bir televizyon kanalına sahip olmanın zaruretinin kendiliğinden ortaya çıkacağını belirtmişti. Aslında milli sinema taraftarları gibi, televizyon kurulmasını talep edenler de ekonomik kaygıları ön planda tutmadan işe başladıklarını ifade etseler de TGRT, Kanal 7 ve diğer birçok yerel kanal bunu yalanlayacaktır. 1980’li yıllara baktığımız zaman İslami medya olarak adlandırılan olgunun bu dönemlerde gelişmeye başladığını görebiliriz. İslamcıların, “çalgı sesi haram mıdır, kadın sesi dinlemek kalbi karartır mı” tartışmalarının olduğu yıllarda Mısırlı Hafız Abdüssamed’in camide Kur’an okurken çekilmiş teyp kasetleri bir yeniliğin ve ihtiyacın başlangıcı olacaktı. İlahi, Kur’an ve vaaz kasetleri dışında İslamcı camiada pek fazla sesli ve görüntülü yayın yoktur. Bu sırada Zaman yayıncılık tarafından “Mute Destanı” diye bir kaset çıkar. Bant tiyatrosu özelliğinde olan bu kaset hicretin yedinci yılındaki bir savaşı anlatıyordu. Bu kasetin çalışmalarında İbrahim Sadri, Ulvi Alacakaptan ve Barbaros Ceylan gibi profesyonel sanatçılar yer almıştır.³⁹⁷ Kısa sürede bant tiyatrolarının sayısı 50’yi bulacaktır.

Aslında milli sinema “tebliğ” faaliyetlerinin yürütülmesi için bir araçtı. Bireylerin gündelik yaşamda İslami pratiğe dönmelerini sağlamayı diğer yandan da aşağıdan yukarıya doğru toplumsallaşmayı (buluşma mekanları, kulüpler, kitap ödünç vermeler, çocuklar için kurslar) hedeflenmektedir.³⁹⁸ Milli sinemacıların adeta kızgınlıkla karışık olarak yayınladıkları bir bildiri sonucunda işçisinden, memuruna, öğrencisine kadar herkesin etinden, tırnağından arttırarak Sur Filmciliğin hisselerinden alınması istenmektedir. Aynı dergide “*Milli Propaganda ve Dört Film*”³⁹⁹ Oğlum Osman, Gençlik Köprüsü, Memleketim filmleridir. Oğlum Osman’da Yücel Çakmaklı’nın, “Müslüman” tabakaya seslenmesini eleştiren yazar, bunun bir hata olduğunu çünkü bu filmle İslam’ı tercih etmiş insanlara değil,

397 Bedri, Gencer, “88’in Ardından Sesli Yayıncılık”, Kitap Dergisi, Ocak 1989, Sayfa: 14

398 Oliver Roy, Siyasal İslam’ın İflası, Metis, İstanbul, 1992,s.122

399 Bekir Saygılı, “Milli Sinemada Propaganda ve Dört Film”, Vesika, 1 Kasım 1976, s.28.

insanlara İslam'ı tercih ettirecek bir film çevirmesini istiyordu.⁴⁰⁰ Çünkü İslamcı tabakanın sinemaya zaten gitmediğini onları sinemaya alıştırmanın da faydadan çok zarar getireceğine inanılmaktadır. Ayrıca “Oğlum Osman” filminin de İslami açıdan çok yanlış içerikler taşıdığını çünkü “Müslüman” bir işadının yanında açık sekreter çalıştırmasının doğru olmayacağı belirtilir. İslamcıların 2000’li yıllarda geldiği noktaya baktığımız zaman insan ister istemez “sen neymişsin serbest piyasa ekonomisi (!)” diyesi geliyor.

1971 tarihinde milli sinemanın ilk örneği olarak çevrilen “Birleşen Yollar” filmi de sosyetik bir kızın, “Müslüman” bir gence aşık olmasını ve yaşam şeklini değiştirmesini konu alan klasik Yeşilçam melodramlarını andıran bir filmidir.⁴⁰¹ Filmin klasik Yeşilçam filmlerinden farkı aşkın imkansızlaştırdığı noktada maddi olanın yerini ilahi olanın almasıdır. Filmin kadın kahramanı Feyza yaşadığı hayatın yozluklarını, ahlak dışılığını görür ve İslami bir yaşam tarzını tercih eder. Filmin ortak özelliği Müslüman ve Türk olmanın yüceltildiği, erdemlerinin anlatıldığı ve açıktan topluma mesajlar verildiği bir film olmasıdır.

Sonuç olarak MTTB milli sinemanın genel karakteristik özelliklerini şöyle sıralamaktadır;

- 1- Milli sinemanın başlıca görevi halkın öz değerlerini yakalamak ve sinema açısından bunu vermektir. Türk halkının tarihi birikimi, sosyal değerleri, ekonomik değişimleri, tabiat şartlarında meydana gelen değişimleri, Türk insanını ve Türk insanının yaşantısını vermek gerekir.⁴⁰²
- 2- Milli sinema toplumun dış görüntüsüyle ilgilenmek yerine bu değerlerin nasıl ve neden olduğunu araştırma üzerine kurulmalıdır. Olayları yanlı değil tarafsız bir gözle incelemeli, tarihsel olayların sadece iyi yönlerini değil kötü yönlerini de irdeleyerek toplumsal yaşamın çözümlemelerini yapmada yarar sağlamalıdır.⁴⁰³

400 Saygılı, a.g.m., s.28.

401 Maktav, a.g.e., s.1014.

402 Milli Sinema Açık Oturumu Sonuç Bildirgesi, s.175

403 A.g.e.s.176

- 3- Milli sinema, milli kültürün ve milli bakış açısının sinema diliyle aktarımı olmalıdır. (Milli kültür tanımını yaparken MTTB'nin Mümtaz Turhan'dan etkilendiğini görmekteyiz.) Milli kültürün belirleyici üç özelliği, ilim, sanat ve dindir. Din dilinin sinemadaki karşılığı ahlak olmaktadır.⁴⁰⁴
- 4- Milli sinemanın gelişmesi için devletin yardımına ihtiyaç vardır.
- 5- Milli sinema çağımız Türk insanın dünya görüşünü yansıtan bir sinema olmak zorundadır. Türk insanın dünya görüşü ise tarihten, dinden ve dünden bugüne olarak gelen sosyal yaşamın bütününden oluşmaktadır.

MTTB'nin, milli sinema olarak adlandırdığı akımın başarılarıyla, tezatlarıyla bir tarih yazdığı şüphesizdir. Milli sinema tezinin toplumda ve sanatçılar nezdinde tutması için birde "milli sanat" tanımına ihtiyaç vardır. Tiyatrodan müziğe, sinemadan desene kadar bütün sanat dallarını kapsayabilecek bir genişlikte olacak milli sanat, Karagöz, Orta Oyunu, Halk Şiiri ve Minyatür gibi sahaları kapsasa da modern bir tarzda bu sanat dallarının sinemaya aktarımı zor olacaktır. Açık oturum basında geniş yankı bulmuş büyük gazetelerin hemen hemen hepsi olayı manşetten veya birinci sayfadan haber olarak vermişlerdir;

"MTTB Türk Sineması için Açık Oturum Yapıyor"- Tercüman, 5 Mart 1973.

"Ulusal Sinema Konulu Açık Oturum Düzenlendi"-Milliyet Sanat, 9 Mart 1973.

"MTTB Milli Sinema Konulu bir Açık Oturum Düzenledi"- Sabah, 9 Mart 1973.

"MTTB'nin Milli Sinema Konulu Açık Oturumu Tartışmalı Geçti"- Babıalide Sabah,12 Mart 1973.

"Milli Sinema Konulu Açık Oturum Dün Yapıldı"-Bugün, 11 Mart 1973.

"Milli Sinema Tartışıldı"-Dünya, 15 Mart 1973.

"Sinemamız Milli mi, Yoksa Ulusal mı olmalı?"-Ekonomi-Politik, 22 Mart 1973.

404 A.g.e.s176

2.Asım'ın Nesli

MTTB'nin üniversite gençliğinin kimlik inşasında kullandığı, sembolik değeri yüksek olan tarihi şahsiyetlerin en önemlisi, İstiklal Marşı şairi Mehmet Akif Ersoy'dur. M. Akif'in düşünce ve aksiyon adamı yönünün sürekli vurgulandığı MTTB metinlerinde, Mehmet Akif, batıdan gelen korkunç afetler karşısında yıkılmamayı ve dallarıyla beraber kök salabilmeyi öğütleyen bilge kişi⁴⁰⁵ olarak resmedilmektedir.

1969 yılında Erzurum İcra Konseyi Başkanlığı, Celal Tarakçı'dan, M.Akif'in aksiyonu ve şahsiyeti hakkında bir konferans vermesi istenir. Tarakçı, Mehmet Akif'i anma gecesinde talebelere konuşmayı kabul eder ve kendi deyimiyle, üç saatlik bir düşünmeden sonra M. Akif'in genç kuşaklara üç kavram çerçevesinde tanıtılmasını uygun görür; Akif, Aksiyon, Şahsiyet. Ona göre Akif; bir nizam içerisinde yoğrularak şahsiyetini bulmuş, hayatını o nizama adanmış, fikriyatını ve aksiyonunu o nizam uğruna harcamış biridir. Akif, imanını yaşamış, imanını yaşatmak için düşünmüş ve ömrünü iman için harcamış ender şahsiyettir. Talebe birliği gençleri de kendilerine örnek olarak Akif'i seçmişlerse mesaj açıktır. Onların da hayatlarını bu çerçeveler dahilinde sürdürmeleri gerekmektedir.⁴⁰⁶

Akif'in ölüm yıldönümü olan 27 Aralık tarihinde Halk Eğitim Merkezi'nde düzenlenecek olan program, salonun dolu olmasından dolayı 27 Aralık'ta yapılamamış, anma gecesi yılbaşı gecesine ertelenmiştir. Konferansı düzenleyen Tarakçı'ya göre, salonun dolu olması ve programın yılbaşı gecesinde düzenlenmiş olması "*köksüzlerin şımaracağı*" bir gecede, Akif'in inandığı nizamın öksüzlerinin belli olduğu bir gece haline dönüşmüştür.⁴⁰⁷ Yılbaşı gecesi kutlamalarına katılanların köksüzlükle itham edildiği, geceyi eğlenerek geçirenlerin çamları doğramakla suçlandığı kişilere karşı Asım'ın neslinin bir gün büyüyerek bütün köksüzlükleri kazıyacak hale geleceği belirtilmiştir.⁴⁰⁸

405 "Akif'in Aksiyonu ve Şahsiyeti", MTTB Erzurum İcra Kom. B.Y. no:1, 1970

406 A.g.e.s.I

407 A.g.e.s.II

408 1990'lı yıllara geldiğimizde 31 Aralık geceleri, İslamcılar tarafından sembolik olarak "Mekke'nin Fethi" olarak kutlanmıştır. Mekke'nin fethi hiçbir kaynakta 31 Aralık olarak gösterilmezken, özellikle büyükşehirlerde bu geceler İslamcıların gövde gösterileri haline gelmiştir.

“Gür hisli, gür imanlı”⁴⁰⁹ şair M. Akif, imparatorluk bakiyesi üzerinde oynanan çirkin oyunların farkında olarak içe kapanmaktadır. Akif, birinci ve ikinci Meşrutiyet hareketleriyle başlatılan değişimin karşısında resmedilmekte, yeniliği, kökten kopuş ta olsa ilerilik sayan kişiler ve çevreler Akif’in yeniliğe karşı çıkışını anlayamayacaklarını, her değişmeyi gelişme sayanların, medeniyetin ne demek olduğunu bilmeyenlerin, milleti yaşatan unsurlara saygı duymayanların, millet gerçeğini inkâr edenlerin ‘Milletim nev-i beşer, vatanım ruy-ı zemin’ diyen Akif’in davasını anlayamayacakları belirtilmiştir. MTTB’ye göre Akif’in davası yok edilmek istenen bir medeniyetin, Türk-İslam medeniyetinin, tekrar eski günleri yaşama davasıdır.

Akif, bir medeniyet kavgası vermektedir. Bu medeniyetin iki tarafı vardır; Şark ve Garb. Bu iki medeniyet arasında devam eden savaş, var olma ve yok olma savaşı olarak sürmektedir. Akif bu savaşta öz varlığın ihyasını yeniden oluşturmaya çalışan kurucu öznedir. Geçmiş parlak bir millet olan bizler, maziye yok saymadan hedefimizi istikbale yöneltmeliyiz der Akif. “Gözleri maziye dikmiş milletin/ömrü temadisi olur nekbetin/karşısına müstakbeli dikmiş Huda/görmeye, lakin daha yok niyetin” diyen şair, geçmiş nesillerin başarılarında neyin gizli olduğunu şöyle açıklar; “Kış uykusunda mı geçmişti ömrü ecdadın?/hayır, o nesl-i necibin, o şanlı ecdadın/ damarlarında şehamet yüzerdi kan yerine/yüreklerinde ölüm şevki vardı can yerine” diyerek Akif’in mısralarından öğütlerle gençlik mücadeleye hazırlanmıştır.

Akif’in 35. ölüm yıl dönümünde dönemin MTTB başkanı Ömer Öztürk, Akif, MTTB ve Asım’ın nesli arasındaki üçlü bağı şu şekilde kurmaktadır; “Akif soysuz nesiller yetiştirme gayretlerinin akim kalacağını daha o günden Asım’ın gelişini müjdeleyerek ilan ediyordu. Yıllar süren ruhsuz, köksüz, aslına düşman, nesiller yetiştirme gayreti bu gençliğin, kurtuluşu sapık ideolojilerin kucagında araması neticesini doğurdu. Memleket ruhsuz nesiller elinde çeşitli badirelerin eşiğine getirildi. Bu sırada ufukta bir ışık belirdi. Bu ışık Asım’ın doğuşu, dünyaya geliyordu. Bütün engellemeler rağmen Asım’ın Nesli dünyaya gelmiş ve bütün yurt safhında filizlenmeye ve meyvelerini vermeye başlamıştır. Yetiştirdiği ruhsuz nesillerin ihaneti ile karşılaşan kozmopolit düşünce, kendi kültürünü, kendi harsını

409 “Akif’in Aksiyonu ve Şahsiyeti”, a.g.e. .s.1

yaşatmaya çalışan milletin gerçek temsilcisi Asım'ın gelişiyle yerini kaybetmeye mahkûmdu.”⁴¹⁰ MTTB başkanı Öztürk, Asım'ın nesli olarak MTTB üyelerini gösterirken, bu yapının içerisinde yer almayanları “ruhsuz ve köksüz” olarak nitelendirmektedir.

Mehmet Akif için hazırlanan kitapta M. Önal Megüşoğlu, “Zahiri Görüntüler”⁴¹¹ adlı yazısında İslam toplumlarının 20. yy başlarında yaşadıkları şoklardan sonra iki yeni ülkenin ortaya çıkışından bahseder. Bu iki yeni ülke Türkiye Cumhuriyeti ve Pakistan'dır. Bu iki ülkenin kuruluş yıllarında, işgalci Batılı güçlere karşı toplumlarını bilinçlendiren ve onlara öz-bilinç ve güven aşılayan iki büyük kahraman vardır ona göre; Türkiye için Mehmet Akif, Pakistan için Muhammed İkbal. Yazara göre Akif'i anlamak için ilk önce yetiştiği dönemde ülkenin yaşadığı sosyal ve askeri yenilgileri bilmek, ikincisi de II. Abdülhamit zamanında açılan modern okulların eğitiminden geçtiğini bilmek gerekir.

Necip Fazıl'a göreyse Akif'in arabasını iki at çeker; biri iman ve İslam savaşçısı, öbürü şair. “Akif için önemli olan iman ve İslam cephesidir” tespitini yapan N. Fazıl, “Akif'in şairlik yönü birinci yönüne yardımcı olmaktan başka bir anlam taşımaz”⁴¹² der.

3.Necip Fazıl Kısakürek Ve MTTB

Başbakan Erdoğan, Kısakürek'le ilgili bir anısını şöyle anlatır: “*Milli Türk Talebe Birliği (MTTB) olarak üstadımıza bir jübile yapacaktık. Bu jübilede takdimi kimin yapacağı araştırılırken, MTTB'nin Çağaloğlu'ndaki genel merkez binasının büyük salonunda finale kalmış iki üniversiteli genç olarak bizleri kendisi dinliyordu. Benden önce diğer arkadaşım takdimini sunmaya başladı. 4 sayfada sürekli öven, methiyede bulunan cümleler vardı. İkinci A4 sayfasını bitirmişti ki, üstad asabi bir şekilde ayağa kalktı. Mimikleri şöyle bir gidip gelmeye başladığı anda 'yeter' dedi ve kenara aldı. Ben de şöyle avuç içi kadar kartla üstadı takdime hazırlanmıştım, onu sundum. O kendine has üslubuyla 'Bu genç benim takdimimi yapsın' dedi.*

410 Mehmet Akif Armağanı, MTTB Yayınları, 1972, s.7

411 A.g.e. s.13

412 A.g.e. s.25

Benden bir ter boşaldı. Çünkü üstadı ben takdim edecektim.”⁴¹³ Necip Fazıl sadece bir dönemin MTTB’sinin değil, Türkiye’de şiir ve sanat yönü dışarıda tutulduğunda sol dışında kalan bütün kesimlerin ittifakla kabul edeceği kişilerden birisidir.

Tek Parti iktidarında Büyük Doğu’yla başlayan serüvenini son nefesini verinceye dek sürdürmüştür. Biz müstakil olarak N. Fazıl’ın mücadelesinden öte MTTB bağlamında genç kuşakların ona bakışı ve onun öğretilerinin üniversite öğrencilerinde uyandırdığı akisleri inceleyeceğiz. N. Fazıl sağlığında gençlerin meraklı ilgilerini toplayan çarpıcı bir kişiliktir. Şair, tiyatro yazarı, usta bir gazeteci veya aksiyon adamı olmak üzere bir kaç N. Fazıl’dan söz edilebilir. Tek parti iktidarı yıllarında 1940’lı yıllarda fikir meydanlarına çıkmıştır. 1943 yılından başlayıp Büyük Doğu’nun onbirinci çıkışını 21 yıllık bilânçosu ile değerlendirmesi, 21 yıl maddi ve manevi çile, 8 defada hepsi 3 yıl 6 ay 20 hapis, 10 kere batış ve çıkış ve nihayet onbinlercesini de birincilik suretiyle doğruluş ve doğuş olarak değerlendirir. Ve onun geleneği kendisiyle başlıyordu.⁴¹⁴ Yani o entelektüel planda müslümanca düşünmenin Cumhuriyet tarihinde ilk örneğidir.

MTTB gençlerini hem sosyal anlamda hem de şiir anlamında doyurabilen N.Fazıl, gençlikten de hak ettiği ilgi ve desteği görüyordu. MTTB N. Fazıl’ı çeşitli zamanlarda Anadolu turnesine çıkartarak belirli yerlerde konferans ve paneller verdiriyordu. Her konferans ve panel gençler tarafından ilgiyle karşılanıyordu. Salonlar hınca hınç doluyor, üstadın konuşmaları yankılarını günlerce devam ettiriyordu. N. Fazıl’ın ışıltılı konferans salonlarında yaptığı şiirsel konuşmalar, rutubetli ve karanlık öğrenci evlerinin duvarlarında günlerce yankılanabiliyordu. Onun konuşma ve söylemlerine deruni anlamlar yüklenip, söylediklerinin altında söylenmeyen asıl manalar araştırılıyordu. Şiirleri ezberlenip, hazır cevaplılığı ile verdiği nükteler üniversite koridorlarında karşıt fikirli öğrencilere karşı kullanılıyordu. N. Fazıl ve MTTB gençliği arasında kurulan bağ akla hitap ettiği kadar kalbe de hitap ediyordu. N. Fazıl’ın, S. Arvasi’nin tasavvufi görüşlerinden etkilenerek yaptığı konuşmalar gençlerde etkilerini buluyordu. Kongrelerde,

413 Necip Fazıl’ın 100. doğum yıl dönümü dolayısıyla İstanbul AKM’de yapılan kutlamalarda Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın konuşması. 25.05.2004

414 Rasim Özdeneören, “Necip Fazıl Kısakürek”, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce, İslamcılık, c:VI, İletişim Yayınları, İstanbul, 2005 s. 139

kavgalarda o hakem oluyor, anlaşmazlıkların çözümünde onun ağzından çıkacaklara bakılıyordu.

N. Fazıl, MTTB'yi “*karanlıktan alacaya, alacadan süit beyaza inkılap eden bir teşkilat*” olarak görürken, MTTB'de N. Fazıl'ı “*öz babamızdan daha önemli*” biri olarak görüyordu. N. Fazıl'ın hayatında yaşadığı gelgitler hariç tutulursa uzun bir dönem bu ilişki devam etmiştir. N. Fazıl bir dönem Erbakan'a kızıp MHP ve Ülkü Ocaklarını desteklemiş, bir dönem de MTTB'ye kızarak beklediği gençliği Akıncı gençlik olarak ilan etmiştir. Her şeye rağmen N. Fazıl, MTTB'nin hemen hemen her faaliyetinde en ön sıralarda yer almıştır. Örneğin 1976 yılında yapılan kongrede konuşan N. Fazıl, MTTB'nin gerçekten büyük bir öğrenci teşkilatı olduğunu ancak kendi yapısında bazı sıkıntıların bulunduğunu belirtmiştir. MTTB'nin sürekli gelişime açık bir teşkilat olması gerektiği üzerinde duran N. Fazıl, Roma ve diğer bütün büyük imparatorlukların gelişime ayak uyduramaması sonucunda tarihin çöplüğüne gittiğini anlatmıştır. “*Sen, bugünün yalan dünyasını dünün doğruya benzer yanlış dünyasıyla beraber, tersine çevirmeye, tepe taklak etmeye memur bir gençliğin tohumusun*”⁴¹⁵ diye hitap ettiği MTTB'lileri kendi üzerlerine düşen görevleri yeterince yerine getirmemekle eleştirmiştir. Çekingenlik ve teenni gösteren öğrencilerin yeterince mali kaynaklara sahip olmalarına rağmen ruhi ve manevi ihtiyaçlarını yeterince karşılamadıklarını ifade eder.

“*Manada öz babanızdan ziyade size bağlılığı*” olan gençlik kitlesi için N. Fazıl, gerçekten her söylediği söz kıymete alınan birisidir. Komünist düzene olduğu kadar materyalist-kapitalist dünyaya da karşı olma iddiası taşıyan Milli Nizam Partisi hareketi ahlaki bir “nizam” kurmak istiyordu. Cumhuriyet tarihinde farklı okuma biçimleri olsa da bu bir ilkti. Tüm sağ İslamcılar gibi MTTB tabanı ve N. Fazıl için de MNP hareketi bir heyecan yaratmıştı. 1970'li yıllarda “İslam'da parti var mıdır?” sorularını soranlar bir tarafa, Milli Nizam kendisini, insana eşya gibi bakan bütün batıl görüşleri silecek bir hareket olarak açıklıyordu.⁴¹⁶ MTTB'nin savunduğu ekonomik yapılanmayla ya da herhangi dış politika ile ilgili talep karşılaştırıldığında MNP-MSP çizgisinin çok fazla uzağına düşmediği görülecektir. Buradan her iki teşkilatın yapısal bir birlikteliğini çıkarmak yerine 1970'li yıllarda

415 Sebil, “MTTB'de Hitabe”, 22 Ekim 1976, s.12

416 Sadık Albayrak, Türk Siyasi Hayatında MSP Hareketi, Selamet Yayınları, İstanbul, 1989, s.59

sağda politika yapanlarla entelektüel arayış içerisinde olanların aynı şeyleri söyledikleri çıkartılabilir. Ortada çok fazla seçenek yoktur. N. Fazıl'ın, "particiliğin ve partinin olamayacağını ancak Türk'ün ruh yapısını vatana hakim kılmak için muhitten merkeze doğru değil de merkezden muhite doğru bir yol aramak zorundayız" görüşünü savunduğunu görüyoruz.

N. Fazıl Şahlanış Mitinglerinde⁴¹⁷ yaptığı hitabelerle gençliği komünizm tehlikesi karşısında ayakta durmaya çağırırken 1970 yılında seçim sebebiyle yaptığı Konya Hitabesinde diğer konulara değinmiştir. 1969 tarihinde Mustafa Bilgi'nin öldürülmesi üzerine MTTB konferans salonunda "*donu siyah ve mintanı beyaz neşeli soytarılarla; donu beyaz ve mintanı siyah, hüznü maskaraların dünyasında*" marka Müslümanları gibi olmayacaklarını belirtir.⁴¹⁸ Kendi dünya görüşü penceresinden baktığında iki tip insan gördüğünü belirten N.Fazıl, "*yaşayan ölümlerle ölü yaşayanlara karşılık, ölmeden ölenler ve ölüp de ölmeyenler vardır*" demektedir. MTTB binasına yapılan saldırının basit bir şekilde algılanamayacağını, MTTB'ye bir zamanlar 6 oktan kinaye, yani CHP'nin altı oku kastedilmektedir, 6 sütununun önünde Allah bile demenin geride kalmasından, Tek Parti dönemi politikaları eleştirilmekte ve MTTB ile yeni bir dönem başlamasından dolayı hedef olarak seçilmiştir.

MTTB için önemli olan sembol eylemlerden birisi olarak Ayasofya'da kılınan namazları ve Ayasofya'nın tekrar ibadete açılması çalışmalarını göstermiştik. MTTB bu anlayışında yalnız değildir. Üstadları N. Fazıl da Ayasofya üzerine İslamcılarının çok laf ettiklerini ancak lafta bile Ayasofya'nın mülkiyetini alamadıklarını söyler. Ayasofya'nın tekrar ibadete açılması için '*mana*'nın anlaşılmasının yeterli olacağını, eğer mana anlaşılırsa zaten Ayasofya'nın kapılarını kendisinin açacağını söyler⁴¹⁹. "*Ayasofyan'ın kapılarıyla beraber ruhumuzu da kilitlediler. Her mana, her hikmet, her münasebet Ayasofya'ya bağlı....Ayasofya'yı kapalı tutmak, Allaha sövmeye, Kur'an'a tükürmeye, Türk tarihini kabire atmaya, Türk iffetini kirletmeye,Türk vatanını satmaya denk bir suçtur*"⁴²⁰ diyen N. Fazıl için Ayasofya'nın açılması, hem Cumhuriyetle hesaplaşmanın da bir yoludur.

417 Albayrak, a.g.e.s.215

418 N.Fazıl Kısakürek, a.g.e.s.217

419 Necip Fazıl Kısakürek, "Ayasofya", Hitabe, İstanbul, Büyük Doğu, 1975, s.137.

420 Necip Fazıl Kısakürek, a.g.e. s.173.

Türkiye'nin geldiği yeri devlerin cüceleşmesi olarak açıklayan N. Fazıl, “*işte sana layık özgürlük ve uygarlık*” diyenlere karşı söylenilecek bir direniş yaratmadan bahseder. Ona göre gençlik bir direniş kültürünün yaratıcısı ve taşıyıcısıdır. Büyük Doğu dergisinden Büyük Doğu Cemiyeti'ne kadar N. Fazıl'ın yapmak istediği de yeni kuşakları bu doğrultuda yönlendirmektir. MTTB öğrencilerinin üzerinde bu kadar yoğun durması ve onlarla bu kadar yakından ilgilenmesi de başka türlü açıklanamaz zaten. N. Fazıl'ın bu coşkulu Ayasofya konuşmaları, “Fetih ve Fatih” konuları ile MTTB'nin gelenek haline getirerek kutladığı “Fetih Haftaları”yla doğrudan ilgilidir. İstanbul'un fethi, İslamlaşma açısından önemli olduğu kadar Türk tarihi açısından da önemlidir.⁴²¹

N. Fazıl'ın MTTB gençliğine yaptığı önemli konuşmaların büyük kısmını Türk tarihi ve Türk aydınlarının eleştirileri oluşturur. Daha sonra kuşaklar boyu nesilden nesile aktarılacak Cumhuriyet muhalifliğinin çekirdeklerini oluşturan bu konuşmalar önemlidir. Eğer İsmet Özel'in dediği gibi İslamcılar Cumhuriyeti bir açılım olarak kullanabilselerdi, ya da yaklaşımlarını pozitif yönde değiştirebilselerdi, 1970'li yıllarda farklı bir İslamcılık, 2000'li yıllarda bambaşka bir İslamcılığa hem de aynı aktörler tarafından üretilen ve oynanan bir İslamcılığa rastlamayabilirdik. Birbirini tamamen reddeden, tarihsel bir süreklilikten uzak, radikal kopuşları ve kırılmaları içerisinde barındıran bir İslamcılık, sürekli toplumsal gerginliklerin merkezinde yer almıştır. Cumhuriyeti eleştirmenin yolu Cumhuriyet elitini eleştirmekten geçer mantığının uzantısı olarak N. Fazıl, kendisi gibi ilk kuşak Fransa'ya eğitim için gönderilenleri birkaç kişiyi dışarıda tutarak reddeder. Bu koca kalabalık içerisinde, toplumun ihtiyaçlarına göre bir modernleşme üretebileceklerden birisi Ali Fuat Başgil'dir. N. Fazıl onu bile “*ne olduğuyla tanımlamak güçtür ancak onun ne olmadığıyla tanımlanması daha kolaydır*” diyerek, Ali Fuat Başgil'i üç bölümde anlatmayı uygun görür; “*Genç ve talebe Ali Fuat, Tanzimattan beri Avrupa'ya gidip, Batı reçelini kavanozun camından yalayan maymunlardan olmamıştır. Olgun ve hoca Ali Fuat, ceberutların fermanına peşkeş çeken, esersiz ve irfansız, çilesiz ve samimiyesiz profesörlerinden olmamıştır.*

421 Necip Fazıl Kısakürek, “Fatih ve Onun Yeni Nesline Selam, 1968'de MTTB'nin Düzenlediği Fetih Mitingi Konuşması”, Hitabe, İstanbul, Büyük Doğu, 1975, s.145

*Fikirci ve cemiyet davacısı Ali Fuat, kılıç korkusunu Allah korkusuna takdim eden, sırma kaftanlı, mağrur politika cücelerinden olmamıştır.*⁴²²

N. Fazıl Avrupa'ya okumak için gönderilen birinci kuşağı, kavanozu camının dışından yalayan insanlara benzetir ki bu benzetme MTTB'liler tarafından sürekli kullanılacaktır. N. Fazıl'ın Cumhuriyet aydınının karşısına oturttuğu aydın din adamı prototipi ise Aksekili Ahmet Hamdi'de müşahhaslaşır. Aksekili, Tek Parti iktidarında Diyanet İşleri Başkan yardımcılığı yaptıktan sonra Demokrat Parti iktidarı döneminde Diyanet İşleri Başkanlığı yapmıştır. N. Fazıl Onu, “*o bir fail değil, o bir münfaildir*” diyerek tanıtır MTTB'lilere. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın “*Cinayet İşleri veya Denaet İşleri*” olduğunu belirten N. Fazıl'a göre; Diyanet İşleri Başkanı olmaksızın sırtında bir küfe ile kanalizasyon temizleyiciliği yapmak daha iyidir.⁴²³

N. Fazıl'ın ülkücüleri desteklemesine dönersek, ona göre MSP Büyük Doğu idealinin gerçekleştirilmesinde düşük doğum olarak nitelendirilebilir. MSP mevkii ve hedefini tam olarak tayin edemediği için yaptıkları eylemleri tasvip etmezken, 1973 seçimlerinde MSP hareketinin 50 vekille meclise girmesini umulmadık bulur. N. Fazıl MSP'nin iktidara katılmasına karşıdır, Ona göre bu hareket kendi içine kapanarak bağımsız politika yapacaktı. MSP, “*Allah'ın kendisine imtihan olarak lütfettiği imtihan tepeceği müstahkem mevkii haline getireceğine, aşılmaz ve sarsılmaz istihkâmlarla çevrili bir hisar yükseltip içine çekileceğine, hiçbir hükümete katılmayacağına ve zamansız hiçbir huruç hareketi yapmayacağına, daima ve topyekun muhalefette kalacağına, asla bücür ve küçük oluşlara yanaşmayacağına*”⁴²⁴ iktidara katılarak gücünü kaybetmiştir. Bu tavırlar karşısında N. Fazıl kendisinin çizgisinde gitmeyen bir hareketi desteklemeyeceğine ve yeni arayışlara gidebileceğine dikkat çekmektedir. O bu arayışı MTTB dışında ülkücülerde de denemiştir. Ülkücüler, “*İslamiyet payına muhafaza etmekle beraber, için için ağırlık merkezini Türklükte*”⁴²⁵ arar gibidir demektedir. N. Fazıl 1970'li yıllarda komünistlerin saldırılarının neden sadece ülkücülere yönelmiş olduğunu,

422 Necip Fazıl Kısakürek, “Ali Fuat Başgil Konulu 1968 tarihinde MTTB salonunda yapılan konuşmadan”, Hitabe, İstanbul, Büyük Doğu, 1975, s. 76

423 Necip Fazıl Kısakürek, “1969 MTTB,A.Hamdi Aksekili” Hitabe, İstanbul, Büyük Doğu, 1975, s.84

424 A.g.e.s.86

425 N.Fazıl Kısakürek, “Rapor 4”, Büyük Doğu Yay, İst, 1979, s.87

buna karşılık MTTB'nin bu tür saldırılara neden uğramadıklarını sorar. Cevabını da kendisi verir. MTTB ve diğer kendini İslamcı tanımlayan gruplar “*pörsük ve gevşe*”tir. Aynı N. Fazıl, “*Ülkücüleri, mahrum buldukları iddia edilemeyecek olan bu gayeye büsbütün perçinleme şartıyla desteklemeyecek Müslüman, Müslüman değildir ve Moskof kafirinden daha aşağı ve belki daha zararlı bir din tahripçisidir*”⁴²⁶ diyerek MTTB'lilere hem sert bir cevap vermiş hem de kendini üstad olarak takip eden üniversite gençliğini derinden şaşırtmıştır. O, ülkücülerin bazı noktalarının düzeltilebileceğini ve bu sayede de silindirli motor haline getirilerek aktif hale getirilebileceklerini belirtmektedir. Bunu engelleyecek olanları da gene vatan haini ve din suikastçısı olarak tanımlar.

N.Fazıl yukarıda da belirttiğimiz gibi 1977 seçimlerinde MHP'yi desteklemesinden sonra 1979 yılında ise Akıncılar dergisinin yayına girmesiyle birlikte Akıncılar'a övgüler yağdırmaktadır. MTTB tabanı N. Fazıl'ı her zaman okumaya devam etmiş ve söyledikleri üzerinde düşünmüştür. Ancak N. Fazıl, MSP çevresine sığmayacak bir gençliğin Büyük Doğu idealini gerçekleştirebileceğine inandığını, bu gençliğin de Akıncı-Güç olduğunu belirtir. Akıncı-Güç'ün başında ise İBDA-C'nin lideri Salih Mirzabeyoğlu bulunmaktadır. Akıncılar da gözden çıkarılmıştı aslında, çünkü N.Fazıl, Akıncılar'ı kuru kalabalık bir kitle olmakla suçlayıp onların bu kitlesiyle “*vicdanları infilak halinde ve kurmay zekasında halis zümreye ne nispette kulak vereceği ve onların güdümünde kendisine nasıl bir istikamet arayacağı meçhul*”⁴²⁷ diyerek eleştirmektedir. N. Fazıl bir deklarasyon yayınlamaya neden Akıncı-Güç'ü desteklediğini açıklamıştır. Ona göre asıl sebep, bu gençlerin Büyük Doğu idealine bağlılıklarını bildirmiş olmalarıdır. Akıncı-Güç kendilerinin çok büyük iddialar taşımadıklarını, geliş yolunu tıkamak değil geliş yolunu tıkayanları yoldan çekmeyi kendilerine amaç olarak belirlerken, eski nesilden de hiçbir beklenti ve ümitlerinin kalmadığını belirterek yollarını ayırmıştır. Akıncılar'ı, “*hortumun ferasetsiz ucu*”, MSP'yi, “*hocanın etrafındaki üç-beş balmumu adam*”, MTTB'yi, “*ruhunu yitirmiş*” olarak niteleyen Akıncı-Güç, Ülkücüleri de “*ruhları kirli*” olarak nitelendirir.

426 Necip Fazıl Kısakürek, Rapor 4, s. .68

427 N.Fazıl Kısakürek, Rapor, Büyük Doğu Yayınları, İstanbul, 1979 s.29

Aslında N. Fazıl'ın MTTB ile olan bağlarını gevşetmesi bir bakıma MTTB-MSP arasında olan yakınlıktan kaynaklanmaktadır. N. Fazıl kendi tavrını *“MSP’ye karşı, bir işkembeyi 40 kere kaynar sudan geçirdikten sonra elde yine necisten başka bir şey kalmadığını”* görmek olarak nitelendirirken, 40 yıllık mücadelesinin sonunda *“Milli Melamet”* ismini onlar daha uygun bulur⁴²⁸. Erbakan'ı çok sert şekilde eleştiren N. Fazıl, onu tevhit ticareti yapmak ve bazı ciğeri yanık, aklı sönük Müslümanları sömürmekle suçlar, partinin İslam'a hizmet etmediğinden hatta partinin iktidarı eline alması halinde İslam'a en büyük belaları yapacağından dolayı yollarının ayrıldığını belirtir. N. Fazıl'ın ülkücüleri destekleme kararı alması Akıncı teşkilatında da yankı bulacaktır. 19 mucizesi savunucularından ve Metin Yüksel'in abisi olan Edip Yüksel, Milli Gazete'de Fatih Akıncıları başkanı sıfatıyla N. Fazıl'a bir mektup yayınlayarak kendi teşkilatlarının neden milliyetçilere düşman olduğunu ve N.Fazıl'ın neden milliyetçilerin arasında yer aldığını sorar. N. Fazıl ise kendi kırılmalarını şu şekilde ifade edecektir: *“15 yıllık oluşunun harcı içinde alın terim, hummalı nefesim ve olanca kıvılcımda gücüm yatan MTTB'nin nihayet ölü kalıplar içerisinde donduruluşu, tek ümit halinde yöneldiğim Ülkücü gençliğinde henüz ruh adalelerine büyük vecd ve tefekkür cereyanını vermeye fırsat bulunamayış önünde bu en beklenmedik yerden kendi kendisine yükselen ses, bana müjdecilerin müjdesini getirdi”* demektedir. Kendi kendisine yükselen beklenmedik ses ise Büyük Doğu idealini diriltip yaşayacağına inandığı Akıncı-Güç'tür.

4.Kıbrıs ve MTTB

Kıbrıs, MTTB tarihi boyunca gündemden hiç düşmemiş, MTTB'nin başına sağcılar da geçse solcular da geçse bu konuda her zaman ortak tavır alınmış, Rumlara karşı yapılacak her türlü gösteri ulusal bir görev olarak algılanmıştır. Cumhuriyetin kuruluş yıllarında ve özellikle Tek Parti iktidarının hakim olduğu yıllardan başlayarak tarih kitaplarımıza girmiş olan ve ulusal bağlarımızı güçlendirmede kullanılan en önemli “öteki” figürlerden biri “Yunanlı” figürüdür. Cumhuriyet nesli ne Yunanların İzmir'i işgalini unutmamış ne de o bölgede yapılan Yunan zulümlerini unutmamıştır. 1970'li yıllarda kaleme alınan “Yunan Mezalimi”

428 Necip Fazıl Kısakürek, Rapor 5, Büyük Doğu Yayınları, İstanbul, Y1979 s.43

adlı kitapta anlatıldığı gibi toplumsal hafızada derin izler bırakan ve bölge halkına büyük zulümler yapan Yunanlar Türkler için hep “öteki”dir.

Tarih kitaplarından sosyal hafızaya değin Türk-Yunan ilişkileri ya da sorunsalı 1990’lı yıllara kadar soğuk savaş şeklinde devam etmiştir. Bu soğuk savaşın ihlal edildiği ve sıcak savaşa geçildiği tek yer Kıbrıs’tır. 1990’lı yıllarla birlikte iki ülke arasında bazı sanatçıların girişimleriyle ortak konserler düzenlenerek iki komşu ülke arasındaki gerginliğin daha fazla üretilmeden ortadan kaldırılması çalışmaları başlatılmıştır. İki ülke arasındaki ilişkileri konu alan diziler çevrilerek bu düşmanlığın bitirilmesi gerektiği mesajı verilmeye çalışılmıştır. “Yabancı Damat” adlı dizi Urfa’lı bir aile kızıyla Atina’lı bir erkeğin aşkıdan yola çıkarak Türk-Yunan ilişkilerini anlatan popüler bir komedi dizisi olarak güzel bir örnektir. İki ülke arasındaki düşmanlığın sürmesini isteyenler dizide Urfalı kızın yaşlı dedesiyle Atinalı damadın yaşlı nenesidir. Genç kuşak arasında böyle bir sorun yoktur, ortadaki kuşak ise çocuklarının mutluluklarını önceleyen, bu ilişkiyi ulusal bir sorun haline getirmeyen bir aile resmidir.

Kıbrıs sorununun askeri, siyasi ve tarihsel boyutları olsa da bizim burada yapmak istediğimiz MTTB Kıbrıs sorununu nasıl görmekte ve göstermektedir. Bundan dolayı Kıbrıs olaylarının gelişim seyrini ve olaylara karşı gösterilen tepkileri sadece MTTB ile sınırlandırdık. Aşağıda anlatacağımız Türk-Yunan ilişkilerinden tutun da Kıbrıs’ın tarihine kadar yapacağımız bütün alıntılar MTTB imzası taşımaktadır. Konumuzun sınırlarını çok fazla aşacağını düşündüğümüzden Kıbrıs olaylarını MTTB kaynaklarına göre aktaracağız.

MTTB’nin Kıbrıs konusunda derli toplu tek çalışması sayılabilecek basılı kaynak “*Kıbrıs Meselemiz*” adlı broşürdür. Bunun dışında Milli Gençlik ve Çatı dergilerinde yayınlanan yazılarda da MTTB’nin çok önem verdiği Kıbrıs olayları hakkındaki görüşlerini bulabiliriz.

MTTB, Yunanistan’ı “*kendi acziyetini kendi soyundan olan insanlarda şekilleyen, onlara tanrı diye inanan, bunları dondurarak yardım bekleyen, her tarafı yontulmuş mermerlerle süslü sütunlar üzerinde yükselen, ruhu taş olan bir ülke*”⁴²⁹ diye tanımlar. Yunanların kendilerini medeniyetin beşiği ilan etmelerini ve Helen ırkı üzerinden kendi vatanlarını kutsallaştırmalarını eleştirerek eski Helen ırkının

429 “Kıbrıs Meselemiz”, MTTB Yayınları, F.G.V Matbaası, İstanbul, 1975, s.65

çoktan yok olduğuna inanır. Bugünkü Yunanlıların, Slavlarla Arnavutların bir karışımı olduğunu, bundan dolayı da bu ırkın tek bir medeniyet olmadığını belirtir.⁴³⁰

MTTB Türk-Yunan ilişkilerinin 1461 yılında Mora'nın alınmasıyla başladığını, her gittiği yere medeniyeti götüren ve haçlı zihniyetinin kalıntılarını ortadan kaldıran ecdadımızın Yunanlıları 370 yıl yönettiğini belirtir. Osmanlı Devleti'nin zayıflamaya başladığı devirlerde Balkan Devletlerinde ayaklanmalar başlamıştır. MTTB, genel tarih kitaplarının aksine bu ayaklanmaları Fransız İhtilali'nin dünyaya yaydığı milliyetçilik akımlarının bir uzantısı olarak kabul etmez.⁴³¹ Bu ayaklanmaların başlatıcısı olarak-zihinlerinde sürekli olarak sıcak denizlere inmeyi hedefleyen- Rusya'nın Yunan'ı kışkırtmasını gösterir. Nitekim, III. Mustafa devrinde Yunanistan'ı kışkırtarak ayaklandıran yine Ruslardır. 1768- 1774 Türk-Rus Harbi sırasında Rus donanması Mora'ya gelip burada bulunan Türk donanmasını yakmış ve Yunanlara yardım etmişlerdi. 1814 yılında Etnik-Eteryay Ruslar tarafından kurdurulmuş, bütün Avrupa'nın Yunanistan'ı Ege medeniyetinin varisi olarak görmesi sağlanmıştı. Gene Ruslar tarafından Bizans'ın yeniden diriltilmesi amacıyla Avusturya İmparatoru II. Josef'le "Grek Projesi" denilen meşhur projenin yaşama geçirilmesi için 1821 yılında Eflak ve Boğdan'da isyanlar başlatılmıştır.

MTTB bütün bu olumsuzlukların başındaki gizli gücün Rusya ve taşeronu Yunanistan olduğuna inanır. Ünlü "Şark Meselesi" teziyle birlikte, güçten düşmeye başlayan imparatorluk haçlı zihniyetin saldırılarına uğramaya başlar. Balkan savaşı da bu zihniyetin bir devamı olarak kabul edilmektedir. I. Dünya Savaşı'ndan sonra 15 Mayıs 1919'da Yunanlılar İzmir'e ayak basmışlar ve Türk-Yunan ilişkilerinin en kör noktasına gelinmiştir. Yunanların işgalden sonra gerçekleştirdikleri işkence ve zulümler Türk toplumunun hafızasında hiçbir zaman çıkmayacak ve unutulmayacak izler bırakmıştır. MTTB bu işgal hareketinin ulus-devlet ve milliyetçilik fikriyle açıklanmasını kabul etmez. MTTB'ye göre bu Hıristiyan işgalidir ve bu işgal haçlı zihniyeti *bilinmeden* anlamlandırılmaz. İşgal sırasında Yunanlıların işkence ve katliamları sürerken Arnold Toyenbe Türkiye'ye gönderilir ve kendisinden bir rapor

430 MTTB 52. Dönem Faaliyet Raporu, .s.93

431 A.g.e. s.93

hazırlaması istenir. İngiliz tarihçiden bilimsel araştırma ve gözlemlerle Türk yurdunun Rumlara ait olduğu açıklaması istenir fakat rapor Rumların istediği gibi değildir.

Kurtuluş Savaşı sırasında Yunanlılar haksız işgal ve katliamlara girişirken, diğer taraftan da dünya kamuoyuna yanlış bilgiler vererek diğer devletleri de kendi yanlarına çekmeye çalışıyorlardı. Bu amaçla Venizelos, Yunan Tarım Bakanını Londra'ya göndererek İngilizlerin yüksek tirajlı gazetesi olan Times'ın dış politika şefi Wickvham Steet'i satın alarak yalan yanlış haberler verdiriyor, Türkler aleyhinde kamuoyu oluşturuyordu. Bütün bunlar Yunanların Türk toprakları üzerindeki isteklerinin küçük uzantılarıyla.

MTTB, Yunanların bu saldırgan tutumlarının ardında Megalo İdea'yı ve Venizelos'u görür. Megalo İdea MTTB'ye göre, *“eski Bizans'ı yeniden diriltmek, İskender'in dolaştığı yerleri yeniden ele geçirmek ve Ayasofya'ya çan takma hayallerine iman edercesine inanmanın adıdır”*⁴³². Yine MTTB'ye göre her doğan Yunan çocuğuna bu ideal aşılır ve her doğan Yunan çocuğu bu idealle büyütülür. Venizelos'u ise Yunan milletinin kaderini 1917 yılında eline alan büyük Türk düşmanı olarak algılayan MTTB, bu “katil ruhlu adamın” Girit'te Sadrazam Tevfik Paşa'nın paralı casusu bir politikacı olduğuna inanır Girit'te katledilen 134 bin Türk'ün sorumlusu olan Venizelos, İzmir'in işgal planını İngiliz, ABD ve Fransızlara kabul ettiren, işgalin de en büyük planlayıcısıdır.⁴³³

Kıbrıs her dönemde stratejik konumundan dolayı sorun olmuştur. 1914 yılında İngilizler'in tek taraflı olarak Kıbrıs'ı ilhak ettiklerini açıklamasıyla Kıbrıs için yeni bir dönem daha başlamış oluyordu. MTTB, Lozan Anlaşması'nda Kıbrıs adasının İngilizlere bırakılması konusunda tek bir kelime dahi edilmemiş olmasını hayretle karşılayarak orada yaşayan Türk nüfusunun geleceğinin de belirsizliğe terk edildiğini savunmaktadır. MTTB'ye göre Lozan Anlaşması sonrasında Yunanlara taviz üzerine taviz verilmiş ve 1930 tarihli Türk-Yunan Anlaşması ile Türkiye'den mübadele edilmiş olan Rumlar altı sene sonra yeniden ve bir Türk vatandaşı gibi eski işlerine ve çalışmalarına geri döndürülmüşlerdir. Yunanlar planlı ve aşamalı bir

432 Kıbrıs Meselemiz, a.g.e. s.48

433 MTTB 51. Dönem Faaliyet Raporu, s. 97

şekilde adadaki Rum nüfuslarını arttırmaya çalışırken Türk nüfusu dönem boyunca sürekli azalmaktadır.

MTTB'nin Kıbrıs davası ilk olarak 15 Ocak 1950 tarihini "Kıbrıs Günü ve Kıbrıs Mitingi" olarak ilan etmesiyle başlamıştır.⁴³⁴ MTTB'ye göre Kıbrıs sorunu İkinci Dünya savaşından beri çözülememekte ve Kıbrıs sürekli olarak gündemde kalmaktadır. Halkın gösterdiği tepkiyi siyasilerin yeteri kadar göstermediğini şiddetle eleştiren MTTB yetkilileri, siyasilerin Kıbrıs olaylarının dönem dönem tırmanışa geçtiği zamanlarda çözümü Birleşmiş Milletler'de aramasının da anlamsız olduğuna inanmaktadır.⁴³⁵ Çünkü ne Rumlar ne de Birleşmiş Milletler yetkilileri tarafsız bir tutumla Türk tarafının haklı isteklerini kabul etmemekte, o dönem yapılan çalışmaların hiçbirisi Türk tarafı lehine sonuçlandırılmamaktadır. Kıbrıslı Rumların asıl amaçları adada yaşayan Türklere çeşitli yollardan baskılar yaparak adayı boşaltmalarını sağlamaktır. Böylelikle Kıbrıs bir Yunan adası haline getirilecekti. 1950 yılında Yunan kabinesinde vekil olarak bulunan bir kişi kendi gazetesinde haya ve edep duygularından mahrum olarak geniş bir tahrikçiliğe girişmiş, resim ve karikatürlerinde Türk'ü çirkin ve edepsizce resmetmiştir⁴³⁶. Bu davranışlardan haberdar olan MTTB kırk asırlık Türk yurdu olarak kabul ettiği Kıbrıs için harekete geçme zamanının geldiğine karar vermiş ve ilk olarak Eminönü Öğrenci Lokalinde bir toplantı düzenlemiştir.

Salon gençlerle hınca hınç dolmuş olduğu gibi koridor ve merdivenler de gençlik kitlesiyle dolup taşmıştır. Gençlerin, "Yavru Vatan Kıbrıs"ın hiçbir ihtirasa feda edilmeyeceği, bugüne kadar susmuş olmanın sadece dostluğa saygıdan kaynaklandığı, gerekirse yeni Sakarya zaferlerine hazır olduklarını belirten ateşli konuşmalarının ardından, Kıbrıs'tan gelen Türk lider Fazıl Küçük bir konuşma yapmıştır. Duygulu anların yaşandığı toplantıda Kıbrıs Kültür ve Yardımlaşma Cemiyeti Başkanı Derviş Manizade bir konuşma yaparak şunları söylemiştir;

"Arkadaşlar! Binbir sebeple bırakıp geldiğimiz şefkatli annemiz, güzel Kıbrıs'ımız bizim yardımımıza muhtaçtır. Onu bırakıp gelmek günahının, kefaretinin ancak ona yapacağımız esaslı yardımlarla ödeyebiliriz. İnanınız ki bu anne, hasretinizle çok yaralı ve yokluğunuzla çok zayıf ve bitkindir. Hatta bir an önce

434 MTTB 48. Dönem Faaliyet Raporu, s. 32

435 A.g.e. s.33

436 A.g.e. s.35

*yardımına koşmazsanız ölüme mahkumdur.*⁴³⁷ Bu konuşmada gösteriyor ki Kıbrıs Türkiye'yi ana vatan olarak görmekte, bu toprakların yabancıların eline geçmiş olmasını hala kabullenememektedir.

Bu konuşmaların etkisinde kalan üniversite gençleri Kıbrıs olaylarına tepki vermede gecikmemiş ve bir gün sonra üniversite girişlerinde eylem yaparak bir ilke imza atmışlardır. 16 Ocak 1950 tarihinde gerçekleşen bu eylemde başkan vekili Fikret Aytaç bir konuşma yapmış ve talebeler;

“Kıbrıs'ı aldığımız fiyata veririz,

Atinalı! Vakitsiz öten horozun başını keserler,

Megola İdea'yı Sakaryaya gömdük,

Arş yiğitler, vatan imdadına”⁴³⁸ gibi sloganlar atmışlardır.

21 Aralık 1963 gecesi (Ortodoksların Noel gecesi) Rum çeteciler Türk evlerini ateşe verdi. Yüzlerce Türk kadın, çocuk olaylar sırasında hayatını kaybetti. Anlaşmaya göre böyle bir silahlı işgal halinde adaya müdahale hakkımız olmasına rağmen Makaryos'a üç nota verildi. Fakat bu notalara cevap bile verilmedi. Aslında Rum tarafının bu tavrı kendilerine verilen dış desteklerden kaynaklanmaktaydı. Olaylar BM'ye iletildi ve BM hakemliğini kabul etmekle Türk tarafı müdahale hakkından vazgeçmiş olduğunu belirtmiş oldu. BM Türk tarafının aleyhinde karar verdi ve Müstakil Kıbrıs Devleti'ne üçüncü bir devletin müdahalesine karşı Barış Gücü oluşturuldu. Bu olaylar sekiz ay devam etti ve ünlü Johnson mektubu geldi. İki nokta Türk tarafına bildiriliyordu, Kıbrıs'a müdahale edilecekse böyle bir çıkarmada NATO silahları kullanılamazdı, ikinci olarak da Kıbrıs'a Türk tarafı asker çıkartırsa NATO olaya müdahale etmeyecekti. Mesaj gayet açıktı, eğer Türk tarafı adaya asker çıkartır ve Ruslar buna müdahale etmeye kalkarlarsa Türk tarafı yalnız kalacaktı ve NATO Türkiye'ye Sovyet Rusya tehdidini savmak için yerleştirdiği silahların kullanılmasına taraftar değildi.

MTTB, Kıbrıs sorunun yıllardan beri halledilememiş olmasını adanın dünya çapında stratejik bir konuma sahip olmasına ve Türk dış politikasının istikrarsız gidişatına bağlamaktadır. Akdeniz Türk gölü haline getirildikten sonra sınırlarımıza

437 A.g.e.s.45

438 MTTB 48. Dönem Faaliyet Raporu, .s.33

katılan Kıbrıs, İngiltere tarafından Rusya'ya karşı koz olarak kiralanmış ve I. Dünya Savaşı ile birlikte Akdeniz'de bir üs sahibi olmak düşüncesiyle de haksız bir şekilde işgal edilmişti. Bütün bunlarla birlikte Yunanların Kıbrıs üzerinde hak iddia etmeleri, planladığı bir ideali gerçekleştirme hayallerine ve bizim başarısızlığımıza bağlanmaktadır.

Daha sonra Türk askerinin adaya müdahale etmesini büyük bir olay sayan MTTB, içeride ve dışarıda bazı güçlerin bu harekâtı olduğundan farklı göstermeye çalışmasını anlamamaktadır. Örneğin Türk yetkililerin “çok mecbur kaldığı için yapıldı” gibi savunmacı yaklaşımlarının ve harekâtın adının “barış harekâtı” olarak isimlendirilmesinin yanlış olduğunu söyler. Türklerin müdahalesi ABD, İngiltere ve diğer Batı Avrupa ülkelerince protesto edilir. Bu iki devletin Rum nüfusunun çokluğunu ileri sürerek Türk ordusunun adadan ayrılması ve BM askeri yetkililerine teslim etmesi gerektiğini söylemeleri MTTB tarafından şiddetle eleştirilir.

MTTB, Cenevre görüşmelerine katılan heyetin her fırsatta yaptığı açıklamaları eleştirerek “barış havaris” olmamızı kabullenmez. Onlara göre körü körüne barışçı bir politika savunulmaktadır ve bu her fırsatta talihsiz bir şekilde açıklanmaktadır. MTTB'nin Kıbrıs harekâtından çıkardığı en büyük ders ise Türkiye liderliğinde “İslam Milletler Birliği”nin kurulması zorunluluğudur.

1974 harekâtından sonra MTTB Kıbrıs davasını gündemden hiç düşürmemiştir⁴³⁹. Kıbrıs müdahalesini yerinde, haklı ve uluslar arası anlaşmaların bize verdiği bir hak olarak görür.⁴⁴⁰ Yunanların adalarda yaptıkları her türlü hukuk dışı müdahaleyi derin milliyetçi duygularla reddeden MTTB, milli haysiyetimizin rencide edilmeye çalışıldığına inanmaktadır. 19 Temmuz 1974 tarihli bildirisinde Mehmetçiğin Kıbrıs'a müdahalesi ile ilgili bir basın bildirisini yayınlayan MTTB, bildiride aynen şunları ifade etmektedir;

“Kıbrıs'ta milli haklarımıza ve milli haysiyetimize yönelen saldırıları önlemek için, devletlerarası anlaşmaların tanıdığı haklara dayanarak, Kahraman Türk Ordusu bir harekâta girmiş bulunmaktadır. Bu hareket savaş için değildir. Kıbrıs'daki soydaşlarımızın haklarını korumak ve adada barışın sağlanmasını

439 Cumhuriyet Ansiklopedisi, c.III, s.362

440 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu,1974 Basın Toplantısı, s.235

sağlamak amacıyla yapılmaktadır”.⁴⁴¹ MTTB'nin basın bildirisi incelendiğinde âdete bürokratik bir dil kullanmış bundan da öte mevcut hükümetin Kıbrıs müdahalesini dünya kamuoyuna duyurmak için kullandığı dilin aynısını kullanmıştır. Hükümet yetkilileri devletlerarası anlaşmaları ihlal etmediklerini ve adada barışın sağlanmasından sonra askeri müdahaleye son verileceğini beyan ederken, MTTB de bölgedeki Müslüman öğrenci teşkilatlarından Kıbrıs davası konusunda Türkiye'nin yanında yer almalarını istemektedir.

Genel Başkan Abit Özmen 22 Ağustos 1974 tarihinde dünya gençliğine bir çağrı daha yapma gereği duyar. Yunanların adada sistemli bir Türk düşmanlığı ve katliamı gerçekleştirdiğini tüm dünya gençlerinin görmesini ve buna sessiz kalınmaması gerektiği belirtilen bildiriye askeri müdahalenin gerekliliği de ispatlanmaya çalışılmıştır.⁴⁴²

Kıbrıs olaylarının gündeme sıcak bir şekilde girdiği bu yıllar Türk kamuoyu, Kıbrıs konusunda duyarlılığını her platformda göstermektedir. 1964 Kıbrıs olayları ile ilgili olarak farklı eylemleri arasında MTTB gençliğinin, kuruluş yıllarındaki yerli malı kullanma haftalarını hatırlatırcasına Rumlara uyguladıkları ekonomik boykot kararı vardır. “Rumlardan alışveriş etme” pankartları büyük şehirlerde halkın görebilecekleri yerlere asılmıştır. Rumlara verilecek her kurşun Kıbrıs Türklerine atılacak bir kurşun olduğu ve bilinçli Türklerin Rumlardan kesinlikle alışveriş etmemesi istenmektedir. Yüksel Çengel'in MTTB Başkanı olduğu dönemde, Rum işçilere mesafeli yaklaşıldı, Rum esnafa mal verilmedi, Paskalya yortusu için Yunanistan'a gidenlerin geri dönmesine izin verilmedi.⁴⁴³

5.12 Eylül MTTB

12 Eylül darbesine giden süreci MTTB gözüyle aktaracağımız bu bölümde MTTB'nin kendi görüşleri doğrultusunda değerlendirmeler yapılacaktır. MTTB, Cumhuriyetin kuruluşundan beri sergilediği farklı politik duruşları, kapanma sürecine doğru İslamcı bir kimlikle tamamlayacaktır.

441 19 Temmuz 1974 Basın Bildirisi, a.g.e.s.237

442 A.g.e.s.23

443 Radikal, 20.09.1997

Türkiye'nin İslamlaşmasıyla beraber Türk milletinin düşmanlarının sürekli arttığı, bu düşmanların Osmanlı hâkimiyetinin güçlü olduğu zamanlarda sinsi hareket ettiği, devletin zayıfladığı dönemlerde ise açıktan dış bilemediği MTTB kaynaklarında uzunca anlatılır. Osmanlı İmparatorluğu'nun zayıflama ve çökme dönemlerinde düşmanların topraklarımızı açıktan açığa paylaşmasını ve Kurtuluş Savaşı destanıyla bir zaman diliminin kapandığını aktaran genel başkanlar, Cumhuriyetin kuruluşuyla yeni bir merhaleye girildiğini belirtirler. Kuruluş dönemleri MTTB'si ile 1970'li yıllar sonrası MTTB'sinin total bir düşünce yapısı olmadığından değerlendirmeler her zaman farklıdır.

1958 yılında talebe hareketleri MTTB için, muhalefette bulunan partinin iktidarı ele geçirebilmek amacıyla gençleri kullanması şeklinde değerlendirilir. MTTB, CHP'den, -her ne kadar kendi teşkilatları 1960 hükümet darbesinde darbecileri destekleseler de sonradan bu desteği yüz karası olarak okumuşlardır- darbecilerden yardım isteyen parti olarak bahseder.⁴⁴⁴ Gene MTTB'ye göre 1960'lı yıllarda ülke içerisinde fazla bir hareket görünmemektedir. 1965 yılında başlayan öğrenci hareketlerindeki kıpırdanmalar 1968 yılında hızla yayılmaya başlar. MTTB bu yıllarda Güney Amerika ülkelerinde ve Fransa'dan İngiltere'ye, İtalya'dan Türkiye'ye kadar uzanan eylemleri komünizmin dünya üzerindeki bir operasyonu olarak değerlendirir.

1969-1970 yıllarında grevler ve boykotlar, gerillacılık faaliyetleri Türkiye'de de görülmeye başlamıştır. 12 Mart 1971 muhtırasının, olayları engellemek amacıyla yapıldığına inanan MTTB, bu muhtıranın olayları durdurmadığını sadece birkaç gün ertelediğini belirtmektedir.

MTTB, kendi çizgisi dışındaki öğrenci hareketlerini değerlendirirken, "*bomboş gençlik, zararlı fikirlere açık bırakılan zihni, dogmatik fikirlerle doldurulmuştur*" der. Yaygın kanının aksine dogmatizmi kendi dini düşünce yapılarını eleştirenlere karşı kullanması dikkat çekicidir. "*Bütün bu hadislerin baş sorumlusu sistemdir ve devletin bozuk müesseseleri ile veremediği ahlaki düzeni insanların dışarıda aramaları bu sorumluluğun ilk nedenidir.*"⁴⁴⁵ MTTB gençliği tarafından yazdıkları yakından takip edilen ve 1980 yılında vurularak öldürülecek ve

444 MTTB 52. Dönem Faaliyet Raporu, s.336

445 a.g.e.s.128

MTTB kapanışından sonraki dönemde sembol isimlerden bir haline gelecek olan Sedat Yenigün kendi yaşadıkları toplumsal ve siyasal durumu Türkiye’de “*Müslüman azınlık*”⁴⁴⁶ kavramıyla açıklamaktadır. Gençlik kendi ülkelerinde kendi konumlarını azınlık olarak ironik bir şekilde okuduğu zaman sisteme yabacılaşması normalleşecektir. Böylelikle MTTB’nin yukarıdaki tüm okuma biçimleri kendi içerisinde bir tutarlılık arz ediyor görüntüsü sergileyecektir.

21 Aralık 1974 tarihinde MTTB Genel Sekreteri Recep Çığa bir basın bildirisi yayınladı. Çığa, son günlerde artmakta olan ve fikirlerin susup namluların konuştuğu bu döneme ilişkin görüşlerini açıkladı. Ona göre sol düşünce 1960 yılı sonrasında ülkede güçlenmeye başlamasından sonra masum bir fikir hareketi olmaktan çıkmış, sistem değişikliği isteyen örgütsel bir hal kazanmıştır. MTTB olarak geçici fikirlerin estirdiği anlık hareketlerin karşısında olduklarının bir kez daha hatırlatıldığı bildiride, eğitim sistemi tüm sorunların baş sorumlusu olarak ilan edilmektedir⁴⁴⁷. MTTB genel olarak her basın bildirisinde iki konuya vurgu yapmaktadır. Bunlardan ilki eğitim sistemidir, ikincisi okutulan tarihtir. Eğitim sisteminin insanları ahlaki duygulardan uzak yetiştirmesi ve okutulan tarihin de köksüz olması bu eleştirilerin ana özellikleridir. Gerçi tüm muhalif hareketler mevcut iktidarlara karşı savaşımalarını genellikle bu iki kurumla hesaplaşma adı altında başlatırlar.

MTTB 1975 yılında öğrenci olaylarının seyrini daha bir vahim bulur. Artan boykot ve işgaller sonrasında öğrencilerin memleketlerine dönmek zorunda kalmaları ve bazı fakültelerin kapılarına kilit vurulması eğitim sistemimiz açısından büyük bir ayıp olarak nitelendirilir. MTTB şiddet olaylarının çığırından çıktığını, artık insanların rasgele öldürülmelerine bir son verilmesi gerektiğini belirtir. Vatan Mühendislik Yüksekokulunda, Kerim Yaman isimli, hiçbir gruba bağlılığı ve yakınlığı olmayan bir öğrencinin çatışmalar arasında kalarak öldürüldüğünü, komünistlerin kendi propagandalarını yapmak amacıyla bu gencin cenazesine sahip çıktığını ve bunlara göz yumulduğunu belirterek bu durumu sert bir dille eleştirir. MTTB olayları eleştirirken, ülkedeki anarşinin müsebbiplerini de işaret etmektedir: “*Bu olaylar, Marksist-Leninstler ile sömürülerini sürdürmek isteyen menfaatçı*

446 Sedat Yengin, Bir Şehidin Notları, İnkılap Yayınları, İstanbul, 1990, s. 145

447 MTTB 52.Dönem Faaliyet Raporu, s.341

*çevrelerin tertipleedikleri ve bazı politikacıların kışkırttıkları oyunlardır. Türkiye’de anarşiden menfaat uman çevreler vardır. Türkiye’de anarşiye pirim veren şahıs ve gruplar vardır. Siyasiler vardır. Rektör ve öğretim üyeleri vardır”.*⁴⁴⁸

MTTB tüm terör olaylarında üç suçlu bulmakta ve 12 Eylül’e giden süreci de bu üç ayaklı menfaat çevrelerinin tetiklediğini düşünmektedir. Birinci ayak devletin özerk kuruluşları olan üniversite işgallerine göz yuman rektörler ve eğitim görevlileri, ikinci ayak bu işgal ve boykotlara göz yuman devletin silahlı kuvvetleri ve son ayak ise bu olaylara çanak tutarak siyasi rant elde eden siyasiler. MTTB anarşiye besleyen ve üreten kurumlar silsilesine son olarak TRT’yi de ekler. 12 Mart öncesi milliyetçi talebelere yapılan işkenceleri görmezden gelmekle ve devrimci diye adlandırdığı talebelerin övgüsünü yapmakla suçlar. TRT bu dönemlerde MTTB’ye göre adeta Dev-Genç ajansı durumunda işlev görmektedir ve devletin kolluk kuvvetleri tarafından yıkıcı ve bölücü faaliyetten öldürülen kişileri şehit diye günlerce ekranlarda reklamını yapmaktadır. TRT için bu tarihler, lekeli günler olarak nitelendirilir.

“Sol yumrukları sıkılı yığınları televizyonlarda halka dakikalarca göstermek, açıkça solun gövde gösterisini milyonlarca insana takdim etmektir. Bu psikolojik bir baskıdır. Halbuki, devletin ilim müessesesini kanunsuz şekilde işgal eden bu ne oldukları meçhul yığınlar, üniversitenin haysiyetini açıkça çiğnemişlerdir, öğretim üyelerinin odalarını açmak, kitap, daktilo çalmak, duvarlara komünist ihtilal çağruları ve bölücü sloganlar asmak üniversiteyi şehir eşkiyalarının yuvası haline getirmektedir” denilen basın bildirimlerinde hedef açıktır. TRT, sayıları çok az olan derneklerin ve sendikaların basın bildirimlerine bile çok uzun zaman ayırırken MTTB’nin basın bildirimlerini yayınlamamaktadır. Görüldüğü gibi MTTB’nin TRT’ye yönelttiği bu çok sert eleştirilerin altında yatan sebeplerden birisi de kendi basın açıklamalarının yayınlanmamasıdır.

MTTB tüm bu hadiselerde kendi talebelerini silahtan ve şiddetten uzak durmaları konusunda sürekli olarak uyarsa da bazı hadiselerde bu talep karşılanamamıştır. Örneğin MTTB üniversite sınavını kazanarak fakülteye gelen öğrencilere, Anadolu’nun kıraç topraklarından kopup gelen öğrencilere “Türk yüksek tahsil gençliğinin tek temsilcisi” sıfatıyla bazı uyarılarda bulunur. Osmanlı

448 29 Ocak 1974 MTTB Basın Bildirisi, MTTB 52. Dönem Faaliyet Raporu, s. 341

mirasının nasıl heba edildiğinin hatırlatıldığı, dışta emperyalizmin içte sözde aydınların düşman olarak gösterildiği bu bildirilerin birinde 12 Mart Muhtırası, komünist şımarıklığına karşı verilmiş bir cevap olarak nitelendirilir. Bildiride “Öz yurdunda garip, öz yurdunda parya” haline getirilen öğrencilerden davalarına sahip çıkmaları istenmektedir.

6 Eylül’de Konya’da yapılan Kudüs Mitingi’nde, “*Müslüman! Putlara ve Tağutlara Karşı Savaşta Birleş*”⁴⁴⁹ pankartının taşınması, İstiklal Marşı okunurken bir grubun ayağa kalkmaması 12 Eylül’ün gerekçelerden biri olarak gösterilecekti. Aslında MTTB’liler İstiklal Marşı okunurken ayağa kalkmamayı Türk bayrağına karşı büyük bir saygısızlık olarak değerlendiriyorlardı. Konya’daki mitingden kısa bir süre önce ODTÜ’de sol görüşlü öğrenciler de İstiklal Marşı’nda ayağa kalkmayarak Enternasyonal marşı söylemişler, bunun üzerine MTTB, “*Komünist Enternasyonal Marşı söyleyerek neyi hakim kılmak istediklerini bir kere daha gösterenler bu hareketlerinin hesabını tek tek vereceklerdir*” diyerek çok sert tepki göstermiştir. Sol görüşlü öğrencilerin bu hareketleri vatana ihanet olarak değerlendirilmiştir.

449 Cumhuriyet Asiklopedisi.c.III.s 504

BEŞİNCİ BÖLÜM

1.MTTB Ve Örgütlenme Yapısı

MTTB'nin örgütlenme yapısına baktığımız zaman esnek bir hiyerarşik yapılanmanın olduğunu görürüz. Amaçları, birliğin amaçlarına uygun olan (Madde 1,2,3) üniversite, akademi ve yüksek okullarda kurulmuş olan ve kurulacak olan dernekler ile Türkiye haricinde Türk talebelerinin kurduğu ve kuracak olacağı cemiyetler birliğe katılabilirler⁴⁵⁰. MTTB'nin ülkenin sosyal ve siyasi parçalanmışlığında özellikle aktif taraf olduğu 1970'li yıllar, birliğin fikirsel yapısının ve bütünlüğünün korunması amacını sağlamak için birliğe katılacak olan teşkilatlar genel kurulun insiyatifine bırakılmıştır. Diğer öğrenci teşkilatları düşünüldüğünde kendi fikri yapısının dışında kalan öğrenci teşkilatlarını birliğe sokmaması anormal bir durum değildir. Ayrıca birliğe bağlı dernekler istedikleri zaman birlikten ayrılabilirler⁴⁵¹. Genel kurul, ana tüzükte bulunan ve birliğe katılım şartlarını kabul eden dernek veya cemiyetleri taahhütlerini yerine getirmemeleri ve birliğin genel amaç ve hedefleri dışında davranmaları durumunda ihraç etme yetkisine sahiptir.

MTTB'nin kendi birliğine katılacak olan dernek ve cemiyetleri sadece Türkiye ile sınırlandırmaması da bir başka dikkat çekici noktadır. Kuruluşunun ilk yıllarında olduğu gibi Dünya Gençlik Teşkilatı'na ve Müslüman Öğrenciler Birliği'ne katılması ve toplantılarına bizzat ev sahipliği yapmasını sınır ötesi ve kapsamlı bir teşkilat olma çabalarına bağlayabiliriz.

MTTB profesyonel teşkilatlanma amacı ile bir takım işbölümüne gitmiştir. Birlik aşağıdaki organlardan oluşmaktadır:

- a- Genel Kurul
- b- Genel Yönetim Kurulu
- c- Mahalli İcra Konseyleri
- d- Merkez Yürütme Kurulu
- e- Yüksek Haysiyet Divanı

450 MTTB Tüzüğü, MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s.53

451 MTTB Tüzüğü, Madde 7-a ,MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s.53

- f- Murakabe Heyeti
- g- Merkez Yürütme Kurulunun Oluşturacağı Müdürlükler.

MTTB tüzüğü, seçme ve seçilme usullerini de sıkı bir şarta bağlamıştır. Genel kongre her yıl Aralık ayının ikinci yarısında, genel yönetim kurulunun belirleyeceği vilayette yapılır. Genel kongre delegeleri, birliğe bağlı derneklerin ana tüzüğün kabul ettiği esaslara dayanarak beşer temsilciden oluşturulur. Ayrıca Genel Yönetim Kurulu, Murakabe, Haysiyet Divanı üyeleri genel kongrenin asıl üyeleridir. Genel kongre seçim esaslarını dikkate aldığından taşra teşkilatlarının yıllık kongrelerini tamamlamış olmayanların genel kongreye delege göndermelerinin kabul edilmeyeceği özellikle bildirilirken, genel kongreye katılacak olan derneklerin listesi genel sekreterlik tarafından hazırlanarak ilgililere duyurulur.

Genel kongrelerin olaysız geçmesi ve seçimlerin adil bir şekilde gerçekleşebilmesi için üye kayıt defterlerinin genel başkanlık ve genel sekreterlik tarafından onaylanmış olması gereklidir. Üye kayıtlarında sorun yaşanmadığı gibi 1970 sonrası MTTB Genel Kongrelerinde üye kayıtları ile ilgili sorunlar yaşanmamıştır. Genel merkezin taşra teşkilatları üzerindeki yetki ve denetimini gerçekleştirmek amacı ile de bağlı derneklerin yıllık ve olağanüstü kongrelerinde MTTB Yürütme Kurulunca tayin edilecek bir Müşahid'in bulundurulması da sıkı sıkıya şarta bağlanmıştır. Genel merkez, bağlı derneklerden seçimleri kendilerine en az bir hafta önceden haber etmelerini şart koşarken, üyelere de en az bir hafta önceden bölgelerinde en yüksek tirajlı gazetede hukuki usullere göre ilan yapmasını istemektedir. Bağlı derneklerin üyelerinin delegeleri seçeceği düşünüldüğünde genel merkez seçimleri için çok önemli bir gereksinimdir.

Yönetim kurulu kararı ile veya üye derneklerin 1/5 ini yapacakları istek üzerine veya murakabe heyetinin isteği üzerine olağanüstü kongreye gidilebilir. Bütün bu şartlar sağlandığı takdirde genel başkanın olağanüstü kongreyi kabul etmemesi veya başlatmaması söz konusu olursa yönetim kurulu toplanarak kongreyi başlatacak bir başkan seçebilme yetkisine sahiptir (Madde 10).

Genel kurul toplantısının açılışını yapmak genel başkanın görev ve sorumluluğuna bırakılırken, genel kurul toplantısında salt çoğunluk sağlanamazsa bir defaya mahsus olmak üzere genel kurul toplantısı yer, zaman ve tarih belirtilmek

şartı ile ertelenebilir. Genel kurul gündemi önceden oluşturulmakla birlikte toplantı sırasında üyelerin 1/20 imzası ile ek gündem maddesi yaratılabilir. Tüzük değişikimi, fesh kararları üyelerin 2/3 kararı ile alınabilir.(Madde 11-12)

1.2.Müdürlükler, Kulüpler Ve Enstitüler

MTTB 1980 yılında kapatıldığı güne kadar toplam 56 dönem boyunca faaliyet göstermiştir. 12 Eylül 1980 askeri darbesinin sonucunda kapatılmakla birlikte, darbe sonrasında teşkilat içerisinde yetişen kadrolar bürokraside ve siyasette etkin rol oynamışlardır. MTTB, iki Başbakan, bir TBMM Başkanı, onlarca başbakan yardımcısı ve bakan ile binlerce bürokrat çıkartmıştır. Bu kadroların yetişmesinde etkin olan MTTB yapısını kısaca inceleyeceğiz.

1.2.1.Basın Yayın Müdürlüğü

MTTB'nin dışa açılan pencerelerinden birisi hatta en önemlisi Basın-Yayın Müdürlüğüdür. Basın-Yayın Müdürlüğü isminden de anlaşılacağı gibi MTTB fikriyatını, olaylar karşısında MTTB'nin tutum ve görüşlerini, tespit ve yorumlarını hem kendi teşkilat üyelerine hem de kamuoyuna duyuran en önemli müdürlüktür⁴⁵². Basın- Yayın Müdürlüğü *“200 yıldır köhne batı kültürünün saçtığı zehirle milli haslet ve değerlerinden, tarihinden, mukaddeslerinden, İslam'dan koparılan, koparılmaya çalışılan bir millete ve onun gençliğine panzehir”*⁴⁵³ olmak amacıyla yayın yapmaktadır.

MTTB çok sesli yayın hayatına geçilmediği dönemlerde TRT'nin kendi yaptıkları programlara bigane kalmasından sürekli rahatsız olmuştur. 1970-80 dönemleri arasındaki anarşik hadiselerin adeta reklamını yapmakla suçlanan TRT, MTTB'nin gerçekleştirdiği sosyal içerikli programları hep es geçmiştir. Bu açığı kapatmak için MTTB kendi bünyesindeki bu müdürlüğe çok önem vermiştir. Sadece TRT değildir MTTB yayınlarını ve faaliyetlerini gündeme taşımayan. Çağımız iletişim ve reklam çağı olduğuna göre Türkiye'nin 200 küsur yerinde teşkilatı olan bir birlik yayın işlerini ihmal edemezdi.

452 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s.53

453 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s.34

Basın- Yayın alanında Birlik dergisiyle başlayan serüven Milli Gençlik, Çatı ve çeşitli zamanlarda çıkarılan Gençlik Bülteni dergileriyle devam etmiştir. Bu üç dergi de genel merkez tarafından resmi yayın organları olarak çıkmıştır. Taşra teşkilatlarının da farklı isimler altında çeşitli zamanlarda kendi bölgesel faaliyetlerini yayınlamak amacıyla süreli yayınlar çıkardıkları olmuştur. Ama taşra teşkilatları tarafından çıkartılan dergiler genel merkez tarafından çıkartılan dergilerin gölgesinde kalmıştır.

Çatı dergisi MTTB'nin yayın organı olsa da haber, yorum, aksiyon serisiyle yayın hayatını devam ettirmiştir. Dergide genç kalemler değerlendirilerek onlara yazabilme kabiliyeti kazandırılıyordu. Bu bakımdan her iki dergi de aslında ileride yetişecek entelektüel kadronun mektebi konumunda algılanıyordu.

Milli Gençlik dergisi de MTTB tarafından çok zor şartlar altında ve kar amacı gütmeyen çıkartılmaya çalışılmıştır. Maddi imkânsızlıklar ve yasaklar yüzünden bazen yayınına ara vermek zorunda kalmış bazen de birkaç sayı birleştirilerek çıkartılmıştır. Milli Gençlik dergisinin tüm kadrosu üniversite öğrencileri tarafından oluşturulduğu için her genel başkan dönemimde derginin yazar kadrosu ve sorumluları değişmiştir. MTTB'ye göre, "*Fikir, sanat, hareket idi Milli Gençlik'in mefkûresi. Ne sadece bir edebiyat, ne sanat, ne tarih, ne yalnızca fikir, araştırma, inceleme mecmuası değildir o.*"⁴⁵⁴

Derginin gayesi hiçbir zaman tez-anti tez olarak kabul edilmemiş, kendince metot ve stratejiler geliştirmeye çalışmamıştır. Zaten amacı mevcut olan ve binlerce yıldır birikerek gelen Osmanlı ve İslam mirasını kitlelere aktarmak olmuştur. "*Küfrün basın ve yayımla yıkadığı beyinlere İslam inancını bir nebze sokabilmek, Müslüman gençliği onların şerrinden bir nebze koruyabilmek*"⁴⁵⁵ için çalışmaktadır Basın-Yayın Müdürlüğü. Basın Müdürlüğü en çok Mehmet Akif, Fatih ve Fetih, Çanakkale Özel Sayıları çıkarmıştır. Yapılan yayınlara bakıldığında kendi teşkilatlarında gündemde tutulmak istenen konuların ağırlıkta olduğu görülecektir.

454 MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, s.55

455 MTTB 56. Dönem Faaliyet Raporu, s.57

1.2.2. Eğitim Müdürlüğü

MTTB teşkilatının eleştiri oklarını en sert olarak yönelttiği kurum Türkiye Cumhuriyeti'nin üniversiteleri ve orta öğretim kurumlarıdır. Eğitimin Batılı sistemden devşirilmesini kabul edilemez bulan MTTB, her eğitim-öğretim yılının açılışında sürekli olarak yayınladığı basın bildirimlerinde bu görüşünü dile getirmiştir. Eğitim sisteminin bozuk olması, milli ve manevi değerlere eğitim müfredatlarında yeterince yer verilmemesi ülkedeki anarşi ve şiddetin başlıca nedeni olarak görülmektedir. Özellikle üniversite sınavlarına girişte büyük bir adaletsizlik olduğuna inanan MTTB tarihi boyunca bu eşitsizliği kaldırmak için değişik mücadele yöntemleri ve eylemler denemiştir. Bu arada MTTB'lilerin gururla anlattıkları ve -gerçekten de 1980 öncesi Türkiye şartlarında bir sivil toplum kurumunu çok zorlayan- 100 bin katılımı bulan deneme sınavları Eğitim Müdürlüğü'nün başarılarındanadır. Sınavlara girişteki adaletsizliği kısmen de olsa giderebilmek amacıyla “Üniversiteye Hazırlık Kursları” düzenlenmiştir. Bu hizmetini daha geliştirmek isteyen MTTB bütün Türkiye çapında olmak üzere üniversite öğretim üyeleri ve test uzmanlarından da yardım alarak “Üniversiteye Giriş Deneme İmtihanları” düzenlemiştir. MTTB'liler bu sınavlara beklenilenin üstünde katılım olduğunu ve basında çok yer ayrıldığını belirtmektedirler.⁴⁵⁶ Örneğin sınavlara hazırlık için açılan kurslara 1977–1978 tarihlerinde 12 devre gündüz kursu, 8 devre gece kursu ve 8 devre de lise son sınıf kursu açılmıştır ki bu gerçekten büyük bir rakamdır. Kurslara katılan öğrencilerin sosyal yönden de gelişmeleri amacıyla Turizm Müdürlüğü ile irtibatlı olarak İstanbul'un çeşitli yerlerine turlar düzenlenmiştir. MTTB bütün bu faaliyetlerini ticari kaygı gütmeyen yürütmüştür.

MTTB Eğitim Müdürlüğü'nün üzerinde önemle durduğu konulardan biri de, politik mücadele haline getirdiği meslek liselerinin ve imam hatip mezunlarının üniversiteye giriş sınavlarında uğradıkları adaletsizliktir.

456 Örneğin MTTB İzmir Başkanlarından olan Emin Kılavuz ile 15 Ocak 2005 yaptığımız sözlü görüşmede bu sınavı yapacakları yer olarak İzmir'de belirli birkaç okulla anlaştıklarını ancak başvuruların beklenin çok üstünde olmasından dolayı fuarda birkaç yer daha tutmak zorunda kaldıklarını anlatmıştır.

1.2.3.Kültür Müdürlüğü

Kültür Müdürlüğü MTTB bünyesinde konferans ve seminerler düzenlemekte, anma gecelerinin organizasyonlarını yapmaktadır. Haftada bir gün Cumartesi geceleri olmak üzere sohbetler düzenlemektedir. Posterler hazırlamak ve Osmanlıca kursları düzenlemek de Kültür Müdürlüğü'nün görevleri arasında yer almaktadır. Kültür Müdürlüğü "*senelerden beri üzerine hasır çekilip unutturulmaya çalışılan ebedi gerçeği, Hakk'ı önce nefsinde yaşatıp sonra en yakın çevresinden en uzağa doğru hiçbir şekilde tavize mahal vermeden yaşanmasına vesile olacak olan İslam cemaatinin husule gelmesini*"⁴⁵⁷ sağlamak amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir.

Kültür Müdürlüğü'nün çalışmaları genelde aynı çizgide devam etmiştir. Müdürlüğün çalışmalarını anlayabilmek açısından bir dönem boyunca yaptığı faaliyetlere bakmamız yeterli olacaktır. 1978 yılı Kültür Müdürlüğü faaliyetlerine baktığımız zaman, faaliyetlerin Mustafa Yazgan'a "Hitabe", Ali Rıza Demircan'a "Günümüz Meseleleri ve İslam", Ayhan Songar'a ve Nevzat Yalçıntaş'a "Türkiye'de Son Gelişmeler" adlı konferansların verildiği görülmektedir.

Kültür Müdürlüğü de MTTB'nin diğer müdürlükleri gibi her dönem değişmiş ve başkanlığa gelen kişinin çalışma başarısıyla faaliyet sayısı o kadar artmıştır. 56. dönem Kültür Müdürlüğü, "*Senelerdir çalışılan bir uyutma, uyutturma ve yok etme politikasıyla, planlı bir şekilde kendi metodundan saptırılmaya, küfrün sapık ideolojileri ve batıl inançlarıyla aynı kefeye konulmaya hatta materyalist sistemlere adapte edilmeye çalışılan 'Mutlak Nizamı' gerçek hüviyeti ve asli suretiyle yaşayacak ve yaşatacak kendi öz nefsinde ve bulunduğu cemiyette tevhide sağlamış 'Muvahhidler Ordusunu'*"⁴⁵⁸ yetiştirmek arzusuyla çalışmaktadır. 56. Dönem Kültür Müdürlüğü yukarıda uzun bir alıntıyla açıklamaya çalıştığı hedefini gerçekleştirmek amacıyla ilk olarak eğitim-öğretim yılı başında "Üniversiteliler Gecesi" düzenler. Bu tür geceler bir anlamda hem gövde gösterisidir, hem de gençlik teşkilatlarının vazgeçilmez tanışma toplantıdır.

457 MTTB 55. Dönem Faaliyet Raporu , s.61

458 MTTB 56. Dönem Faaliyet Raporu, s. 69

1.2.4.Kitaplık Kolu Müdürlüğü

Kitaplık Müdürlüğü'nün görevi MTTB bünyesinde kurulan kütüphanelere kitap temininin sağlanmasıdır. Bunun dışında bir diğer önemli görevi de MTTB teşkilatlarında okunacak olan kitap listelerinin çıkartılmasıdır. MTTB, öğrencilerin her kitabı okumamasını istemekte özellikle İslami eserleri okurken daha dikkatli davranılması gerektiğini düşünmektedir. Bu bağlamda Kitaplık Kolu Müdürlüğü Çağaloğlu'nda basılarak okuyuculara sunulan kitapları basit tercüme, aktarımlar, ilim ve irfandan uzak eserler olarak tanımlamaktadır.

Kulübün çalışma noktası ise *“faydalı oluş açısından girift bir bünye sahibi eserleri büyük bir ustalıkla tahkik ve tetkik edici keyfiyete haiz fertlerden müteşekkil ilim ve irfan sahibi olunanlardan alınan tamlat ve tebligat üzerine kaynak eserlere yönelinmiştir. Hareketimizin her yönü ve yolunu aydınlatıcı ve bizzat yön gösterici eserlere yönelinmiştir”*⁴⁵⁹ diye ifade edilmektedir. Anlaşılan MTTB kendine bazı fikir önderleri edinmiş olmalı ki, okunması gereken kaynak eserleri talebelere birileri tavsiye etmektedir. Okunması gereken kitaplar listesi 1990'lı yıllar boyunca da fotokopilerle çoğaltılarak İslamcı gençlikte elden ele dolaşmıştır. Okunması gereken kitaplar listesi tabi ki tek bir kişi veya kurum tarafından hazırlanmamıştır. Bu dönemde piyasa da onlarca liste dolaşmaktadır. MTTB kitap satışlarında kar amacı gütmeyişini bilakis kültür hizmeti yürüttüğünü ifade etmektedir. 1980'li yıllar İslami kitapların henüz yeni çoğalmaya başladığı yıllar olarak bilinir. Özellikle Mısır, İran ve Pakistan'dan yapılan tercüme ve tefsirlerin Türkiye'deki İslami düşünce oluşumlarının temeli oluşturduğu bilinen bir gerçektir. MTTB piyasalarda henüz kolay kolay bulunamayan bu kitapları daha çok satmaktadır.

Gençliğin istikbalinin kitaplardan geçtiği inancıyla yürütülen bu faaliyetler, “yarının teminatı ve güçlü nesillerin rehberi” olarak görülmektedir. MTTB *“Temel Eserler”* olarak adlandırdığı tefsir, hadis, fıkıh ve sünnet kitaplarının okunup okutulmasıyla Müslüman milletin geleceğinin kurtulacağını düşünmektedir. Gençlik, Kitap Müdürlüğü sayesinde *“İşporta mali”* kitaplardan uzak tutulacak, saf ve temiz bir zihin inşa edilmeye çalışılacaktı. MTTB kitap kulübü çalışmalarını kendi çizgisine yakın olan yayın evleri ve basın yayın kuruluşlarıyla dirsek temasıyla sürdürmüştür. Örneğin 51. Dönem MTTB **yöneticileri** Büyük Doğu,

459 MTTB 55. Dönem Faaliyet Raporu, s. 113

Edebiyat Dergisi ve Diriliş dergilerini yayınlayanlar ile yakın temas içinde olmuş ve teşkilatlarda bu yayınların okunması sağlanmıştır⁴⁶⁰. Edebiyat Dergisi Yayınları bu dönemde yakından takip edilmekte ve aynı yayın evinin yedi kitabı önerilmektedir; Batı Notları, Edebiyat ve Medeniyet Üzerine, Çözülme, Biat, Yedi Güzel Adam ve Umut.

1.2.5.Spor Kulübü

Gençliğin ruhen olduğu kadar beden de gelişmesi gerektiğine inanan MTTB yetkilileri 5 Temmuz 1971 tarihinde Spor Kulübü'nü açmışlardır. MTTB tüm müdürlüklerini birden açmamış, aşama aşama açma yoluna gitmiştir. Öncelikle açılacak müdürlükte çalıştırabileceği kendi teşkilatlarından yetişmiş eleman olması gerekiyordu. Diğer müdürlüklerde olduğu gibi Spor Müdürlüğü de spor alanında yetenekli gençlerin keşfedilmesi açısından önemli bir rol oynamıştır. Karate sporunun ilk defa Türkiye'de tanıtılması ve yayılmasında büyük gayretler gösteren MTTB, yine asıl memleketi Uzak Doğu olan Kung-Fu salon çalışmalarıyla da büyük takdir toplamıştır.

MTTB spor çalışmalarını Cağaloğlu'ndaki genel merkez salonunda gerçekleştirmiştir. Bu salon yüzme ve futbol hariç tüm branşlarda çalışma yapabilecek durumdadır. Spor kulübünün ana hedeflerinden birisi MTTB'nin ana mefkûresinin tanıtılmasıdır.⁴⁶¹ Sporun yanı sıra sporcuların da ruhen yetiştirilmesini gerçekleştirmek için sporculara çalışma saatleri dışında İslami sohbetler de yapılmıştır. Spor Kulübü'nün faaliyetleri arasında yaz kampları düzenlemek de vardır. Böylelikle her dönem düzenli olarak Türkiye'nin tarihi ve doğal güzelliğiyle meşhur yörelerinde kamplar düzenlenerek öğrenciler arası birlik ve dayanışma ruhu geliştirilmeye çalışılmıştır. MTTB tarafından gerçekleştirilen bu kamplar zaman zaman eleştirilmiş, Ülkücü Komando Kampları'na benzetilmiştir. Kamplarda, MTTB öğrencilerinin, ülkede silahlı çatışmaların en yoğun yaşandığı günlerde, zamanlarını sadece kitap okuyarak, sohbet ederek geçirdiklerini düşünmek fazlaca iyimserlik olarak görülse de aksini ispat eden bir delil elimizde bulunmamaktadır.

460 MTTB 51. Dönem Faaliyet Raporu, s.109

461 MTTB 56. Dönem Faaliyet Raporu, s. 114

Kampları cemaat ruhunun geliştirilmeye çalışıldığı mekânlar olarak da değerlendirebiliriz.

MTTB Spor Kulübü bir ilk daha gerçekleştirir ve İstanbul'da Karate Şampiyonası düzenler. MTTB'nin kendi takımı da bu şampiyonda ikincilik kazanır.

1.2.6.Sosyal İlimler Enstitüsü

Sosyal İlimler Enstitüsünün kuruluşu 1971 yılıdır. MTTB Sosyal İlimler Enstitüsü'nün kuruluşundaki gayesini, “eğitim sisteminde gördüğü eksikliği tamamlamak” olarak açıklar. Özellikle milli kültür ve müspet ilim dallarındaki son gelişmeleri takip etmek için, edebiyat, sosyal siyaset, tıp, psikoloji, tarih, din, ahlak, kültür, hukuk ve iktisat gibi konularda dersler verilmektedir.

MTTB Sosyal İlimler Enstitüsü'nde dalında uzman bilim adamlarına konferans ve seminerler verdirmiştir. Örneği Sosyal İlimler Enstitüsü'nün 7. Dönem öğretim üyelerinden bazıları şunlardır: Ayhan Songar, Nevzat Yalçıntaş, Salih Tuğ, Sabahattin Zaim, Cemil Meriç. Enstitüde öğrenciler bitirme sınavlarına girmekte, devam mecburiyeti olmakta ve kursu bitirenlere törenle sertifika ve seminer verilmektedir. Kurslara devamların fazla olmasına rağmen örneğin 7. Dönem(1979-1980) sadece 10 kişi bitirme sertifikası almaya hak kazanmıştır. 7 Aralık 1979 tarihinde başlayan kurslar iki dönem halinde yapılmış, birinci dönem 25 Ocak 1980 tarihinde ikinci dönem ise 23 Nisan 1980 tarihinde bitmiştir.⁴⁶²

Sosyal İlimler Enstitüsü'nde hangi konular işlenmiştir ve enstitü programı kimler tarafından hazırlanmıştır? Programın hazırlanmasında uzman kişilerin yer aldığını ve konularında akademik kariyer sahibi olmuş insanların seminerlere davet edildiğini görmekteyiz. Örneğin gene 7. Dönem işlenen konulara baktığımız zaman Cemil Meriç, “Kültür Emperyalizmi ve Hümanizm” gibi sosyoloji alanında dersler vermiştir. İktisadi alanda ise Prof. Sabahattin Zaim, “İslam Dünyasının İktisadi Durumu”, Prof. Nevzat Yalçıntaş, “Müslüman Ülkelerin Sosyo-Ekonomik Durumu” derslerini vermişlerdir. Yakın tarih ve Osmanlı tarihi alanında ise Dr. Cahit Balcı, “Osmanlı Medreseleri ve Kültür Hareketleri” ve Mustafa Müftüoğlu, “Yakın Tarihimizde Gerçekler” derslerinin verildiğini görmekteyiz. Gene alanında ünlü ve

462 25 Nisan 1980, Orta Doğu

önemli bir isim olan Prof. Ayhan Songar da, “Gençlik Psikolojisi” dersleriyle Sosyal İlimler Enstitüsü’nün eğitimcileri kadrosunda yer almıştır.

1.2.7.Dış Temaslar Müdürlüğü

Dış Temaslar Müdürlüğü’nün kurulmasındaki ana gaye, Müslüman ülkelerle irtibata geçerek, Müslüman talebe ve gençlik teşkilatlarıyla tanışmak, görüşmek, Müslüman gençliğin meselelerine daha geniş açıdan bakmak ve dünya İslam gençliğiyle işbirliği yapmak olarak tanımlanmıştır.⁴⁶³ Bu amaçlara ulaşmak için çeşitli ülkelerle yazışmalar gerçekleştirilmiş, tüm dünyada üniversite gençliğinin sorunları hakkında bilgilendirme toplantıları yapılmıştır.

Amatör Tercüman Rehber Kursları düzenlenerek başarılı olan kişilere sertifikalar verilmiştir. Enformasyon Bürosu kurularak yabancılara ve yerli turistlere dış seyahatler için yardım sağlanmıştır. Dış Temaslar Müdürlüğü WAMY(Dünya Müslüman Gençlik Teşkilatı) ile irtibatlı çalışılarak, üyelerin her yıl Kıbrıs’ta düzenli olarak tertiplenen öğrenci kampına katılımları sağlanmıştır.

1.2.8.Teşkilatlar Müdürlüğü

Kapandığı tarihlerde ülke çapında MTTB büro ve teşkilatlarının sayısı 220’nin üzerindedir. Ülkenin her köşesinde faaliyetlerini sürdürmekte olan MTTB, taşra teşkilatlarıyla genel merkezin irtibatını sağlamak ve teşkilatların ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla Teşkilatlar Müdürlüğü’nü kurmuştur. Ayrıca bu müdürlük taşra teşkilatlarının ziyaret ve denetlemelerinden de sorumludur. Müdürlük, il teşkilatlarını yılda iki kez, taşra teşkilatlarını yılda en az bir kez ziyaret ederek denetleme yapmak zorundadır. MTTB’nin amacı bu büro aracılığı ile genel merkezin taşra üzerindeki hakimiyet ve denetimini sağlamlaştırmaktır. Ayrıca teşkilatların tertiplemiş olduğu gecelere, konferanslara, anma günlerine ve seminerlere de temsilciler göndererek genel merkezin taşra teşkilatlarının yanında olduğunu göstermektir.

MTTB’nin her teşkilatı kendi yağıyla kavrulmak zorundadır. Genel merkez taşra teşkilatlarının programlarına kısmi yardımlar yapmakla birlikte her teşkilat

463 MTTB 56. Dönem Faaliyet Raporu, s. 104

kendi gelirlerini kendisi bulmak zorundadır. Kira gelirlerinden dergi çalışmalarına kadar her türlü kaynak gönüllü bağış yoluyla sağlanıyordu. MTTB'nin profesyonel bir teşkilat olarak çalıştığıının en güzel örneği Kısmi Kaza Teşkilatları Bölge Toplantılarıdır. Bu toplantıların amacı bölgelerin ve kazaların kendilerine has stratejik durumlarını tek tek gözden geçirerek, özelliklerine göre hadiseler karşısında takınılacak tavrı, bölgelerin durumlarına göre yapılabilecek faaliyetleri tespit etmektir. Örneğin MTTB Konya Teşkilatı çalışmalarıyla, MTTB İzmir Teşkilatı çalışmaları özde aynı hedefe hizmet etse de, kentlerin sosyolojik durumları göz önünde bulundurularak çalışma programları gerçekleştirilmektedir.

1.2.9.Tesisler Müdürlüğü

MTTB'nin asıl amacının üniversite talebelerine hizmet olduğu temel savına dayanarak hareket eden Tesisler Müdürlüğü, genel merkezin üniversite öğrencilerine yakışır bir temizlik ve düzenlilikte olmasını sağlamak amacıyla kurulmuştur. Tesisler Müdürlüğü'nün yapmış olduğu işler genelde rutin temizlik ve tadilat işleridir.

1.2.10.Tevziat Müdürlüğü

MTTB Tevziat Müdürlüğü, teşkilatın basmış olduğu yayınların dağıtımından sorumludur. Dağıtım şirketlerinin fiyat arttırmaları sonucunda birçok kuruluşun kapısına kilit vurmasına rağmen MTTB kendi bünyesinden çıkardığı gönüllülerle dağıtım işlerini ücretsiz yaparak ayakta kalmıştır.

Bunun yanında “Milli Gençlik Takvimi”, “Veda Hutbesi” gibi MTTB yayınları arasında bulunan eserler, Tevziat Müdürlüğü aracılığıyla kısa zamanda taşra teşkilatlarına dağıtılmıştır.

1.2.11.Talebe Meseleleri Müdürlüğü

Talebe Meseleleri Müdürlüğü'nün asıl amacı, üniversite öğrencilerinin sorunlarını yerinde dinlemek, geçici ve arazi tedbirler alınmasını sağlamaktır. MTTB her eğitim-öğretim yılı başında geleneksel olarak bir basın bildirisi ve basın açıklaması yaparak sorunların genel çerçevesini çizmektedir. Anadolu'nun çeşitli yerlerinden gelerek bin bir zorluklarla okumaya çalışan dar gelirli öğrencilere yurt ve barınma imkanı sağlanması, kayıt işlemlerinin yapılması, yurtlarına yerleştirilmesi ve yeni öğrencilere rehberlik yapılması Talebe Meseleleri

Müdürlüğü'nün görevleri arasındadır. MTTB'li öğrencilerin kalabilecekleri yurtların kabul ve kayıt şartları alınıp ilan panolarına yapıştırılarak yeni gelen öğrencilere yardım edilmektedir.

Üniversitelerin, akademilerin ve yüksek okulların ön kayıt şartları, puanları günü gününe takip edilerek, ilgilenen öğrencilere duyurulması sağlanmıştır. Yurt dışında okuyan üniversite öğrencileri için de İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü ile görüşülüp müracaat şartları, kayıt şartları ve indirimler hakkındaki bilgiler MTTB tabelalarında güncellenmiştir. Bir diğer önemli ve üniversite öğrencileri için vazgeçilmez olan burs konusu da gene Talebe Meseleleri Müdürlüğü'nün görevleri arasındaydı. MTTB bazı kurum ve kuruluşların bursları istismar ederek gençleri kötü yollara sokmalarını engellemek amacıyla burs görüşmelerini teşkilat olarak bizzat yaptığını belirtiyordu. Ayrıca gene bu müdürlük, "Üniversiteler Yasa Taslağı" olarak 1979 yılında meclise sunulan taslağı, öğrencilerin yararına bulmadığı için açık oturumlar düzenleyerek konu hakkındaki hassasiyetini göstermiştir.

MTTB'ye bağlı çeşitli okulların talebe dernekleriyle ortak çalışmalara girişilmiş, müdürlük bünyesinde İTÜ ve İÜ'ye bağlı fakültelerin imtihan soruları teksir edilerek öğrencilere sunulmuştur. Talebe- hoca arasındaki koordinasyonun ve işbirliğinin daha da sıklaştırılması amacıyla öğrenci sorunlarını görüşmek için hocalarla randevular alınarak görüşmeler yapmak da müdürlüğün görevleri arasındadır. Sonuçta "genel gayeden kopmadan mukaddesatına bağlı bir gençliğin yetişmesi" için Talebe Meseleleri Müdürlüğü de üzerine düşeni yapmaya çalışmıştır.

1.2.12.Fotoğrafçılık Müdürlüğü

Fotoğrafçılık Kulübü'nün en önemli görevi Basın-Yayın Müdürlüğü tarafından çıkarılmakta olan Milli Gençlik, Çatı ve Gençlik mecmualarının kullanacağı resimleri çekmek ve depolamaktır. MTTB'nin faaliyetlerinin ve gerekli gördüğü diğer yabancı faaliyetlerinin fotoğraflarını çekip tab etmek ve arşivleme çalışmalarında bulunmak da bu müdürlüğün görevlerindedir.

MTTB Fotoğrafçılık Kulübü'nün 5 alanda faaliyet göstermektedir. Bunlar;

- 1- Kurslar
- 2- Müsabakalar

3- Sergiler

4- Laboratuvar Çalışmaları

5- Ozalit ve Fotokopi Çalışmaları⁴⁶⁴

Kurslar ve faaliyetlerle ilgili duyurular fakültelerde, akademilerde ve yüksek okullarda ilan edilerek sadece teşkilat üyelerinin değil tüm üniversite gençliğinin katılımları sağlanmıştır. Kursiyerlere fotoğraf ve fotoğrafçılık hakkında genel bilgi, fotoğraf makineleri, filmler, kartlar, fotoğraf çekme teknikleri gibi alanlarda dersler verilmiştir.

1.2.13.Orta Öğretim Komitesi Başkanlığı

Orta Öğretim Komite Başkanlığı yüksek öğrenim gençliğinin örgütlenme biçimlerinin liseli gençliğe bir uyarlamasıdır. MTTB üniversite teşkilatlarında çoğalabilmek ve sayısal üstünlüğü sağlayabilmek amacıyla orta öğretimin diğer grupların hâkimiyetine bırakılmasını kabul etmeyerek kendi bünyesinde de yeni bir başkanlık kurarak bu alanı doldurmaya çalışmıştır. Aslında sadece MTTB'nin değil tüm fraksiyonların liseler üzerinde ideolojik çalışmaları bulunmaktaydı. Orta öğretim yeni bir cepheydi.

Orta Öğretim Teşkilatı; Anket İstatistik Kolu, Basın Yayın Kolu, Kültür Kolu, Kitaplık Kolu, Film ve Fotoğrafçılık Kolu, Gezi Kolu, Spor Kolu, Okul Temsilcilikler Kollarından oluşmaktaydı. MTTB'nin genel merkez teşkilat yapılanmasındaki müdürlüklerin yerine, orta öğretimde kollar kurulmuştur. Ayrıca kollar komisyonlara ayrılmıştır. Örneğin, Yarışmalar Komisyonu, Kursiyerlerle İrtibat ve Eğitim Komisyonu, Konferans ve Seminer Komisyonları vardır. Komisyonlar da başarılı ve büyük çalışmalara imza atmıştır. Yarışmalar Komisyonu, Türkiye Orta Okullar Arası Karikatür yarışması düzenlemiş, 500'ü aşkın eser yarışmaya katılmıştır. Ayrıca Türkiye çapında "Gençlikte Birlik Nasıl Sağlanabilir?" adlı kompozisyon yarışması düzenlemiştir.

Anket ve İstatistik Kolu Türkiye'de okuyan imam hatiplilerin sayısını ve kaç tane imam hatip okulu olduğunu tespit etmiştir. MTTB teşkilatı bunu İstatistikî Dönem Faaliyet Raporu'nda faaliyet olarak sunsa da aslında milli eğitimde bu veriler zaten mevcuttur. Bunu iyi bir faaliyet olarak değerlendirmek yerine imam

⁴⁶⁴ MTTB 51. Dönem Faaliyet Raporu, s. 105

hatip okulları üzerine daha farklı çalışmalar yapılarak tarihe farklı bir katkıda bulunulabilirdi. Basın Yayın Kolu'nun çalışmaları da Fetih adlı bir duvar gazetesi çıkarmakla sınırlıydı. Gazetenin içeriği ise ayet, şiir ve karikatürlerden oluşmaktaydı. Seminer Komisyonu yapılacak seminerleri belirlerken, Kursiyerler Komisyonu bir şekilde MTTB kapısından içeriye girenlerle teşkilatın irtibatının kopmamasını sağlamaya çalışıyordu.

26 Nisan 1980 tarihinde yapılan Liseliler Şöleninde bir konuşma yapan Merkez Orta Öğretim Komitesi Başkanı Talat Fırlar amaçlarını şöyle açıklar; *“İzinde olduğumuz yüze Peygamber efendimizin nurunda birleşmek isteyenler, bu yol Hakk'ın yoldur. Bu yol İslam için çile çekmeyi özleyenlerin yoludur. Bu yol dağlardan aşan, vadilerden çağıldayan sular misali, insanlığı nura götürecektir, insanlığa yön verecek, insanlığı zulümden, küfürden kurtaracak, insanlara insanca nizam, insanca yaşama serbestini verecek yoldur... Kavgamız mübarek, alnımız ak, gönüllerimiz müsterih olsun”*.⁴⁶⁵

Okul Temsilcilikleri Kolu, okul temsilcisi nezaretinde her cumartesi günü bir faaliyet yapmak ve MTTB Merkez Teşkilatı'nın çalışmalarını okullarda duyurmak zorundaydı. MTTB orta öğretimde reform yapılmasını istemektedir. Bu reform için üç talepte bulunur;

- 1- Liseler kaldırılmalı ve meslek liseleri ihtiyaca cevap verecek nitelikte yeniden yapılandırılmalıdır.
- 2- Ortaokullar lüzumsuz bilgi hamallığından kurtarılarak, bu kurumlara genel kültür ve meslek liselerine hazırlayıcı nitelik kazandırılmalıdır.
- 3- Müfredat programı sadece maddeye değil ruhlara da hitap edecek şekilde hazırlanmalıdır.⁴⁶⁶

465 MTTB 56. Dönem Faaliyet Raporu, s. 84

466 Çatı, 1 Ocak 1978, Başyazı, s.1

Sonuç

MTTB Cumhuriyetin kuruluşundan önce kurulan ve 1980 tarihinde kapatılan Türkiye Cumhuriyetinin en uzun soluklu öğrenci hareketidir. Cumhuriyetin kuruluşundan önce Osmanlı topraklarında İmparatorluğun çöküşünü ve Balkanlarda yükselen milliyetçi dalgaya karşı Darul Funun öğrencilerinin kurduğu bir teşkilat olarak kurulur. Ancak ülkenin içinde bulunduğu olağanüstü durumlardan dolayı uzun bir müddet faal bir teşkilat haline gelmez. 1933 yılında Yassıadada Adnan Menderes'le beraber yargılanacak olan ve çeşitli bakanlık görevlerinde bulunacak olan Tevfik İleri'nin başkanlığa geçmesi ile birlikte tekrar önemli işler yapılır. Tek Parti iktidarı ile aynı çizgide hareket etmemeleri MTBB'nin kapısına kilit vurulmasına sebep olacaktır.

Birinci dönem MTTB olarak ele aldığımız bu dönem boyunca ulusalcı/milliyetçi çizgide hareket eden teşkilat 60 müdahalesi sonrasında farklı bir çizgiye kayacaktır. Ordu millet et ele kampanyaları düzenleyerek, askeri müdahalelerinin sonuna kadar yanında olduğunu bildiren MTTB, 1960-65 yılları arasında sol bir çizgide yer almaktadır. Rasim Cinisli ve İsmail Kahraman dönemlerini muhafazakar bir söylemle devam eden Birlik, 1967 tarihinde Burhanettin Kayhan'ın Genel Başkanlığa geçmesiyle birlikte söylemlerini bir kez daha değiştirerek İslamcı bir çizgiye kaymıştır. MTTB asırlık bir öğrenci teşkilatı olmasının kendisine verdiği güçle, bazende mevcut iktidarların kendisine sağladığı destekle gerçekten büyük işler yapmıştır. Kültür ve eğitim faaliyetlerinin yanında sinema konusunda el atan MTTB, yaptığı Milli Sinema oturumu ile yıllarca üzerinde konuşulacak bir akımında başlatıcısı olmuştur.

MTTB'nin Cumhuriyet tarihine yaptığı katkılardan en önemlisi öğrencilik yıllarında teşkilat içerisinde yer alan talebelerin geleceğin politik aktörleri olmasıdır. Bu anlamda birlik önemli bir görevi üstlenmiş, teşkilatta geliştirilen dostluk ve arkadaşlıklar bürokrasinin koridorlarına da taşınmıştır. MTTB kadrolarında yetişen talebler arasından farklı dönemlerde onlarca bakan, binlerce bürokrat, hatta başbakan bile çıkmıştır. Bu bağlamda MTTB'nin farklı tarihsel kesitlerde yapıp-ettiklerinin ülkenin durumunu etkilediği kanısındayız.

1980 tarihinde bir daha açılmamak üzere MTTB'nin kapısına kilit vurulsa da İsmail Kahraman öncülüğünde MTTB'lileri birleştirmek amacıyla İstanbul'da Birlik Vakfı kurulmuştur. Ama bu vakıf MTTB gibi geniş kitlelere açılmamış, MTTB'nin tarihte oynadığı rolü oynamamıştır. Hatta 1980 sonrası dönemde MTTB büyüklüğünde ve teşkilatlanma yapısında bir gençlik hareketinin olmadığını da iddia ediyoruz. Çünkü MTTB her yıl geleneksel olarak düzenlediği Üniversite giriş sınavlarına 100 bine yakın insanın katılmaktaydı. Sınava katılan herkesin MTTB'li olduğunu iddia etmiyoruz, çünkü sınav bütün öğrencilere açık yapılan bir sınavdı. Ama organizasyonun büyüklüğü teşkilatın etkinliği hakkında bir fikir verebilir.

Tezimizde üzerinde durduğumuz bir diğer önemli nokta ise 1970-80 yılları arasında Türkiye'de yaşanan ve binlerce insanın ölmesiyle sonuçlanan sağcı-solcu çatışmalarında MTTB'nin diğerlerine göre daha ılımlı ve şiddetten uzak duran tavrıydı. MTTB'nin bu tavrı bir müddet sonra İslamcı öğrenciler arasında rahatsızlıklara neden olacak ve MTTB içerisinde yetişen gençlerden bazıları teşkilatı terk ederek Akıncıları kuracaktı. Bu süreç içerisinde yaşanan tartışmalar ve ayrışmalarda 2000'li yıllardaki yükselen siyasal İslam'ı anlamada önemli veriler sunuyor bize.

Ek-1.MTTB Tüzük

MADDE 1- Merkezi İstanbul'da Milli Türk Talebe Birliği adlı bir federasyon kurulmuştur.

MADDE 2- Birliğin gayesi Türk yüksek öğrenim gençliğinin:

- a-Şuurundan ve milliyetçiliğinden dolmuş milliyetçi fikirlerin gelişmesini sağlamak
- b-Memleket ve millet yolunda çalışmayı kutsal bir ödev bilen yüksek öğrenci gençliğinin işbirliğini sağlamak.
- c-Türklük şuurunu kökleştirmek ve buna aykırı fikirlerle savaşmak
- d-Cumhuriyet İnkılâplarının milli kültürümüzün gelişmesine ve kökleşmesine yardımcı olmak.
- e-Memleket içi ve dışı geziler tertip edip yurdu ve dış ülkeleri yakından tanımak ve tanıttirmek
- f-Yüksek öğrenim gençliğinin maddi ve manevi bedeni ve özellikle fikri İhtiyaçlarını karşılamak
- g-Talebe haklarının tanınmasını ve korunmasını sağlamak
- h-Öğretim üyeleri ve öğrenci arasındaki bağları devam ettirmek ve sıklaştırmak
- ı-Dış ülkeler yüksek öğrenci gençliğinin şahısları ile münasebet kurmak

MADDE 3- Birliğin merkezi Cağaloğlu, Eminönü öğrenci lokalidir.

MADDE 4- Birlik siyasetle uğraşmaz. Hiçbir partiye bağlı değildir. Milli Tesanüt Birliği'nin kurucusu ve üyesidir.

MADDE 5 – KURUCULAR: Birliğin kurucuları; Edebiyat, Hukuk ve Tıp dernekleridir.

MADDE 6- BİRLİĞE KATILMA: Amaçları, Birliğin amaçlarına uygun surette üniversite, akademi ve yüksek okullarda kurulmuş ve kurulacak olan dernekler ile Türkiye haricinde Türk talebelerinin kurduğu ve kuracağı cemiyetler, birliğe katılabilirler. Katılma teklifi birlik yönetim kurulu tarafından incelenir ve verilen karar genel kurulun oylamasından sonra kesbeder.

MADDE 7-

- a-Birliğe bağlı dernekler istedikleri zaman kongre kararları ile birlikten ayrılabilirler.
- b- Birlik Genel Kurulu herhangi bir dernek hakkında iç tüzük ahkâmına göre ihraç kararı verebilir

MADDE 8 – BİRLİĞİN ORGANLARI:

Genel Kurul

a- Genel Yönetim Kurulu

b-Mahalli İcra Konseyleri

c-Merkez Yürütme Kurulu

d-Yüksek Haysiyet Divanı

e-Murakabe Heyeti

f-Merkez Yürütme Kurulunun teşkil edeceği Müdürlükler.

Orta Öğrenim Komiteleri

MADDE 9- UMUMİ KONGRE

a-Birliğe bağlı derneklerin ana tüzüklerinin kabul ettiği esaslara uyarak göndereceği beşer temsilciden kurulur. Genel Yönetim Kurulu, Murakabe, Haysiyet, Divanı üyeleri Genel Kongrenin asli üyeleridir. Genel Kongre her yıl aralık ayının ikinci yarısında Genel Yönetim Kurulunun karar vereceği vilayette yapılır. Bu kongrenin bildirim ve tehiri Cemiyetler yasasının bu husustaki hükümlerine göre yapılır. Merkez Yürütme Kurulunda fahri üyeler kongrede dilekler faslında konuşabilirler, oy kullanamazlar. Başkanlık divanı hariç seçim hakları yoktur.

b- Yıllık normal kongrelerini yapmayan dernekler genel kongreye iştirak edemezler. Genel kongreye katılacak derneklerin listesi genel sekreterlikçe hazırlanır ve yoklama buna göre yapılır. Derneklerin aza kayıt defterlerin Genel Başkanlık ve Genel Sekreterlik'çe tasdik edilir. Bağlı derneklerin bu tasdik işlemlerini yaptırmaları elzemdir. Derneklerin yıllık ve fevkalade toplantılarında MTTB Yürütme Kurulunca atanan bir Müşahid mutlaka bulunmalıdır. Ayrıca dernekler kongrelerinden en az bir hafta önce Birliği kongre gün ve yeri ile saatinden haberdar edeceklerdir. Dernekler buldukları ilin en çok tirajlı gazetelerinde hukuki usule göre ilanını yapacaklardır. Bu usullere riayet etmeyen dernek kongreleri hiç yapılmamış addedilir.

MADDE 10- OLAĞANÜSTÜ KONGRE:

Olağanüstü kongre lüzum üzerine, Yönetim Kurulu veya mevcut üye derneklerinin 1/5 inin yapacakları istek üzerine Genel Başkan tarafından toplantıya çağrılır. Genel Başkan kongreyi açmaktan imtina ederse Yönetim Kurulu toplanır ve aralarından

sececeği bir başkan vasıtası ile kongreyi açtırır. Bu toplantı Genel Muhasebeci finanse edilecektir.

MADDE 11- Genel Kurul toplantısı Genel Başkan tarafından açılır. Yoklama yapılır. İlk toplantıda çoğunluk sağlanamazsa toplantı geri bırakılır. Geri bırakılma sebepleri ile toplantının günü, yeri, saati ve toplantının gününden en az üç gün evvel iki gazetede ile ilan edilir. Genel kurul toplantıları birden fazla geri bırakılamaz. Toplantılarda gündeme konulan maddeler konuşulur. Ancak delegelerin 1/20 ekseriyeti tarafından yapılan tekliflerin gündeme ilavesi mecburidir.

MADDE 12- Genel Kongre; kongrede bulunması gereken üyenin adi ekseriyetince açılır. Tüzüğün tadili, fesh kararları, başkan ve II. Başkan seçimleri 2/3 ekseriyetle alınır.

MADDE 13- genel kurul toplantısında çoğunluk bulunduğu takdirde, bir başkan, bir başkan vekili, iki sekreter seçilir. Kongre tutanakları Kongre Başkanı tarafından imzalanıp birlikte saklanır. Fahri üyeler kongre başkanı olabilir.

MADDE 14- GENEL KURUL GÖREVLERİ VE YETKİLERİ

a-Yönetim Kurulunun hazırladığı çalışma raporunu, hesap raporunu, denetleme kurulu raporunu inceleyerek karara bağlar.

b-Yönetim Kurulu; Denetleme Kurulu ve Haysiyet Divanı, asil, yedek üyelerini bu organlardaki ilgili maddelerdeki mevzuata göre seçer.

c-Birlik, tüzüğünün değiştirilmesi gereken maddeleri değiştirir. Hükümden kaldırır veya yeniden yapar.

d-Birliğin kapanmasına karar verir.

e-Tahmini bütçe tasarılarını görüşür ve onaylar.

MADDE 15- GENEL YÖNETİM KURULU

a- Genel Yönetim Kurulu, Genel Başkan, I. Başkan ve birliğe bağlı her dernekten usule bağlı gönderilen temsilcilerden teşekkül eder;

USUL: Genel kurulca; her dernek bir yönetim kurulu ve diğeri yürütme kurulu üyesi olarak iki üye seçer. Bunlardan yönetim kurulu ve yürütme kurulu adayıyla seçilen kimse Yönetim Kurulu üyesidir ve Genel Kurulda tabi üyedir. Bu iki üyenin birinin Dernek Yönetim Kurulu üyesi olması gerekir.

b- Yönetim Kurulu üyesinin istifası ve mezuniyeti halinde İcra Konseyi üyesi Yönetim Kurulu üyesi vasfını kazanır. Dernekçe tespit edilecek yedek üye yürütme kurulu üyesi olur.

c- Yönetim Kurulunda ve İcra Konseyinde vazifeli olacak dernek üyesinin dernekçe üyelikten ihracı halinde Birlik Haysiyet Divanı harekete geçer. Ve lüzum görürse yönetim kurulu üyeliği vasfını geçici ilk genel kurul toplantısında kadar kaldırır.

d- Birlik faaliyetleri: Genel Yönetim Kurulu, Genel Başkan, II. Başkan, Mahalli İcra Komiteleri, Mahalli Yürütme Kurulu ve Genel Yönetim Kurulunca tespit edilecek olan ihtisas komisyonları tarafından yürütülür.

e- Genel Yönetim Kurulu azaları aralarında adı ekseriyetle vazife taksimi yaparlar.

f- Yönetim Kurulu Genel Kurulun onayına sunulmak üzere bir bütçe tasarısı hazırlar.

MADDE 16-

A-GENEL BAŞKAN

1-Genel Başkan seçiminde adaylar ilk turda açıklanır.

2-5. Tura kadar 2/3 ekseriyetle seçilir.

3- Netice alınamazsa, 5.tura oy ortalamaları en fazla olan iki aday 3/5 ekseriyetle seçilir.

B-İKİNCİ BAŞKAN; İkinci Başkanlık Seçimi de aynı statüye tabidir.

C- GENEL SEKRETER:

1- Genel Yönetim Kurulu üyeleri arasında 2/3 ekseriyetle seçilir.

2- Vazifeleri iç tüzüğün ilgili maddelerinde gösterilmiştir.

3- Genel Sekreter ancak Genel Merkezin bulunduğu ilden seçilir. ⁴⁶⁷

4- Genel Sekreter Yardımcısı Genel Merkezin dışındaki ilden Genel Yönetim Kurulunca 2/3 ekseriyetle yönetim kurulu üyeleri arasından seçilir.

D-GENEL MUHASİP

1- Genel Muhasip, Genel Yönetim Kurulu arasından ve Genel Başkanın bulunduğu il adayları arasından 2/3 ekseriyetle seçilir.

2- Vazife ve yetkileri iç tüzüğün ilgili maddelerinde gösterilmiştir.

3- Genel Muhasip Yardımcısı ikinci başkanın bulunduğu ilden yönetim kuruluna 2/3 ekseriyetle yönetim kurulu üyeleri arasında seçilir.

EK MADDE: Genel Kurul üç aydan fazla süresiz olarak kapatılamaz. Divan bu müddet zarfında usulüne uygun olarak açmak mecburiyetindedir.

MADDE 17- BİRLİK YÖNETİM KURULUNUN GÖREV VE YETKİLERİ

- 1- Bütün vasıta ve imkânlardan faydalanarak birliğin amacının gerçekleşmesine çalışmak.
- 2- Birliğin bütçe tasarısını hazırlamak. Genel Kongrede onaylanan bütçeyi onaylamak.
- 3- Birliğin çalışmaları hakkında Genel Kurula sunulacak rapor ve bilânçoları hazırlamak, Hatırlatmak ve zamanında sunmak.
- 4- Birlik adına yüklemlere girmek ve ortaklıklar yapmak, dernek ve azaların teklif ve dileklerini incelemek ve karara bağlamak.
- 5- Birliğe bağlı derneklerin çalışmalarını teşvik ve onlara yardım etmek. Yönetim kurulu çalışmalarını iç tüzüğün ilgili hükümlerine göre tanzim etmek.
- 6- Uzmanlığı gerektiren konular için gereği kadar komisyon kurmak.

MADDE 18- MAHALLİ İDARE KOMİTELERİ:

- a- Birliğin en az iki derneğin bulunduğu vilayetlerde genel kongrede yönetim kurulunu teşkil etmek üzere seçilen dernek temsilcilerinin mahallinde meydana getirdikleri icra organıdır.
- b- Mahalli icra komiteleri kendi üyeleri arasında başkan seçimi ve vazife taksimi yaparlar.
- c- Vazife ve salahiyetleri iç tüzüğün ilgili maddelerinde gösterilmiştir.

MADDE 19- MERKEZ YÜRÜTME KURULU: Birlik yönetim kurulunun görev ve yetkilerine sahiptir.

- A-Merkez yürütme kurulu teşkili iç tüzüğün ilgili maddelerinde gösterilmiştir.
- B-Merkez yürütme kurulu genel yönetim kurulunun almış olduğu kararların tatbik ve tahakkuku için Genel Başkanın daveti ile Genel Yönetim Kurulunun toplanmasının mümkün olmadığı hallerde toplanır. Lüzumunda bir mahalli yürütme kurulu da çağrılabilir. Çağrı, yönetim kurulu veya merkez yürütme kuruluna yapılır.

MADDE 20- DENETLEME KURULU:

- a- Denetleme kurulu genel kongre tarafından bir yıl için üç asil, üç yedek olarak adi ekseriyetle seçilir.
- b- Denetleyiciler birlik faaliyetlerini, birliğin idari ve mali durumunu kontrol etmekle mükelleftirler.
- c- İki müracaatları cevapsız bırakıldığı takdirde kanuni yollara başvurabilirler.
- d- Genel Yönetim Kurulunu olağanüstü toplantıya genel başkan vasıtasıyla davet edilebilirler.
- e- Denetleticiler görevlerinden müteselsilen mesuldürler

MADDE 21- İHTİSAS KOMİSYONLARI

Müdürlükler, ihtisas icap ettiren hallerde faaliyet göstermek üzere teşkil olunan, icabında ücretli eleman istihdam edebilecek ve statüleri Genel Başkanca tespit edilen ihtisas organlarıdır.

MADDE 22- YÜKSEK HAYSİYET DİVANI:

- a- Yüksek haysiyet divanı beş asil, beş yedek üyeden müteşekkil olup, dernek ve birlik unvanlarını iç tüzüğün ilgili maddelerinde ki esaslara göre muhakeme ve tecziye ederler.
- b- Divan fiilen harekete geçme yetkisine sahiptir.

MADDE 23- ORTA ÖĞRENİM KOMİTELERİ

- a-İstanbul, orta öğrenim komitelerinin merkezidir.
- b- Temsilcilikler merkez komite ile direk temas halinde bulunmalıdırlar.
- c- Orta Öğretim Komitesi Merkez Başkanının Yüksek Tahsil Talebesi olması gereklidir.
- d-Temsilcilik Başkanlarının Yüksek okul bulunan yerlerde Yüksek Tahsil talebesi veya mezunu , Yüksek okul bulunmayan vilayet ve ilçelerde bu şart aranmaz.
- e- Temsilcilerin her ay sonunda merkeze faaliyet raporu göndermesi zorunludur.
- f- Temsilcilik faaliyetleri merkeze bağlı olarak aynı program dahilinde faaliyetlerini yürütür.

MADDE 24- BİRLİĞİN GELİRLERİ; Birliğin gelir kaynakları aşağıda gösterilmiştir.

- a- Birliğe bağlı derneklerin genel gelirlerinden alınan %25 paylar.
- b- çalışmalardan sağlanan gelirler.
- c- Her türlü bağışlar.
- d- Hükümet, vakıflar idaresi, özel idare ve belediye, milli ve mali müesseselerle diğer kişilerin yapacakları her türlü bağışlar.
- e- Yönetmelikte bulunan mevzuata göre birliğin sağlayabileceği gelirler.

MADDE 25- TUTULACAK DEFTER VE DOSYALAR:

- a- Genel Kurul Defteri; genel sekreter tarafından genel kongre zabıtlarına göre tutulur. Bu deftere büyük kongrede alınan kararlar, seçim neticeleri yazılır. Genel kongre riyaset divanında imzalatılır.
- b- Karar defterleri; genel yönetim kurulu, merkez yürütme kurulu ve mahalli yürütme kurulları kararları yazarlar. İlk ikisi genel sekreter, ncs mahalli yürütme kurulu sekreteri tarafından tutulur.
- c- Bağlı derneklerin karar defterleri, ye kayıt defterleri Genel Başkan ve Genel Sekreter tarafından mühürlenerek tasdik edilir.
- d- Gelen-giden evrak, defter ve dosyası, Genel Sekreterlik tarafından tutulur.
- e- Demirbaş defterleri, Genel Sekreterlik tarafından tutulur.
- f- Genel Muhasip bütün teşkilatın mali denetimini yapar. Teşkilata ait mali hususların yetkilisi Genel Başkan ve Genel Muhasiptir.

MADDE 26- mali hususlar i tüzüğün ilgili maddelerine göre tanzim edilir. Başkan ve II. Başkana yapılacak olan sarflar...

MADDE 27- TüZüğü DEğİşTİRME

Yönetim Kurulu Veya mevcut derneklerin en az yarısından bir fazlasına veya genel kurulu teşkil eden temsilcilerin 1/5 inin teklifi ile ana tüzükte değişiklik yapılabilir. Ancak bu değişikliğin gerçekleştirilebilmesi için gereken müzakere nisabı ve karar verme çoğunluğu Birliğin kapanma hakkındaki maddede yazılı nisab ve çoğunluktur.

MADDE 28- Ana tüzükte değişiklikler için Genel Kurul Toplantısından 15 gün önce değişiklik teklifleri ile mucip sebepler bütün temsilciliklere bildirilmelidir. Genel kurul gündemine değişiklik maddesi konulamaz.

MADDE 29- BİRLİĞİ KAPAMA: Genel Kurul Birliğin kapanmasına karar verir.

a- Kapanma teklifini konuşacak Genel Kurul Toplantısında temsilcilerin 2/3 bulunması şarttır. İlk toplantıda bu çoğunluk bulunmazsa ikinci toplantıya gelenlerle iktifa olunur. Ancak her iki halde de kapanma kararı hazır temsilcilerin 2/3 çoğunluğu ile verilir.

b- Kapanma halinde birliğin malları beş kişilik bir heyet tarafından tesbit edilir ve devredileceği yeri genel kurul tayin eder.

Kaynakça;

SÜRELİ YAYINLAR

A-RESMİ YAYINLAR

MTTB 48. Dönem Faaliyet Raporu, II. Başkan Yavuz Ulusu, MTTB Basın Yayın Müdürlüğü, İstanbul, 1966

MTTB 51. Dönem Faaliyet Raporu, Fatih Gençlik Vakfı Matbaası, İstanbul, 1974

MTTB 52. Dönem Faaliyet Raporu, Fatih Gençlik Vakfı Matbaası, İstanbul, 1975

MTTB 53. Dönem Faaliyet Raporu, Fatih Gençlik Vakfı Matbaası, İstanbul, 1976

MTTB 54. Dönem Faaliyet Raporu, Fatih Milli Gençlik Vakfı Matbaası, İstanbul, 1978

MTTB 55. Dönem Faaliyet Raporu, Fatih Gençlik Vakfı Matbaası, İstanbul, 1980

MTTB 56. Dönem Faaliyet Raporu, Fatih Gençlik Vakfı Matbaası, İstanbul, 1980

MTTB Milli Sinema Açık Oturumu, MTTB Yayınları, İstanbul, 1975

MTTB Erzurum İcra Komisyon Başkanlığı Yayınları, “**Akif’in Aksiyonu ve Şahsiyeti**”, No:1, 1970

MTTB Basın-Yayın Müdürlüğü, “**Mehmet Akif Armağanı**”, MTTB Yayınları, İstanbul, 1972

MTTB Basın-Yayın Müdürlüğü, **Kıbrıs Meselemiz**, MTTB Yayınları, F.G.V Matbaası, İstanbul, 1975

B-DERGİLER

Akıncılar

Akıncı-Güç

Çatı

Gölge

Milli Gençliğin Sesi

Milli Gençlik

Mücadele

Müslüman Genç

Şura

Tevhid

Yankı

Yeni Devir

C-GAZETELER

Büyük Gazete

Cumhuriyet
Günaydın
Milliyet
Sabah,
Ülkü
Radikal
Tercüman

D-KİTAP VE MAKALELER

Ağaoğulları, Mehmet Ali, **Milliyetçi Hareket Partisi, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi**, c:8, İletişim Yayınları, İstanbul, 2005

Akçam, Taner, **“Türk Ulusal Kimliği Üzerine Bazı Tezler”**, Milliyetçilik, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce Tarihi, c.IV, İstanbul, 2004

Akdoğan, Yalçın, **“Siyasal İslam”**, Şehir Yayınları, İstanbul, 2000

Akıncılar, **“Ya Rabbi, Senin Davanın Gelişinde Beni Vesile Kıl”**, İsimlessiz, 18 Ağustos 1979, Yıl;1, Sayı;2,

Albayrak, Sadık, **“Türk Siyasi Hayatında MSP Hareketi”**, Selamet Yayınları, İstanbul, 1989

Aykol, Hüseyin **“Türkiye’de Sağ ve İslamcı Örgütler”**, Pelikan Yayınları, İstanbul, 1996

Aktaş, Cihan, **“Tanzimat’tan Günümüze Kılık-Kıyafet ve İktidar”**, Nehir Yay, İstanbul, 1989

Akşin, Sina **“Türkiye Tarihi”**, Çağdaş Türkiye Tarihi, 1908-1980, Cem Yayınları, İstanbul, 1989

Akşit, Bahattin, B.Tabakoğlu ve A.Serdar, **“Türkiye’de Sivil Toplum Söylentileri,”** STK’lar, Yerelleşme ve Yerel Yönetimler XI. STK Sempozyumu, Tarih Vakfı, İstanbul, 2001

Akşit, Bahattin, **“İmam Hatip and Other Secondary Schools in the Context of Political and Culturel Modernization in Turkey”**, Journol of Human Science, V/I, 91

Aktay, Yasin, **“Sunuş”**, Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce Tarihi, İslamcılık, c.VI, İletişim, İstanbul, 2005

Aktay, Yasin, **Türk Dininin Sosyolojik İmkani**, İletişim, İstanbul, 1999

Albayrak, Sadık, **Türkiye’de İslamcılık-Batıcılık Mücadelesi**, Risale Yayınları, İstanbul, 1987

Alkan, Ahmet Turan, **Yerlilik ve Milliyetçilik**, Türkiye Günlüğü, 1998

Althusser, Louis, **İdeoloji ve Devletin Yüce Nesnesi**, Ayrıntı Yayınları, İletişim, İstanbul, 1994

Aras, Veli **“Bir Aşk Kütüğü”**, Milli Gençlik, 1977-78, Aralık-Ocak, Sayı; 6

Arvasi, S.Ahmet, **Türk İslam Ülküsü**, c.I, Burak Yay, İstanbul, 1989

Aslan, Abdurrahman, **Modern Dünyada Müslümanlar**, İletişim, İstanbul, 2000

Aslantürk, Fazıl, (Genel Teşkilatlanma Sekreteri), **“Akıncılar Derneği Şube Resiliklerine”**, Akıncı Güç, Yıl;1, Sayı;3, 15 Temmuz 1979

Aydın, Mustafa, **Bilgi Sosyolojisi**, Açılım Kitap, 2004, İstanbul

Aydın, Mustafa, **İslam’ın Tarih Sosyolojisi**, Pınar Yayınları, İstanbul, 2001

Aziz El-Azmeh, **Islams and Modernities**, Versa Pres, Londra, 1994

Banarlı, Nihat Sami, **Türkiye’de Solculuk**, Milli Gençlik,

Balibar ve Wallerstein, **İrk, Ulus, Sınıf**, Metis Yayınları, İstanbul, 2001

Barber, Benjamin, **Mcworld’a Karşı Cihat**, Ayrıntı Yayınları, İstanbul, 2004

Başer, Alev Erkilet, **Ortadoğu’da Modernleşme ve İslami Hareketler**, Yöneliş Yayınları, İstanbul, 2000

Benna, Hasan, **Cihad**, Akıncılar, 18 Ağustos 1979, yıl;1, Sayı;2

Berkes, Niyazi, **Türkiye’de Çağdaşlaşma**, YKY Yayınları, İstanbul,2002

Bora, Tanıl, Selda Çağlar, **“Modernleşme ve Batılılaşmanın Bir Taşıyıcısı Olarak Sivil Toplum Kuruluşları”**, Modernleşme ve Batıcılık, C.III, İletişim, 2004, İstanbul

Bora, Tanıl, **Türk Sağının Üç Hali; Milliyetçilik, Muhafazakarlık, İslamcılık**, İletişim, İstanbul, 1998

Bora, Tanıl, **“Türkiye’de Radikal Milliyetçi İdeolojinin Gelişme Seyri”**, 75 Yılda Düşünceler Tartışmalar, İş Bankası Yayınları, 2001,İstanbul

Bora, Tanıl, **“Milliyetçilik”**, CDTA,cilt :15 ,İletişim, 1996, İstanbul

Bora, Tanıl, Kemal Can, **Devlet Ocak Dergah**, İletişim Yayınları, İstanbul,1994

Bulaç, Ali, **Kutsala, Tarihe ve Hayata Dönüş**, İz Yayınları, İstanbul, 1995

Bulaç, Ali, **Bir Aydın Sapması**, İz Yayınları, İstanbul, 1995

Bulaç, Ali, **İslam’ın Anlaşılması Üzerine**, Düşünce Yayınları, İstanbul, 1980

Burke, Peter, **Tarih ve Toplumsal Kuram**(Çev; Mete Tunçay), Tarih Vakfı, İstanbul, 2000

- Büyük Gazete, “**İslam Sineması Mevzuunda Sur Filmcilik Müteşebbis Heyetiyle Konuşma**”, 1 Eylül 1978
- Can, Kemal, “Radikal Milliyetçiliğin En Büyük Örgütü: Ülkü Ocakları”, **Türkiye’de Sivil Toplum Ve Milliyetçilik**, İletişim, İstanbul, 2002
- Can, Zeki, “**Milliyetçilik Uydurması,**” Akıncılar, 3 Ağustos 1979, yıl;1, Sayı;1
- Cinisli, Rasim, “**Komünizmle Mücadele**”, Milli Gençlik, 1967
- Copeaux, Etienne, **Türk Tarih Tezinden, Türk-İslam Sentezine**, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1998
- Cumalıoğlu, Fethi, “İslam’ın Baş Düşmanı Siyonizm”, **Akıncılar**, Sayı, 2, Sayfa, 12, 1978
- Cumhuriyet Ansiklopedisi c.II.**, İletişim Yayınları, İstanbul, 2005
- Çabuk, Vahit, “Çanakkale 1915”, Milli Gençlik, **Çanakkale Özel Sayısı**, 1 Nisan 1977
- Çaha, Ömer, **Dört Akım, Dört Siyaset**, Zaman Yayınları, İstanbul, 2001
- Çakır, Ruşen, **Ayet ve Slogan**, Metis Yayınları, İstanbul, 1990
- Çakır, Ruşen, **Direnış ve İtaat, Siyah-Beyaz**, Metis Güncel Yayınları, İstanbul, 2000
- Çalmuk, Fehmi, **Selamun Aleyküm Komutanım**, Kim Yayınları, Ankara, 2002
- Çavdar, Tevfik, **Türkiye Ekonomisinin Tarihi**, İmge Yayınları, İstanbul, 2003
- Çiğdem, Ahmet, “İslamcılık ve Türkiye Üzerine Bazı Notlar”, **Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce Tarihi, İslamcılık**, c.VI,İletişim, İstanbul, 2004
- Dağı, İhsan, **Ortadoğuda İslam ve Siyaset**, Boyut Yayınları, İstanbul, 1998
- Darendelioğlu, İhsan, **Türkiye’de Milliyetçi Hareketler**, Toker Yayınları, İstanbul, 1968
- Davisa, Adid, **Arap Milliyetçiliği**, (Çev; L. Yalçın), Literatür Yayınları, İstanbul, 2003
- A. Davison, **Türkiye’de Sekülerizm ve Modernlik**, İletişim, İstanbul, 2002
- Davutoğlu, Ahmet, **Stratejik Derinlik**, Küre Yayınları, İstanbul, 2001
- Demir, A.İshak, **Cumhuriyet Dönemi Aydınlarının İslam’a Bakışı**, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2004
- Demircioğlu, Tünaydın, MTTB II. Başkanı, “Cumhuriyetimizi Kutlarken”, **Milli Gençliğin Sesi**, Yıl,1, Sayı,12, Ekim 1970

- Dilipak, Abdurrahman, **İhtilaller Dönemi**, Beyan Yayınları, İstanbul, 1991
- Doğan, Mehmet, **Batılılaşma İhaneti**, İz Yayınları, İstanbul, 2001
- Doğan, Emrah, **Milli Sinema Açık Oturumu Üzerine**, Tohum, Nisan 1973
- Domenach, Jean Marie, “Politika ve Propaganda”
- Dorsay, Atilla, “Milli Sinema Üzerine”, **Yedinci Sanat**, Nisan 1973
- Duman, Doğan “İslamcı Gençliğin Serüveni”, **Birikim**, Sayı; 95, Yıl; 1997
- Duman, Doğan, **Demokrasi Sürecinde Türkiye’de İslamcılık**, Dokuz Eylül Yayınları, İzmir, 1997
- Durgun, Ş., “Sen Müslüman”, **Milli Gençlik**, Mart-Nisan, 1978, sayı, 28-29
- Düzdağ, M.Ertuğrul, **Türkiye’de İslamcılık ve Irkçılık Meselesi**, Med Yayınları, İstanbul, 1978
- Ecevit, Rüştü, “Gençliğin Bugünkü Durumu ve Müslüman Gençler”, **Büyük Gazete**, 23 Haziran 1976
- “61 Sene’i Devriyesinde MTTB”, **Milli Gençlik**, Aralık 1976, Sayı, 16
- Ed-Dave’den Çeviri; BedriGencer, “İletişim Alanında Davet Yolu İçin Model” **Girişim**, Mayıs 1987, Sayı;20
- Eröz, Menhmet, “Günahın Çoğu Genlerimize Milli Mefkure Veremeyen Maariftedir”, **Milli Gençlik**, Sayı-2-3, 1963
- Ertunç, A. Cemil, **Cumhuriyetin Tarihi**, Pınar Yayınları”, İstanbul, 2004
- Esposito, John, **The Islamic Threat; Myht or Reality**, Oxford Univ. Pres, New York, 1992
- Eygi, Mehmet Şevket, “MTTB İftarından Notlar”, **Büyük Gazete**, 29 Eylül 1976
- “Gençliğin Bugünkü Durumu ve Müslüman Gençler”, **Büyük Gazete**, 23 Haziran 1976
- Feroz, Ahmad, **Modern Türkiye’nin Oluşumu**, Doruk Yayınları İstanbul, 2002
- Feyizoğlu, Turan, **Türkiye’de Devrimci Gençlik Hareketleri Tarihi**, Belge Yayınları, 1993
- G. Jusdayıs, **Gecikmiş Modernlik ve Estetik Kültür**, Metis Yayınları, İstanbul, 1998
- Gencer, Bedri, “88’in Ardından Sesli Yayıncılık”, **Kitap Dergisi**, Ocak 89
- Giddens, Antony, **Siyaset Sosyolojisi ve Toplumsal Teori**, Metis Yayınları, İstanbul, 2000

- Gökmen, Salih, “Milli Sinema Açık oturumu Ardından”, **Hisar**, Mayıs 1973
- Göle, Nilüfer, **Mühendisler ve İdeolojiler; Öncü Devrimcilerden, Yenilikçi Değişimcilere**, Metis Yayınları, İstanbul, 1995
- Göle, Nilüfer, “Batı Dışı Modernlik üzerine Bir İlk Desen”, **Doğu-Batı Dergisi**, Sayı;2, 1998
- Göle, Nilüfer, **İslam’ın Kamusal Yüzleri**, Metis, İstanbul, 2000
- Güngör, Erol, “Türk Milleti Tarih İçinde Kendine Mahsus Ahlak Nizamı Yaratmıştır”, **Türkiye’de Gençlik Buhranı**, MTTB Edebiyat Fakültesi Derneği Yayınları, İstanbul, 1964
- Hacıeminoğlu, Necmettin, “Komünizme Karşı Kanuni Tedbirler de Lüzumludur”, **Milli Gençlik**, 1978
- Hazar, Nedim, “İdeolojik Sanat Geri Dönüyor”, **Zaman**, 25.02.2004
- Hobsbawm, Eric, **Tuhaf Zamanlar**, İletişim, İstanbul, 2005
- İkibine Doğru**, “Şeriat Sinemalarda”, 25 Şubat 1990
- Işık, İhsan, “Sinemada Yabancılaşma ve İslami Sinema Arayışları”, **Girişim**, Ekim 1985, Sayı;1, sayfa; 21-24
- Işık, Mevlüt, “Milliyetçi Gençliğin Ankaradaki İlk Şehidi”, **Milli Gençliğin Sesi**, Yıl;1, Sayı, 6, Mayıs, 1970
- İnan, Akif, “Öldüren Zehir”, **Akıncılar**, 5, Ekim 1979
- İnan, Akif, Kurtuluş Müjdesi”, **Akıncılar**, sayı, 4, sayfa, 3
- Kafalı, Mustafa “Yunan Tarihi Teferruatıyla Öğretilir Türk Tarihine Ait Bahisler İse Özetlenir”, **Türkiye’de Gençlik Buhranı**, MTTB Edebiyat Fakültesi Derneği Yayınları, İstanbul, 1964
- Kaplan, İsmail, **Türkiye’de Milli Eğitim İdeolojisi**, İletişim, İstanbul, 1999.
- Kara, İsmail, “İslamcı Söylemin Kaynakları ve Gerçeklik Değeri”, **Modern Türkiyede Siyasi Düşünce, İslamcılık**, c:IV, İletişim, İstanbul, 2004
- Kara, İsmail, **İslamcıların Siyasi Görüşleri**, Dergah Yayınları, İstanbul, 2001
- Karpat, Kemal, **İslam’ın Siyasallaşması**, İ.Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2001
- Karpat, Kemal, **Ortadoğu’da Osmanlı Mirası ve Ulusalçılık**, İmge Yayınları, İstanbul, 2001

- Karpat, Kemal, **Türkiye’de Toplumsal Dönüşüm**(Çev; A.Sönmez), İmge Yayınları, İstanbul, 2003
- Kayhan, Burhanettin, “Komünizm ve Gençlik”, **Milli Gençlik**, Aralık, 1967
- Kayhan, Burhanettin, “İslami Hareket ve Gençlik”, **Girişim**, Temmuz 1990, sayı,58
- Kayhan, Burhanettin, “Bir İhanetin İçyüzü”, **Gençlik Özel Sayı**, 1970
- Keppel, Gilles, **Cihat**, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2001
- Keyder, Çağlar, **Türkiye’de Devlet ve Sınıflar**, İletişim, 5. baskı, İstanbul, 1999
- Kılıç, Hüsnü, “Bir Değerlendirme, Bir Tahlil”, **Akıncı-Güç**, 15 Eylül 1979, Yıl;1, Sayı, 7, Sayfa; 3
- Kısakürek, Necip Fazıl, “Deklarasyon”, **Rapor 5**, Büyük Doğu, İstanbul, 1969
- Kısakürek, Necip Fazıl, **1001 Çerçeve**, Toker Yayınları, İstanbul, 1968
- Kısakürek, Necip Fazıl, “Ayasofya”, **Hitabe**, İstanbul, Büyük Doğu, 1975
- Kısakürek, Necip Fazıl, “Fatih ve Onun Yeni Nesline Selam, 1968’de MTTB’nin Düzenlediği Fetih Mitingi Konuşması”, s.145 **Hitabe**, İstanbul, Büyük Doğu, 1975
- Kısakürek, Necip Fazıl, “Ali Fuat Başgil Konulu 1968 tarihinde MTTB salonunda yapılan konuşmadan”, **Hitabe**, İstanbul, Büyük Doğu, 1975
- Kısakürek, Necip Fazıl, “1969 MTTB,A.Hamdi Aksekili” **Hitabe**, İstanbul, Büyük Doğu, 1975
- Kısakürek, Necip Fazıl, “**Rapor 4**”, Büyük Doğu Yay, İst, 1979
- Kısakürek, Necip Fazıl, “**Rapor**”, Büyük Doğu Yayınları, İstanbul, 1979
- Kısakürek, Necip Fazıl, “**Rapor 5**” Büyük Doğu Yayınları, İstanbul, 1979
- Kışlalı, Ahmet Taner, **Kemalizm, Laiklik ve Demokrasi**, İmge, Ankara, 1994
- Kili, Suna, **Türk Devrim Tarihi**, İş Kültür Yayınları, İstanbul, 2002
- Koçak, Cemil, “Türk Milliyetçiliğinin Bulanık Suları”, Milliyetçilik, **Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce Tarihi**, İletişim, İstanbul, c,IV, 2003
- Kohn, Hans, **The İdea of Nationalism**, New York, 1994
- Koru, Fehmi , “Güzel İnsanlarda Ölüyor”, **Yeni Şafak**, 2002
- Kumbasar, Metin , “Ödev”, **Gençlik**, Temmuz 1961, yıl 1 sayı 11
- Kutlar, Onat, “Ulusal Sinema Tartışması” **Yeni Adam Dergisi**, Nisan 1973
- Kutup, Seyyid, **İslam Düşüncesi**, Ser Yayınları, İstanbul, 1997
- Landau, Jacob, **Türkiye’de Sağ ve Sol Akımlar**, Turhan Kitabevi, Ankara, 1979
- Lewis, Bernard, **The Emergence of Modern Turkey**, Oxford Unv Pres, 1978

- Lewis, Bernard, **The Political Language of İslam**, Chicago, Oxford Üniv. Pres, 1988
- Maktav, H., “Kurandan Kurama İslami Sinema”, **Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce Tarihi, İslamcılık**, c.VI, İletişim, İstanbul, 2004
- Manguçoğlu, Sami, “Tarih Fikri ve Malazgirt” **Milli Gençlik Bülten**, Sayı; 34. 1973
- Masami, Arai, **Turkish Nationalism in Young Turks**, Era Brill, Leiden, 1992
- Mardin, Şerif, **Türkiye’de Din ve Siyaset**, İletişim, İstanbul, 1995
- Mardin, Şerif, **Türk Modernleşmesi**, İletişim, İstanbul, 1994
- Mehmedoğlu, B, “Mescit Açarken Zindana Uğramak”, **Milli Gençlik**, Şubat, 1978, sayı;27
- Milli Gençlik, “**İslamiyet ve Milliyetçilik**”, Kasım 1970, sayı;17
- Milli Gençliğin Sesi**, Yıl,1, Sayı, 14, Aralık 1970, MTTB II. Başkanının Üniversitelerin Açılış Dolayısıyla Yayınladığı Bildiri
- Müslüman Genç**, Mart 1991, Sayı, 3
- Muradoğlu, Abdullah, **Yeni Şafak**, 14.03.2003
- Okutan, Çağatay, **Bozkurttan Kurana MTTB**, İ.Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2004
- Onaran, A. Selim, **Türk Sineması**, Kitle Yayınları, İstanbul, c, II, 1999
- Oruç, Zülküf, **Bir Öğrenci Hareketi Olarak MTTB**, Pınar, İstanbul, 2005
- Ozankaya, Özer, **Türk Devrimi ve Yüksek Öğrenim Gençliği**, A.Ü.SBF Yayınları, Ankara, 1978
- Öğün, Süleyman Seyfi, **Modernleşme, Milliyetçilik ve Türkiye**, Bağlam Yayınları, İstanbul, 1995
- Öğüt, II. Milli Basın Kurultayının Ardından, Aralık 1990
- Özarlan, Sadık, “Akıncılık Ruhu” **Sebil**, 15 Ekim 1976
- Özbudun, Ergun, “Türkiye’de Devlet Seçkinleri ve Demokratik Siyasal Kültür”, **Türkiye’de Demokratik Siyasal Kültür**, TDV Yayınları, 1995
- Özcan, Ahmet, **İslami Uyanıştan İslami Harekete**, Bengisu Yayınları, İstanbul, 1996
- Özden, H.O, “Talas Savaşı ve Türk’lerin İslam’ı Kabulleri”, **Milli Gençlik**, 1 Haziran 1977, sayı: 21

- Özdenören, Rasim, “İslam’a Karşı Çıkartılan Müslüman”, *Akıncılar*, 18 Ağustos 1979, yıl;1, Sayı;2
- Özdenören, Rasim, “Necip Fazıl Kısakürek”, **Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce, İslamcılık**,c.VI
- Özkan, Y.Z., **Türkiye’de Din Eğitimi ve Öğretimi**, İslam Medeniyet Vakfı, İstanbul, 1993
- Özmen, Abit, “Gerçekler ve Gençliğimiz”, **Milli Gençlik**,1975
- Parla, Taha ,**Türkiye’de Anayasalar**, İletişim, İstanbul, 1993
- Pınar, M., “Milli Sinema Deyince”, **Milli Gençlik**, 1973
- Polat, Mustafa, **İslami Hareket ve Türkes**, İttihat Gazetesi Yayınları, Tarihsiz
- Pope, N.-H., **Çıplak Türkiye**, (Çev; D.Öktem), Gelenek Yayınları, İstanbul, 2000
- Refiğ, Halit, “Türk Sinemasının Yükselişi ve Çöküşü üzerine Bazı Dönemler”, **Türk Sineması Üzerine Düşünceler**, Doruk, İstanbul,1996
- Roy, Oliver, **Küreselleşen İslam**, Metis, İstanbul, 2003
- Roy, Oliver, **İran; Bir Devrimin Tükenişi**, Metis, İstanbul, 2003
- Roy, Oliver, **Siyasal İslam’ın İflası**, Metis, İstanbul, 1992
- Sabahattin, A., “Fahri, Üniversite Açılırken”, **Milli Gençlik**, 1965
- Said, E., **Orientalism**, Penguin, Harmondsworth, 1997
- Salname**, Asa Neşriyet, İstanbul, 1970
- S.Sancaktar, “Bu Tırmanış Nereye?”, **Milli Gençlik**, Şubat, 1978, sayı,27
- S.Sancaktar “Tarih ve Toplum”, **Milli Gençlik**, Aralık-Ocak,1977-1978, Dönem,6
- Sarı, A.R.,“Dünyada İslam’ın Dirilişi,” **Akıncılar**, 3 Ağustos 1979, yıl;1, Sayı;1
- Sarıbay, A.Y., **Global Yerel Ekseninde Türkiye**, Alfa, İstanbul, 2000
- Saygılı, Bekir, “Milli Sinemada Propaganda ve Dört Film”, **Vesika**, 1 Kasım 1976
- Sayyid,S., **Fundamentalizm Korkusu; Avrupa Merkezilik ve İslam**, Vadi, Ankara, 2000
- Sevil, Muharrem,**Türkiye’de Modernleşme ve Modernleştiriciler**, Vadi Yayınları, Ankara, 1999
- Sifil, Ebubekir, “Burhanettin Kayahan’ın Ardından”, **Milli Gazete**, 2002
- Smith, Antony, **Theories of Nationalism**, New York, 1993
- Uluçay, Cengiz,” Demokratik Rejim ve Türk Milliyetçiliği”, **Milli Gençlik**, 1967

- Ulus, Hasan Fehmi “Çağın Yüzünü Ağartacak Olan Nesil”, **Milli Gençlik**, Şubat, 1978
- Ümran, Ahmet ,“İslami Tenkit Usulü”, **Akıncılar**, 3Eylül 1979, yıl;1, Sayı;3
- Tanyol, Cahit, “Atatürk ve Atatürkçüler”, **Milli Gençlik**, Yıl;1 s; 2-3, 1963
- Tekeli, İlhan, “Türkiye’de Siyasal Düşüncenin Gelişimi Konusunda Bir Üst anlatı”, **Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce, Modernleşme ve Batıcılık, İletişim, c.III**
- Timur, Taner, **Toplumsal Değişme ve Üniversite**, İmge Yayınları, Ankara, 2000
- Tunaya, Tarık Zafer, **Türkiye’de Siyasal Çekişmeler**, İBÜ Yayınları, c.II, İstanbul, 2002
- Türkiye’de Anarşi ve Terörün Sebepleri ve Hedefleri**, AÜ Basımevi, 1988
- Türkiye’de Anarşi ve Terörün Sonuçları ve Güvenlik kuvvetleri İle Önlenmesi**, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1982
- Türkdoğan, Orhan, **Sosyal Şiddet ve Türkiye Gerçeği**, Mayas Yayınları., Ankara 1985
- Trimberger, E, **Tepeden İnme Devrimler**, (Çev; F.Uslu), Gelenk Yayınları, İstanbul, 2004
- Uyar, Hakkı, **Tek Parti Dönemi ve Cumhuriyet Halk Partisi**, Boyut Kitapları, İstanbul,1999
- Uğur, Ahmet, “Sinemayı Fethedelim”, **Gölge**, sayı, 9, Ağustos 1976
- “**Van Hadiseleri Karşında MTTB Basın Bildirisi**”, Milli Gençlik, 1967 Aralık
- Vesika, “**Müslüman Milletimizi Göreve Çağırıyoruz**”, İsimiz, 1 Kasım 1976
- Yanardağ, Merdan “MHP Değişti mi?”, Gendaş Yayınları, İstanbul,2002
- Yazgan, Mustafa, “Ülkücülere Mektuplarım II”, Sebil, 5 Kasım 1976
- Yazgan, Mustafa, “**Kurtuluş Hasreti-İslam Gençliğine Tebliğ**”, Çağdaş bas., Ankara, 1976
- Yengin, Sedat, **Bir Şehidin Notları**, İnkılap yay, 1990, İstanbul
- Yetkin, Çetin, **Türkiye’de Tek Parti Yönetimi**, Altın Kitaplar, İstanbul,1968
- Yörünge**, “Müslümanların televizyonu Ne Zaman?”, 2 Şubat 1992, Sayı, 63, Sayfa,7-22
- Yürekli, Mehmet, “Üniversite ve Gençlik”, **Girişim**, Aralık 1986, Sayı;15, Sayfa;21
- Yüksel , Edip, “Değerlendirme”, **Şura**,1978, sayı; 38
- Zayi, Emrah, “Babil Kulesindeki Kan”, **Akıncılar**, 3 Eylül 1979, yıl;1, Sayı;3

Zizek,S, **İdeolojinin Yüce Nesnesi**, (Çev; T. Birkan), Metis Yayınları, İstanbul,
2002

www.davetci.com/biyografi_bhkayhan.htm 24/05/2006

www.sonsuzkare.com 10/10/2005